

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA DUNAJSKÁ STREDA

Gestor: JUDr. Hulkó Gábor, PhD. - zástupca primátora mesta Dunajská Streda
Koordinátor: Ing. Horváth Ákos - Oddelenie rozvoja mesta, miestnych daní a poplatkov
Dunajská Streda

Vydané v Dunajskej Strede, november 2007

OBSAH

Použité skratky	6
Úvod	7
A Ekonomické a sociálne východiská	9
I Socio – ekonomická analýza	9
I.I Charakteristika územia – rozvojový potenciál	9
I.I.1 Prírodné a klimatické danosti	9
I.I.2 Obyvateľstvo	9
I.I.3 Národnostná a náboženská štruktúra	12
Rómska menšina	13
Rovnosť príležitostí	14
I.I.4 Ochrana a bezpečnosť	16
Požiarna ochrana	17
Civilná ochrana	18
I.I.5 Územný rozvoj	18
Poloha, význam územia	21
Katastrálne územie mesta	22
Územná rozvojová kapacita mesta	22
I.I.6 Prírodné a kultúrne dedičstvo	23
Prírodné zdroje, životné prostredie	24
Geomorfológia, klimatické pomery a geológia	25
Pôda, lesy a voda	26
Nerastné suroviny	28
Pamiatky, ľudová architektúra	28
I.II Hospodárstvo - ekonomika	29
I.II.1 Trh práce, Nezamestnanosť	29
I.II.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva	30
I.II.3 Podnikateľská sféra v okrese Dunajská Streda	31
I.II.4 Podnikateľská sféra v meste Dunajská Streda	33
I.II.5 Priemysel, obchod – služby	34
I.II.6 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	35
I.II.7 Lesné hospodárstvo	37
I.II.8 Cestovný ruch	37
Služby cestovného ruchu	38
I.II.9 Podpora podnikania	42
I.II.10 Hospodárenie mesta	42
I.III Občianska infraštruktúra	45
I.III.1 Zdravotníctvo	45
I.III.2 Sociálne služby	47
I.III.3 Školstvo a veda	52
Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	52
Štruktúra školských zariadení	52
Štruktúra vedecko-výskumných a vzdelávacích zariadení	59
I.III.4 Kultúrna infraštruktúra	59
I.III.5 Voľný čas – šport	62
I.III.6 Ostatné inštitúcie - tretí sektor	67
I.IV Technická infraštruktúra	70
I.IV.1 Zásobovanie pitnou vodou	70
I.IV.2 Kanalizácia a čistenie odpadových vôd	71

I.IV.3	Plyn.....	73
I.IV.4	Elektrická energia.....	75
I.IV.5	Zásobovanie teplom	75
I.IV.6	Doprava	75
I.IV.7	Pošta a telekomunikácie.....	78
I.IV.8	Televízne a rozhlasové vysielanie.....	79
I.IV.9	Informačná spoločnosť.....	79
I.IV.10	Výrobná zástavba	80
I.IV.11	Infraštruktúra bývania	80
	Bytový fond v meste	81
	Mestské byty	82
	Podpora bytovej výstavby	82
I.V	Životné prostredie	83
I.V.1	Živočíchy a rastliny.....	83
I.V.2	Chránené oblasti.....	84
I.V.3	Kvalita životného prostredia	85
	Voda	85
	Ovzdušie.....	87
	Pôda.....	88
	Odpady	89
II	SWOT analýza	92
II.I	Čiastkové SWOT analýzy	93
II.I.1	Hospodárstvo.....	93
II.I.2	Občianska infraštruktúra	95
II.I.3	Technická infraštruktúra	96
II.I.4	Životné prostredie	97
III	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.....	98
B	Rozvojová stratégia	99
I	Hospodárstvo - ekonomika	99
I.I	Priorita: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce.....	99
I.II	Priorita: Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	100
I.III	Priorita: Priemysel a služby.....	101
I.IV	Priorita: Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	103
I.V	Priorita: Rozvoj cestovného ruchu	103
II	Občianska infraštruktúra	105
II.I	Priorita: Zdravotnícka infraštruktúra.....	105
II.II	Priorita: Sociálna infraštruktúra	106
II.III	Priorita: Infraštruktúra škôl, školských a vzdelávacích zariadení.....	106
II.IV	Priorita: Kultúrna infraštruktúra	107
II.V	Priorita: Tretí sektor, voľno časové aktivity, šport	108
III	Technická infraštruktúra	109
III.I	Priorita: Budovanie a rozvoj technickej, environmentálnej infraštruktúry	109
III.II	Priorita: Rozvoj dopravnej infraštruktúry a komunikačných sietí	111
III.III	Priorita: Revitalizácia a rozvoj mesta.....	112
IV	Životné prostredie	113
IV.I	Priorita: Ochrana a obnova životného prostredia.....	113
C	Finančný plán	115
I	Finančná tabuľka podľa priorít a opatrení	115
D	Zabezpečenie realizácie.....	117
I	Orgány.....	117

Mestský úrad	117
II Zamestnanci	117
II.I Oddelenia	117
II.I.1 Oddelenie vnútornej správy	117
II.I.2 Oddelenie finančné a správy majetku mesta	119
II.I.3 Oddelenie rozvoja mesta, miestnych poplatkov a daní	120
II.I.4 Oddelenie školstva	120
II.I.5 Oddelenie výstavby a dopravy	121
II.I.6 Úsek obrany, civilnej ochrany a utajovaných skutočností	121
II.II Zariadenia v pôsobnosti mesta	122
II.II.1 Centrum voľného času	122
II.II.2 Mestské kultúrne stredisko	122
II.II.3 Ľadová plocha	122
III Zdroje	122
III.I Operačné programy	122
III.I.1 Regionálny OP	122
III.I.2 OP Životné prostredie	123
III.I.3 OP Doprava	124
III.I.4 OP Informatizácia spoločnosti (návrh)	125
III.I.5 OP Výskum a vývoj (návrh)	125
III.I.6 OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	125
III.I.7 OP Zdravotníctvo	126
III.I.8 OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	126
III.I.9 Operačný program vzdelávanie	127
III.II Finančné alokácie	127
IV Výsledky, účinnosť	129

Použité skratky:

AÚ SAV	– Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied
BS	– bilančný stav
ČOV	– Čistička odpadových vôd
DMS	– Dom Matice slovenskej
DPD, DD	– Domov penzión pre dôchodcov; domov dôchodcov
DS	– Dunajská Streda
Ext	– externista
GSMU	– Galéria súčasných maďarských umelcov
HK	– hádzanársky klub
CHVO	– Chránená vodohospodárska oblasť
int	– internista
IT	– informačné technológie
KP	– kultúrna pamiatka
kú	– kataster územia
LUC	– lesný užívateľský celok
M SČK	– Mládež Slovenského červeného kríža
MVaRR SR	– Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
NEIS	– Národný Emisný Informačný Systém
NPR	– Národná prírodná rezervácia
NRP	– Národný rozvojový plán
NsP	– nemocnica s poliklinikou
OP	– operačný program; ochranné pásmo kultúrnej pamiatky
ORL	– ušno – nosno- krčná ambulancia
OZ	– odštepný závod
PIC	– podnikové inovačné centrá
POH	– Plán odpadového hospodárstva
PHSR	– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RPIC	– Regionálne poradenské a informačné centrum
SODB	– Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SSC	– Slovenská správa ciest
SÚ	– stredisko údržby
TR	– transformovňa
ÚSES	– Územný systém ekologickej stability
ÚZKP	– Ústredný zoznam pamiatkových objektov
VDG	– Vodné dielo Gabčíkovo
VJM	– vyučovací jazyk maďarský
VJS	– vyučovací jazyk slovenský
VPP	– verejno-prospešné práce
VVN	– vedenie vysokého napätia

Úvod

Podpora regionálneho rozvoja pozostáva z politík a programov, ktoré sa realizujú prostredníctvom projektov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „PHSR“) je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. Na národnej úrovni ide predovšetkým o Národný rozvojový plán (NRP) a Operačné programy (OP), na regionálnej úrovni o Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja (PSHR TTSK).

Programovým obdobím je v našom prípade obdobie 2007 až 2013 pri zabezpečení nadväznosti tohto obdobia na programové obdobie NRP. Za vypracovanie programového dokumentu zodpovedá príslušný RO na úrovni obce, v našom prípade komisia vytvorená pre monitoring prípravy PHSR mesta DS, ktorá vykonáva činnosti na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov programovania.

Tieto dokumenty predstavujú nielen rozšírenie komplexnosti podpory realizácie Národného rozvojového plánu v období rokov 2004 – 2006, ale vytvárajú predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja, a tým aj zvýšenie účinnosti strategického plánovania tejto podpory a prípravy projektov v nasledujúcom programovacom období 2007 – 2013.

Celkový prístup a podmienky spracovania

Postup spracovania PHSR mesta DS vychádza z metodicky MV a RR SR z roku 2004. Štruktúra programového dokumentu na podporu rozvoja mesta Dunajská Streda rovnako ako aj proces jeho spracovania sa člení na nasledovné základné kapitoly:

A. Ekonomické a sociálne východiská

Pri príprave programového dokumentu podpory regionálneho rozvoja je prvým krokom analýza ekonomických a sociálnych východísk. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie stratégie smerovania podpory regionálneho rozvoja.

Pri analýze ekonomických a sociálnych východísk platí pre všetky typy programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja vo všeobecnosti nasledujúca postupnosť krokov: socio-ekonomická analýza, analýza realizovaných opatrení, SWOT analýza, určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.

I. Socio-ekonomická analýza (audit potenciálu územia, popis súčasnej socio-ekonomickej situácie)

Socio-ekonomická analýza sa zameriava na identifikáciu hlavných disparít a rastového potenciálu na úrovni sektorov a regiónov v oblasti ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a základnej infraštruktúry.

II. SWOT analýza

SWOT analýza sa zameriava na prezentáciu poznatkov získaných v prechádzajúcich analytických postupoch vo forme silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

III. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja (prierez čiastkových SWOT analýz)

Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja sa zameriava na zatriedenie poznatkov získaných zo SWOT analýzy, ako aj ostatných analýz do malého počtu podľa závažnosti usporiadaných disparít vyváženého rozvoja a hlavných faktorov, prostredníctvom ktorých sa majú riešiť.

B. Rozvojová stratégia

Na základe výsledkov komplexných analýz vykonávaných v prvej fáze procesu programovania je nasledujúcim krokom určenie dlhodobej vízie a stratégie jej realizácie. Východiskom pre definovanie stratégie je SWOT analýza, identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja. V procese definovania stratégie sa všetky uvedené dokumenty transformujú do vymedzenia cieľov, priorít, opatrení a aktivít na ich naplnenie. Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať o to, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné.

C. Finančný plán

Vstupom procesu zostavovania finančných rámcov je definovaná stratégia vo forme cieľov, priorít, opatrení a aktivít.

D. Zabezpečenie realizácie

Súčasťou procesu programovania je i podrobný opis organizačného zabezpečenia riadenia podpory. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi. V rámci orgánov sa zodpovednosti a pravidlá spolupráce priradujú jednotlivým pracovným pozíciám.

Vo fáze analýz budú využité predovšetkým expertné metódy. Okrem nepriamych metód (spracovanie štatistických a iných údajov, analýza realizovaných opatrení a jestvujúcich koncepčných dokumentov) sa potrebné informácie získajú aj prostredníctvom dotazníkových prieskumov názorov verejnosti a uskutoční sa aj prieskum názorov a potrieb podnikateľov.

Strategická časť programového dokumentu sa bude spracovávať komunitnou metódou, to znamená, že okrem expertov budú na procese participovať aj zástupcovia verejnosti a rôznych subjektov pôsobiacich v meste. To preto, aby sa dosiahol širší konsenzus o smerovaní rozvoja mesta a získali nenahraditeľné "miestne znalosti". Participácia bude prebiehať v pracovných skupinách pri využití interaktívnych plánovacích techník, založených na brainstormingu a facilitovanej diskusii. Usmerňovať ich bude externý facilitátor - jeho úlohou bude previesť skupinu danou úlohou, uľahčovať proces tvorby nápadov s cieľom dosiahnuť maximálnu efektivitu využitia stanoveného času. Uvedené techniky sa opierajú o logické zložky myslenia, je možné si ich ľahko osvojiť a nevyžadujú špeciálne odborné znalosti. Zámerom projektového tímu je, aby proces tvorby strategického plánu bol kreatívny, aby jeho výsledky potom fungovali ako nástroj inovácie v území.

Po vypracovaní a schválení vo vedení mesta DS bude dokument predstavený a schválený Mestským zastupiteľstvom.

A Ekonomické a sociálne východiská

I Socio – ekonomická analýza

II Charakteristika územia – rozvojový potenciál

II.1 Prírodné a klimatické danosti

Mesto Dunajská Streda leží v srdci Žitného ostrova v juhozápadnej časti Slovenska. Územie Žitného ostrova má rovinatý charakter, z juhu je ohraničený Dunajom a zo severu Malým Dunajom. Žitný ostrov je od Bratislavy po Komárno 84 km dlhé územie, jeho šírka sa pohybuje v rozmedzí od 15 až 30 km. Mesto leží v nadmorskej výške 118-119 m.n.m. Teplotne sa radí medzi najteplejšie lokality Slovenskej republiky. Vďaka rovinatému charakteru územia i klimatickým podmienkam je oblasť „stvorená“ pre poľnohospodársku výrobu a letnú turistiku. Napriek tomu, že priamo v meste a jeho blízkom okolí z ochranného hľadiska nie sú chránené územia, širšie okolie predstavuje neopakovateľný ráz lužných lesov, ostrovov pri Dunaji ako napr. Ostrov morských orliakov, ako aj tzv. Klátovské rameno Malého Dunaja, ktoré svojou flórou a faunou je jedinečné v rámci strednej Európy.

Okres Dunajská Streda susedí s okresmi: Senec, Galanta a Komárno. Dlhá južná hranica okresu je zároveň hranicou s Maďarskou republikou. Geologická stavba územia je jednotná. V podloží ju tvoria vrstvy neogénnych uloženín, na ktorých sú mocné nánosy Dunaja, štrky, piesky, íly.

Svojou geografickou polohou patrí k oblastiam s priaznivými prírodnými podmienkami (nížinná oblasť, teplá klíma, vodné zdroje, kvalitná pôda). Z hľadiska prírodných pomerov zohráva mimoriadne významnú úlohu prítomnosť rieky Dunaj.

Z celkovej rozlohy územia okresu 1075 km² tvorí 76% poľnohospodárska pôda. Okrem toho, že okres patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym oblastiam, nachádzajú sa tu rozsiahle zásoby podzemných pitných vôd nadregionálneho významu. Z toho dôvodu bola prevažná časť okresu vyhlásená za chránenú oblasť prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova.

Pre región Dunajskej Stredy je špecifické jeho rovinaté územie. Rastlinstvo a živočíšstvo v tomto regióne je veľmi rozmanité a bohaté. K vzácnym rastlinným druhom patria slanomilné rastliny: *palina prímorská*, *skorocel prímorský* a vodné rastliny *salvinia plávajúca* a *lekno biele*. Typickým pre okres je živočíšstvo kultúrnych stepí: *bažant obyčajný*, *jarabica poľná*, *sysel obyčajný*. Z chránených živočíšnych druhov sa tu vyskytujú najmä vodné vtáky: *kormorán veľký*, *myšiarka močiarna*, *rybárik riečny*, *blatniak tmavý*, *chocholačka sivá* a *volavka purpurová*. Znovu naplnené, dlhé roky vysychajúce, vodné ramená a vodné dielo Gabčíkovo priťahujú množstvo vodného vtáctva, vyskytuje sa tam vyše 90 druhov.

II.2 Obyvateľstvo

Podľa demografických údajov získaných z posledného sčítania obyvateľstva miest a obcí SR, ktoré sa uskutočnilo v roku 2001, predstavoval celkový počet obyvateľov Dunajskej Stredy 23 535. Tento fakt len potvrdzuje existenciu negatívneho prírastku obyvateľstva, ktorý prevláda vo väčšine miest a obcí SR. Z celkového počtu obyvateľov bolo 12 231 (51,97%) ženského a 11 304 (48,03%) mužského pohlavia (pozri Tab. č.1).

Na základe štatistických údajov možno tvrdiť, že až 16 271 (69,18% všetkých obyvateľov mesta) obyvateľov je v produktívnom veku, z toho 8 198 (50,38%) žien a 8 076 (49,62%) mužov. V poproduktívnom veku bolo identifikovaných celkovo 3 231 (13,74%

z celkového počtu obyvateľov mesta) občanov mesta. Veková kategória od 0-5 rokov života bola zastúpená spolu 1 240 jedincami, a to v 616 prípadoch jedincami ženského pohlavia a v 624 prípadoch jedincami mužského pohlavia. Relatívne slabé zastúpenie vykazovala veková kategória detí od 6-14 rokov (deti chodiace do základných škôl), ktorých počet sa rovnal 2 618 osôb, z čoho 1 356 (51,79%) tvorili dievčatá a skupinu zvyšných 1 262 (48,21%) osôb tvorili chlapci.

Tabuľka č. 1: Počet obyvateľov mesta Dunajská Streda v rokoch 1993-2005

Rok	1993	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Počet obyvateľov mesta	23 690	24 078	23 535	23 529	23 518	23 562	23 490
z toho: počet žien	12195	11 628	12 231	12 263	12 294	12 342	12 312
počet mužov	11495	12 450	11 304	11 266	11 224	11 220	11 178

Nasledujúca tabuľka č. 2 sumarizuje základné demografické údaje o živonarodených a zomrelých v závislosti od ich pohlavia a zohľadňuje aj faktor migrácie obyvateľstva v dlhšom časovom horizonte.

Tab. č. 2: Základné demografické ukazovatele – mesta Dunajská Streda

Názov ukazovateľa	Rok 1993	Rok 1998	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005
Počet živonarodených spolu	262	245	234	204	198	199	232	218
z toho – muži	132	124	126	100	99	102	126	115
ženy	130	121	108	104	99	97	106	103
Počet zomrelých spolu	135	165	128	161	162	176	162	184
z toho – muži	82	92	64	86	81	88	86	95
ženy	53	73	64	75	81	88	76	89
Počet prísťahovaných spolu	392	373	286	305	474	490	413	419
z toho – muži	201	189	128	133	202	201	183	200
ženy	191	184	158	172	272	289	230	219
Počet vystťahovaných spolu	360	395	356	428	516	524	439	525
z toho – muži	183	205	168	199	258	257	227	262
ženy	177	190	188	229	258	267	212	263
Saldo migrácie	32	-22	-70	-123	-42	-34	-26	-106
Celkový prírastok (úbytok) spolu	159	58	-	-80	-6	-11	44	-72
z toho – muži	68	16	-	-52	-38	-42	-4	-42
ženy	91	42	-	-28	32	31	48	-30

Na základe údajov z predchádzajúcej tabuľky možno dedukovať, že celkový počet obyvateľov v meste Dunajská Streda má klesajúcu tendenciu. Kým napríklad v roku 1993 bolo v meste 23 690 zaregistrovaných obyvateľov, ich počet sa postupne zvyšoval až do roku 1998, kedy dosiahol svoje maximum 24 078 obyvateľov. Od tohto obdobia sa eviduje už iba postupný pokles počtu obyvateľstva, ktorý v roku 2005 klesol na hodnotu 23 490.

Tento klesajúci trend obyvateľstva mesta si možno vysvetliť ani nie tak prevyšujúcim počtom zomrelých v porovnaní s počtom živonarodených, ako skôr migráciou obyvateľstva, ktorej saldo dosahuje záporné hodnoty už od roku 1998 a výraznejšie prevyšuje rozdiel medzi živonarodenými a zomrelými spoločne.

Údaje sumarizované v nasledujúcej tabuľke odhaľujú negatívny fakt typický pre takmer všetky mestá a obce Slovenska za posledné desaťročie, a to postupné starnutie obyvateľstva. Kým v roku 1993 bolo relatívne zastúpenie obyvateľov predproduktívneho veku 24,16%, dnes sa jeho hodnota pohybuje okolo 14,58%. Naopak počet osôb v poproduktívnom veku dosiahol v roku 1993 počet 2 445 (10,32%), kým v dnešnej dobe dosahuje až 15,67% (3 691 osôb).

Tab. č. 3: Rozdelenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Názov ukazovateľa	1993	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Počet obyvateľov	23 690	24 078	23 535	23 529	23 518	23 562	23 490
predproduktívny vek (0-14)	5 723	4 613	3 812	3 679	3 532	3 435	3 334
produktívny vek – ženy (15-54)	7 709	8 245	8 138	8 157	8 182	8 146	8 050
produktívny vek – muži (15-59)	7 813	8 268	8 274	8 285	8 286	8 290	8 265
poproduktívny vek (55+Ž, 60+M)	2 445	2 952	3 311	3 408	3 518	3 691	3 841
Relatívne zastúpenie obyvateľov (%)	100	100	100	100	100	100	100
<i>z toho:</i> predproduktívny vek (0-14)	24,16	19,16	16,20	15,64	15,02	14,58	14,19
produktívny vek – ženy (15-54)	32,54	34,24	34,58	34,67	34,79	34,57	34,27
produktívny vek – muži (15-59)	32,98	34,34	35,16	35,21	35,23	35,18	35,19
poproduktívny vek (55+Ž, 60+M)	10,32	12,26	14,07	14,48	14,96	15,67	16,35

Priemerný počet sobášov za posledné obdobie od roku 1993 po súčasnosť je cca 115. Z údajov sumarizovaných v tabuľke č. 4 možno vyčítať, že priemerný počet rozvodov za obdobie od roku 1993 po rok 2004 je približne 73 a zostáva signifikantne nezmenený (hoci badať výkyvy v rokoch 2002, 2004 a 2005) až po súčasnosť.

Tab. č. 4: Základné demografické ukazovatele - pokračovanie

Názov ukazovateľa	1993	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Počet sobášov	110	117	121	119	122	95	124
Počet rozvodov	74	55	68	95	73	55	91
Počet potratov	288	153	142	143	136	124	129
Počet umelých prerušení tehotenstva	251	131	120	110	111	103	105
Počet mŕtvo narodených	2	1	1	0	0	0	1
Počet zomretých do 1. roka	4	4	0	0	0	0	-
Počet zomretých do 28. dní	3	3	0	0	0	0	-

Hlavnými príčinami úmrtnosti obyvateľov mesta boli predovšetkým choroby obehovej sústavy, akútny infarkt myokardu, rozličné nádorové ochorenia, poranenia, otravy a iné (následky vonkajších príčin) a choroby dýchacej sústavy. Najviac úmrtí nastalo v dôsledku chorôb obehovej sústavy, nádorových ochorení a infarktu myokardu.

Tab. č. 5: Najčastejšie príčiny úmrtí v meste Dunajská Streda

Názov ukazovateľa	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Zomretí na choroby obehovej sústavy	81	90	80	95	83	79
Zomretí na dgn. akútny infarkt myokardu	10	10	7	11	7	-
Zomretí na nádory spolu	54	42	42	46	47	59
Zomretí na dgn. zhubný nádor pr., priedušiek a pľúc	10	7	7	10	8	-

Názov ukazovateľa	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Zomretí na poranenia, otravy a i. následky vonkajších príčin	10	8	19	9	8	15
Zomretí na choroby dýchacej sústavy	5	11	6	8	8	12
Počet zomretých spolu	165	161	162	176	162	-

Na základe prognózy obyvateľstva okresu Dunajská Streda, ktorú vypracovala Slovenská demografická spoločnosť, možno očakávať nepatrný nárast počtu obyvateľov mesta, ale aj celého okresu Dunajská Streda. Súčasný demografický údaj svedčí o slabom poklese počtu obyvateľov mesta. Nasledujúca tabuľka prezentuje štatistický odhad počtu obyvateľov v okrese podľa vekových kategórií a pohlavia obyvateľov.

Tab. č. 6: Predpokladaný vývoj obyvateľstva do roku 2025 (podľa Slovenskej demografickej spoločnosti)

Vek	Rok 2010			Rok 2015			Rok 2020			Rok 2025		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
0-14	8 257	7796	16053	8035	7576	15611	7823	7402	15225	7334	6959	14293
15-44	27126	26362	53488	26497	25329	51826	24828	23450	48278	22803	21279	44082
45-64	15736	16700	32436	16479	17524	34003	17116	17827	34943	18451	18662	37113
65+	5529	8508	14037	6406	9622	16028	8154	11759	19913	9596	13597	23193
Spolu	56648	59366	116014	57417	60051	117468	57921	60438	118359	58184	60497	118681

I.1.3 Národnostná a náboženská štruktúra

Prevažnú väčšinu obyvateľstva tvoria občania maďarskej národnosti, ktorých žije v meste 18 756, teda 79,75% všetkých obyvateľov mesta. Minoritnú zložku reprezentujú občania slovenskej národnosti, ktorých je celkovo 3 588, čím predstavujú 15,26% všetkých občanov. K tretej najpočetnejšej skupine - rómskej národnosti sa prihlásilo 353 (1,5%) občanov. Ostatné národnosti ako napr. česká, rusínska, ukrajinská, nemecká, poľská, chorvátska, srbská, ruská, židovská a iné predstavujú percentuálne nízko zastúpené zložky, ktoré sú takmer zanedbateľné. Podrobné číselné a percentuálne vyjadrenie počtu obyvateľov vzhľadom na ich národnosť sumarizuje tab. č. 7.

Tab. č. 7: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu	% zo všetkých obyvateľov
Slovenská	1 718	1 870	3 588	15,26
Maďarská	9 026	9 730	18 756	79,75
Rómska	176	177	353	1,50
Rusínska	1	2	3	0,01
Ukrajinská	1	1	2	0,01
Česká	55	92	147	0,63
Nemecká	6	8	14	0,06
Poľská	4	6	10	0,04
Chorvátska	3	0	3	0,01
Srbská	2	0	2	0,01
Ruská	0	2	2	0,01
Židovská	4	4	8	0,03
Ostatné, nezistené	304	327	631	2,68
Spolu	11 300	12 219	23 519	100

Väčšina obyvateľov Dunajskej Stredy vyznáva jednu z týchto štyroch vierovyznaní: rímsko-katolícke (72,91%), evanjelické augsburského vyznania (1,92%), reformovaná kresťanská cirkev (7,83%). Veľkú skupinu tvoria obyvatelia, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu (11,11%). Zástupcovia ostatných denominácií predstavujú iba približne 1,58%, čo je približne 371 obyvateľov. Nasledujúca tabuľka vyjadruje štruktúru náboženského vyznania obyvateľov mesta.

Tab. č. 8: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

Vierovyznanie/cirkev	Počet obyvateľov	Relat. zast. obyvateľov
<i>Rímskokatolícka cirkev</i>	17 148	72,91%
<i>Gréckokatolícka cirkev</i>	90	0,38%
<i>Pravoslávna cirkev</i>	18	0,08%
<i>Cirkev československo-husitská</i>	3	0,01%
<i>Evanjelická cirkev augsburského vyznania</i>	451	1,92%
<i>Reformovaná kresťanská cirkev</i>	1 841	7,83%
<i>Evanjelická cirkev metodistická</i>	29	0,12%
<i>Apoštolská cirkev</i>	12	0,05%
<i>Starokatolícka cirkev</i>	23	0,10%
<i>Bratská jednota baptistov</i>	5	0,02%
<i>Cirkev adventistov 7. dňa</i>	2	0,01%
<i>Cirkev bratská</i>	1	0,00%
<i>Kresťanské zbory</i>	34	0,14%
<i>Židovské náboženské obce</i>	66	0,28%
<i>Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia</i>	71	0,30%
<i>Bez vyznania</i>	2 612	11,11%
<i>Ostatné</i>	22	0,09%
<i>Nezistené</i>	1 091	4,64%
Spolu	23519	100%

Rómska menšina

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov v roku 2001 bolo v meste Dunajská Streda 353 obyvateľov rómskej menšiny (1,5%). Na základe porovnania výsledkov SOBD (2001) a reálneho stavu populácie rómskych občanov možno povedať, že počet Rómov v meste je vyšší, nakoľko isté percento občanov sa hlásilo aj k maďarskej alebo slovenskej národnosti.

Vzhľadom na narastajúce množstvo obyvateľov rómskej menšiny (demografické ukazovatele), nepriaznivé podmienky, v ktorých títo občania žijú a ich zlú sociálnu situáciu sa vedenie mesta Dunajská Streda rozhodlo vybudovať sociálne byty pre rómskych obyvateľov, ktoré možno nájsť na Kračanskej ceste. Jedná sa o viacposchodovú budovu, v ktorej sa nachádza približne 15 bytových jednotiek, z ktorých všetky sú obývané. Vzhľadom na svoju kultúrnu, sociálnu, jazykovú a historickú odlišnosť vytvárajú Rómovia z hľadiska sídelnej štruktúry väčšie skupiny, ktoré prednostne osídľujú niektoré sídliská. Sú to predovšetkým sídlisko Sever II (ulica J. Lőrincza), Gabčíkovská cesta, Kukučínova ulica a spomínaná Kračanská cesta.

Aj napriek finančnej pomoci, ktorej hlavným cieľom bolo vytvoriť vhodnejšie a humánnejšie podmienky pre rómskych obyvateľov mesta sa do značnej miery prejavil negatívny postoj Rómov k hodnotám, ktorých rozvoj samospráva podporila. Mnohé nimi obývané bytové jednotky sú v dezolátnom stave a v blízkosti sídlisk, ktoré obývajú, sa

nachádzajú nezriadené skládky odpadu, ktoré majú negatívny dopad aj na životné prostredie, čím v konečnom dôsledku vytvárajú nevhodné hygienické podmienky pre kvalitný život.

Rovnosť príležitostí

Jedným z hlavných atribútov demokratického štátu je vybudovanie takého legislatívneho a inštitucionálneho rámca, ktorý zaručuje dôstojnosť občanov a dohliada na zabezpečenie ich základných práv. Otázky rovnosti príležitostí medzi ženami a mužmi (ďalej len "rovnosť príležitostí") chápeme tak, že ľudské bytosti môžu slobodne rozvíjať svoje schopnosti a využívať príležitosti bez trvalých obmedzení, ktoré by predstavovali rodové roly alebo akékoľvek bariéry pre účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti na základe pohlavia. Považujú sa za súčasť univerzálnych ľudských práv a ako takým sa im venuje v posledných desaťročiach zvýšená pozornosť vo všetkých vyspelých krajinách sveta.

Preto je potrebné iniciovať nové, podporné inštitucionálne mechanizmy, zabezpečujúce rovnosť príležitostí. Aby bol tento proces účinný, treba zapojiť do aplikácie princípu rovnosti do praxe celú spoločnosť a nekvalifikovať rovnosť pohlaví len ako tzv. ženský problém, ale chápať ho ako záležitosť celej spoločnosti.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede podporuje projekty zamerané na zvýšenie zamestnanosti osôb ohrozených sociálnym vylúčením z dôvodu príslušnosti ku skupinám, osobitne ohrozených diskriminujúcimi fenoménmi – rod, vek, zdravotné postihnutie. Hlavné aktivity sú zamerané na vytváranie pracovného prostredia, ktoré zvyšuje možnosť odstraňovania bariér brániacich vstupu týchto skupín na trh práce, pričom sa intenzívna pozornosť venuje odstraňovaniu rodových bariér, ktoré bránia realizácii ženám. Do realizácie týchto projektov sú preto zapojení nezamestnaní, zamestnávateľia z regiónu, sociálni partneri a zástupcovia verejnej správy a samosprávy, úrady práce a inšpektoráty práce na lokálnej úrovni.

Pod pojmom rovnosť príležitostí sa rozumie aj vytvorenie takých podmienok, aby postihnutí občania mohli bez pomoci iného človeka slobodne vstúpiť do akejkoľvek budovy. Mesto Dunajská Streda sa snaží rozvíjať svoje územie tak, aby obyvatelia mesta mali bezbariérový prístup do všetkých budov a nebola favorizovaná iba istá skupina obyvateľstva. Bezbariérovým prístupom sú doposiaľ vybavené:

- budova mestského úradu (MsÚ),
- mestské kultúrne stredisko (dom kultúry),
- rímsko-katolícky kostol,
- nová budova Gymnázia s vyučovacím jazykom slovenským,
- budova bánk ČSOB, VÚB, ...
- niektoré vchody do NsP,

z ktorých u niektorých je vytvorená ovládačom riadená rampa pre pohybovo postihnutých občanov. Žiaľ, v súčasnosti väčšina verejne prístupných budov ešte stále nie je vybavená vhodnými technickými zariadeniami pre bezbariérový prístup postihnutých spoluobčanov.

Ďalším spôsobom vytvárania rovnakých príležitostí (predovšetkým vytváraním vhodných podmienok pre postihnutých občanov) je zriaďovanie chránených dielní/pracovnísk. Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a podľa najnovšieho zoznamu existujúcich a zriadených chránených dielní a chránených pracovísk v Dunajskej Strede je zaregistrovaných 30 fyzických alebo právnických osôb pôsobiacich na území mesta, ktoré zriadili chránené dielne alebo chránené pracoviská. Ich detailný popis sumárne uvádza tab. č. 9.

Tab. č. 9: Zoznam zriadených chránených dielni/chránením pracovísk v Dunajskej Strede, v roku 2007

č.	Názov FO alebo PO, ktorá zriadila CHD/CHP	Adresa CHD/CHP	Predmet činnosti	Dátum priznania postavenia CHD/CHP	Počet zamestnancov so ZP	Podiel zamestnancov so ZP
1	Both Juraj	Csermelyová 4498/5	technické vybavenie stavieb	13.12.1993	1	1,00
2	Boros Rudolf	Ružový háj 47	obchodná činnosť	15.12.1997	1	1,00
3	MsKS - Dunajská Streda	K.B.Bartóka 788/1	kultúrna činnosť	23.11.1998	1	1,00
4	Gabriela Horváthová	Gen.Svobodu 1943/9	účetníctvo	27.09.1999	1	1,00
5	Naturfontana - Csémi Štefan	Malotejedská č. 56	výroba obalov z umelej hmoty	29.10.1999	2	1,00
6	Vargová Edita	Vámberyho 51	obchodná činnosť	12.11.1999	0	*
7	Mgr. Ján Németh	Jantárova 1937/52	reklamná služba	20.12.1999	1	1,00
8	Naturfontana - Csémi Štefan	Malotejedská č. 56	výroba obalov z umelej hmoty	31.03.2000	4	1,00
9	Naturfontana - Csémi Štefan	Malotejedská č. 56	výroba obalov z umelej hmoty	20.02.2001	2	1,00
10	Sziemth Gabriel	Radničné nám. 347/22	oprava šperkov	17.04.2001	1	1,00
11	Almásiová Eva	č. 30	maloobchod	01.09.2001	1	1,00
12	Dunatex a.s.	Kračanská cesta	krajčírka výroba	01.11.2001	21	1,00
13	Ing.arch. Pavel Holík	Štúrova 1090/7	kresličské a grafické práce	19.12.2001	1	1,00
14	Aura Plus spol. s r.o.	Ľanárska č. 5	výroba minerálnych vôd	08.04.2002	6	1,00
15	Ferrolux spol. s r.o.	Kúpeľná č. 639/25	obchodná činnosť	21.12.2002	1	1,00
16	Econ Consulting spol. s r.o.	Hlavná 48	sprostredkovanie služieb	04.03.2003	2	1,00
17	Il Trade spol. s r.o.	Hlavná č. 1538/31	obchodná činnosť	31.03.2003	1	1,00
18	Emil Krajčík, spol. s r.o.	Kukučíkova 1211	obchodná činnosť	28.07.2003	3	1,00
19	Kimleová Alžbeta	OD- Modrý Dunaj Vámberyho č.51	obchodná činnosť	21.09.2004	1	1,00
20	Gauge spol. s r.o.	Galantská cesta č.2	Pátracie a ochranné služby	05.05.2005	6	1,00
21	Nagy Juraj - RELAX	Perfects.a.s. Alžbetínske nám.1203	masérske služby	16.05.2005	1	1,00
22	Jolana Valkóová	Jantárová 1867/7	Výroba ostatného vrchného ošatenia – krajčírstvo	2.2.2006	1	1,00
23	Iveta Nagyová - SIRKA	Športová č.5, kiosk SIRKA	Maloobchod s textilom	16.3.2006	1	1,00
24	Ing. Gabriela Ajpeková	Nám. Priateľstva 2164/4	Vedenie účetníctva, administratívne práce a iné	17.3.2006	1	1,00
25	Štefan Malík - EUROFENSTER	Nová Ves 2221	Maloobchod plastových okien a doplnkov a ich montáž	23.5.2006	1	1,00
26	Parthena Kuklišová	Veľkoblavovská č.64/17	Výroba ostatného vrchného ošatenia – krajčírstvo	31.5.2006	1	1,00
27	Terézia Szabóová - SZATEX	Nezábudková 5571	Maloobchod s textilom	3.7.2006	1	1,00
28	Ľudovít Nagy - NAGY SERVIS	Alžbetínske nám. 1203	Ostatné služby – autoumyváreň	30.10.2006	1	1,00
29	Nagyová Oľga	Radničné nám. 376/11	Maloobchod s novinami a iným tovarom	17.1.2007	1	1,00
30	Občianske združenie MIECHY	Nemešszegská 133/12	Činnosť spoločenských organizácií	3.4.2007	1	1,00

Poznámka: Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR; ZP - zdravotné postihnutie

I.1.4 Ochrana a bezpečnosť

Za účelom ochrany poriadku a bezpečia obyvateľov ako i ochrany hmotných statkov občanov mesta Dunajská Streda boli zriadené nasledovné útvary:

- *Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Dunajskej Strede (OR PZ),*
- *Obvodné oddelenie policajného zboru (OO PZ) v Dunajskej Strede a*
- *Mestská polícia (ktorej zriaďovateľom je mestská samospráva).*

Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Dunajskej Strede

Na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Dunajskej Strede so sídlom na Múzejnej ulici č. 231/6 si môžu občania vybaviť občianske preukazy, cestovné doklady – pasy, zbrojné preukazy, vodičské preukazy, evidenciu štátnych poznávacích značiek motorových vozidiel a záležitostí súvisiacich s motorovými vozidlami.

OR PZ v Dunajskej Strede má nasledovnú štruktúru:

- Skupina ochrany objektov
- Skupina služobnej prípravy a krízového manažmentu

Vnútorňý odbor

- personálne pracovisko
- operačné stredisko
- skupina prevencie

Úrad justičnej a kriminálnej polície

- vnútorné oddelenie
- odbor všeobecnej kriminality
- odbor ekonomickej kriminality
- odbor skráteného vyšetrovania
- oddelenie pátrania a evidencií
- oddelenie výjazdov a kriminalistickej techniky

Odbor poriadkovej polície

- Obvodné oddelenie PZ Dunajská Streda
- Obvodné oddelenie PZ Gabčíkovo
- Obvodné oddelenie PZ Šamorín
- Obvodné oddelenie PZ Veľký Meder

Okresný dopravný inšpektorát

- oddelenie výkonu služby
- oddelenie bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke
- skupina vydávania dokladov

Obvodné oddelenie policajného zboru

Štruktúrnym útvarom fungujúcim v pôsobnosti OR PZ je Obvodné oddelenie PZ Dunajská Streda so sídlom na Ádorskej ulici č. 34. Pod tento útvar spadá nasledovných 20 miest a obcí v okrese Dunajská Streda: *Dolný Bar, Dunajský Klátov, Holice, Horná Potôň, Horné Mýto, Jahodná, Kostolné Kračany, Kútники, Lúč na Ostrove, Mad, Malé Dvorníky, Michal na Ostrove, Ohrady, Orechová Potôň, Povoda, Trhová Hradská, Veľké Blahovo, Veľké Dvorníky, Vieska a Vydrany.*

Mestská polícia

Na zabezpečenie obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia, plnenie úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, uznesení mestského zastupiteľstva, a z rozhodnutí primátora bola zriadená na území mesta Dunajská Streda mestská polícia. Mestská polícia nesie názov: „Mestská polícia Dunajská Streda“. Na čele mestskej polície stojí jej náčelník, ktorého vymenúva a odvoláva mestské zastupiteľstvo na návrh primátora. Náčelník mestskej polície zodpovedá za svoju činnosť primátorovi mesta.

Na území mesta Dunajská Streda nie sú vytvorené diaľničné ani poriečne oddelenia PZ, podobne absentujú aj policajné stanice.

Tab. č. 10: Vybavenosť štruktúra mesta Dunajská Streda

Ukazovateľ	Počet
Obvodné oddelenie policajného zboru	1
Policajné stanice Okresného oddelenia policajného zboru	0
Diaľničné oddelenia policajného zboru	0
Poriečne oddelenia policajného zboru	0

Požiarňa ochrana

V meste Dunajská Streda je stredisko *Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru (HaZZ)* s adresou Trhovisko 1102/9.

Hasičský a záchranný zbor v Dunajskej Strede vykonáva tieto nasledovné činnosti:

- plní úlohy štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- vykonáva štátny požiarny dozor,
- plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov, s poskytovaním pomoci a s vykonávaním záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a podieľa sa na poskytovaní pomoci pri iných mimoriadnych udalostiach,
- poskytuje pomoc v prípadoch ohrozenia života a zdravia osôb a majetku právnických osôb a fyzických osôb, ako aj životného prostredia,
- plní úlohy na úseku materiálneho vybavenia a technického zabezpečenia bezprostredne súvisiace s výkonom činnosti,
- plní úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi a v oblasti preventívno-výchovného pôsobenia,
- plní úlohy pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania technických požiadaviek požiarnej bezpečnosti, posudzovania zhody a výkonu dohľadu nad výrobkami,
- podieľa sa na plnení úloh vedecko-technického rozvoja na úseku ochrany pred požiarmi.

Pri výkone vlastnej zásahovej činnosti spolupracuje najmä s Policajným zborom SR, rýchlou zdravotnou pomocou a mestskou políciou.

Tab. č. 11: Základné ukazovatele technickej vybavenosti

Názov územia	Požiarňa ochrana			
	Jednotky zboru požiarnej ochrany a závodné požiarne zbory platené	Dobrovoľné požiarne zbory neplatené	Požiarne vozidlá	Počet vzniknutých požiarov
Okres Dunajská Streda	1	66	33	218
Dunajská Streda	Áno	Áno	Áno	42

V meste Dunajská Streda je požiarna ochrana zabezpečená existenciou jednotiek zboru požiarna ochrany a závodných platených zborov, dobrovoľných neplatených zborov a požiarnymi vozidlami. Celkový počet vzniknutých požiarov v meste Dunajská Streda za rok 2001 bol 42, pričom k 31.12.2005 sa ich počet vyšplhal na 59 (v celom okrese bolo evidovaných 219 požiarov).

Civilná ochrana

Systém civilnej ochrany v meste Dunajská Streda zahŕňa plnenie nasledovných úloh:

- organizovanie a vykonávanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, ktoré spočívajú hlavne v záchrane osôb, poskytnutí predlekárskej a lekárskej pomoci vyslobodzovaní osôb a v odsune ranených
- organizovanie a zabezpečovanie hlásnej a informačnej služby
- poskytovanie a zabezpečovanie hlásnej a informačnej služby
- poskytovanie núdzového zásobovania a ubytovania
- zabezpečovanie a vykonávanie ukrytia a evakuácie
- vykonávanie protiradiačných, protichemických a protibiologických opatrení
- organizovanie umiestnenia stavieb a využívania územia z hľadiska CO

Pôsobnosť mesta Dunajská Streda podľa platného zákona:

- vypracúva plán ochrany obyvateľstva,
- oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území,
- koordinuje plnenie úloh v súčinnosti s právnickými osobami, podnikateľmi a s ostatnými fyzickými osobami,
- uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj materiálu CO jednotkám civilnej ochrany zriadeným mestom a prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu mesta (skladový materiál CO je v meste Dunajská Streda umiestnená v štyroch skladoch, ktoré sú umiestnené na jednotlivých častiach mesta, zohľadňujúc počty obyvateľstva v danej časti mesta),
- vytvára jednotky civilnej ochrany z obyvateľstva mesta, počet jednotiek v meste Dunajská Streda je 20, t.j. štáb, jednotky zdravotnej pomoci (5), poriadková jednotka (1), jednotky na núdzové zásobovanie (9), jednotky na núdzové ubytovanie (3), jednotka na obsluhu skladového materiálu (1).

Mesto riadi aj záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, ak nepatria do pôsobnosti orgánov štátnej správy, právnických osôb alebo podnikateľov na území mesta.

Má vedený prehľad techniky v meste vhodnej na využitie pri ZLLP (nakolko samospráva mesta Dunajská Streda nedisponuje potrebným rozsahom techniky na zabezpečenie daných prác, využíva techniku jednotlivých podnikateľov pôsobiacich na území mesta).

Vedie zoznam ukrytí, podľa potreby a určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty. Pre varovanie a vyzoznenie mesto využíva 4ks elektrických sirén, ktoré sú riadené ručne, a miestnu televíziu.

Okrem iného mesto vyhlasuje či odvoláva mimoriadnu situáciu, vedie evidenciu evakuovaných osôb a hospodári s pridelenými finančnými prostriedkami na civilnú ochranu.

I.I.5 Územný rozvoj

Pre účely popisu urbanistickej štruktúry mesta sme sídlo pracovne rozdelili na mestské štvrte, ktoré sú vytvorené zlúčením základných štatistických jednotiek -

urbanistických obvodov. Tieto boli spojené tak, aby novovytvorené celky - „mestské štvrte“ tvorili relatívne homogénne areály z hľadiska urbanistickej štruktúry a to tak funkčnej ako aj priestorovej.

Urbanistická štruktúra mesta je formovaná predovšetkým dvomi hlavnými vývojovými determinantami. V prvom rade je to historický postupný vývoj mesta zrastaním pôvodne samostatných jadier a po druhé je to mimoriadne radikálny zásah povojnovej výstavby. Táto sa v meste prejavila jednak výstavbou rozsiahlych areálov komplexnej bytovej výstavby ale tiež rozsiahlym zásahom do historickej urbanistickej štruktúry mestského centra.

Z celkového pohľadu na urbanistickú štruktúru mesta ju môžeme hodnotiť ako rastovú štruktúru s prirodzeným centrom na mieste pôvodného trhového námestia, pričom je zreteľných niekoľko častí. Relatívne kompaktno je zastavaná centrálna časť okolo Hlavnej ulice, ktorá tvorí aj najstaršie areály mesta. Na ňu nadväzujú jednotlivé časti so svojimi vlastnými charakteristikami. Výrazným prvkom, ktorý zreteľne formoval urbanistickú štruktúru mesta je dopravná sústava. Ide najmä o železničnú trať, ktorá delí mesto na severovýchodnú obytno-obslužnú a juhozápadnú priemyselnú časť.

Návrh riešenia ÚPN mesta Dunajská Streda rešpektuje diferencovanú štruktúru súčasného mesta ako výsledok diferencovaného vývoja a návrhom transformácie urbanistickej štruktúry a jej dostavby vytvára predpoklady na postupné zrastanie a homogenizáciu zastavaných území najmä vzhľadom na využitie ekologickej únosnosti územia.

Z hľadiska vnútorného priestorového usporiadania jednotlivých častí mesta sú pre návrh riešenia významné ich tradičné funkčné a priestorové charakteristiky, ktoré sú dlhodobo stabilizované. Charakteristická je dôsledná funkčná priestorová segregácia funkcií, ktorá je výsledkom vedomého usmerňovania vývoja priestorového usporiadania mesta podľa doteraz platného územného plánu mesta.

Z hľadiska priestorovo kompozičného vymedzenia mesta existujú nasledovné mestské štvrte ako základné jednotky vnútornej štruktúry mesta:

- **A – polyfunkčná zóna Centrum** - priestor, ktorý najvýraznejšie charakterizuje a predstavuje mesto je centrálna mestská zóna. Zásadná prestavba tohto priestoru, ktorá výrazne zmenila pôvodnú hmotnú štruktúru ponechala a rozvinula centro-tvorné funkcie na tomto mieste. Veľkorysý koncept, poplatný dobovým modernistickým predstavám o estetickú ale aj prevádzkovej a funkčnej kvalite urbanisticko - architektonického súboru však nebol zrealizovaný v celom rozsahu a tak bola vytvorená možnosť korigovať ho v poslednom desaťročí dostavbami, ktoré priblížili centrálny priestor charakteristickému merítku.

- **B – obytná zóna Východ** - na východ od centra je areál komplexnej bytovej výstavby s podobnými charakteristikami ako na severe avšak vo výrazne nižšej miere. Vyššia kvalita vyplýva predovšetkým z menšieho plošného rozsahu a taktiež aj z bezprostredného kontaktu s centrom mesta. Na juhovýchode, medzi Hlavnou ulicou a železničnou traťou sa nachádza relatívne stabilizované homogénne územie obytnej zástavby rodinných domov. Ďalej na juhovýchod nadväzuje priestor výrobných a skladových prevádzok a zariadení, ktorý zas znamená jeden z potenciálnych rozvojových priestorov mesta a v budúcnosti bude prechádzať transformáciou urbanistickej štruktúry.

- **C – zmiešaná zóna Juh a D – priemyselná zóna Západ** - na juh od spomínanej železničnej trate sa nachádzajú predovšetkým rozsiahle zóny priemyselných areálov. Celkom prirodzene sa tohto územia najviac dotýka dopad celkovej transformácie spoločnosti, ktorá sa

v tomto prípade prejavuje najmä v zmene štruktúry výrobných jednotiek a to či už z hľadiska veľkosti alebo funkčnej rozmanitosti. Kedysi monofunkčné areály sa na jednej strane formujú do uzavretých komplexov a na strane druhej sú postupne vytvárané polyfunkčné zmiešané areály drobnej výroby, distribúcie, služieb a administratívy. V poslednom období dochádza k postupnému oživeniu opustených areálov. Tento trend je potrebné v budúcnosti podporovať a usmerňovať.

Južne od rozsiahlej priemyselnej a výrobnjej zóny sa nachádza areál termálneho kúpaliska s významným potenciálom dobudovania a najmä kvalitatívnej transformácie. Proces transformácie už v súčasnosti prebieha a v rámci neho bola zrekonštruovaná hlavná budova kúpaliska.

• **E – obytná zóna Západ, F – obytná zóna Malé Blahovo** – zo západnej strany nadväzujú na centrum rozsiahle areály rodinných domov, ktoré boli budované postupne od päťdesiatych rokov a ktorých súčasťou sú významné plochy budovanej občianskej vybavenosti. Táto zástavba vyplnila celý priestor medzi pôvodným mestom a kedysi samostatnou obcou Malé Blahovo, ktoré je teraz úplne integrálnou funkčnou a prevádzkovou súčasťou mesta.

• **G – obytná zóna sídlisko Sever, katastrálne územie Malého Blahova** - zo severnej strany na centrum nadväzuje časť, ktorá predstavuje najheterogénnejšie územie mesta. Dominantnou charakteristikou tejto časti je rozsiahly súbor bytových domov, postavených v rámci komplexnej bytovej výstavby so všetkými typickými negatívami týchto zón. Ide najmä o nedostavanosť z hľadiska vybavenia zariadeniami občianskej vybavenosti, ale najmä o nedobudovanie kvalitných úprav obytného prostredia.

Severovýchodne od centra sa nachádza zóna v okolí Múzejnej ulice, ktorá predstavuje funkčne ale aj priestorovo veľmi zmiešané územie. V tejto zóne neboli realizované rozsiahle monofunkčné areály, a preto je aj v súčasnosti polyfunkčným prestavbovým územím, ktoré si vyžaduje vymedzenie jasného urbanistického konceptu. Katastrálne územie Malého Blahova sa nachádza severne od zastavaného územia. Je veľmi riedko zastavaným územím a podmienky na rozšírenie existujúcich zastavaných plôch sú obmedzené, takisto ako aj výstavba na nových lokalitách. Limitujúcimi faktormi sú najmä nedostatočné pokrytie územia technickou infraštruktúrou ako aj ochranné pásmo NPR Klátovské rameno, ktoré prechádza cez územie. Zástavba na tomto území je stabilizovaná a jeho ďalší rozvoj je podmienený dobudovaním potrebnej infraštruktúry, najmä kanalizácie.

• **H – obytná zóna Mliečany** - priestorovo samostatnou časťou, ktorá však je súčasťou mesta, je mestská časť Mliečany. Do dnešnej doby si zachovala charakteristiky vidieckeho sídla, ktoré ani v budúcnosti nebude priestorovo priamo zrastená s kompaktno zastavaným územím vzhľadom na koridor technickej infraštruktúry a cestnej komunikácie.

V riešení územného plánu sídelného útvaru boli pri návrhu koncepcie vzaté do úvahy aj všeobecné tendencie urbanizačného procesu tak, ako sa prejavujú pri prestavbe miest:

- intenzifikácia, zvyšovanie miery polyfunkčnosti,
- zmena charakteru požiadaviek na využitie územia,
- zvyšovanie požiadaviek na dopravnú obsluhu,
- zmena spôsobu riadenia a disponibilných nástrojov na rozhodovanie.

V rámci komplexného urbanistického návrhu bolo vytvorených 5 kategórií na smerné definovanie etapovitosti realizácie návrhu.

1. kategória – „stabilizované územia“

Stabilizované územia sú urbanistické bloky, ktoré sú charakteristické zástavbou s ustáleným funkčným využitím a ustálenou parcelnou štruktúrou. Podiel zastaviteľnej (ale v súčasnosti nezastavanej) plochy predstavuje cca 5% z celkovej zastavanej plochy.

V navrhovanom období stavebná činnosť v týchto blokoch bude mať skôr „rekonštrukčný charakter“ a bude predstavovať pre okolité prostredie iba miernu záťaž. Stavebná činnosť na stabilizovaných územiach môže byť realizovaná priebežne bez obmedzenia.

2. kategória – „územie na intenzifikáciu a zmenu funkčného využitia“

Dôvodom pre intenzifikáciu je snaha o efektívnejšie využitie plôch, ktorá vyplýva zo záujmu o znižovanie nákladov na využitie územia. Zmena funkčného využitia je navrhovaná z dôvodu nevhodného funkčného využitia alebo potreby zvyšovania miery polyfunkčnosti. Jedná sa o výraznejšie zásahy do existujúcich mestských štruktúr spojené s rozsiahlejšou výstavbou alebo prestavbou. Pri rozhodovaní o výstavbe by mali byť preferované tieto územia pred záberom nových plôch.

3. kategória – „územie navrhované na zástavbu“

V súčasnosti nezastavané územia v rámci intravilánu. Územný plán navrhuje na spomínaných územiach novú výstavbu alebo iné funkčné využitie (napríklad rozšírenie mestského cintorína). Návrhy spadajúce do tejto kategórie odporúčame realizovať až po realizácii návrhov spadajúcich do 2. kategórie, aj keď ich realizácia môže prebiehať aj súbežne s nimi.

4. kategória – „územie navrhované na zástavbu na nových plochách“

V súčasnosti nezastavané územia mimo intravilánu mesta. Územný plán navrhuje na tomto území novú výstavbu alebo iné funkčné využitie (napríklad výsadbu krajínnej zelene). Vzhľadom na to, že sa jedná o výstavbu mimo zastavaného územia mesta, výstavba na týchto plochách má najnižšiu prioritu.

5. kategória – „výhľad“

Ako výhľadové sú určené potenciálne rozvojové plochy mesta. Tieto sú chápané predovšetkým ako územná rezerva pre racionálne postupné dobudovanie mesta. Výstavba na výhľadových plochách je podmienená spracovaním zmien a doplnkov k územnému plánu a preto iba v odôvodnených prípadoch je možné s ňou uvažovať pred realizáciou návrhových kategórií.

Vyššie uvedená etapizácia nestanovuje roky budovania, ale vyjadruje dôležitosť poradia výstavby tak, aby sa zabezpečil organický a racionálny rozvoj mesta. Časový sled výstavby jednotlivých aktivít bude závisieť ako od dopytu investorov, tak od iniciatívy mesta a získavania finančných prostriedkov.

Principiálne možno konštatovať aj ďalšie kritérium etapovitosti:

- v prvej etape rozvoj, intenzifikácia a optimalizácia využitia zastavaného územia mesta,
- v druhej etape rozšírenie výstavby na nových plochách mimo súčasného zastavaného územia mesta.

Poloha, význam územia

Riešené územie mesta Dunajská Streda sa nachádza na juhozápade Slovenskej republiky, na území tzv. Žitného ostrova, ktoré je prirodzene ohraničené dvomi riekami, a to Dunajom z južnej časti a Malým Dunajom zo severnej časti. Je súčasťou Podunajskej nížiny. Pre vynikajúce klimatické podmienky a úrodné pôdy sa spomínané územie využíva predovšetkým na intenzívnu poľnohospodársku výrobu.

Katastrálne územie mesta

Riešeným územím je administratívno-správne územie mesta Dunajská Streda, ktoré je tvorené katastrálnymi územiami Dunajská Streda, Malé Blahovo a Mliečany.

Záujmovým územím pre spracovanie územného plánu mesta je okres Dunajská Streda, na území ktorého sa prejavujú funkčné a prevádzkové väzby riešeného územia.

Tab. č. 12: Urbanistické obvody mesta Dunajská Streda

Kód ZSJ	Názov - ZSJ	Číslo UO	CO	UTJ	Názov UTJ	Výmera v m ²
Dunajská Streda						11 116 811
2136670	Dunajská Streda – Staré Mesto	UO 1-0	1	813664	Dunajská Streda	307 765
2136750	Táborová	UO 3-0	1	813664	Dunajská Streda	283 283
2136830	Trhová	UO 3-0	1	813664	Dunajská Streda	219 738
2136910	Sídlisko - východ	UO 4-0	1	813664	Dunajská Streda	124 407
2137050	Zelená	UO 5-0	1	813664	Dunajská Streda	292 634
2137130	Nemocnica	UO6-V	1	813664	Dunajská Streda	85 404
2137300	Športový areál	UO8-V	1	813664	Dunajská Streda	299 574
2137480	Priemyselný obvod I	UO9-P	1	813664	Dunajská Streda	148 052
2137560	Mlyny	UO10-0	1	813664	Dunajská Streda	258 914
2137640	Priemyselný obvod III	UO11-P	1	813664	Dunajská Streda	808 991
2137720	Termálne kúpalisko	UO12-R	1	813664	Dunajská Streda	407 717
2137810	Priemyselný obvod II	UO13-P	1	813664	Dunajská Streda	1 774 535
2137990	Novomestská	UO14-0	1	813664	Dunajská Streda	377 756
2138021	Čótfá Pusta	UO 15-Z	1	813664	Dunajská Streda	1 348 538
2757430	Sídlisko – sever I	UO19-0	1	813664	Dunajská Streda	271 993
2757510	Sídlisko – sever II	UO20-O	1	813664	Dunajská Streda	291 120
2757780	Pri jazere	UO 22-Z	1	813664	Dunajská Streda	1 619 538
2800200	Poľná	23	1	813664	Dunajská Streda	102 139
2137210	Malé Blahovo	UO 7-0	2	813664	Dunajská Streda	800 619
2138112	Čótfá	UO 16-Z	2	813664	Dunajská Streda	1 294 094
Malé Blahovo						17 352 945
2138022	Čótfá Pusta	UO 15-Z	2	813834	Malé Blahovo	850 215
2138111	Čótfá	UO 16-Z	2	813834	Malé Blahovo	16 502 730
Mliečany						2 981 072
2138290	Mliečany	UO17-N	3	813826	Mliečany	2 981 072
Dunajská Streda spolu						31 450 828

Vysvetlivky: V - vybavenostný, O - obytný, N - obytný odlúčený, Z - poľnohospodársky, P - priemyselný, L – lesný;

Územná rozvojová kapacita mesta

Súčasnú zastavanú územie mesta navrhuje Územný plán mesta Dunajská Streda rozšíriť v smere rozvojových bytovo – komunálnych a výrobných plôch. Menovite sa jedná o rozšírenie nasledovných priestorov:

- severozápadným smerom v urbanistickom obvode Malé Blahovo (nové plochy pre bývanie a polyfunkčné bývanie),
- severným smerom pre rozvoj obytnej funkcie,
- východným smerom pre nové plochy bývania a vybavenosti,

- juhovýchodným smerom pre rozvoj výrobných aktivít a najmä pre lokalizáciu priemyselného parku,
- južným smerom pre dokompletovanie kúpeľného areálu a
- západným smerom pre dokompletovanie priemyselnej zóny.

Urbanistický návrh vychádza z požiadavky priestorovo dotvoriť územie mesta Dunajská Streda z hľadiska priestorového, funkčného a prevádzkového skvalitnenia jeho urbanistickej štruktúry a taktiež v súlade s celkovým procesom reštrukturalizácie sídelnej štruktúry využiť prirodzené danosti mesta na posilnenie významu v regióne ako aj využitia týchto procesov pre akceleráciu alebo dynamizáciu a stimuláciu vnútornej harmonizácie prostredia mesta.

Hlavným koncepčným východiskom, ktoré je potrebné brať do úvahy pri ďalšom územnom rozvoji mesta sú:

- rešpektovanie, rozvoj a revitalizácia historicky vzniknutej urbanistickej štruktúry,
- vylepšenie vnútornej mestskej a regionálnej komunikačnej siete,
- efektívne využitie disponibilných plôch,
- rešpektovanie prírodného rámca,
- upustenie od plošných asanácií ako prostriedku na zabezpečenie a prípravu disponibilných plôch pre potreby zabezpečenia funkcií,
- začlenenie hodnotných súborov do nových štruktúr.

Celkový urbanistický návrh vychádza zo zámeru vyriešiť súčasné problémy, ktoré sa prejavujú vo funkčných a prevádzkových konfliktoch a zároveň pripraviť novú koncepciu transformácie a rozvoja urbanistickej štruktúry.

Z hľadiska celkovej urbanistickej kompozície ide najmä o nasledujúce princípy:

- vytvoriť polyfunkčnú centrálnu mestskú zónu, ktorej kompozičné osi tvoria ulice Korzo Bélu Bartóka, Kukučínova a Hlavná ulica,
- maximálne zachovať a ďalej rozvíjať ortogonálnu uličnú skladbu mesta vytvorením zreteľne vymedzených mestských blokov, ktoré budú riešené len s najnutnejšou dopravnou dostupnosťou dovnútra bloku,
- realizovať ucelenú funkčnú radiálno-okružnú komunikačnú kostru mesta,
- transformovať územie južne od železničnej trate a plne ho integrovať do funkčno-prevádzkového organizmu mesta.

I.1.6 Prírodné a kultúrne dedičstvo

Riešené územie disponuje obrovským potenciálom prírodného bohatstva. Región je bohatý na podzemné vody (predstavuje najväčší rezervoár podzemnej vody na území Slovenskej republiky), ďalej štrkopiesky (pre stavebný priemysel), kvalitné pôdy (pre intenzívnu poľnohospodársku výrobu), veľké plochy rašelinísk (skvalitnenie pôdy).

V riešenom území sa nachádza veľké množstvo kultúrnych pamiatok (sakrálne pamiatky: Kostol sv. Juraja, Evanjelický kostol, moderný reformovaný kostol, sochy svätých; Žltý kaštieľ, Vermesova vila, monumenty a pamätníky rozmiestnené po celom meste). Mesto sa snaží o oživenie a udržanie kultúrnych aktivít, napr. už mnoho rokov sa tu pravidelne konajú obľúbené jesenné jarmoky, mesto organizuje rôzne kultúrne festivaly, majálesy, a rôzne iné kultúrne podujatia, ochutnávky vín, či rôzne spevácke podujatia, na ktoré sú pozvaní aj interpreti zo zahraničia (Maďarská republika).

Prírodné zdroje, životné prostredie

Na niektorých lokalitách Podunajskej nížiny (aj v okolí Dunajskej Stredy) sa vytvorili v terénnych depresiách a mŕtvych ramenách rašeliny a rašelinové pôdy. Tie zohrávajú dôležitú úlohu pri skvalitnení pôd. Smerom na Komárno sa zase vytvorili čiastočne zasolené pôdy (pri Dunajskej Strede, ale aj pri Komárne).

Významným prírodným zdrojom riešeného územia sú veľké zásobárne podzemných vôd (najväčšie na Slovensku), z toho dôvodu patrí aj mesto Dunajská Streda do Chránenej vodohospodárskej oblasti Slovenska. Riešené územie nie je obzvlášť bohaté na nerastné suroviny, nerastné bohatstvo tvoria vďaka dlhodobému pôsobeniu vody nánosy štrku, ktorý sa ťaží predovšetkým pre potreby stavebného priemyslu.

Územie Dunajskej Stredy disponuje priemyslovo-poľnohospodárskym a rekreačným potenciálom. Stav kvality životného prostredia je podmienený dlhodobo pretrvávajúcou exploataciou prírodných zdrojov, pomerne významným znečisťovaním ovzdušia, vody a pôdy. Do prostredia sa v dôsledku nedomyšlených socio-ekonomických aktivít dostávajú mnohé cudzorodé látky, ktoré prenikajú do potravinového reťazca. To má nepriaznivý vplyv na vek a zdravie ľudí, ako aj na genofond hospodársky významných i voľne žijúcich druhov rastlín a živočíchov i na ekosystémy. Podľa úrovne životného prostredia sa radí priestor riešeného územia do tretej triedy, t. z. prostredie narušené.

Územný priemet faktorov, negatívne pôsobiacich na ekologickú stabilitu, jasne definuje toto územie s výraznou celoplošnou exploataciou poľnohospodárskej pôdy a intenzívnou veternou eróziou.

Podľa generelu nadregionálneho USES SR sa územie radí medzi diverzifikované, degradované až devastované celky a oblasti.

Z hľadiska čistoty ovzdušia možno hodnotené územie charakterizovať ako relatívne čisté. Merané územné emisie oxidu siričitého (SO_2), oxidu dusíka (NO_x) a tuhých látok vykazujú hodnoty nižšie ako 1 tkm^{-2} , oxidu uhličitého (CO) nižšie ako $0,1 \text{ tkm}^{-2}$. Emisné hodnoty všetkých týchto znečisťujúcich látok sa pohybujú pod hladinou slovenského priemeru. Znečisťujúce látky sú emitované do ovzdušia v prevažnej väčšine z energetických zdrojov podnikov a individuálnych kúrenísk bytových jednotiek.

Z vodohospodárskeho hľadiska má celá oblasť významné postavenie v celoštátnom i medzinárodnom meradle.

Vyhlásením CHVO sú všetky aktivity vyvíjané v záujmovom priestore podriadené predpisom platným v II. pásme hygienickej ochrany vôd. Ochranné opatrenia sa vzťahujú na vodné toky, sieť kanálov ako i rezervoáre podzemných vôd. K znečisteniu podzemných vôd poľnohospodárskou výrobou prichádzalo v uplynulom období v dôsledku aplikácie veľkých objemov priemyselných hnojív a pesticídnych látok. V súčasnosti sa podarilo eliminovať tento jav obmedzením množstiev aplikovaných látok a zavedením nových postupov hospodárenia. Obdobne znečistenie vplyvom živočíšnej výroby je minimalizované z dôvodu prakticky jej zlikvidovania v riešenom území. V záujmovom území patria medzi najvýznamnejších znečisťovateľov vôd predovšetkým podniky, Terapref, a.s. Dunajská Streda a Tauris, a.s. Dunajská Streda a bývalý Eastern Sugar, a.s.

Rozsiahla časť riešeného územia je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability. Rozsiahle plochy ornej pôdy sú postihnuté veternou eróziou. Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť aj čierne skládky odpadov a to na poľnohospodárskom ako aj lesnom pôdnom fonde.

Hlavnými zdrojmi hluku v území je doprava. Ide najmä o automobilovú dopravu pozdĺž komunikačnej osi Bratislava - Dunajská Streda s pokračovaním na Komárno.

Zrealizovaním obchvatu E575 prišlo k odbremeneniu zmieňovaného ťahu, ale aj napriek tomu vplyv hluku z dopravy na intravilán mesta je najväčší zo zmieňovanej komunikácie. Intenzita sa v tesnej blízkosti komunikácie pohybuje na úrovni 60-65 dB, čo je ešte prijateľné, ak berieme do úvahy fakt, že hladina vyššia ako 65dB predstavuje hodnotu, od ktorej začína negatívne pôsobenie na vegetatívny nervový systém.

Geomorfológia, klimatické pomery a geológia

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát sa celé územie nachádza v Podunajskej panve, reprezentovanej v celom rozsahu Gabčíkovskou panvou.

Riešené územie Dunajskej Stredy sa nachádza v nadmorskej výške od 110 m. n. m. po cca 120 m. n. m. Na vytváraní nížinného rovinatého reliéfu sa podieľali hlavne fluvialno - akumulčné procesy, najmä agradácia, súvisiaca so stratou transportačnej schopnosti Dunaja, po jeho vyústení z Devínskej brány.

Geologická stavba územia je relatívne jednoduchá. Budovaná je hrubými kvartérnymi naplaveninami Dunaja, ktoré sú reprezentované štrkopieskami, miestami až pieskami dunajského náplavového kužľa, veku pliocénu a ruman. Štrkopiesky neustálym poklesávaním centra panvy dosiahli značnú hĺbku. V typických kvartérnych sedimentoch vyvinutých v centre Žitného ostrova prevládajú piesčité štrky a štrky s prímiesou piesku. Podunajská rovina predstavuje mladú formáciu, prekrytú ešte málo hrubými polohami viatych pieskov (prevažne kremitých), slatinými sedimentmi vo forme rašeliny v slepých ramenách riek a hlinitými prekryvmi. Podložie kvartérnych sedimentov budujú neogénne sedimenty dosahujúce hĺbku až 1200 m. Tvorí ich ílovito- piesčité podložie s polohami štrku. Depresia Podunajskej nížiny má zlomovo- kryhovú stavbu. Zlomy vytvárajú blokovú stavbu.

Seizmická aktivita daného územia je prevažne v 5 a sčasti v 6 stupni MSK.

Morfologický vývoj územia počas kvartéru ovplyvňovali jednak základné exogénne činitele, pohyb vody, činnosť vetra asoliflukčná činnosť a jednak neotektonické pohyby. Procesy denudácie a sedimentácie boli ovplyvňované diferencovanými tektonickými pohybmi v rámci poklesávajúceho Žitného ostrova.

Klimatické pomery sledovanej oblasti sú relatívne homogénne, územie patrí do teplej klimatickej oblasti. Ide o nížinnú klímu, ktorá je charakterizovaná miernou inverziou teplôt.

V rámci danej oblasti územie spadá prevažne do teplého, suchého okrsku s miernou zimou a dlhším slnečným svitom, vo vegetačnom období nad 1 500 h. Priemerné ročné teploty na riešenom území sa pohybujú v rozmedzí od 9,0 po 10,5 °C. Najchladnejším mesiacom v roku je január s teplotami v rozpätí od -1 do -4 °C, najteplejší je júl s teplotami od 19,5 až 20,5 °C. Teplá klimatická oblasť má počet letných dní v roku (s max. teplotou vzduchu 25 °C a vyššou) nad 50, ročný úhrn zrážok sa pohybuje okolo 530- 650 mm. Bezmrázové obdobie trvá v priemere 180 až 200 dní, počet letných dní v roku býva zvyčajne 60 až 70. Dĺžka širšieho vegetačného obdobia trvá asi 6 mesiacov (približne od 15. marca do 15. novembra), užšie vegetačné obdobie trvá asi 6 mesiacov. Chod oblačnosti je charakterizovaný maximum v decembri a minimum v júli až septembri.

Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v priemere od 530 do 650 mm. V dlhoročných priemeroch medzi najmenej výdatné mesiace patria január a február, najviac zrážok pripadá na teplý polrok a to mesiace máj až júl. Len o niečo viac ako 50 % zrážok spadne vo vegetačnom období a keďže v tomto období priemerný úhrn potenciálneho výparu je väčší ako 600 mm, územie sa javí ako suché, s nedostatkom vlhky. Priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac dosahuje zvyčajne 90 až 100 dní v roku. V zimnom období prevládajú snehové zrážky, maximum snehovej pokrývky dosahuje 25 cm a dĺžka snehovej pokrývky trvá v priemere do 90 dní v roku.

Prevládajúcim prúdením vzduchových hmôt je severný a severovýchodný vietor. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry s juhozápadným smerom prúdenia. Orografické podmienky riešeného územia podmieňujú častú veternosť v tomto území, čo sa podieľa aj na zhoršení vlhového deficitu. Priemerná rýchlosť vetra v roku je $3,8 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$, 16 % v období cez rok vanú vetry rýchlejšie ako $6 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$.

Podľa regionálnej inžiniersko-geologickej rajonizácie Slovenska patrí riešené územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín a do oblasti vnútrokarpatských nížin. Pre výstavbu sú tu vcelku priaznivé inžiniersko-geologické podmienky.

Rajón náplavov nížinných tokov zaberá takmer celé územie mesta. Rajón je tvorený štrkovými a štrkopiesčítymi základovými pôdami, ktoré sú v celom rozsahu pokryté nívnymi náplavmi pozostávajúcimi z ílovito-hlinito-piesčitých zemín, väčšinou pevnej a tuhej konzistencie. Tento nívny komplex má premenlivú mocnosť, ktorá sa pohybuje podľa výsledkov geologického prieskumu (sídlišká Sever, Západ, Stred) v rozmedzí 0,7-4,0 m, ojedinele i viac. Podľa niektorých údajov tieto nívne náplavy južne od mesta dosahujú mocnosť do 1 m.

Ustálená hladina podzemnej vody na území mesta sa pohybuje prevažne v hĺbke 2,0-4,0 m pod terénom. Maximálna hladina podzemnej vody pri vysokých a povodňových stavoch bola v oblasti Dunajskej Stredy zistená na kóte 114 m. n. v. Lokálne sa vyskytuje slabá síranová agresivita podzemných vôd s obsahom SO_4 do 300 mg/l.

Najvhodnejšiu základovú pôdu na území mesta poskytujú dobre únosné štrkopiesky pri hodnotách $R_{dt} = 422,50 \text{ kPa}$ a $R_d = 499,05 \text{ kPa}$.

Nadložný hlinito-ílovitý a hlinito-piesčitý nívny komplex vzhľadom na jeho nepriaznivé mechanické vlastnosti a nerovnomernú stlačiteľnosť poskytuje menej vhodnú základovú pôdu s dovoleným namáhaním 0,11-0,15 MPa. Tieto pokryvné a jemnozemné zeminy väčšinou pevnej a tuhej konzistencie nad hladinou podzemnej vody poskytujú ešte únosnú a málo až stredne stlačiteľnú základovú pôdu s lokálnymi polohami málo únosných zemín mäkkej konzistencie.

Rajón poskytuje vhodné až podmienenčne vhodné staveniská. Vhodné staveniská sa nachádzajú najmä v územiach, kde menej vhodný nívny komplex dosahuje menších mocností a zakladať možno priamo na dobre únosných podložných štrkopieskoch s dostatočnou hĺbkou hladiny podzemnej vody.

Podľa doterajších výsledkov geologického prieskumu v tomto rajóne základové pomery tu boli označené prevažne ako zložité najmä v dôsledku nepriaznivých mechanických vlastností pokryvných ílovito-hlinito-piesčitých zemín, ako i hĺbky hladiny podzemnej vody.

Rajón mŕtvych ramien a rašelinísk má v záujmovom území značné rozšírenie. V území sa prejavujú obvykle depresiou o hĺbke 0,5-2,0 m, často sú však zarovnané nívnymi sedimentmi alebo činnosťou človeka a bývajú objavené až pri podrobnom prieskume. Sedimenty mŕtvych ramien sú tvorené v spodnej časti spravidla jemnými až strednými pieskami s vysokým obsahom sapropelov, smerom k povrchu prechádzajú do hlín, ílovitých hlín a ílov s vysokým obsahom organických látok, mäkkej miestami až kašovitej konzistencie. Ich mocnosť sa pohybuje najčastejšie v rozmedzí 1-3 m, prípadne až do 5 m. V najvyšších polohách sa niekedy vytvorili rašeliny. Ložisko rašeliny preskúmané v priestore Orechová Potôň - Veľké Blahovo - Dunajská Streda - Mliečany prechádza tiež po západnom okraji mesta.

Pôda, lesy a voda

V rozložení pôdnych typov sa na Podunajskej rovine najviac prejavuje vplyv podzemnej a povrchovej vody. V miestach najväčších vodných tokov s bezprostredným

vplyvom podzemných vôd vznikli hlinité až piesočnato-hlinité fluvizeme karbonátové. Na fluviaálnych rovinách s hlbšou hladinou podzemných vôd a mimo dosah periodických záplav sa vyvinuli čiernice karbonátové. Depresie, miesta s vysokou hladinou podzemných vôd vyplňajú organozeme.

Dlhodobé osídlenie územia malo za následok, že najmä v urbanizovanej časti mesta došlo k zmenám pedologických pomerov. Mnohé pôdy na území Dunajskej Stredy sú intoxikované a devastované. Na miestach intenzívneho pôsobenia antropogénnych činiteľov vznikli kultizeme.

V záhradkárskejších oblastiach sa pod vplyvom intenzívneho hospodárskeho využitia vytvorili ortisoly. V niektorých miestach bol pôvodný pôdny kryt úplne odstránený a nahradený novým antrozemným.

Z hľadiska veternej erózie patrí záujmové územie do kategórie s miernou až stredne silnou eróziou a so silnou až veľmi silne intenzívnou eróziou. Vodná erózia je v riešenom území nepatrná až takmer žiadna.

Lesy – vytvárajú priaznivé podmienky ochrany prírody, pôsobia protierózne a plnia funkciu v oblasti vodohospodárstva. Jedna z vôbec najnižšie lesnatých oblastí kraja predstavuje aj okres Dunajská Streda 7 046 ha (6,55%). Spomínaný jav je negatívnym dôsledkom nesprávneho a neodborného odlesňovania a odvodňovania v minulých desaťročiach. Celková výmera lesného pôdneho fondu v záujmovom území je 116,35 ha, čo predstavuje 3,7 % z celkovej výmery kú. Z hľadiska výskytu lesných ekosystémov je územie pomerne rovnorodé. Rozptýlená zeleň v poľnohospodárskej krajine zahŕňa remízky, háje, vetrolamy, sprievodnú vegetáciu pozdĺž komunikácií, ktoré majú protierózne, krajnotvorné a ďalšie funkcie.

Z aspektu zdravotného stavu lesa resp. stupňa poškodenia lesného porastu možno skonštatovať, že lesy sú v prevažnej miere zdravé, s minimálnymi plochami lesov mierne poškodených v dôsledku exhalátov. Občasne nepriaznivý vplyv má sneh a námraza v spojení so silným vetrom, ktoré spôsobujú veľké škody pri kalamitných polomoch.

Z hľadiska vlastníckych vzťahov prevažnú väčšinu tvoria lesy štátne, malú časť predstavujú lesy, ktoré sú v majetku obce a lesy v súkromnom vlastníctve.

Územie patrí do povodia rieky Dunaj, je súčasťou Žitného ostrova. Všetky toky majú dažďovo-snehový typ režimu odtoku, s najvyššími priemernými mesačnými prietokmi v marci a s najnižšími v novembri. Vysoká vodnosť sa vyskytuje vo februári až apríli, koncom jesene možno pozorovať podružné zvýšenie vodnosti.

Hydrologické podmienky územia sú do značnej miery ovplyvnené riekou Dunaj ako aj výstavbou vodného diela Gabčíkovo. Záujmové územie patrí do hydrogeologického rajónu Q052. Kvartérne usadeniny štrkov a pieskov, ktoré sem naniesol Dunaj svojou akumulátnou činnosťou sú významným zdrojom podzemných vôd. Ich výdatnosť dosahuje až $5\ 000\text{l}\cdot\text{s}^{-1}$ (v širšom území Žitného ostrova). Povrchové vody sú tvorené predovšetkým kanálmi s rôznym stupňom antropogenizácie s prirodzeným charakterom koryta až po kanále s betónovým korytom. Systém kanálov chráni územie pred nadbytočnou vlhkosťou a v suchých obdobiach slúžia na zavlažovanie.

Najdôležitejším kolektorom podzemných vôd študovaného územia sú štrkopiesčité sedimenty kvartéru a rumanu vrchného pliocénu. Vysoký úhrnný výpar spôsobuje, že dopĺňanie zásob podzemných vôd zrážkovými vodami je v porovnaní s prítokmi vôd Malého Dunaja zanedbateľný. Tektonická stavba a charakter sedimentácie spôsoboval, že v dolnej časti hydrogeologického rajónu hladiny podzemnej vody vystupovali až k terénu a boli následne odvádzané odvodňovacími kanálmi, čo spôsobovalo pokles hladín podzemných vôd

v tomto území. V súvislosti s prevádzkou VDG sa hladina podzemnej vody v priebehu posledných rokov mierne zvýšila a v súčasnosti kolíše v rozpätí od 2-3 m.

Pôvodný typ chemického zloženia podzemných vôd je výrazne kalcium hydrogénkarbonátový s nízkou až strednou mineralizáciou 300-500 mg.l⁻¹. V najvrchnejšej zóne dochádza k pozvoľnému narastaniu obsahu hlavných charakteristík znečistenia chloridmi, síranmi a dusičnanmi, čoho dôsledkom je zmena pôvodného typu so zvyšovaním sulfátového a chloridového iónu, celková mineralizácia narastá na 700 až 1300mg.l⁻¹.

Nerastné suroviny

Z nerudných surovín sa vyskytujú zlievarenské piesky, stavebný kameň, štrkopiesky, piesky a tehliarska surovina. Zásoby štrkopieskov možno nájsť v mestskej časti Mliečany. Významné zásoby štrkopieskov na báze riečnych náplavov Dunaja sú v celom okrese Dunajská Streda.

Pamiatky, ľudová architektúra

V zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu sú v ÚZKP (ústredný zoznam kultúrnych pamiatok) zapísané 3 nehnuteľné kultúrne pamiatky, ktoré spolu vytvára 6 pamiatkových objektov.

Tab. č. 13: Kultúrne pamiatky mesta

Názov KP	Adresa	Poznámka
Žltý kaštieľ	Múzejná ul. 2	-
Kostol a plastiky	Vábméryho námestie	Navrhnuté ochranné pásmo z roku 1994
Vermesova vila	Gorkého 2	Ochranné pásmo z roku 1991

Na území Dunajskej Stredy bol historický stavebný fond radikálne zlikvidovaný a jeho zvyšky sú chránené iba čiastočne a ako nehnuteľné kultúrne pamiatky sa dostali do priameho necitlivého kontaktu s novými urbanisticko-architektonickými štruktúrami, ktoré negatívne vplývajú na ich bezprostredné okolie. Snaha o elimináciu aspoň niektorých nepriaznivých dopadov viedla ku spracovaniu návrhov ochranných pásiem okolo kostola a okolo Vermesovej vily. Z oboch týchto návrhov je Rozhodnutím OÚ Dunajská Streda z 13.5.1991 vyhlásené ochranné pásmo okolo Vermesovej vily.

Tab. č. 14: Ochranné pásma kultúrnych pamiatok

Kultúrna pamiatka	Stav	Parcelné čísla	Podmienky
Vermesova vila	Vydané rozhodnutím 1991	1475/1 (časť), 1475/18, 1475/20	Zákaz výstavby nových objektov
Kostol	Len v polohe návrhu	1, 2, 3, 42, 43	Vrátane fasád objektov na hranici OP

V evidovanom území sa nenachádza samostatná kultúrna pamiatka – archeologická lokalita. Archeologické nálezy sú chránené vo vzťahu ku kultúrnej pamiatke – kostol Nanebovzatia Panny Márie, u ktorého ostatné práce na úprave terénu boli sledované archeológom.

Výsledky z doteraz uskutočnených archeologických výskumov a prieskumov v katastrálnom území Dunajskej Stredy a jej okolí priniesli len sporadické nálezy, ktoré sú evidované Archeologických ústavom SAV.

Vzhľadom k tej skutočnosti, že doložený historický vývoj, najmä vo vzťahu k zaniknutému osídleniu, ale i s ohľadom na zmienené sporadické archeologické nálezy sú predpokladom archeologických nálezov, poukazujeme na nutnosť vopred zaevidovať a následne cielene odborne sledovať všetky zemné práce v území, kde je predpoklad odkrytých nepreskúmaných vrstvy. Všeobecne však treba zdôrazniť, že nález resp. väčšina už preskúmaných nálezísk nespĺňa kritériá ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu. Preskúmané náleziská a najmä nálezové okolnosti sú však nositeľmi neopakovateľných a nenahraditeľných kultúrohistorických hodnôt a tým i neoceniteľným prínosom k poznaniu dávnej minulosti lokality, jej vývoja a významu.

I.II Hospodárstvo - ekonomika

I.II.1 Trh práce, Nezamestnanosť

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie – podľa rodinného stavu v okrese DS.

Tab. č. 15: Trh práce podľa štatistických výkazov za 4. kvartál roku 2006.

Ukazovateľ	Spolu	Slobodní(é)	Ženatí/ Vydaté	Rozvedení(é)	Vdovci (vdovy)	Druh/ družka	Nezistení
Štruktúra uchádzačov o zamestnanie - spolu	4 564	1 752	2 100	544	98	55	15
z toho - muži	1 974	943	735	223	25	38	10
ženy	2 590	809	1 365	321	73	17	5
Vzdelávanie a príprava pre trh práce - spolu	10	3	7	0	0	0	0
z toho – muži	3	2	1	0	0	0	0
ženy	7	1	6	0	0	0	0
dočasná práceneschopnosť spolu	727	207	375	114	22	7	2
z toho – muži	275	104	125	34	7	5	0
ženy	452	103	250	80	15	2	2
absolventská prax spolu	152	149	1	1	0	0	1
z toho muži	41	39	1	0	0	0	1
ženy	111	110	0	1	0	0	0

Na základe údajov získaných z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede bolo v štvrtom kvartáli roku 2006 evidovaných celkovo 4 564 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 2 590 občanov ženského pohlavia a zvyšných 1 974 mužského.

Z celkového počtu nezamestnaných tvoria iba minimálnu zložku obyvatelia, ktorí sa aktívne vzdelávajú pre trh práce. Na konci roku 2006 ich bolo iba 10, z toho prevažne ženy (7). Na základe evidencie bolo prihlásených 727 obyvateľov na dočasnú práceneschopnosť, z ktorých 452 bolo žien a iba 275 mužov. Tých, ktorí sa rozhodli podstúpiť aj tzv. absolventskú prax bolo 152, z toho takmer jednu tretinu predstavovali ženy (111).

Nasledovná tabuľka odzrkadľuje vzdelanostnú štruktúru uchádzačov o zamestnanie.

Tab. č. 16: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa dosiahnutého stupňa vzdelania

Ukazovateľ	Spolu	Ved. vzd.	VŠ	Vyššie vzdel.	ÚSO	ÚSV	ÚS	SO	Vyuč.	ZŠ	bez vzd.
Štruktúra uchádzačov o zamestnanie - spolu	4 564	2	123	22	501	229	230	16	1 381	1 843	217
z toho muži	1 974	1	50	6	143	63	109	1	742	736	123
ženy	2 590	1	73	16	358	166	121	15	639	1 107	94
Vzdelávanie a príprava pre trh práce - spolu	10	0	1	0	5	1	2	0	1	0	0
z toho muži	3	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
ženy	7	0	1	0	4	0	1	0	1	0	0
Dočasná práceneschopnosť - spolu	727	0	8	2	51	27	19	1	206	368	45
z toho muži	275	0	5	0	16	7	8	0	95	126	18
ženy	452	0	3	2	35	20	11	1	111	242	27
Absolventská prax - spolu	152	0	12	3	74	28	21	0	13	1	0
z toho muži	41	0	3	1	14	5	7	0	10	1	0
ženy	111	0	9	2	60	23	14	0	3	0	0

Pozn.: Ved. v. – vedecká výchova, VŠ – vysokoškolské vzdelanie, Vyššie vzdelanie, ÚSO – úplné stredoškolské odborné vzdelanie s maturitou, ÚSV – úplné stredoškolské všeobecné vzdelanie s maturitou, ÚS – úplné stredoškolské s maturitou, SO – stredoškolské bez maturity, Vyuč. – vyučenie, ZŠ – základnoškolské vzdelanie

Na základe všetkých evidovaných nezamestnaných obyvateľov a berúc do úvahy vzdelanostnú štruktúru evidovaných nezamestnaných možno povedať, že najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných tvorili obyvatelia iba so základnoškolským vzdelaním (1 843). Druhú takmer rovnako početnú skupinu tvoria nezamestnaní, ktorí dosiahli akékoľvek vyučenie (1 381). Asi 1,1% registrovaných nezamestnaných dosiahlo úplné stredoškolské odborné vzdelanie (501). Vysokoškolsky vzdelaných nezamestnaných bolo 123, z ktorých 12 sa zúčastnilo aj absolventskej praxe.

Ku koncu septembra 2007 dosiahla miera nezamestnanosti v okrese Dunajská Streda hodnotu 6,36 % (podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny).

I.II.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva

V roku 1991 bolo v Dunajskej Strede 12 453 ekonomicky aktívnych osôb. Ekonomická aktivita obyvateľstva Dunajskej Strede bola 53,6%.

V roku 2001 bolo v meste Dunajská Streda 12 724 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 6 339 žien. Ekonomická aktivita obyvateľstva sa mierne zvýšila na hodnotu 54,1%.

Podobný trend možno sledovať aj v nasledujúcom období, keď k 31. decembru 2005 bolo v meste už 16 315 (69,5%) obyvateľov v produktívnom veku, z toho 8265 mužov a 8050 žien. Z tohto počtu však nie všetci obyvatelia sú ekonomicky aktívni, pretože v tomto počte sú zahrnutí aj nezamestnaní a invalidní obyvatelia, ako aj študenti stredných či vysokých škôl, ktorí sa neradia medzi ekonomicky aktívnych občanov.

Do roku 2010 predpokladáme mierny nárast produktívnej zložky obyvateľov na 56% a do r. 2025 mierny pokles na 55% ekonomicky aktívnych obyvateľov z celkového počtu trvale bývajúcich.

Tab. č. 17: Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v rokoch 2001-2025 - prognóza

Rok	Počet EA obyvateľov	EA v %
2001	12 724	54
2010	13 040	56
2020	12 375	55
2025	12 040	55

Pozn.: EA – ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Tab. č. 18: Stav obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity k 31.12.2005

Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek		Poproduktívny
	muži a ženy (0-14 rokov)	muži (15-59)	ženy (15-54)	muži (60-+), ženy (55-+)
2005	3 334	8 265	8 050	3 841

Migrácia obyvateľstva za prácou

Z počtu 12 453 ekonomicky aktívnych osôb odchádzalo v r. 1991 za prácou mimo obec bydliska 3 112 osôb. Na druhej strane do Dunajskej Stredy dochádzalo za prácou 6 671 osôb.

V roku 2001 bolo v meste Dunajská Streda 12 894 ekonomicky aktívnych obyvateľov a za prácou odchádzalo 2 266 obyvateľov, t. j. 17,6% z ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 1825 denne. Najviac ľudí odchádzalo za prácou do Bratislavy (796), potom do Šamorína (144), Gabčíkova (86), Vydrán (74).

Do obce Dunajská Streda dochádzalo za prácou 6 210 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho 5 758 denne. Najviac ľudí dochádzalo z Veľkého Medera (405), Gabčíkova (313), Vrakuňe (296) a Trhovej Hradskej (290).

I.II.3 Podnikateľská sféra v okrese Dunajská Streda

Okres Dunajská Streda patrí v súčasnosti k územným celkom, ktoré v rámci Trnavského samosprávneho kraja majú najmenej diverzifikovanú hospodársku základňu a najvyššiu mieru nezamestnanosti. Špecializácia na agrosektor je i napriek vysokokvalitnému potenciálu územia pre poľnohospodársku výrobu nedostačujúca pre dostatočnú tvorbu zdrojov a vytváranie nových pracovných miest. Zvýšenie podielu HDP a vytváranie adekvátneho počtu pracovných miest bude možné realizovať postupnou implementáciou projektových zámerov orientovaných na rozvoj malého a stredného podnikania, ale predovšetkým v zavádzaní sofistikovaných výrob a flexibilných priemyselných prevádzok. Stratégia zavádzania malých a stredných priemyselných prevádzok je uplatniteľná aj v sídelnej štruktúre poľnohospodársko - priemyselne štruktúrovaného hospodárstva okresu, obzvlášť, ak sa vyznačuje dobrou dopravnou dostupnosťou.

Zákon NR SR č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci definuje podniky v súlade s metodikou Európskej komisie na nasledovné kategórie s počtom zamestnancov:

- **malé** (1- 49 zamestnancov)
- **stredné** (50-249)
- **veľké** (nad 250)

Región patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym oblastiam Slovenska. Vyše 75% okresu tvorí poľnohospodárska pôda, čo ovplyvňuje zamestnanosť. Okrem toho sa tu nachádzajú rozsiahle zásoby podzemných pitných vôd nadregionálneho významu.

V okrese sú geotermálne kúpaliská s medzinárodnou návštevnosťou, v Dunajskej Strede a vo Veľkom Mederi, okrem nich sú geotermálne kúpaliská s regionálnou pôsobnosťou. Prevažná väčšina podnikateľských subjektov sa nachádza vo veľkostnej kategórii do 49 zamestnancov. Vo veľkostnej kategórii nad 1000 pracovníkov sa v regióne nachádza iba jeden podnik. Medzi podnikateľskými subjektmi v súčasnosti nie sú badateľné snahy o koordinovanie podnikateľských aktivít, iba v poľnohospodárskom sektore niektoré podniky prejavujú záujem o spoločné vystupovanie na trhu. *Jedným zo základných prvkov podporujúcich ekonomický rozvoj je MSP. Podnikateľská činnosť je v prevažnej miere orientovaná na produkciu určenú pre domáci trh. Mnoho firiem je zameraných na obchodné aktivity.* Nasledovná tabuľka sumarizuje základné údaje subjektov pôsobiacich v okrese Dunajská Streda v roku 2005.

Tab. č. 19: Veľkostná štruktúra podnikateľských subjektov v okrese Dunajská Streda podľa údajov ŠÚ SR za obdobie rokov 2005:

Rok, okres	Veľkostná štruktúra	spolu	pôdohospodárstvo, poľovníctvo, lesníctvo a rybolov	ťažba nerastných surovín	priemyselná výroba	výroba, rozvod elektriny, plynu, pary a vody	stavebníctvo	veľkoobchod a maloobchod, oprava mot. voz. hotely, reštaurácie	doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	finančné sprostredkovanie	nehnutelnosti, prenájom obchodných činností a ostatné služby	škoolstvo	zdravotníctvo, sociálna starostlivosť	ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby
Dunajská Streda, 2005	malý	1 614	102	-	228	3	137	683	111	8	285	7	29	21
	stredný	78	23	-	29	-	8	5	4	-	4	1	1	3
	veľký	8	1	-	4	-	-	2	-	-	-	-	1	-
	spolu	1 700	126	-	261	3	145	690	115	8	289	8	31	24
	%	100,0	7,4	-	15,4	0,2	8,5	40,5	6,8	0,5	17,0	0,5	1,8	1,4

Na základe štatistík vieme, že stav malého a stredného podnikania sa kontinuálne zlepšil za posledných 10 rokov, v hore uvedenej tabuľke však uvádzame údaje len za rok 2005 v rámci dunajskostredského okresu. Za okres DS vzrástol počet malých podnikov z 1210 v roku 2003 na 1614 v roku 2005.

Miernejší nárast sme zaznamenali v kategórii stredných podnikov. V okrese DS ich počet vzrástol každý rok (65 v roku 2003, 67 v roku 2004 a nakoniec až 78 v roku 2005).

Najnevýraznejší bol rozvoj veľkých podnikov v regióne v kategórii podnikov zamestnávajúcich nad 250 pracovníkov. V okrese DS bolo v roku 2003 8 takýchto podnikov, v nasledujúcom roku sa ich počet zvýšil o jeden, následne však ich počet klesol na 8 (2005).

Analýza odvetvovej klasifikácie malých podnikov v okrese DS v roku 2003 odhalila, že až 44,3% malých podnikov sa venovalo veľkoobchodu, maloobchodu, oprave motorových vozidiel, hoteliérstvu alebo prevádzkovaniu reštaurácií. V oblasti nehnuteľností, prenájomu, obchodných činností a ostatných služieb podnikalo v tom istom roku 183 (15,1%) podnikov, rovnaký podiel 15% získala aj priemyselná výroba so 181 podnikmi. Situácia sa v roku 2005 zmenila iba nepatrne, opäť najväčší podiel v počte všetkých malých podnikov 683 (42,3%) z 1614 pôsobilo v oblasti veľkoobchodu, maloobchodu, oprave motorových vozidiel, hoteliérstva a prevádzky reštaurácií. Oblasť nehnuteľností, prenájomu, obchodných činností

a ostatných služieb reprezentovalo celkovo 285 podnikov, čo predstavuje 17,7%. Naopak, počet podnikov priemyselnej výroby poklesol na hodnotu 14,1%.

Stredne veľké podniky pôsobili predovšetkým v odvetviach poľnohospodárstva, poľovníctva, lesníctva, rybolovu a priemyselnej výroby. V okrese DS predstavovali podniky pôsobiace v týchto odvetviach v roku 2003 až 73,8%, v roku 2005 sa ich podiel znížil na hodnotu 66,6%.

Až 6 z 8 (75%) veľkých podnikov zamestnávajúcich nad 250 pracovníkov v okrese DS z roku 2003 pôsobilo v oblasti priemyselnej výroby a pôdohospodárstva, poľovníctva, lesníctva či rybolovu. Do roku 2005 sa tento pomer znížil na 62,5%.

I.II.4 Podnikateľská sféra v meste Dunajská Streda

Dunajská Streda patrí medzi dynamicky sa rozvíjajúce mestá TTSK, ktoré vytvára vhodné podmienky pre podnikateľov. V roku 2001 v ňom bolo zaregistrovaných 2 687 subjektov (takmer jedna tretina všetkých subjektov v okrese). V rámci týchto subjektov dominovali fyzické osoby, ktorých bolo až 2 025 (75,36% všetkých subjektov) a zvyšné patrili do kategórie právnických osôb. V kategórii „fyzických osôb“ tvorili najpočetnejšiu skupinu živnostníci s celkovým počtom 1 874 (92,54% všetkých fyzických osôb). Približne desaťnásobne menšiu skupinu predstavovali slobodné povolania (6%) a početne najslabšie zastúpenie vykázala skupina súkromne hospodáriacich roľníkov s počtom 30 (1,48%).

Počet podnikov v súkromnom sektore mesta Dunajská Streda bol celkovo 2 654. Z tohto počtu podnikov bolo so zahraničnou kapitálovou účasťou 56 podnikov. Evidovaných bolo 43 zahraničných podnikov, 33 subjektov vo verejnom sektore a nakoniec 7 družstevných podnikov.

Uvedené štatistické údaje sumarizuje nasledovná tabuľka č. 20.

Tab. č. 20: Štruktúra podnikateľskej sféry v meste Dunajská Streda k 31.12.2001

Názov územia	Počet subjektov spolu	v tom		Fyzické osoby			Počet podnikov v súkromnom sektore				Počet podnikov vo verejnom sektore spolu
		právnické osoby	fyzické osoby	v tom			spolu	z toho			
				živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci		so zahraničnou kapitálovou účasťou	zahraničných	družstevných	
Okres Dunajská Streda	9 852	1 584	8 268	7 234	259	775	9 690	122	86	28	162
Dunajská Streda	2 687	662	2 025	1 874	121	30	2 654	56	43	7	33

Do konca roku 2005 sa štruktúra podnikateľskej sféry na území mesta DS zmenila (tab. č. 21). Možno povedať, že v tomto období došlo k výraznému nárastu počtu subjektov pôsobiacich na území mesta (z 2 687 v roku 2001 na 3 241 v roku 2005), a to ako aj u právnických osôb, tak i u fyzických osôb. Najväčší nárast bol zaznamenaný u živnostníkov, ktorých počet sa zvýšil o 234 oproti roku 2001. Počet subjektov v rámci slobodných povolani ako aj súkromne hospodáriacich roľníkov zostal takmer nezmenený. Väčšia zmena zasiahla súkromný sektor. Kým počet podnikov v súkromnom sektore bol v roku 2001 rovný 2 654, v roku 2005 sa znížila táto hodnota až o 1 853. Aj napriek dramatickému poklesu počtu podnikov v súkromnom sektore sa počet zahraničných podnikov a podnikov so zahraničnou kapitálovou účasťou nepatrne zvýšil.

Tab. č. 21: Štruktúra podnikateľskej sféry v meste Dunajská Streda k 31.12.2005

Názov územia	Počet subjektov spolu	v tom		Fyzické osoby			Počet podnikov v súkromnom sektore				Počet podnikov vo verejnom sektore spolu
		právnické osoby	fyzické osoby	v tom			spolu	z toho			
				živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci		so zahraničným kapitál. účasťou	zahraničných	družstevných	
Okres Dunajská Streda	12 238	2 359	9 879	9 026	246	607	1 681	143	174	31	19
Dunajská Streda	3 241	986	2 255	2 108	118	29	801	65	76	3	4

Pozn.: Údaje získané zo Štatistického úradu SR

Z celkového počtu uvedených subjektov sme zaznamenali nasledovné členenie podľa odvetvovej klasifikácie:

➤ poľnohospodárstvo	61
➤ priemysel	370
➤ stavebníctvo	508
➤ obchod, hotely, doprava	1 275
➤ peňažníctvo, nehnuteľnosti	637
➤ ostatné	390
spolu	3 241

V Dunajskej Strede funguje aj Regionálne poradenské a informačné centrum (RPIC). Na základe údajov získaných z tohto centra v roku 2006 možno usudzovať na existenciu 2272 zaregistrovaných subjektov v meste Dunajská Streda, čo je o 415 menej ako v roku 2001, a o 969 menej oproti roku 2005. Túto skutočnosť však možno interpretovať tak, že nie všetky subjekty sú evidované v databáze RPIC, v dôsledku čoho dochádza k tak výraznému rozdielu. Najväčší počet subjektov sa angažuje v oblasti obchodu (38,8%), ďalej v oblasti iných obchodných služieb (18,7%), priemyslu (16,2%), stavebníctva (15,5%) a ostatných verejných, sociálnych a osobných služieb (8,9%). Najmenší počet subjektov sa aktivizuje v oblasti pôdohospodárstva a rybolovu (1,9%).

Tab. č. 22: Okruhy činností zaregistrovaných subjektov v meste Dunajská Streda v roku 2006

Okruhy činností	Počet subjektov
Obchod	882
Iné obchodné služby	424
Priemysel	367
Stavebníctvo	353
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	202
Pôdohospodárstvo, rybolov	44
Spolu	2 272

Pozn.: Údaje získané z Regionálneho poradenského a informačného centra

Dôležitú úlohu v oblasti podnikania zohráva aj Obvodný úrad v Dunajskej Strede, v budove ktorého sídli živnostenské oddelenie, ktoré sa zaoberá vydávaním živnostenských povolení.

I.II.5 Priemysel, obchod – služby

Priemysel v meste Dunajská Streda je dobre rozvinutý. Na základe vyššie uvedených údajov bol celkový počet subjektov k 31.12.2005 v meste 3 241, z toho právnických osôb

bolo 986 a fyzických osôb 2 255. Z tohto počtu tvorilo 2 108 subjektov živnostníci, 118 tvorili slobodné povolania a zvyšných 29 SHR (súkromne hospodáriaci roľníci).

Podľa databázy Mestského úradu (popis nakladania s odpadmi) bolo v meste Dunajská Streda v roku 2002 460 prevádzok (štátna správa, školstvo, zdravotníctvo, finančné inštitúcie, obchod, služby, podnikateľské subjekty), v ktorých bolo zamestnaných 9 919 pracovníkov.

Služby

V meste Dunajská Streda sú zastúpené predovšetkým trhové služby, a to služby obchodu, pohostinstiev, ubytovania, opráv spotrebného tovaru a motorových vozidiel, právne, ekonomické a daňové služby, obchody s potravinami a zmiešaným tovarom, predajne s nepotravinovým tovarom, kaderníctva a kozmetika. Významné sú aj služby spojené s letnou rekreáciou, ktoré poskytuje termálne kúpalisko v Dunajskej Strede.

Ubytovacie zariadenia v Dunajskej Strede disponujú cca 400 lôžkami, stravovacie zariadenia cca s 1500 miestami (plus terasy 430 miest).

Finančné inštitúcie

V meste Dunajská Streda zabezpečuje finančné služby 9 bánk a 17 poisťovní:

Tab. č. 23: Zoznam finančných inštitúcií v Dunajskej Strede

	Finančné inštitúcie – banky a sporiteľne	Adresa
1	UniCredit Banka a.s.	Hlavná 5599/3B
2	Poštová banka a.s.	Hlavná 676/70
3	Volks bank a.s.	Poštová 366/2
4	Tatra banka a.s.	Galantská cesta 866/4
5	VÚB	Námestie slobody 328
6	ČSOB banka a.s.	Korzo B. Bartóka 9
7	ISTROBANKA a.s.	Hlavná 21
8	Slovenská sporiteľňa a.s.	Hlavná 23
9	OTP banka a.s.	Korzo B. Bartóka 10
	Finančné inštitúcie - poisťovne	Adresa
1	1. Garantovaná a.s.	Korzo B. Bartóka 789/3
2	ALLIANZ a.s.	Poštová 4060/6
3	AMSLICO a.s.	Hlavná 68
4	Česká poisťovňa Slovensko a.s.	Bacsákova 10
5	ERGO a.s.	Korzo B. Bartóka 18
6	Komunálna poisťovňa	Vámberyho 42/5
7	KONTINUITA SI životná poisťovňa	Korzo B. Bartóka 789/3
8	KOOPERATÍVA a.s.	Kukučínova 451
9	NATIONALE NEDERLANDEN a.s.	Korzo B. Bartóka
10	Poisťovňa TATRA a.s.	Biskupa Kondého 18
11	QBE – Slovenská inv. poisťovňa a.s.	Poštová 4061/18
12	Slovenská poisťovňa a.s.	Jesenského 13/A
13	UNIQA a.s.	Hlavná 37/15
14	Všeobecná zdravotná poisťovňa	Hlavná 32
15	Všeobecná sociálna poisťovňa Tatry	Hlavná 37/19
16	Sociálna poisťovňa	Galantská cesta 693/5
17	Prvá česko-slovenská poisťovňa	Bratislavská 4

I.II.6 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Riešené územie Dunajskej Strede je tvorené katastrálnymi územiaми Dunajskej Strede, Malého Blahova a Mliečan. Spomínané územie leží v geomorfologickom celku Podunajská rovina. V rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu je prevládajúcim druhom

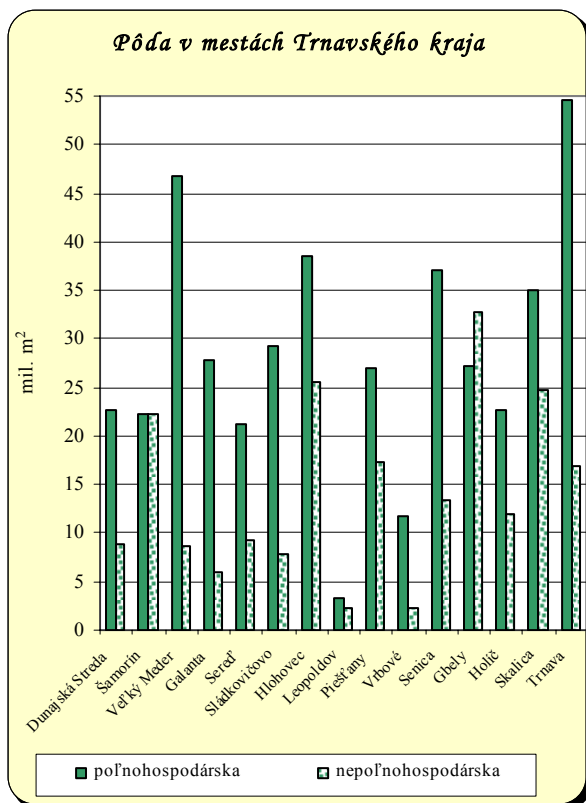
pozemku orná pôda, ktorá zaberá 1 822,74 ha, čo predstavuje až 81,05% z výmery PPF. Samostatne za kú Mliečany je tento podiel až 90%.

Tab. č. 24: Katastrálna plocha mesta Dunajská Streda k 31.12.2005

Názov územia	Celková výmera územia v m ²						
	spolu	poľnohosp. pôda	nepoľnohosp. pôda	v tom			
				lesný pozemok	vodná plocha	zast. plocha a nádvorie	ostatná plocha
Trnavský kraj	4 147 178 793	2 936 071 290	1 211 107 503	652 532 435	146 909 793	272 145 191	139 520 084
Okres D. S.	31 450 835	27 650 966	8 960 939	1 294 882	621 748	5 574 330	1 469 979
Mesto DS	33 913 435	22 489 896	6 262 469	438 296	562 458	4 494 629	767 086

Pozn.: Údaje získané zo štatistického úradu SR

Graf č. 1: Pôda v mestách TTSK - porovnanie

Z hľadiska dôležitosti samotného mesta Dunajská Streda v oblasti poľnohospodárstva, v porovnaní s ostatnými okresnými mestami Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) mesto nedisponuje väčšou plochou poľnohospodárskej pôdy, väčší význam z poľnohospodárskeho hľadiska zohráva celý okres Dunajská Streda, ktorý disponuje takmer 28% všetkej poľnohospodárskej pôdy kraja. Rozpis veľkosti pôd v mestách TTSK uvádza graf .č 1.

Z ostatných druhov pozemkov sú zhruba rovnako zastúpené ovocné sady, záhrady a vinice. Plošne najmenšiu zložku poľnohospodárskej pôdy tvoria trvalo trávnaté porasty. Chmeľnice nie sú zastúpené ani v rámci kú Dunajská Streda ani v samotnom okrese Dunajská Streda. Podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery plôch kú Dunajská Streda je 66,31%.

Tab. č. 25: Poľnohospodárska pôda v meste Dunajská Streda k 31.12.2005

Názov územia	Poľnohospodárska pôda v m ²						
	spolu	orná pôda	chmeľnica	vinica	záhrada	ovocný sad	trvalý trávny porast
Trnavský kraj	2 936 071 290	2 637 273 418	1 297 091	43 078 502	81 632 888	24 781 989	148 007 402
Okres D. Streda	815 866 670	746 383 122	-	9 116 814	22 248 501	11 277 713	26 840 520
Mesto DS	22 489 896	18 227 442	-	1 254 559	934 577	1 719 971	353 347

Ide o oblasť najúrodnejších pôd Slovenska s veľmi priaznivými klimatickými podmienkami pre rozvoj rastlinnej výroby, zeleninárstva a ovocinárstva. Živočíšna výroba, ktorá je však v súčasnosti úplne zdecimovaná, sa prakticky na území kú nevyskytuje.

Územie je zaradené do kukurično-jačmennej, sčasti do kukurično-pšeničnej produkčnej oblasti. Rastlinná produkcia má dominantné postavenie v rámci celej poľnohospodárskej výroby. Územie má veľmi dobré podmienky pre pestovanie rýchlej a poľnej zeleniny. Pestovanie plodín ako *melóny, paprika, rajčiaky, strukoviny* a pod. tvoria cca 30%-ný podiel v produkcii rastlinnej výroby. Zväčša ide o malých súkromne hospodáriacich pestovateľov, prípadne menšie s.r.o.

V kú Dunajská Streda je poľnohospodárstvo plošne najrozšírenejšou aktivitou aj napriek recesii, v ktorej sa v súčasnosti nachádza, nakoľko problémy sa nevyhli ani priemyselnému sektoru, ktorého konverzia je tiež pomalá a zdĺhavá. Z hľadiska perspektívy rozvoja poľnohospodárstva v sídle a v celej oblasti existujú základné predpoklady pre rozvoj trhovo orientovanej efektívnej poľnohospodárskej výroby, ktoré plynú najmä z potenciálu územia ako aj významného postavenia poľnohospodárskej výroby v minulosti.

I.II.7 Lesné hospodárstvo

Celková výmera lesného pôdneho fondu v záujmovom území bola ku koncu roka 2005 43,83 ha, čo predstavuje 1,29% z celkovej výmery kú. Z hľadiska výskytu lesných ekosystémov je územie pomerne rovnomerné. Rozptýlená zeleň v poľnohospodárskej krajine zahŕňa remízky, háje, vetrolamy, sprievodnú vegetáciu pozdĺž komunikácií, ktoré majú predovšetkým protieróznou a krajnotvornú, ale i ďalšie funkcie.

Z aspektu zdravotného stavu lesa resp. stupňa poškodenia lesného porastu možno skonštatovať, že lesy sú v prevažnej miere zdravé, s minimálnymi plochami lesov mierne poškodených v dôsledku exhalátov. Občasne nepriaznivý vplyv má sneh a námraza v spojení so silným vetrom, ktoré spôsobujú veľké škody pri kalamitných polomoch.

Z hľadiska vlastníckych vzťahov prevažnú väčšinu tvoria lesy štátne, malú časť predstavujú lesy, ktoré sú v majetku obce a lesy v súkromnom vlastníctve.

Z hľadiska lesohospodárskych celkov patria lesy rozprestierajúce sa v katastrálnom území Dunajskej Stredy do lesného užívateľského celku (LUC) Dunajská Streda, v riešenom území LHC hospodári na ploche cca 90,184 ha (hospodárske lesy). Preferovaný je intenzívny spôsob hospodárenia. Obnovná doba pre tvrdý lužný les sa predpokladá 80-120 rokov, u mäkkého luhu 30 rokov. Hospodárske spôsoby obnovy drevnej hmoty tvoria najmä veľkoplošné holo-rubné spôsoby ťažby, v prípade potreby spracovanie kalamitných polomov.

I.II.8 Cestovný ruch

V základnej koncepcii sa sleduje zachovanie a vytvorenie veľkoplošných areálov a zón športu a rekreácie s mono a polyfunkčnou náplňou, ktoré by sa uplatnili aj v celkovej urbanistickej kompozícii mesta. Takéto celistvé funkčné plochy sú výhodné z viacerých hľadísk:

- trvalejšieho udržania takýchto plôch v pôdoryse mesta,
- poskytovania širokej škály súbežných a následných služieb pre návštevníka,
- dosiahnutia vyššej prevádzkovej a ekonomickej efektívnosti.

Hlavnými areálmi, resp. zónami v meste sú:

- **areál termálneho kúpaliska** - Thermal park (areál termálneho kúpaliska) disponuje 7 bazénmi (z toho 2 kryté), 1 detským bazénom a v súčasnosti prebieha výstavba nového krytého wellness bazéna, ktorý bude ponúkať služby aj pre náročnejších turistov, čím sa celý areál pretransformuje na relaxačno-rehabilitačné centrum. Voda má vďaka svojmu zloženiu pozitívne liečivé účinky na choroby pohybového ústrojenstva.
- **areál športu a voľného času** v centre mesta medzi Športovou a Malodvorníckou cestou (park športu a oddychu)
Športovo-relaxačný areál ponúka vynikajúce podmienky pre milovníkov pohybových športov, medzi ktoré neodmysliteľne patria futbal, plážový volejbal, streetball, basketbal, či cyklistika alebo korčuľovanie.
Areál disponuje veľkým futbalovým ihriskom pre hráčov klubu DAC Dunajská Streda, ďalej menším futbalovým ihriskom s umelým trávnikom, ďalším futbalovým ihriskom o veľkosti telocvične s umelým trávnikom (využívané predovšetkým malými deťmi), 4 hracími plochami pre street-ball, rozličnými kovovými vlnami pre milovníkov kaskadérskeho bicyklovania a korčuľovania, jedným ihriskom pre plážový volejbal a nakoniec pre tých najmenších ponúka množstvo preliezok, hojdačiek a iných zábavných atrakcií (veľký drevený hrad pre deti,...).

Medzi ďalšie areály mesta slúžiace tomuto účelu patria nasledovné:

- * areál motokárovej dráhy (Automotor klub TEAM 2001), ktorý bol premiestnený do mestskej časti Mliečany,
- * futbalový štadión G. Szabóa s návrhom na dobudovanie,
- * tenisový areál pri nemocnici (ul. Táborová),
- * športové zariadenie (pri ceste do obce Ohrady vo východnej časti mesta),
- * záhradkárske osady, z ktorých perspektívne sú osady pri Malodvorníckej ceste a pozdĺž železničnej trate v smere na Komárno.

Mesto má málo plôch verejných parkov slúžiacich oddychu. Jestvujúce sú: pri nádraží (medzi Štúrovou a Jesenského ulicou), na námestí Sv. Štefana a na začiatku pešej zóny Korza Bélu Bartóka v centre mesta. Preto je v návrhu územného plánu zdôraznená potreba vytvorenia mestského parku s oddychovou funkciou v rámci športovo – rekreačnej zóny ako i na novo vytvárajúcich sa sídliskách mesta.

Dunajská Streda je centrom návštevy celého Žitného ostrova, Bratislavy a aj cezhraničia zo susedného Maďarska. Môže mať význam aj pre usporiadanie akcií kongresového turizmu. Mesto by mohlo využiť aj výhodnú polohu k Vodnému dielu Gabčíkovo a dopravnú polohu ako križovatky významných ciest (Bratislava - Komárno a Trnava – Dunajská Streda – Gabčíkovo/Veľký Meder – Medveďov - Győr).

Služby cestovného ruchu

Cestovný ruch je dôležitým odvetvím národného hospodárstva. Platí to aj na úrovni mesta Dunajská Streda. Prírodný potenciál regiónu vytvára predpoklady pre perspektívny rozvoj cestovného ruchu a využitie tohto odvetvia vo väčšej miere, čo môže mať priaznivý vplyv na zamestnanosť a v konečnom dôsledku na životnú úroveň obyvateľov mesta. Z ekologického hľadiska je dôležité, že cestovný ruch má silný záujem na zachovaní nenarušeného životného prostredia a pôvodných hodnôt krajiny - prírodných aj vytvorených.

Mesto patrí k tým oblastiam, ktoré ponúkajú atraktívne prírodné a kultúrno-historické predpoklady a dobrú vybavenosť v oblasti CR. Celý región (do ktorého spadá aj mesto Dunajská Streda) predstavuje významný jednosezónny priestor CR. Dôležitou úlohou je hľadať cesty k predĺžovaniu sezóny, najmä výraznejším zapojením termálnych prameňov do

primárnej ponuky CR a dobudovaním a výstavbou príslušných zariadení pri nich. Pre celé riešené územie je najviac špecifické jeho rovinaté územie. Pod územím Žitného ostrova sa nachádzajú rozsiahle zásoby podzemných vôd, preto prevažná časť územia je chránenou vodohospodárskou oblasťou (CHVO).

Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia sú nevyhnutnou podmienkou vzniku a rozvoja cestovného ruchu. Nie sú síce motívom účasti na cestovnom ruchu, ale môžu podstatne ovplyvniť voľbu miesta pobytu účastníkov, zabezpečujú uspokojovanie sekundárnych potrieb účastníkov (potreby ubytovania, stravovania, a pod.), a tým utvárajú podmienky na uspokojovanie primárnych potrieb účastníkov. O meste možno konštatovať, že napriek veľkému dopytu v letnej turistickej sezóne disponuje celkovo malým objemom hotelových, resp. ubytovacích kapacít (tab. č. 26).

Tab. č. 26: Ubytovacie zariadenia v cieľovom regióne k 31.12.2005

Názov územia	Hotely, motely a botely **** až *		Penzióny		Turistické ubytovne		Chatové osady		Kempingy	
	počet zariadení	počet lôžok	počet zariadení	počet lôžok	počet zariadení	počet lôžok	počet zariadení	počet lôžok	počet zariadení	počet miest
Okres Dunajská Streda	12	820	16	345	8	195	1	460	12	525
Mesto Dunajská Streda	4	286	2	54	1	45	0	0	3	40

Pozn.: Údaje získané zo Štatistického úradu SR

Pre väčšinu ubytovacích zariadení mesta, ale i regiónu je typický nízky štandard poskytovaných služieb a minimálny rozsah doplnkových služieb. Zároveň v ponuke úplne absentujú služby voľného času, ktoré by pomohli ubytovacím zariadeniam preklenúť tzv. „hluché“ obdobie mimo hlavnej letnej turistickej sezóny. Jedná sa o ponuku pohybovo-športových činností (jazda na koni, turistika, cykloturistika, splavovanie vodných tokov, poľovníctvo, rybárstvo) a s tým spojené požičiavanie športových potrieb, ponuka a sprostredkovanie účasti na vidieckych kultúrnych podujatiach (oberačkové slávnosti, dožinkové slávnosti, fašiangy, tradičná svadba, krstiny a pod.), ponuka a zabezpečenie prehliadky historických pamiatok, kina, divadla, múzeí a pod.

Ďalším nedostatkom v prevádzke ubytovacích zariadení je nedostatočné využívanie informačných technológií a s tým spojených služieb ako je napr. možnosť rezervácie ubytovania prostredníctvom internetu, resp. prepojenie ubytovacích zariadení priamo s turisticko-informačnou kanceláriou resp. cestovnými kancelárkami.

Stravovacie zariadenia

V meste Dunajská Streda sú stravovacie služby poskytované jednak reštauráciami a stravovacími jednotkami v rámci ubytovacích zariadení ale aj barmi, vinárňami, kaviarňami, pizzeriami, pohostinstvami, či zariadeniami rýchleho občerstvenia (napr. bufety, bistrá, bagetérie...). Podľa všeobecného zhodnotenia stravovacích zariadení, rezervy sú skôr v kvalitatívnom štandarde poskytovaných služieb. Stravovacie služby, poskytované stravovacími zariadeniami sú zamerané na uspokojovanie výživových potrieb hostí, ktoré sú však u jednotlivých hostí rôzne. V ponuke pohostinských služieb možno konštatovať nízku variabilitu, ktorá nedokáže úplne uspokojiť rôzne skupiny hostí.

Turisticko-informačné kancelárie (TIK)

V meste Dunajská Streda bola 01.07.2006 zriadená „Podunajská TIK“ prostredníctvom Regionálnej rozvojovej agentúry Šamorín, čím sa aj tento región pripojil do existujúcej siete oblastí s turistickými informačnými kancelárkami na území celého Slovenska. Jej sídlo sa nachádza v areáli termálneho kúpaliska, kde poskytuje turistom dôležité informácie. Medzi okruhy jej činnosti a služieb patria nasledovné:

1) Poradenská a informačná činnosť:

- informácie o možnostiach dopravného spojenia v rámci mesta i mimo neho a o optimálnych cestných spojeniach a trasách, hraničné prechody, colnice,
- hlavné rekreačné činnosti v oblasti,
- prírodný potenciál: horstvo, vodstvo, chránené územia, štátne prírodné rezervácie, chránené prírodné výtvyry, fauna, flóra, minerálne a termálne pramene, náučné chodníky,
- kultúrno - historický a folklórny potenciál, národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie, ľudová architektúra, sakrálne pamiatky, hrady, zámky a kaštiele, technické pamiatky, archeologické náleziská, pamätníky,
- ubytovacie zariadenia - iba názov, kategória, adresa, telefón,
- športovo - rekreačné zariadenia /ihriská, kryté plavárne, bazény, sauny, fitness centrá, zimné štadióny a pod./,
- kultúrno-spoločenské zariadenia, múzeá, knižnice, kiná, galérie, výstavné miestnosti, divadlá - druh, názov, adresa, širšie informácie,
- príležitostné a pravidelné podujatia: športové, kultúrne a turistické akcie, jarmoky, kongresy, bohoslužby - komplexné informácie,
- stav životného prostredia - čistota ovzdušia, vôd,
- kontaktné adresy - polícia, nemocnice, záchranné systémy a pod.,
- informácie o ponuke sprievodcovských služieb,
- Informácie o podnikoch a firmách v meste,
- informácie o cyklotrasách v regióne.

2) Ďalšia činnosť:

- budovanie, prevádzka a aktualizácia databázy o cestovnom ruchu v regióne (prevádzka web stránky),
- vydávanie turistických máp a sprievodcov,
- príprava plánov a programov rozvoja cestovného ruchu,
- sprievodcovská činnosť v slovenskom, maďarskom, nemeckom a anglickom jazyku,
- organizácia podujatí rôzneho druhu,
- sprostredkovanie a organizácia výletov na Slovensku,
- rezervačná služba,
- organizácia prezentácii a školení,
- prevádzka lezeckej steny.

3) Služby:

- požičovňa športových potrieb,
- predaj a požičovňa máp a sprievodcov,
- predaj a požičovňa časopisov súvisiacich s cestovným ruchom,
- sprievodcovia na cykloturistické trasy,
- pohľadnice, propagačné materiály
- predaj darčkových predmetov a kníh,
- predaj vstupeniek,

- predaj parkovacích kariet,
- tlmočnický servis (maďarský, slovenský, nemecký a anglický jazyk),
- zmenáreň,
- kopírovanie, skenovanie, faxovanie, tlačiarenské služby,
- prístup k internetu (e-mail, www, ...).

Kúpeľný a zdravotný turizmus

Vzhľadom na to, že mesto Dunajská Streda sa rozprestiera na typicky nížinnom území, v teplej klimatickej oblasti s vysokým počtom tzv. letných dní, poskytuje vynikajúce možnosti na rekreáciu takmer výlučne s letným využitím so zameraním na kúpanie. V súčasnosti sú vytvorené podmienky na kúpanie na termálnom kúpalisku (Thermal park). Pri analýze súčasných zariadení cestovného ruchu v meste zisťujeme jednak ich kvantitatívny nedostatok, ale hlavne nedostatočnú úroveň kvality a nízky štandard poskytovaných služieb v niektorých typoch týchto zariadení.

Najväčší potenciál z hľadiska cestovného ruchu má Termálne kúpalisko v Dunajskej Strede (Thermal park), ktoré funguje po niekoľko desaťročí. Na celkovej ploche 26 ha sa nachádza 7 bazénov s rôznou veľkosťou, tvarom a teplotou vody v nich. Sú to: Plavecký bazén (20-25°C), Talianky bazén (28°C), Detský bazén (30°C), Rekreačný bazén (28°C), Relaxačný bazén (36°C), Rotunda (36°C) a Polokrytý bazén (28°C). Súčasným problémom termálneho kúpaliska je nízky počet ako aj kapacita krytých bazénov. Negatívnym javom je aj nízka kapacita ubytovacích zariadení pri termálnom kúpalisku.

Z vyššie uvedených dôvodov, takisto pre zatraktívnenie samotného termálneho areálu a v dôsledku vysokej konkurencie kúpalísk v okolitých mestách sa pristúpilo k dobudovaniu wellness bazénov, sáun a ďalších potrebných priestorov, na poskytovanie takých služieb, ktoré uspokojia aj náročnejších turistov a vyrovnajú sa aj vysokému štandardu západných krajín. Podobne sa zvyšujú ubytovacie kapacity v okolí termálneho kúpaliska, a to výstavbou hotelov a iných ubytovacích zariadení. V súčasnej dobe v meste výrazne narastá aj počet lôžkových miest v rodinných domoch, kempingoch a súkromných ubytovniach, ktorých väčšina sa sústreďuje v blízkosti areálu termálneho kúpaliska.

V katastrálnom území mesta sa nachádzajú 2 vodné plochy (bagroviská, ktoré vznikli ťažbou štrkopieskov), ktoré nie sú využívané v letnej sezóne na kúpanie a pestovanie vodných športov. Jedna vodná plocha slúži ako rybárske jazierko. O využití druhého jazera (keďže je súčasťou areálu termálneho kúpaliska) sa vzhľadom na budúcnosť uvažuje ako o prírodnom jazierku určenom na kúpanie, člnkovanie a relax.

Kultúrno - historické pamiatky

Z analýzy primárnej antropogénnej ponuky kultúrno-historických pamiatok, vyplýva, že by mohla byť pre návštevníkov zaujímavá a lákavá. V tomto ukazovateli zohráva väčšiu úlohu celý okres Dunajská Streda ako samotné mesto, ktoré nedisponuje veľkým počtom kultúrno-historických pamiatok. Nedostatkom je však skutočnosť, že táto ponuka nie je dostatočne naviazaná na ponuku doplnkových služieb v cestovnom ruchu.

Región disponuje pamiatkovým fondom so 152 nehnuteľnými kultúrnymi pamiatkami, z ktorých jedna je národnou kultúrnou pamiatkou. Skupinu pamiatkového fondu okresu tvoria aj pamiatky archeologické. Na území regiónu je evidovaných mnoho archeologických lokalít reprezentujúcich vývoj osídlení už od doby kamennej.

I.II.9 Podpora podnikania

Vďaka spoločnej iniciatíve vlády SR a programu EU PHARE bola v Slovenskej republike v rokoch 1992 - 1995 vytvorená sieť regionálnych poradenských a informačných centier (RPIC) a podnikateľských inovačných centier (PIC). Jedno z nich bolo vytvorené aj v Dunajskej Strede so sídlom na Kukučínovej ulici č. 459/18, ktoré je neziskovým združením právnických osôb. Cieľom združenia je iniciovať a podporovať hospodársky rozvoj, prostredníctvom komplexnej podpory rozvoja malého a stredného podnikania.

RPIC poskytuje komplexné poradenské služby pre malé a stredné podniky v oblasti podnikateľského poradenstva, vypracovania podnikateľského zámeru, konzultácií k podnikateľskému zámeru, zakladania spoločnosti, finančného poradenstva, zabezpečenia služby daňového poradcu, právnika a audítora.

Regionálne informačné a poradenské centrum (RPIC) okrem iného vykonáva aj nasledovné aktivity:

- posudzovacia činnosť,
- sprostredkovateľská pomoc - v prípade požiadania,
- poskytovanie mikropôžičky,
- organizovanie komplexných vzdelávaco - poradenských programov pre pripravujúcich a existujúcich podnikateľov.

RPIC sa angažuje vo vytváraní integrovaného systému pre tvorbu, stabilizáciu a rozvoj malého a stredného podnikania v regióne:

- osobitne s podporou EÚ,
- postupným spracovaním a aktualizovaním podnikateľského informačného systému (PIS) a potenciálov regiónu,
- poskytovaním komerčných informácií prostredníctvom KOMPAS SLOVAKIA,
- budovaním vonkajších väzieb,
 - aktívnym kontaktom s orgánmi štátnej správy, samosprávy a inými inštitúciami,
 - spoluprácou s NARMSP, RPIC a BIC,
 - spoluprácou s konzultačno - poradenskými a vzdelávacími inštitúciami.

Všetky finančné inštitúcie (banky) v meste Dunajská Streda ponúkajú malým a stredným podnikateľom úvery, avšak otázne je za akých kritérií a podmienok.

I.II.10 Hospodárenie mesta

Rozpočet mesta Dunajská Streda je vypracovaný vedúcim finančného oddelenia MsÚ Dunajská Streda a schvaľovaný Mestským zastupiteľstvom mesta po predchádzajúcom prerokovaní s vedúcimi oddelení MsÚ, s riaditeľmi a vedúcimi osobnosťami organizácií v pôsobnosti mesta.

Rozpočtové príjmy

Základné zložky rozpočtových príjmov mesta sú príjmy daňového a nedaňového charakteru, príjmy z predaja majetku mesta a kapitálové granty, transfery a ostatné príjmy. Štruktúru rozpočtových príjmov v roku 2006 zobrazuje tabuľka č. 27.

Tab. č. 27: Príjmy mesta Dunajská Streda v rokoch 2004, 2005 a 2006 (v tis. Sk)

Rozpočtové položky	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
1) Príjmy daňového charakteru:	100 051	172 706	201 921
2) Príjmy nedaňového charakteru:	21 149	28 315	34 816
3) Ostatné príjmy:	160 648	106 918	140 042

Rozpočtové položky	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
4) Príjmy z predaja majetku mesta	13 427	43 934	92 661
5) Kapitálové granty a transfery	12 950	15 998	34 490
6) Prijaté úvery alebo pôžičky zo ŠFRB:	-	22 178	17 413
Príjmy spolu			521 193

Najväčší príjem zaznamenalo mesto predovšetkým v oblasti príjmu daňového charakteru, v rámci ktorého zohrával dominantnú úlohu príjem z podielovej dane z dane príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľností, ďalej poplatok za zber a zneškodňovanie odpadov a nakoniec poplatok za užívanie verejného priestranstva. Uvedené typy príjmu daňového charakteru predstavovali až 99,65% z príslušnej rozpočtovej položky.

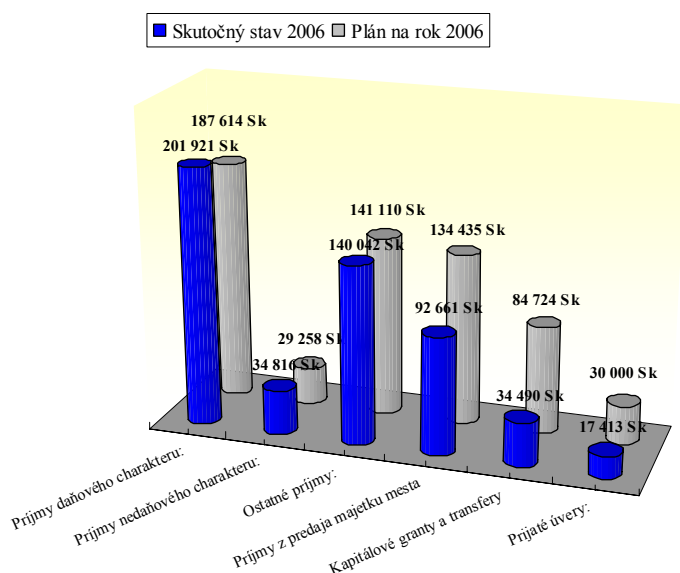
Druhým významným zdrojom financií do mestského rozpočtu predstavujú ostatné príjmy, z ktorých majoritnú úlohu zohrávali položky ako: doplnenie rozpočtu z rezervného fondu, decentralizačná dotácia na školstvo, decentralizačná dotácia na úseku soc. pomoci, dotácia pre deti v hmotnej núdzi, refundácia nákladov na pracovníkov VPP a refundácia nákladov spoločného stavebného úradu. Celkový príjem týchto položiek predstavoval až 97,2% percenta v rámci kategórie ostatných príjmov.

Významný príjem do mestskej pokladnice predstavoval obnos finančných prostriedkov získaný z predaja majetku mesta, pričom najväčšia čiastka tvoriaca 85,4% týchto zdrojov vznikla práve predajom tzv. ostatného majetku. Zvyšných 14,6% príjmu sa zabezpečilo práve predajom obecných bytov a príjmom z nájomného od Southermu.

Takmer rovnaký obnos pre mesto predstavovali príjmy z oblasti kapitálových grantov a transferov ako i príjmy nedaňového charakteru. Do druhej spomenutej kategórie príjmov sa radia položky ako napr.: príjmy z vlastníctva mesta (prenájom majetku mesta a príjmy základných škôl), ďalej príjmy z podnikania, administratívne a iné poplatky a platby (správne poplatky, príjmy za služby nepriemyselného charakteru, pokuty a penále).

Najmenšiu a zároveň poslednú rozpočtovú položku tvorili prijaté úvery.

Graf č. 2: Príjmy mesta Dunajská Streda v roku 2006 (v tis. Sk)

Rozpočtové výdavky

Základné kategórie výdavkov mesta Dunajská Streda za posledné dva roky kolektívne sumarizuje tab. č. 28 a výdavky za rok 2006 graf č. 3.

Tab. č. 28: Výdavky mesta Dunajská Streda v rokoch 2005 a 2006 (v tis. Sk)

Rozpočtové položky	2005	2006
1) Mestská samospráva:	34 852	37 508
2) Mestská polícia	4 249	4 957
3) Centrum sociálnej starostlivosti	4 071	4 736
4) Správa ULP a štadióna DAC	8 028	7 628
Rozpočtové položky	2005	2006
5) Školstvo – originálne kompetencie	44 675	60 261
6) Školstvo - prenesené kompetencie	84 178	82 569
7) Zariadenie sociálnych služieb penzióny	16 110	17 934
8) Verejnoprospešné práce a služby	50 066	52 871
9) Bežné transfery príspevkovým organizáciám, nadáciám, občianskym združeniam, cirkvám	15 664	20 725
10) Členské poplatky	50	172
11) Ostatné výdavky	4 030	6 172
12) Finančné operácie	7 289	7 792
13) Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenie	85 036	178 474
14) Rekonštrukcia strojov a zariadení	535	600
15) Kapitálové transfery	1 250	1 625
16) Poskytovanie pôžičiek	7 600	3 300
17) Spoločný stavebný úrad	1 607	1 854
18) Štátny fond rozvoja bývania	849	650
19) Obecný školský úrad	451	699
20) Bývalá budova OÚ	-	2 366
Výdavky spolu:	370 590	492 893

Viac ako tretina (36,2%) výdavkov mesta Dunajská Streda bola v roku 2006 vynaložená na úhradu aktivít súvisiacich s realizáciou stavieb a ich technickým zhodnotením. V roku 2004 mesto vynaložilo v rámci tej istej aktivity 5 násobne menej finančných prostriedkov ako v roku 2006. To svedčí o postupnom náraste a rozširovaní stavebných aktivít v meste.

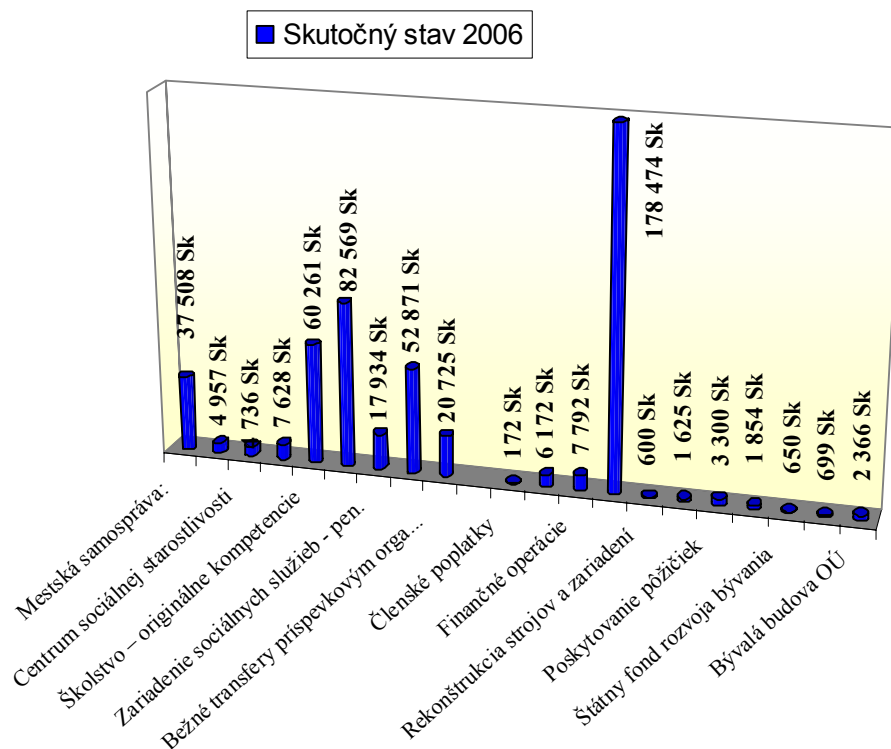
V poradí druhou finančne náročnou oblasťou je školstvo, a to aj s ním súvisiace originálne (materské školy: MŠ Nám. Priateľstva, MŠ Nám. SNP, MŠ Rybný trh, MŠ Jesenského, MŠ Komenského, MŠ Októbrová, MŠ Alžbetínske nám., MŠ Ružový háj, MŠ Szécsényiho, Centrum voľného času a Základná umelecká škola), tak i prenesené kompetencie (ZŠ Školská ulica, ZŠ Komenského, ZŠ Hviezdoslavova, ZŠ Jilemnického, ZŠ Smetanov háj).

Medzi ostatné významné aktivity, ktoré boli finančne podporené mestom Dunajská Streda, patria verejnoprospešné práce a služby, na ktoré sa v roku 2006 vynaložilo takmer 11% všetkých výdavkov mesta.

Medzi ďalšie rozpočtovo významné položky patrili výdavky súvisiace s chodom Mestskej samosprávy. Značnú časť finančných prostriedkov v rámci tejto rozpočtovej položky tvorila úhrada mzdového fondu a s nimi spojené odvody pre pracovníkov MsÚ a pracovníkov úradov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Vyššie uvedené 3 rozpočtové položky pokrývajú súhrnne až 83,53 % všetkých výdavkov mesta v roku 2006.

Graf č. 3: Výdavky mesta Dunajská Streda v roku 2006 (v tis. Sk)

Rozpočtové výdavky predstavujú realizáciu úloh miestnej samosprávy, pričom prednostne musia byť zabezpečené aktivity a služby, určené mestu zákonom o obecnom zriadení.

I.III Občianska infraštruktúra

I.III.1 Zdravotníctvo

V meste Dunajská Streda sídli nemocnica s poliklinikou (NsP) a rôznorodá sieť súkromných lekárov s odbornými ambulanciami. V rámci NsP je zabezpečená rýchla zdravotnícka pomoc. Obyvateľom slúži ambulantná služba pre deti a dospelých. Celková kapacita tejto inštitúcie je 518 lôžok. Počet lekárskeho miest je 107 a relácia lôžkového fondu NsP na 1000 obyvateľov je 4,61. Súčasťou budovy je aj psychiatrická ambulancia a psychiatrické denné sanatórium.

Tab. 29: Polikliniky, nemocnice, ambulantné zariadenia a vybrané zdravotnícke zariadenia

Názov územia	Polikliniky samostatné (úz. a záv.)	Nemocnice s poliklinikou (vr. pôrodníc)	Transfuziologické a hematologické odd.	Samostatné ambulancie praktického lekára			Odborné liečebné ústavy (bez liečební pre dlhodobých chorých)	Lekárne a výdajne liekov
				pre dospelých	pre deti	špecialistu		
okr. Dun. Streda	1	1	-	39	22	103	2	23
Dun. Streda	-	1	-	12	7	68	-	7

Ambulancie v rámci NsP:

- TBC oddelenie,
- geriatra,
- interné oddelenie,
- dialyzačné stredisko,
- chirurgické oddelenie,
- fyziatricko - rehabilitačné oddelenie,
- gynekologicko - pôrodnické oddelenie,
- novorodenecké oddelenie,
- ORL oddelenie,
- neurologické oddelenie,
- ARO oddelenie.

Štátne odborné ambulancie:

- gastro-enterologické ambulancia,
- endoskopická ambulancia,
- diabetologická ambulancia,
- cievna ambulancia,
- traumatologická poradňa,
- SONO,
- ambulancia pre cievnu ochranu mozgu,
- ambulancia pre záchvatové ochorenia,
- detská neurologická ambulancia,
- detská kardiologická ambulancia,
- detská endokrinologická ambulancia,
- detská dorastová ambulancia,
- detská alergologická ambulancia,
- detská nefrologická ambulancia,
- očná ambulancia,
- psychologicko - psychiatrická ambulancia,
- fyziatricko - rehabilitačná ambulancia,
- v suteréne polikliniky je telocvičňa pre dospelých a deti, elektro - vodoliečba a masér,
- onkologická ambulancia (samotná ambulancia, chemoterapia, onko-chirurgická ambulancia, onko-gynekologická ambulancia, HTÚ cytologické laboratórium),
- centrálna sterilizácia, hematologicko-transfúzne oddelenie, oddelenie klinickej biochémie, oddelenie klinickej mikrobiológie a RTG oddelenie.

Odštatnené ambulancie:

- obvodné ambulancie pre dospelých,
- obvodné ambulancie pre deti,
- odborné ambulancie (interná endokrinologická ambulancia, interná kardiologická ambulancia, diabetologická ambulancia, nefrologická ambulancia, reumatologická ambulancia, gastro-enterologická ambulancia),
- chirurgická ambulancia,
- gynekologická ambulancia,
- neurologická ambulancia,
- ORL ambulancia,
- ortopedická ambulancia,
- alergologicko - imunologická ambulancia,
- očná ambulancia,
- kožná ambulancia,
- psychiatricko – psychologická ambulancia,

- urologická ambulancia,
- stomatologická ambulancia.

Zo zdravotníckych zariadení pôsobí v meste vyššie uvedená NsP, Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS), 24 stomatológov, 8 lekární (tabuľka č. 30), 15 zariadení zubnej techniky, 7 gynekológov, 7 zariadení pediatrie a dorastového lekárstva, 12 všeobecných lekárov, 38 neštátnych odborných zdravotníckych zariadení, Stredná zdravotnícka škola, Štátny zdravotný ústav a Zdravotnícky servisný podnik.

Tab. č. 30: Zoznam lekární v meste Dunajská Streda

Názov zariadenia	Adresa	Kontakt	E-mail
Lekáreň Cobra	Športová 4013	031/ 551 70 37	cobrads@pharmnet.sk
Lekáreň Dana	Hlavná 23	031/ 551 72 31	danads@pharmnet.sk
Lekáreň na Korze	Jesenského 2	031/ 553 09 01	korzods@stonline.sk
Lekáreň Noe	Hlavná 48	031/ 552 27 24	noe.ds@mail.viapvt.sk
Lekáreň Viktoria	Veľkoblavovská 1002/45	031/ 552 00 99	viktoria@pharmnet.sk
Lekáreň Salix	Veľkoblavovská 23	031/ 552 77 50	salixds@pharmnet.sk
Lekáreň u Jednorožca	Železničná č.4	031/ 552 11 95	jednods@pharmnet.sk
Lekáreň Merlin	Galantská 5237/16	031/553 00 79	-

I.III.2 Sociálne služby

Mesto Dunajská Streda prevádzkuje aj zariadenia sociálnej starostlivosti určené pre obyvateľov mesta, ktorí sú jednak odkázaní na odbornú pomoc zdravotníckeho personálu (domov dôchodcov), alebo nemajú rodičov a sú v plnej miere odkázaní na spoločnosť (detský domov Nezábudka). Spomenuté zariadenia patria do zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja.

Mesto disponuje aj Mestským klubom dôchodcov, ktorí sa v tomto stredisku pravidelne stretávajú a podnikajú rozličné poznávacie výlety, zájazdy, oslavy, posedenia a iné im podobné aktivity určené pre miestnych dôchodcov (viď časť venovanú Mestský klub dôchodcov).

Tab. č. 31: Zariadenia sociálnej starostlivosti v meste DS

Názov zariadenia	Počet	Kapacita
Domov dôchodcov a domov penzión pre dôchodcov I	1	64
Domov, penzión pre dôchodcov II	1	72
Centrum sociálnej starostlivosti	1	Jedáleň pre dôchodcov – 120 miest Stacionár – postihnuté deti – kapacita 10 detí Detské jasle – kapacita 25 Klub dôchodcov – 150 členov
Mestský klub dôchodcov	1	155*
Detský domov	1	22

Pozn.: * počet členov v roku 2006

Detský domov Nezábudka

Adresa: Nezábudková 474/3, 929 01 Dunajská Streda

Kapacita: 22

Tel.: 031/552 24 70, **Fax:** 031/552 24 70; **E-mail:** ddd@postelmail.sk

V zariadení sa poskytuje starostlivosť dieťaťu od narodenia do dosiahnutia plnoletosti a ďalej až do osamostatnenia, najdlhšie do 25 rokov veku; deťom sa v zariadení poskytuje starostlivosť nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie. Za osamostatnenie sa považuje zabezpečenie bývania.

V zariadení sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť: stravovanie, bývanie, zaopatrenie, ďalšia starostlivosť: poradenstvo, výchovná starostlivosť rodinám, z ktorých boli deti vyňaté pre zlyhanie výchovnej funkcie rodiny, záujmová, kultúrna a rekreačná činnosť. Zabezpečuje sa výchova, poskytuje liečebno-výchovná starostlivosť, osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v zariadení poskytuje dieťaťu celoročne a dieťa nemá osobné vybavenie a zabezpečuje sa úschova cenných vecí.

Dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove, detský domov poskytuje mesačne vreckové.

Domov dôchodcov a DPD

Adresa: G. Svobodu 1948/10, 929 01 Dunajská Streda

Riaditeľ: Ing. Tibor Kornfeld

Kapacita: 136

Tel.: 031/552 68 31

V zariadení sa poskytuje starostlivosť občanom, ktorým nemožno poskytnúť inú sociálnu službu alebo poskytnutie inej sociálnej služby dostatočne nerieši hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu týchto občanov a ktorí sú poberateľmi starobného dôchodku, pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžadujú sústavnú starostlivosť inej osoby, ktorú občanom nemôže zabezpečiť rodina ani poskytovanie opatrovateľskej služby, alebo poskytovanie starostlivosti v domove dôchodcov potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V zariadení sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť: stravovanie, bývanie, zaopatrenie, ďalšia starostlivosť: poradenstvo, záujmová činnosť, kultúrna činnosť, rehabilitačná činnosť, osobné vybavenie - ak sa starostlivosť v zariadení poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku. V zariadení sa podporuje účasť na spoločenskom živote a zabezpečuje sa úschova cenných vecí.

Mestský klub dôchodcov

Adresa: Trhovisko 825/28, 929 01 Dunajská Streda

Riaditeľka: Mária Lepiová

Tel.: 0905/851 354

Starostlivosť o sociálny a kultúrny život starších obyvateľov mesta má na starosti Klub dôchodcov. K hlavným činnostiam klubu patrí pravidelné usporiadanie:

- čajových posedení,
- bállov,
- dní matiek a otcov,
- osláv pre jubilantov,
- spoločných zájazdov,
- návštev divadelných a iných predstavení.

Počet členov Mestského klubu dôchodcov v Dunajskej Strede sa rovnal 155 v roku 2006. Počet návštevníkov príslušnej inštitúcie je v nedeľu 40 až 50 ľudí, v utorok a štvrtok 20 až 40 ľudí. Organizačne a systematicky spadá Mestský klub dôchodcov pod Centrum sociálnej starostlivosti.

ADOS-DS (opatrovateľská služba)

Miesto prevádzkovania: Športová ulica č. 4392/46, 929 01 Dunajská Streda

Odborný garant: Bc. Emília Lászlóová

Tel/Fax: 031 / 551 67 10, **Mobil:** 0905 / 347 773

Email: info@adosds.sk, **Web:** www.adosds.sk

ADOS-DS, s.r.o. vznikla s cieľom poskytovať komplexnú domácu ošetrovateľskú starostlivosť a opatrovateľskú službu pre občanov v okrese Dunajská Streda. Výkonnými pracovníkmi ADOS-DS, s.r.o. sú zdravotné sestry špecialistky, sestry s ukončeným vyšším odborným vzdelaním a dlhoročnou praxou v nemocničných oddeleniach ako aj opatrovateľky s praxou v odbore. Sestry a opatrovateľky sa svojou odbornosťou mienia zaručiť za kvalitu poskytovaných služieb. Návštevnú službu vykonávajú s osobnými autami a vždy sú k dispozícii na mobilných telefónoch. Sestry sú registrované v Slovenskej komore sestier a pôrodných asistentiek.

Garantom kvality poskytovaných služieb je odborný zástupca spoločnosti s 27 ročnou odbornou praxou a s ukončeným vysokoškolským vzdelaním v odbore ošetrovateľstvo.

Náplňou činnosti ADOS-DS, s.r.o. je komplexná ošetrovateľská starostlivosť a opatrovateľská služba v domácom prostredí pacientov všetkých vekových skupín, u ktorých je indikovaná. Ide o ošetrovateľskú starostlivosť po skončení ústavnej liečby, o akútne chorých bez potreby hospitalizácie, o chronicky chorých a o pacientov v terminálnych stavoch. Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím. ADOS-DS, s.r.o. zabezpečuje komplexné služby v koordinácii s ambulatnou a ústavnou starostlivosťou o pacienta. V záujme zabezpečenia kontinuálnej starostlivosti ADOS-DS, s.r.o. spolupracuje s lôžkovými oddeleniami NsP Dunajská Streda, s lekármi primárnej starostlivosti a s lekármi špecialistami. ADOS-DS, s.r.o. je členom APOSS a Asociácie agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti v SR.

ADOS-DS, s.r.o. disponuje nasledovným technickým vybavením:

- Bioptron lampa 3 ks,
- Bioptron Pro lampa s príslušenstvom 2 ks,
- ZEPTER masážny prístroj LG-818 1 ks,
- ZEPTER masážny prístroj PBG – 868 1 ks,
- glukomer OHNETOUSH ULTRA a BASIC - 3 ks,
- merač krvného tlaku + fonendoskop 10 ks,
- rehabilitačné pomôcky.

Agentúra nakúpila zdravotné pomôcky za účelom bezplatného zapožičiavania svojim klientom vzhľadom na ich vážny zdravotný stav:

- nemocničné polohovacie lôžko 1 ks,
- antidekubitálny matrac 1 ks,
- antidekubitová perina do invalidného vozíka 1 ks,
- vozík na kolieskach určený na vykonávanie toalety 1 ks,
- jedálny stolík 1 ks.

Slovenský červený kríž (SČK)

Adresa: Ádorská 37, 929 01 Dunajská Streda

Kontakt: Dagmar Szabóová

Tel: 031 5522 687, **Web:** www.redcross.sk (spolky: Dunajská Streda)

Vykonávaná činnosť:

- výučba prvej pomoci pre podniky a závody,
- výdajňa materiálnej pomoci,
- opatrovateľská starostlivosť v domácnostiach,
- humanitný sklad, požičovňa zdravotníckych a kompenzačných pomôcok,
- pravidelná osvetová činnosť (prednášky a besedy) v oblasti verejného zdravia,
- nábor a morálne oceňovanie bezpríspevkových darcov krvi.

mládež Slovenského červeného kríža (M SČK)

Adresa: Ádorská 37, 929 01 Dunajská Streda

Tel: 031 / 5522 488, 5522 687, **Web:** www.mladezsck.host.sk

Mládež Slovenského Červeného kríža je hnutie detí a mládeže v Slovenskom Červenom kríži. Jeho činnosť sa riadi základnými princípmi červeného kríža: *humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľná služba, jednota a svetovosť*. M SČK mala v roku 2002 svojich členov celkovo v 42 mestách Slovenska a v Dunajskej Strede bolo v tom istom roku registrovaných 110 aktívnych členov pracujúcich v rámci jednej pracovnej skupiny.

Ciele M SČK sú predovšetkým:

- 1) V rámci zdravotno-výchovnej a preventívnej činnosti v oblastiach HIV/AIDS a drogových závislostí zameraných na deti, mládež a celú spoločnosť:
 - zmena postoja spoločnosti voči ohrozeným jednotlivcom a skupinám
 - zmena osobného prístupu na základe dostupných informácií
- 2) V oblasti šírenia myšlienok, princípov a humanitárnych hodnôt červeného kríža:
 - rozvoj sociálneho cítenia a konania detí a mládeže
 - prehĺbenie porozumenia medzi ľuďmi
 - zlepšenie pripravenosti obyvateľstva na mimoriadne situácie informovaním o poslaní a princípoch červeného kríža a medzinárodnom humanitárnom práve
- 3) V oblasti pripravenosti na katastrofy:
 - rozvoj osobnej zodpovednosti za život a zdravie
 - zlepšenie pripravenosti a reakcie detí a mladých ľudí na mimoriadne situácie
- 4) V oblasti napĺňania potrieb spoločnosti na lokálnej úrovni:
 - zlepšiť postavenie ohrozených detí a mládeže v rámci spoločnosti
 - zlepšiť podmienky života zraniteľných skupín obyvateľstva

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Dunajskej Strede

Adresa: Veľkobláhovská 1067, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: +421 31 5524936 alebo +421 31 5524857, **Fax:** +421 31 5526740

Email: ruvz@ruvzds.sk

Regionálny úrad verejného zdravotníctva je rozpočtová organizácia, ktorá je finančnými vzťahmi napojená na rozpočet Ministerstva zdravotníctva.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Dunajskej Strede pozostáva z nasledujúcich odborov: odbor hygieny životného prostredia, odbor hygieny výživy, odbor preventívneho pracovného lekárstva, odbor hygieny detí a mládeže, odbor epidemiológie, odbor výchovy k zdraviu a odbor operatívnych činností.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ktorého vymenúva a

odvoláva so súhlasom ministra zdravotníctva riaditeľ úradu verejného zdravotníctva. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede v rámci svojej územnej pôsobnosti v zmysle zákona NR SR č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov plní najmä tieto úlohy:

- monitoruje vzťah determinantov zdravia a verejného zdravia,
- vykonáva hodnotenie dopadov na verejné zdravie na regionálnej úrovni a na lokálnej úrovni,
- vykonáva prevenciu ochorení a iných porúch zdravia a dohľad nad jej vykonávaním,
- zabezpečuje monitorovanie kvality pitnej vody u spotrebiteľa a kvality vody na kúpanie v prírodných kúpaliskách,
- nariaďuje a odvoláva opatrenia na predchádzanie ochoreniam,
- využíva systém rýchleho varovania pri ohrození verejného zdravia,
- vykonáva výchovu spoločnosti ku zdraviu, najmä prostredníctvom poradní zdravia,
- spolupracuje s obcami pri plnení úloh podľa osobitných predpisov,
- vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti na činnosti podľa § 9 ods. 5 a vedie register odborne spôsobilých osôb,
- vydáva občanom Slovenskej republiky doklad o dĺžke odbornej praxe podľa § 9 ods. 20,
- vydáva záväzné stanoviská a rozhodnutia podľa tohto zákona,
- schvaľuje prevádzkové poriadky,
- vykonáva štátny zdravotný dozor, ukladá opatrenia na zistených nedostatkov podľa § 37 ods. 5 a ukladá sankcie.

V Dunajskej Strede je veľké množstvo milovníkov psov a iných zvierat, preto tu pôsobí primeraný počet zverolekárov a veterinárnych ambulancií, ktoré sú vymenované v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 32: Zoznam zverolekárov (veterinárov) v meste Dunajská Streda

Veterinár	Adresa	Telefón	Poznámka
MVDr. Csicsai Gabriel	Imre Madácha 2016	031/552 87 26	veterinárna ambulancia
MVDr. Hurka Vojtech	Jantárová 6	031/557 14 78	veterinárna ambulancia
MVDr. Németh Tibor	Ružový háj 1353	031/552 28 08	veterinárna ambulancia
MVDr. Róthová	Športová 76	0905/691 246	veterinárna ambulancia
MVDr. Vass Ladislav	M.R.Štefánika 987/13	031/552 08 80	veterinárna ambulancia
Veterinárna ošetrovňa	Malotejedská 544/24	031/552 90 03	veterinárna ambulancia

Tabuľka č. 33 sumarizuje základné údaje týkajúce sa rozličných firiem, či podnikateľov, ktorí ponúkajú širokú škálu služieb v oblasti zdravotníctva, počnúc poradenskými službami až po výrobu a distribúciu zdravotníckych potrieb.

Tab. č. 33: Zoznam firiem pracujúcich v oblasti zdravotníctva

Zariadenie	Adresa	Telefón	Poznámka
Auracentrum, s.r.o.	Ružový háj	031/550 03 22	poradenstvo pre zdravý životný štýl
PhDr. Katarína Haidová	Veľkoblavová 23	031/557 14 78	odborný psychológ
Insemas s.r.o.	Rénynska 4209/2	031/552 11 54	veterinárne liečivá
Juvenalia s.r.o.	Veľkoblavovská 23	031/557 14 56	detské zdravotné centrum
Mondok Arpád	Alžbetinske nám. 1202	-	masáže
Noble-Can Slovakia s.r.o.	Športová 76	031/551 70 47	veterinárne liečivá
Ocula	B. Bartóka 18	031/552 61 36	očná optika
Očná optika Optobril s.r.o.	Veľkoblavovská 23	031/552 83 07	očná optika
Sagax	Hlavná 28/7	031/550 33 22	súkromná klinika
Slo-Werfft s.r.o.	Tichá 4	031/552 89 76	veterinárne liečivá a biopreparáty
Soľná jaskyňa - Sóbarlang	Ádorská 48	031/557 13 06	soľná jaskyňa
Zdravotnícke potreby Vital	Veľkoblavovská 30/32	031/552 84 22	Zdravotnícke potreby

Súčasný stav daných zariadení a ich kapacita sú postačujúce, v budúcnosti však s trendom starnutia obyvateľstva bude potrebné dobudovať predovšetkým zariadenia pre starších obyvateľov (hospic a pod.).

I.III.3 Školstvo a veda

Mesto Dunajská Streda je sídlom širšieho spektra vzdelávacích zariadení – základných a stredných škôl. Stredné školy nepresahujú regionálnu pôsobnosť Trnavského kraja. V meste nie sú zastúpené univerzity, ale možno tu študovať na elokovaných triedach nasledovných univerzít: Modern Úzletí Tudományok Főiskola Tatabánya, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre a Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

Údaje za vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva sa sledujú iba pri sčítaní. Preto uvádzame údaje zo Sčítania obyvateľstva, domov a bytov z r. 1991 a 2001 za okres i za mesto Dunajská Streda.

Tab. č. 34: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v rokoch 1991 a 2001

Rok	Okres, mesto	základné vzdelanie	učň. a stredné bez maturity	učň. s maturitou a stredošk. vzd.	vysokošk. vzdelanie	bez udania a bez škol. vzdel.	spolu
1991	okres DS	38 423 (46,5%)	23 875 (28,9%)	15 580 (18,8%)	3 622 (4,4%)	1 212 (1,5%)	82 712 (100%)
2001	okres DS	29 894 (32,7%)	29 951 (32,8%)	23 784 (26,0%)	5 523 (6,0%)	2 237 (2,4%)	91 389 (100%)
1991	mesto DS	5 877 (34,9%)	4 572 (27,1%)	4 711 (28%)	1 505 (8,9%)	179 (1,1%)	16 844 (100%)
2001	mesto DS	4 377 (22,6%)	5 434 (28,0%)	6 684 (34,5%)	2 079 (10,7%)	824 (4,2)	19 398 (100%)

Pozn.: Údaje získané zo Štatistického úradu SR

Porovnaním okresných údajov za r. 1991 a 2001 vidíme výrazný pokles obyvateľstva so základným vzdelaním zo 46,5% v r. 1991 na 32,7% v r. 2001. A naopak nárast obyvateľstva s učňovským stredným a stredným bez maturity (z 28,9% na 32,8%) a učňovským a stredným s maturitou (z 18,8 na 26,0%). Vzrástol aj podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním (zo 4,4% na 6,0%).

Percentuálne zmeny vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v meste Dunajská Streda v rokoch 1991a 2001 nie sú až také výrazné ako v okrese Dunajská Streda, avšak aj tu došlo k poklesu obyvateľstva so základným vzdelaním a nárastu podielu obyvateľov s učňovským a stredným vzdelaním bez maturity a s maturitou, a k nárastu vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva.

Porovnaním vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva okresu a mesta Dunajská Streda v r. 2001 vidíme v meste Dunajská Streda nižší podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, s učňovským a stredným bez maturity, vyšší podiel obyvateľstva s učňovským a stredným s maturitou a vysokoškolským vzdelaním.

Štruktúra školských zariadení

Materské školy

Materské školy zabezpečujú výchovu a vzdelávanie detí predškolského veku. Dopĺňajú rodinnú výchovu o výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj

osobnosti dieťaťa. Súčasťou predškolskej výchovy je aj príprava dieťaťa na povinnú školskú dochádzku. Do predškolských zariadení sa prednostne prijímajú deti, ktoré dovŕšili päť rokov veku, a deti, ktoré majú odloženú povinnú školskú dochádzku.

Podľa údajov získaných z Oddelenia školstva - Školského úradu v Dunajskej Strede prevádzkuje mesto 9 materských škôl s celodennou prevádzkou. V meste je celkom 9 materských škôl. Z tohto počtu sú 2 s výchovným jazykom maďarským, 6 so zmiešaným výchovným jazykom a 1 s výchovným jazykom slovenským. Celkovo bolo v týchto materských školách zriadených v školskom roku 2006/2007 38 tried, ktoré navštevuje celkovo 771 detí. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje 78 kvalifikovaných pedagogických zamestnancov. Nakoľko mesto Dunajská Streda nedisponuje špeciálnou triedou MŠ, zaškolenie postihnutých detí predškolského veku rieši realizáciou integrovanej výchovy postihnutých detí v bežných triedach MŠ. Materská škola na ulici Komenského a Materská škola na ulici Jesenského sú vlastníčkami certifikátu Ministerstva školstva a Ministerstva zdravotníctva SR, ktorý potvrdzuje, že sú súčasťou celoštátnej siete škôl podporujúcich zdravie.

Nasledovná tabuľka sumarizuje údaje celkového počtu materských škôl, počtu detí, počtu prevádzkovaných tried a učiteliek materských škôl v meste Dunajská Streda.

Tab. č. 35: Základné údaje o počte materských škôl, detí, prevádzkovaných tried a učiteliek materských škôl v meste DS v období od 2002/03 do 2006/07

Názov ukazovateľa	Rok 2002/03	Rok 2003/04	Rok 2004/05	Rok 2005/06	Rok 2006/07
Počet materských škôl	11	9	9	9	9
Počet detí	815	843	794	793	771
z toho: dievčat	-	455	430	402	400
chlapcov	-	388	364	391	371
Počet prevádzkovaných tried	41	42	39	38	38
Počet učiteliek MŠ	88	88	88	78	78

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva – OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Ešte v roku 2003 bolo v prevádzke na území mesta Dunajská Streda 11 materských škôl. Pre znižujúci sa počet prihlásených detí a veľké prevádzkové náklady sa vedenie mesta rozhodlo spomínané objekty zrušiť. Jednalo sa o materské školy na Letištnej ulici s kapacitou 25 miest (s VJM; reálne ju navštevovalo 18 detí) a na Neratovickom námestí s celkovou kapacitou 113 miest (s VJM; navštevovalo ju cca 82 detí). Týmto krokom sa zvýšila využiteľnosť kapacít spomínaných zariadení z pôvodných 85,15% (z roku 2004) na 96,25% (rok 2007). V oboch zrušených zariadeniach bolo využitie ich kapacity na úrovni približne 72%.

Nasledujúce tabuľky sumarizujú údaje o návštevnosti jednotlivých materských škôl za posledné dva školské roky (2005/06 a 2006/07).

Tab. č. 36: Počet detí v materských školách v školskom roku 2005/2006

Obvod	Materské školy	Kapacita	Počet detí			Využitie kapacity (%)
			Slovenské	Maďarské	Spolu	
Západ	Októbrová ulica	70	0	67	67	95,71
	Szécsényiho ulica	65	45	22	67	103,08
Sever	Nám. SNP	60	24	60	84	140,00
	Ružový háj	60	24	38	62	103,33
	Alžbetínske nám.	60	0	61	61	101,67

Stred	Jesenského ulica	100	102	0	102	102,00
	Komenského ulica	88	24	61	85	96,59
Východ	Rybný trh	154	44	102	146	94,81
	Nám. priateľstva	150	43	76	119	79,33
Spolu		807	306	487	793	98,27

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva - OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Tab. č. 37: Počet detí v materských školách v školskom roku 2006/2007

Obvod	Materské školy	Kapacita	Počet detí			Využitie kapacity (%)
			Slovenské	Maďarské	Spolu	
Západ	Októbrová ulica	70	0	73	73	104,29
	Szécsényiho ulica	69	42	21	63	91,30
Obvod	Materské školy	Kapacita	Počet detí			Využitie kapacity (%)
			Slovenské	Maďarské	Spolu	
Sever	Nám. SNP	60	23	56	79	131,67
	Ružový háj	60	20	38	58	96,67
	Alžbetínske nám.	60	0	53	53	88,33
Stred	Jesenského ulica	100	102	0	102	102,00
	Komenského ulica	92	20	62	82	89,13
Východ	Rybný trh	150	43	99	142	94,67
	Nám. priateľstva	140	44	75	119	85,00
Spolu		801	294	477	771	96,25

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Základné školy

Na území mesta Dunajská Streda sa nachádza celkovo 5 základných škôl. Z toho sú tri s vyučovacím jazykom maďarským: ZŠ Gyulu Szabóa, ZŠ Zoltána Kodály a ZŠ Árpina Vámbéryho a dve sú s vyučovacím jazykom slovenským: ZŠ Smetanov háj a ZŠ Jilemnického.

Hoci sa počet ZŠ za posledné 4 roky nezmenil, na základe údajov získaných z Oddelenia školstva MsÚ v Dunajskej Strede možno povedať, že sa počet detí navštevujúcich tieto školy postupne znižuje. Kým v školskom roku 2003/04 bol celkový počet žiakov navštevujúcich základné školy 2971, v školskom roku 2006/07 sa ich počet znížil na 2689. Pokles počtu žiakov priamoúmerne ovplyvnil aj počet otvorených tried, ktorých počet sa v šk. roku 2003/04 rovnal 131, následne v šk. roku 2006/07 poklesol na hodnotu 114. Tento jav nepriaznivo ovplyvnil aj počet pracovných miest pre pedagogických pracovníkov, resp. vychovávateľov, ktorých bolo v šk. roku 2006/07 o 37 menej ako v šk. roku 2003/04. Dôležité údaje týkajúce sa ukazovateľov ZŠ sumarizuje nasledovná tabuľka.

Tab. č. 38: Základné údaje o počte základných škôl, žiakov, otvorených tried a pedagogických pracovníkov v období od roku 2003 - 2007

Názov ukazovateľa	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Základné školy štátne (1.-9. ročník)	5	5	5	5
Počet žiakov	2971	2847	2803	2689
Počet otvorených tried	131	120	116	114
Počet učiteľov (vrát. vychovávateľov)	246	220	206	209

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Celkový počet žiakov navštevujúcich základné školy sa za posledné 3 školské roky nepatrne znížil. Toto vyhlásenie podporujú aj nasledujúce dve tabuľky, ktoré uvádzajú počet žiakov I. a II. stupňa základných škôl zvlášť pre ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským

a slovenským. Z nasledujúcich tabuliek možno vyčítať, že celkový počet žiakov varíruje medzi jednotlivými školskými rokmi v rámci jednotlivých škôl, ale trend poklesu žiakov je výraznejší na ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským Smetanov háj, na ktorej sa ich počet znížil o 68 za posledné dva roky.

Tab. č. 39: Počet detí ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským v daných školských rokoch

Školský rok	2004/2005			2005/2006			2006/2007		
Škola	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu
	1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň	
ZŠ s VJM Gy. Szabóa	270	478	748	293	460	753	270	458	728
ZŠ s VJM Z. Kodály	338	354	692	312	459	771	273	438	711
Školský rok	2004/2005			2005/2006			2006/2007		
Škola	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu
	1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň	
ZŠ s VJM Á. Vámbéryho	130	321	451	131	289	420	144	290	434
Spolu	738	1153	1891	736	1 208	1 944	687	1 186	1 873

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Tab. č. 40: Počet detí ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

Školský rok	2004/2005			2005/2006			2006/2007		
Škola	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu	Počet žiakov		Spolu
	1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň		1. stupeň	2. stupeň	
ZŠ, Smetanov háj	179	196	375	145	216	361	127	166	293
ZŠ, Jilemnického	211	272	483	240	258	498	242	270	512
Spolu	390	468	858	385	474	859	369	436	805

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

V období posledných troch školských rokov celkovo poklesol počet detí nastupujúcich do prvého ročníka bez ohľadu na ich materinský jazyk (problém sa rovnako týka ZŠ s VJM ako i s VJS). Od školského roku 2002/03 zaznamenávame stály mierny pokles počtu žiakov nastupujúcich do základných škôl, ako to možno vyčítať aj z nasledujúcej tabuľky. Tabuľka kontrastne porovnáva rozdiely v počte detí nastupujúcich do I. ročníka na jednotlivých základných školách počas rozličnými školských rokov.

Tab. č. 41: Počet detí v prvom ročníku za posledné obdobie a rozdiel v počte detí v I. ročníku (porovnanie medzi školskými rokmi)

Škola	Počet detí v I. ročníku v šk. rokoch				Rozdiel v počte detí v I. ročníku (porovnanie medzi šk. rokmi)			
	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2003/04-2002/03	2004/05-2002/03	2004/05-2003/04	2005/06-2004/05
ZŠ Gy. Szabóa	68	63	67	85	-5	-1	4	18
ZŠ Z. Kodály	89	81	77	52	-8	-12	-4	-25
ZŠ Á. Vámbéryho	35	34	24	30	-1	-11	-10	6
Spolu ZŠ s VJM	192	178	168	167	-14	-24	-10	-1
ZŠ, Smetanov háj	39	52	32	17	13	-7	-20	-15
ZŠ, Jilemnického ul.	58	62	49	59	4	-9	-13	10
Spolu ZŠ s VJS	97	114	81	76	17	-16	-33	-5
Spolu všetky ZŠ	289	292	249	243	3	-40	-43	-6

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

V pedagogickej práci základných škôl sa kladie veľký dôraz na všestranný rozvoj osobnosti žiaka, a na to, aby žiaci poznatky získané v škole mohli využiť v reálnom živote.

ZŠ Gy. Szabóa – Szabó Gyula MTNY Alapiskola

Škola je hodnotená ako veľmi dobrá v oblasti zavádzania inovačných metód do vyučovacieho procesu, v oblasti personálnych podmienok, v úrovni vybavenia didaktickou a vyučovacou technikou a širokou ponukou mimovyučovacích aktivít. Škola prevádzkuje nultý ročník pre deti s odloženou školskou dochádzkou a pre deti s nerovnomerným vývinom.

ZŠ Á. Vámbéryho -Vámbéry Ármin MTNY Alapiskola

V škole sa realizuje v rámci vyučovacieho procesu projekt „*Celodenná škola*“ a „*Otvorená škola*“. Realizácia projektu si vyžaduje vysoké odborné nasadenie pedagógov. Prínosom práce je, že si deti postupne navykajú na samostatnú prácu a na rôzne podnetné formy vyučovania. Projekt „*Otvorená škola*“ je zameraný na ďalšie skvalitňovanie permanentnej spolupráce s rodičmi.

ZŠ Z. Kodályja -Kodály Zoltán MTNY Alapiskola

V škole sa realizuje projekt „*Rodičia a škola*“ a v rámci vyučovacieho procesu v 1.ročníku program „*Slnčné lúče*“ – ktorého základom je diferencované rozvíjanie schopností žiakov počas celodennej starostlivosti.

ZŠ Jilemnického ul s VJS

Na škole sa realizuje projekt „*Otvorená elearningová škola*“ a alternatívne vyučovanie „*Daltonskym spôsobom výuky*“. Ide o formu celodenného vyučovania, kde si deti cez diferencovaný prístup učiteľov k žiakom navykajú na samostatnú prácu a na rôzne stimulujúce formy vyučovania. Škola je vlastníkom certifikátu MŠ SR a MZ SR „*Zdravá škola*“

ZŠ Smetanov háj s VJS

V škole sa realizuje program „*Integrované tematické vyučovanie*“, ktorého realizácia je hodnotená veľmi kladne. Škola organizuje bohaté aktivity na výchovno-vzdelávaciu činnosť školy. Na škole je zriadená aj trieda nultého ročníka pre deti s odloženou školskou dochádzkou a pre deti s nerovnomerným vývinom.

Špeciálne školy

Mesto Dunajská Streda disponuje tromi špeciálnymi základnými školami, a to:

- *Špeciálna základná škola s VJS*, Nám. Sv. Štefana 3, Dunajská Streda,
- *Špeciálna základná škola s vyučovacím jazykom maďarským*, Magyar Tannyelvű Speciális Alapiskola, Nám. SNP 187/11, Dunajská Streda,
- *Špeciálna základná škola a Praktická škola s vyučovacím jazykom maďarským*, Magyar Tannyelvű Speciális Alapiskola és Készségfejlesztő Szakiskola, Sládkovičova 6, Dunajská Streda.

Tieto školy sú zriadené pre deti školského veku až po skončení povinnej školskej dochádzky. Celkovo ich navštevovalo v školskom roku 2005/06 121 detí v 17 zriadených triedach. Počet pedagogických pracovníkov, ktorí dohliadajú nad celým učebným procesom a psychickým vývinom detí sa rovnal 21, teda v prepočte asi 6 detí pripadá na jedného pedagogického pracovníka.

Tab. č. 42: Počty žiakov, tried a ped. pracovníkov v školských rokoch 2000/01 a 2005/06

Školský rok	Žiaci		Triedy		Pedag. pracovníci	
	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06
ŠZŠ s VJS D. Streda	23	35	4	6	4(4)	7
ŠZŠ s VJM	63	72	9	9	12	11
ŠZŠ a PŠ s VJM	12	14	2	2	3	3

Pozn.: Údaje získané z KŠÚ v Trnave; **Vysv.:** SZŠ Dunajská Streda – počty v zátvorke znamenajú počty detí v 1. triede v ZŠ pri nemocnici D. Streda

Základné umelecké školy

V meste Dunajská Streda funguje 1 základná umelecká škola (ZUŠ). V školskom roku 2006/2007 ju navštevovalo 694 detí. Umelecká škola ponúka svojim študentom celkovo 13 krúžkov a rôzne kurzy v hudobnom, výtvarníckom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore. Škola Vedením detí sa zaoberá 20 interných a 8 externých pedagogických pracovníkov. ZUŠ disponuje aj vysunutými pracoviskami na šiestich základných školách a v MsKS. Pre porovnanie počtu žiakov, pedagogických pracovníkov a počtu krúžkov za obdobie posledných štyroch školských rokov poslúži nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 43: Základné ukazovatele o Základnej umeleckej škole za obdobie rokov 2003-2007

Školský rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Počet žiakov	846	692	653	694
Počet pedag. zamestnancov	int. 22, ext. 7	int. 19, ext. 7	int. 21, ext. 8	int. 20, ext. 9
Počet krúžkov	21	15	17	13

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva-OŠÚ MsÚ Dunajská Streda

Silnou stránkou školy sú verejné aktivity školy. Významné aktivity školy sa realizujú na miestnej aj medzinárodnej úrovni. Žiaci sa zúčastňujú rôznych súťaží na vnútroštátnej aj medzinárodnej pôde.

Stredné školy

Správa stredných škôl spadá pod kompetenciu Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) ako zriaďovateľa týchto inštitúcií podľa platného zákona, a to od 01.07.2002. Zoznam stredných škôl v zriaďovateľskej kompetencii TTSK sumarizuje nasledovná tabuľka:

Tab. č. 44: Stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja v meste Dunajská Streda

Škola	2002/2003			2003/2004			2004/2005			2005/2006		
	Triedy	Žiaci	Ped. zam.	Triedy	Žiaci	Ped. zam.	Triedy	Žiaci	Ped. zam.	Triedy	Žiaci	Ped. zam.
Gymnázium Smetanov háj	11	323	25	13	357	29	12	341	27	12	344	27
Gymnázium A. Vámbéryho s VJM	20	603	40	22	690	48	22	678	45	23	683	45
SPoŠ s VJM	17	429	52	17	434	53	16	416	49	13	345	43
SZŠ	8	241	31	8	279	35	10	261	34	8	253	33
ZSS s VJM	27	680	52	30	715	50	29	661	51	28	690	52
SOU stav. s VJM	13	308	30	12	269	31	14	307	28	14	287	29
SOU stroj.	21	298	38	18	332	38	18	348	38	16	315	37
Spolu	117	2 882	268	120	3 076	284	121	3 012	272	114	2 917	266

Pozn.: Údaje získané z Oddelenia školstva a kultúry TTSK

SPoŠ – Stredná poľnohospodárska a potravinárska škola; SZŠ – Stredná zdravotná škola; ZSS – Združená stredná škola; SOU – stredné odborné učilište; VJM – vyučovacím jazykom maďarský

Gymnázia

Na území mesta sa nachádzajú 3 gymnázia, z toho 2 s vyučovacím jazykom maďarským (*Športové gymnázium s VJM Dunajská Streda, Gymnázium Árpina Vámbéryho v Dunajskej Strede*) a 1 s vyučovacím jazykom slovenským (*Gymnázium Dunajská Streda*). Spomenuté inštitúcie poskytujú úplné stredné vzdelanie všeobecného zamerania, hoci boli

otvorené aj také triedy, ktoré sa špecializujú svojim zameraním na jazyky, prírodovedné predmety alebo matematiku.

Stredné odborné školy

V Dunajskej Strede je 6 stredných odborných škôl, v ktorých je zriadených niekoľko 10-tok tried.

Tieto školy sú zamerané predovšetkým na nasledovné smery:

- poľnohospodársky a potravinársky smer: **Stredná poľnohospodárska a potravinárska škola Dunajská Streda** – maďarský jazyk) – v školskom roku 2003/2004 bolo zriadených 16 tried so 426 žiakmi. Škola disponuje 53 odbornými pedagogickými pracovníkmi a 33 zamestnancami, ktorí sa starajú o jej plynulý chod,
- zdravotnícky smer: **Stredná zdravotnícka škola Dunajská Streda** – maďarské i slovenské triedy - v školskom roku 2006/2007 ju navštevovalo 268 žiakov, z toho 56 žiakov študovalo diaľkovo, 33 žiakov navštevovalo večerné štúdium a 11 žiakov si zvolilo externé štúdium,
- dievčenská škola (**DOŠ Dunajská Streda** – maďarský jazyk),
- Súkromná združená stredná škola Dunajská Streda – ponúka štúdium nasledovných odborov:
 - 1 súkromná obchodná akadémia (**Súkromná obchodná akadémia Dunajská Streda** – maďarské i slovenské triedy)
 - 1 súkromná hotelová akadémia (**Súkromná hotelová akadémia Dunajská Streda** – slovenské triedy)
 - kozmetika a vizážistka
 - pracovník marketingu
 - potravinárstvo a podnikanie v potravinárstve,
- súkromná stredná priemyselná škola potravinárska (**SSPŠP Dunajská Streda**) – v rámci Súkromnej združenej strednej školy v Dunajskej Strede,
- Združená stredná škola s vyučovacím jazykom maďarským s nasledujúcimi odbormi:
 - autoopravár
 - elektromechanik
 - krajčír
 - chemik operátor
 - stolár
 - technické a informačné služby
 - obchod a podnikanie,
- hotelová akadémia (HA Šamorín – slovenské triedy)

Tieto stredné školy sú určené aj pre vzdialenejšie regióny, preto je zriadených aj 6 domov mládeže s počtom lôžok 875.

Stredné odborné učilištia

V meste Dunajská Streda sú 2 štátne odborné učilištia. Tieto učilištia umožňujú nadobudnúť odborné profesijné vzdelanie v trojročných učebných odboroch, ukončených záverečnou učňovskou skúškou a v štvorročných učebných odboroch, po ukončení ktorých študenti nadobudnú úplné stredné vzdelanie.

V školskom roku 2005/06 študovalo v týchto 2 SOU celkom 602 študentov v 66 triedach. SOU sú profesne orientované pre prípravu odborníkov pre stavebníctvo, strojárstvo, elektrotechniku a pre služby.

Vysoké školy

Vysoká škola Modern Üzleti Tudományok Főiskola Tatabánya otvorila elokované triedy pri SOU s vyučovacím jazykom maďarským v Dunajskej Strede ešte v roku 1999. Toho času vysoká škola má 4 triedy – 4 ročníky s počtom žiakov okolo 100. V rámci denného štúdia sa pripravujú poslucháči na obchodníctvo – trh. Poslucháči po skončení školy získajú titul bakalár.

Na súkromnej strednej škole majiteľky – riaditeľky RNDr. Jolany Ozorákovej sú tiež elokované triedy týchto vysokých škôl a univerzít.

1) Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre:

- Pedagogická fakulta – pripravuje učiteľov na I. stupni ZŠ – 5 ročné štúdium – magisterské
- Fakulta sociálnych vied - sociálna práca – 5 ročné štúdium - magisterské
- štátna správa – 5 ročné štúdium - magisterské

Výučba prebieha v týždňových blokoch ako externé štúdium.

2) Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – 3 ročné štúdium – bakalárske.

Vysoké školy navštevujú najmä poslucháči oboch regiónov, ale školy majú aj nadregionálny význam.

Štruktúra vedecko-výskumných a vzdelávacích zariadení

V meste sa zatiaľ nenachádzajú žiadne vedecko-výskumné a vzdelávacie zariadenia.

I.III.4 Kultúrna infraštruktúra

Historické i súčasné kultúrne pamiatky mesta

Zo známych pamiatok mesta je potrebné spomenúť *rímsko-katolícky kostol sv. Juraja* na Vámbéryho námestí, ktorý bol postavený v gotickom štýle v 14. storočí. V jeho presbytériu sa nachádza nástenná maľba sv. Mikuláša biskupa, na južnej fasáde maľba „Kalvária“ zo 14. stor. Kostol bol viackrát prestavaný, v r. 1518 k nemu pristavali bočnú loď v neskorogotickom štýle.

Evanjelický kostol bol postavený v r. 1883 a *kostol reformovanej cirkvi* koncom minulého storočia. Všetky spomenuté kostoly majú príjemný a „moderný“ výzor a príjemne dopĺňajú kolorit mesta.

Žltý kaštieľ postavený v barokovom štýle dokončili v r. 1770. Kaštieľ dal postaviť biskup Mikuláš Kondé. Pôvodný barokový sloh bol začiatkom 19. stor. upravený v klasicistickom štýle. Už dlhú dobu predstavuje sídlo Žitnoostrovského múzea. Žitnoostrovské múzeum vzniklo v roku 1964. Nadviazalo na tradície Žitnoostrovského múzea v Šamoríne, ktoré založili za pomoci bratislavského vedeckého spolku „Uránia“ r. 1927. Zhromaždilo bohatý archeologický, etnografický, historický a prírodopisný materiál. Žiaľ, veľká časť takto vybudovaných zbierok sa za 2. svetovej vojny a po nej stratila. Zachrániť sa podarilo iba zlomok z nich. V prvých rokoch svojej existencie sídlilo múzeum v dnes už nejestvujúcim Bielom kaštieli, r. 1970 bolo premiestnené do Žltého kaštieľa. Budova múzea je v súčasnosti kultúrnou pamiatkou. Vo svojej činnosti sa múzeum zameralo na región Žitného ostrova. Vlastní zbierky národopisné, archeologické, historické a prírodopisné. Stála expozícia vychádza z mimoriadne bohatého národopisného materiálu, dokumentujúceho niekdajší spôsob života ľudu na Žitnom ostrove. V stálej expozícii z r. 1972 prezentuje múzeum žitnoostrovskú sedliacku kuchyňu a kuchyňu s otvoreným komínom, sedliacku izbu,

pracovné nástroje ryžovačov zlata, nástroje na pradenie a tkanie, izbu z Martoviec, rozličné pamiatky zo života a činnosti cechov, ďalej staré zbrane, mince a pečiatky. Zaujímavými exponátmi sú drevorezby rybárskeho majstra Mikuláša Tápéiho z Dobrohošti. V súčasnosti je v múzeu evidovaných 8 544 zbierkových predmetov prevažne z etnografie, histórie a dejín umenia. Vo výstavnej sieni múzea sa ročne usporadúva 5 - 6 výstav. Od r. 1977 vydáva Žitnoostrovské múzeum svoju ročenku pod názvom „Spravodaj múzea“.

Vermesova vila bola donedávna vysunutým pracoviskom Slovenskej národnej galérie. Je to secesná vila, ktorej pôvodným vlastníkom bola rodina Vermesovcov. Bola postavená na prelome 19. a 20. stor. Po generálnej rekonštrukcii roku 1988 bola v galérii zahájená výstavná činnosť a dnes budova slúži ako samostatná galéria súčasných maďarských umelcov.

Turisti môžu obdivovať i objekty postavené a zrekonštruované za posledné roky: na Hlavnej ulici radnicu s pristavanou vežou, uličný rad oproti radnici, objekty na Vámbéryho námestí i upravené korzo Bélu Bartóka v centre mesta.

Pravidelné kultúrne podujatia a tradície v meste

Mesto žije pestrým kultúrno-spoločenským životom. Na Hlavnej ulici sa nachádza moderný Dom kultúry. Mestské kultúrne stredisko je centrom rozličných kultúrnych aktivít mesta a poskytuje priestory aj pre rozsiahlu Žitnoostrovskú knižnicu (nad 100 000 titulov), ale i pre mnohé záujmové krúžky. Od roku 1976 sa každoročne koná „**Podunajská jar**“, celoštátna súťaž detských bábkových, činoherných, literárnych i javiskových hier. Ako ďalšie akcie treba spomenúť napr. „**Dunajskostredské hudobné dni**“ organizované v apríli, hudobné a folklórne akcie v auguste pod názvom „**Rozlúčka s letom**“, a novembrové folklórne akcie. Každoročne sa koncom septembra uskutočňuje tradičný 3-dňový **Žitnoostrovský jarmok** s bohatým kultúrnym programom.

Pre milovníkov výtvarného umenia slúžia 2 galérie a to: **Galéria súčasných maďarských umelcov (GSMU)**, súkromná **Galéria ART-MA** na Bacsákovej ulici.

Udalosti dejín pripomínajú početné sochy a pomníky. Na námestí Vámbéryho stojí pomník na pamiatku revolučných rokov 1848-1849, na Námestí sv. Štefana stojí socha sv. Štefana a pamätník obetiam 2. svetovej vojny, na námestí Jehuda Asada možno nájsť pamätník židovských obetí holokaustu v r. 1944.

Kiná (amfiteátre)

V súčasnosti mesto nedisponuje budovou kina, hoci v budove Mestského kultúrneho strediska sa nachádza bývalá kinosála. V októbri 2007 bola dokončená výstavba moderného multifunkčného strediska trnavskej firmy Max, a.s., ktoré ponúka až 3 kinosály aj pre náročných divákov. Ich celková kapacita je 566 sedadiel. Kiná sa prispôbili aj jazykovým požiadavkám regiónu formou dabingu alebo titulkami premietaných titulov, takže sa zohľadnilo aj národnostné zloženie obyvateľstva (web: www.cinemax.sk).

Pred niekoľkými rokmi disponovalo mesto Dunajská Streda aj jedným letným amfiteátrom, ktorý sa nachádzal v oddychovom parku, s celkovou kapacitou cca 800 miest na sedenie. Jeho atraktivita klesla až natoľko, že sa vedenie mesta rozhodlo túto kultúrnu ustanovizeň odpredať.

Divadlá

Jediná divadelná miestnosť v Dunajskej Strede sa nachádza v budove Mestského kultúrneho domu. Celková kapacita miestnosti je cca 500 miest na sedenie. Každoročne sa tu konajú rozličné významné kultúrne predstavenia, podujatia a vystúpenia, dôležité spoločenské podujatia ako napr. slávnostné odovzdávanie stužiek maturantom.

Čemadok – Maďarský kultúrny a spoločenský zväz na Slovensku (Dunajská Streda)

Spoločenská a kultúrna asociácia Maďarov žijúcich na Slovensku (ďalej len Čemadok) je predovšetkým kultúrny a spoločenský zväz, ktorý napomáha chodu maďarskej spoločnosti a vykonáva dôležitú úlohu pre obce, mestá a mikroregióny v procese realizácie rozličných opatrení v súlade s ich rozvojovými plánmi. Tento zväz nepôsobí len lokálne, ale na celoštátnej úrovni a má vybudované centrá v 17 okresných mestách Slovenska, medzi ktoré patrí aj Dunajská Streda.

Medzi základné okruhy činností zväzu patria nasledovné aktivity:

- vytvoriť také podmienky, aby na Slovensku žijúci maďarskí občania boli schopní realizovať svoje programy a ciele,
- prispieť k rozvoju kultúrneho povedomia maďarských občanov žijúcich na Slovensku,
- zachovávať vlastnú identitu maďarských občanov žijúcich na Slovensku, národnostnú kultúru, tradície a rozvíjať materinský jazyk, so zreteľom na zabezpečenie výučby v materinskom jazyku od materských škôl až po univerzity.

Vyvíja úsilie o vybudovanie takého spolunažívania so slovenským národom, ktoré funguje na princípoch vzájomnej úcty a rešpektu váziac si našu spoločnú minulosť a kultúrne zvyklosti.

Čemadok v Dunajskej Strede spravuje antikvariát na Bacsákovej ulici, ktorý bol založený ešte v roku 1991, hoci svoje sídlo niekoľkokrát zmenil.

Galéria súčasných maďarských umelcov (GSMU)

Zriadením Galérie súčasných maďarských umelcov (GSMU) vedenie mesta značne napomohlo rozvoju kultúrneho života v centre Žitného ostrova. Medzi jeho hlavné ciele patrí zozbieranie a následné vystavenie štýlovo bohatých umeleckých diel súčasných maďarských autorov, prostredníctvom ktorých reprezentuje výtvarné umenie Maďarských umelcov nezávisle od štátnych hraníc a prezentovaného umeleckého štýlu. Zbierka galérie sa rozširuje o súkromné dary zo strany výtvarníkov. Hlavným oporným bodom činnosti galérie je vytváranie spolupráce s maďarskou výtvarníckou obcou a rozličnými výtvarníckymi organizáciami. Činnosť galérie sa usiluje o prehĺbenie maďarských a slovenských vzťahov v oblasti kultúry. Zároveň sa usiluje oboznámiť všetkých vo svete žijúcich maďarských umelcov o svojich vytýčených cieľoch a podľa svojich možností by chcela väčšinu týchto umelcov získať pre realizáciu a uskutočnenie týchto cieľov formou vzájomnej spolupráce.

V septembri v roku 1995 sa GSMU presťahovala do priestorov dunajskostredskej Vermesovej vily.

Od roku 1994 sa vďaka intenzívnej činnosti inštitúcie nazbieralo až 557 prác a diel, ktoré môže GSMU vyhlásiť za svoje (252 grafík, 186 malieb a 119 plastík). Zbierku aktuálnych umeleckých diel galéria pravidelne prezentuje a predstavuje v Dunajskej Strede ako i na rôznych výstavách na Slovensku i v zahraničí. Popritom všetkom Galéria súčasných maďarských umelcov prijíma ponuky i na skupinové či individuálne výstavy. Ročne sa v priestoroch GSMU uskutoční 8-12 výstav, z ktorých 3-4 predstavujú výstavy vlastných diel galérie. Od roku 1999 sa s ročnou periodicitou organizujú stretnutia s účasťou cca 10-15 umelcov. Umelecké diela vytvorené počas týchto stretnutí sa taktiež stávajú súčasťou zbierky galérie.

Vďaka vynikajúcim priestorovým možnostiam, ktoré poskytuje samotná budova Vermesovej vily sa tu môžu konať aj rôzne prednášky, či divadelné predstavenia. Pracovníci GSMU sa usilovne snažia o vybudovanie spolupráce s regionálnymi školami, a to

prostredníctvom usporiadania školení a prednášok určených predovšetkým pre učiteľov výtvarného umenia a estetiky.

Dom Matice slovenskej Dunajská Streda

Adresa: Jesenského 25

Dom Matice Slovenskej (ďalej len DMS) vznikol dňa 01.05.1998 po predchádzajúcom pôsobení Oblastného pracoviska od 01.02.1995. Svoju činnosť vykonáva v objekte, ktorý je vlastníctvom Matice slovenskej. Stará sa o činnosť Oblastného pracoviska MS Šamorín a o 7 MO MS s počtom 1 235 členov.

Základná orientácia činnosti DMS sa zameriava najmä na aktivizáciu MO MS, na spoluprácu s materskými a základnými školami, na prácu s mládežou s cieľom prebúdzania a upevňovania národného povedomia Slovákov na južnom Slovensku. Dom MS vydáva matičný časopis Žitný ostrovček, organizuje klubovú činnosť, ale aj podujatia charitatívneho charakteru a spomienkové podujatia k výročiam a udalostiam slovenskej štátnosti. Počas pôsobenia domu MS v spoluprácu s ďalšími organizátormi sa vyprofilovali najmä také podujatia ako: Matičné plesy, okresné súťaže Šaliensky Mat'ko, Zorničkin slávik, Prečo mám rád slovenčinu, Kráľove Šahy. Tiež programy smerujúce k spolunažívaniu: Žijeme tu spolu, Cyrilo-metodský odkaz v nás, Mama, pozývam Ťa do divadla, Otče, Spasiteľu náš, Adventný večer, Čaro Vianoc, ale aj také podujatia, ako: Stavanie mája, prednášky na témy Po stopách národných dejateľov, Letom slovenským svetom a iné. Taktiež obľúbené sú stretnutia so súčasnými osobnosťami matičného života.

Pri dome MS vykonávajú svoju činnosť Klub zlatého veku, Klub mladých matičiarov, detský divadelný súbor Kvapôčka a ženská spevácka skupina.

Žitnoostrovské osvetové stredisko

Adresa: Ul. Biskupa Kondého č. 10, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 031/552 27 62, Fax: 031/552 47 92, E-mail: zosds@zupa-tt.sk

Žitnoostrovské osvetové stredisko pripravuje dvojjazyčné podujatia, súťaže a výstavy pre deti, mládež a dospelých s okresnou, krajskou, celoštátnou aj medzinárodnou účasťou. Žitnoostrovské pastelky - pre deti predškolského veku, Výtvarné spektrum - pre neprofesionálnych výtvarných tvorcov, súťaž umeleckých fotografov - AMFO, Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Mat'ko, Tancuj, tancuj vykrúcaj a Zlatá brána. Organizuje súťaže - Žitný ostrov tancuje, Žitnoostrovský kľúčik, festivaly - Dunajskostredské divadelné leto, Podunajské písmená, Mládež spieva, organizuje predvianočný dom hier pre obyvateľov sociálnych ústavov okresu Dunajská Streda - Radosť z Betlehema. Koncerty a výstavy - Svetielka nádeje, Bachove koncerty, Hudba nás spája, autorské výstavy, slávnostné akadémie, konferencie, výcviky a akreditované vzdelávanie so zameraním na prevenciu drogovej závislosti pre deti a mládež /NE/hovorme o drogách, Dobré žiť, Rozhodni sa sám, Moje hranice a v neposlednom rade cyklický program Studňa Európy – zachráň živú vodu - na ochranu životného prostredia a pitnej vody Žitného ostrova, do ktorého sa už zapojilo 28 škôl 2 soc. ústavy, spolu viac ako 3800 žiakov a klientov. ŽOS vydáva pre potreby škôl a školských zariadení množstvo dvojjazyčných osvetových publikácií.

I.III.5 Voľný čas – šport

Centrum Voľného času (CVČ) - Szabadidőközpont Dunajská Streda

Adresa: Korzo Bélu Bartóka 1194, 929 01 Dunajská Streda

Tel./Fax: 031/552 25 74

Mesto Dunajská Streda má zriadené jedno Centrum voľného času (Szabadidőközpont). Centrum voľného času ako výchovno-vzdelávacie zariadenie mesta Dunajská Streda pre využívanie voľného času detí a mládeže predškolského a školského veku orientuje svoju činnosť najmä v mimo vyučovacom čase tak, aby prispelo k užšiemu prepojeniu vyučovacieho procesu a mimoškolskej výchovno-vzdelávacej činnosti. Ponúka pre deti a mládež možnosti užitočného trávenia voľného času na základe vlastného výberu podľa záujmov a potrieb vlastnej seberealizácie v oblasti vedy a techniky, tvorby a ochrany životného prostredia, spoločenskej výchovy a zábavy, kultúrno-výchovnej činnosti, pohybových aktivít, športu, jazykového vzdelávania a rekreačnej činnosti s dôrazom na relaxáciu, zábavu a rozvoj osobnosti. Cieľavedome vytvára podmienky na prácu pre deti a mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia, rómsku mládež, deťom a mládeži vyžadujúcej špeciálnu výchovu, osobitné školy, pomocnú školu, detské domovy a pod., tak vo forme pravidelnej ako i príležitostnej záujmovej činnosti. Vo svojej práci kladie dôraz na prevenciu a ochranu detí a mládeže pred sociálno-patologickými javmi a potláčanie ich vplyvov v spolupráci s ostatnými zainteresovanými zložkami. Je žiaduca aj spolupráca s občianskymi združeniami, odbornými a metodickými pracoviskami a pod., v pôsobnosti ktorých je činnosť zameraná na aktívne využívanie voľného času, a to aj združovaním finančných prostriedkov pre spoločné aktivity.

Významné miesto pripisuje rozvoju tvorivosti, práci s talentami a reprezentácii svojej činnosti na verejnosti - v tuzemsku i v zahraničí.

K naplneniu týchto cieľov využíva:

- pravidelnú záujmovú činnosť - v záujmových útvaroch formou krúžkov, súborov, kurzov a klubov,
- príležitostnú záujmovú činnosť - formou jednorazových alebo pravidelne sa opakujúcich podujatí a súťaží (mestského, okresného, regionálneho, krajského, celoslovenského a medzinárodného charakteru),
- individuálny prístup - najmä vo vzťahu k zdravotne a telesne postihnutým a talentovaným deťom a mládeži a pre deti a mládež zo sociálne znevýhodneného a rodinne zanedbaného prostredia,
- servisnú činnosť - formou priebežnej ponuky rekreačného, relaxačného a osobného záujmu detí a mládeže a exportovaním určitých činností do sídla záujemcov,
- konzultačnú činnosť s praktickými ukážkami - formou tvorivých dielní, búrz nápadov a otvorených dverí pre deti, mládež, verejnosť a pedagogickú obec,
- prázdninovú činnosť - formou stálych a prímestských táborov, odborných sústredují a jednorazových podujatí.

Toto školské zariadenie v spolupráci s Krajským školským úradom v Trnave je organizátorom všetkých okresných súťaží a olympiád vyhlásených Ministerstvom školstva SR. Organizačne zabezpečuje i regionálne, krajské a celoslovenské športové súťaže podľa poverenia. V rámci dobrej spolupráce so zahraničím organizuje ročne 3-4 medzinárodné futbalové turnaje (najmasovejší v júni, už v poradí 8. ročník medzinárodného futbalového festivalu za účasti cca 80 družstiev s počtom 1 500 detí popredných futbalových klubov z Česka, Maďarska, Rakúska, Ruska, Rumunska a zo Slovenska).

Dominantné postavenie prináleží futbalu, šachu, keramickým a výtvarným aktivitám, modernému tancu, divadlu, programovaniu . . .

V súčasnosti zamestnáva CVC 16 pracovníkov a celkový počet účastníkov, ktorí sa za rok zúčastnia ľubovoľnej aktivity v budove CVC prevyšuje hodnotu 16 000.

Tab. č. 45: Počet detí a mládeže v záujmových útvaroch CVČ Dunajská Streda v roku 2004 a 2006

Počet záujmových útvarov (týždenne min. 1x)	Počet detí, mládeže a rodičov (týždenne)	Počet. vzdelávacích poukazov (kusy)	Počet podujatí a súťaží (ročne)	Počet detí navštevujúcich, zapojených do činností krúžkov (týždenne)
85 (72)	1001 (865)	87(0)	280	1600

Pozn.: Údaje mimo zátvoriek sú aktuálne ku dňu 01.11.2004 a údaje v zátvorkách sú aktuálne ku dňu 1.11.2006

Tab. č. 46: Údaje o návštevnosti Centra voľného času v Dunajskej Strede

Školský rok	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Počet žiakov	1012	908	1001	762	865
Počet pedagogických zamestnancov	int. 10 ext. 12	int. 10 ext. 5	int. 9 ext. 12	int. 9 ext. 10	int. 9 ext. 10
Počet krúžkov	74	67	81	64	72

V budúcom období plánuje mesto Dunajská Streda investovať finančné prostriedky do výstavby novej multifunkčnej budovy, ktorej súčasťou bude aj Centrum voľného času. Budova bude okrem iného pozostávať aj z telocvične a rozličných kancelárií, takže bude slúžiť na výkon športových aktivít ako i verejnému záujmu.

Futbal

Futbal sa vždy tešil veľkej obľube v južnom regióne ako aj v iných regiónoch Slovenska. V meste bol zriadený samotný futbalový klub, ktorý vznikol ešte v roku 1904 pod názvom DAC Dunajská Streda. Počas svojej existencie niekoľkokrát zmenil svoje meno napr. na DSE, DTS, TJ DAC, 1. FC DAC – Gemer alebo 1. FC DAC až po súčasnú podobu FC DAC 1904 a.s. Dôležitým technickým predpokladom pre rozvoj futbalu tvorí futbalový štadión s celkovou kapacitou 16 410 miest, z toho 3 410 na sedenie.

Hoci v súčasnosti hrá klub FC DAC 1904 a.s. v I. lige, v rámci ktorej mu patrí predposledná 7. priečka, kedysi zohrával veľmi dôležitú úlohu v reprezentácii Slovenska, dokonca celého Československa. Klubu sa podarilo dosiahnuť nevídané úspechy v rámci svojej histórie, medzi ktoré patria: víťaz československého pohára v roku 1987; víťaz Slov. pohára v roku 1987, finalista 1993, 1995; 3. miesto v 1. československej lige v sezóne 1987/88; účasť v PVP 1987/88; účasť v pohári UEFA v sezónach 1988/89 a 1993/94; víťaz skupiny Interpohár 1991, či postup do najvyššej súťaže 1985, 1999.

V súčasnosti klub FC DAC 1904 a.s. aj napriek výraznej finančnej podpore nepodáva najlepšie výkony a zdá sa, že dokonca klesne do II. ligy.

Hádzaná

V meste Dunajská Streda pôsobí viacero klubov v oblasti hádzanej. Sú to predovšetkým: Hádzanársky klub (ďalej len HK) HC DAC, HK DAC Dunajská Streda a ŠK Talent Dunajská Streda. Hádzanársky klub HC DAC reprezentujú muži a to v rámci II. ligy, ktorým priebežne patrí 6. priečka (z 12-tich). Hádzanársky klub DAC Dunajská Streda si v tej istej kategórii priebežne vybojoval 9. miesto.

Ženy sú zastúpené iba v ŠK Talent Dunajská Streda, ktorý hrá druhú ligu so staršími a mladšími kadetkami. Klub predbežne zaujal 3 priečku zo šiestich.

Mladším dorastencom a budúcej hádzanárskej generácii sa venuje HK DAC Dunajská Streda. Spomínaný klub zatiaľ dosiahol posledné miesto v skupine (na konte má iba jednu remízu, ostatné zápasy skončili prehrou). Klub v zložení mladší dorastenci A+B dosahuje

taktiež slabé výsledky, a to posledné umiestnenie vo svojej kategórii na svojom konte s jednou výhrou a 11 prehrami.

Stolný tenis

V meste funguje iba jeden stolnotenisový klub (oddiel) s názvom SST Euromilk Dunajská Streda pod vedením Vlastimila Kmeťa. Nakoľko klub nemá k dispozícii svoje vlastné priestory na tréning využíva priestory telocvične ZŠ Jilemnického na rovnomennej ulici v Dunajskej Strede.

V minulosti pôsobili v klube DAC Dunajská Streda aj osobnosti ako František Tokár (stolný tenista, reprezentant ČSR a Slovenska, niekoľkonásobný majster sveta, najväčšia hráčska osobnosť v histórii slovenského stolného tenisu) alebo Irena Mikócziová – Bosá (jedna z najtalentovanejších stolných tenistiek Slovenska, popredná československá a slovenská reprezentantka).

V súčasnej dobe klub reprezentuje v kategórii žien Alexandra Kreškocziová (21. miesto), Lenka Andelová (40. miesto) a Eva Kariková (42. miesto). Podľa priebežného hodnotenia k 1.5.2007 patrí v kategórii dorastencov 35. priečka Dávidovi Kissovi a 42. priečka Zoltánovi Néverimu z Dunajskej Strede. Andrea Szabóová, ako jediná reprezentantka dorasteniek a starších žiačok, sa umiestnila na 39. mieste (dorastenky), resp. na 21. priečke (v skupine staršie žiačky).

V Dunajskej Strede pôsobia aj rozhodcovia stolného tenisu s platnými licenciami ako napr.: medzinárodný rozhodca JUDr. Štefan Čupka s licenciou typu M, rozhodcovia Marián Dostál a Vladislav Kmeť s licenciou typu A a nakoniec Pavol Marček s licenciou typu B.

Šachy

Organizovaný šachový život v Dunajskej Strede začal v 50.-tych rokoch minulého storočia. Prvými členmi boli p. Varga Dezider, p. Miklósfalvay, p. Hukel a postupne sa pridali aj páni Székely, Metzl, Hudec, Ráchela, Puobiš, Lesný a ďalší. Šachový klub sa postupne rozrastal a prepracoval z okresnej súťaže až po extraligu v dnešných dňoch.

V sedemdesiatych rokoch 20. storočia sa začal zaoberať s výchovou mládeže Ing. Jozef Ráchela a pracuje s ňou, spolu so svojim synom Milanom, až dodnes. Zo známejších hráčov v klube postupne vyrástli bratia Kubovičovci, Benedek P., Varga A., súrodenci Rácheloví, Árpa Z., Szalai T., Orbán V., Rigó Zs., Lehocký V., Czikhardt T., Neusch T., Farkas P., Mészáros M. až po dnešných mládežníkov ako sú Obdržalková A, súrodenci Bothoví, Bebiak J., Molnár B., Bódis A., Petényi T., Varga D., Farkas G., Kolesár R., súrodenci Wagneroví, Morávek V., súrodenci Kántorovi, sestry Kahancové, bratia Csibovci, Peitl T., Újhelyi M., Matúš D., Takács L. a Sitár M.

V súčasnosti má klub 29 členov s veľkou prevahou mládeže a ako celok patrí medzi popredné šachové kluby na Slovensku. V ligových súťažiach má klub päť družstiev.

V sezóne rokov 05/06 získal ŠK Dunajská Streda v kategórii Extraliga 1. priečku, podobne ako aj v III. lige A2, v rámci IV. ligy A22 obsadil 9 priečku, v V. lige 4. priečku a nakoniec v V. lige DS-GA 7. priečku.

Podľa predbežného hodnotenia sezóny 2006/2007 obsadil ŠK Dunajská Streda v rámci extraligy 8. priečku (z 12 družstiev), v druhej lige A mu priebežne patrí 2. miesto so ziskom 24 bodov, v rámci IV. ligy A22 sa posunul na 4. priečku (19 bodov) a nakoniec v V. lige DS-GA stojí na čele tabuľky s predbežným počtom 21 bodov.

Atletika

V Dunajskej Strede bolo odchovaných aj množstvo významných atlétov, ktorí obhajovali dobré meno mesta, a to na území Slovenska ako i na významných medzinárodných športových podujatiach v doma i v zahraničí. Medzi najznámejšie mená atlétov, ktorí sa zúčastnili na olympijských hrách (OH) v období 1980-1998 spomenieme predovšetkým:

Tab. č. 47: Mená významných olympionikov z Dunajskej Strede

	Priezvisko a meno	Účasť na OH	Umiestnenie	Športová disciplína
1.	Polacseková-Angyalová Priska Dunajská Streda	1980 Moskva	5.	hádzaná
	Priezvisko a meno	Účasť na OH	Umiestnenie	Športová disciplína
2.	Schwendtnej Jozef Dunajská Streda	1988 Soul	-	zápasenie
3.	Vími Roland Dunajská Streda	1992 Barcelona	-	stolný tenis
4.	Kollár Roman Dunajská Streda	1996 Atlanta	7.	zápasenie
5.	Orosz Csaba Dunajská Streda	1998 Atlanta	7., 8.	kanoistika

Do skupiny atlétov (za klub DAC DS), ktorí vytvorili v rôznych atletických disciplínach rekordy a ku dňu 31.12.2005 zostali neprekonané, spomenieme najmä: Árona Szmudu (skok do diaľky) a Mateja Méhesa (desaťboj) v kategórii muži juniori. V kategórii ženy, juniorky dominovali športovkyne Alica Javadová a Renáta Medgyesová v skoku do výšky. Medzi dorastencami triumfovali Kristián Dohorák (beh na 100 m), Áron Szmuda (skok do diaľky) a Matej Méhes (trojskok a desaťboj). Medzi staršími žiakmi utvoril Szilárd Kovács rekord v behu na 150 metrov a štvorica šprintérov Dohorák, Szmuda, Kósa a Kovács v disciplíne štafetový beh. Medzi staršími žiačkami sa vyznamenala Monika Derzsiová (beh na 60 metrov), Zuzana Farkasová (skok do diaľky), Kálmán Szabolcs (beh na 100 metrov), či Kertész Kálmán (beh na 400 a 800 metrov).

Osobitné povšimnutie si zaslúži atlétka **Renáta Medgyesová**, ktorá je viacnásobnou majsterkou medzi žiačkami, dorastenkyňami a dospelými v disciplínach skok do výšky a diaľky. V roku 1999 sa jej podarilo na majstrovstvách sveta (do 17 rokov), ktoré sa konali v Bydgosci (Poľsko), obsadiť krásne 2. umiestnenie v disciplíne skok do výšky, s výkonom 183 cm. O tri roky neskôr v roku 2002 na majstrovstvách sveta na Jamajke v kategórii do 19 rokov potvrdila svoje kvality svojim výkonom a obsadila 5. priečku. Podobne reprezentovala svoju krajinu aj na majstrovstvách Európy juniorov v skoku do výšky, ktoré sa konali v Litve (obsadila 7. miesto), neskôr v Ľubľane (6. miesto v skoku do výšky) a patrila aj medzi najmladších účastníkov ME dospelých v belgickom Gente. Okrem iného je 23 násobná majsterka SR v skoku do výšky, skoku do diaľky a behu na 60 metrov, ďalej 12 násobná strieborná medailistka SR a 5 násobná bronzová medailistka. Bola vyhlásená za najúspešnejšiu športovkyňu okresu Dunajská Streda za roky 1998, 1999, 2000 a 2001 a za najlepšiu atlétku SR za rok 1999. Medzi jej najnovšie tromfy v disciplíne skok do diaľky patrí striebro z majstrovstiev Slovenska 2007 (v kategórii dospelých) s výkonom 593 cm.

Mező-Vígh Anikó je viacnásobnou majsterkou Slovenska v kategórii žiakov, dorastenkyň a dospelých v behu na 300, 400 a 800 metrov. Od roku 2004 si oblieka dres Rakúska. Medzi najnovšie úspechy tejto mladej atlétky možno považovať 2. miesto na celoštátnych majstrovstvách medzi dospelými v behu na 800 metrov v krytej hale ako i na otvorenom štadióne.

I.III.6 Ostatné inštitúcie - tretí sektor

Všeobecné charakteristiky tretieho sektoru:

- pôsobia vo verejnoprospešnom záujme na základe dobrovoľných aktivít ľudí v rôznych oblastiach spoločenského života (napr.: v oblasti kultúry, vzdelávania, ochrany ľudských práv, či životného prostredia, sociálnej starostlivosti a pod.),
- sú do istej miery inštitucionalizované (t.j. sú to právnické osoby, zriadené a zaregistrované v súlade s platnou legislatívou, a preto oprávnené vstupovať do zmluvných vzťahov),
- ich cieľom nie je dosiahnuť zisk,
- sú inštitucionálne oddelené od štátu, t.j. sú nezávislé, mimovládne, súkromnoprávne, nie sú súčasťou štátnej správy,
- sú samosprávne (t.j. majú vlastné kontrolné mechanizmy určené správnu alebo zdrojmi na riešenie verejných problémov, pričom vystupujú ako „partneri“ súkromného a štátneho sektoru) – často vyvíjajú iniciatívu smerom k politickej efektívnosti a schopnosti občanov.

Medzi základné typy neziskových organizácií patria: občianske združenia, nadácie a neziskové organizácie poskytujúce verejnoprospešné služby (NO).

Občianske združenia

Najpočetnejšou skupinou neziskových organizácií mesta sú občianske združenia. Aj napriek ich relatívne veľkému počtu je dôležité pripomenúť fakt, že iba menej ako 50% z nich patrí medzi aktívne občianske združenia.

Na základe Registra občianskych združení je oficiálne zaregistrovaných cca 132 občianskych združení so sídlom v Dunajskej Strede. Ich zoznam spolu s uvedením sídla a okruhom činností sumarizuje tabuľka č. 50. Z celkového počtu občianskych združení sa venuje rozličným športovým aktivitám až 52 z nich (ide o športy ako futbal, hádzaná, stolný tenis, volejbal, tenis, šachy, atletika, lukostreľba, turistika a iné). Druhú najpočetnejšou skupinu s počtom 30, tvoria občianske združenia v kategórii „iné“ s okruhmi činností ako: chovateľstvo (kynológia), podnikanie, trávenie voľného času, camping, caravan, politika, filozofia, poľovníctvo, a pozemky (resp. nehnuteľnosti). Vychádzajúc z údajov v tabuľke č. 48 až 25 občianskych združení sa angažuje v oblasti kultúry (spev, tanec, ľudové remeslá, história, divadelníctvo, umelecká činnosť, výtvarníctvo, spisovatelia a novinári,...). Sociálnej otázke sa venuje približne 21 združení, ktoré vyvíjajú predovšetkým aktivity v oblasti vzdelávania, výchovy, kresťanstva, poradenstva, rómskej problematiky a iných. Regionálnemu rozvoju sa venuje cca 11 združení a najmenej zastúpené sú združenia orientované na ochranu životného prostredia územia a regiónu.

Tab. č. 48: Zoznam aktívnych občianskych združení v Dunajskej Strede:

	Názov	Adresa	Činnosť
1)	O.z. Dunajskostredských rómskych muzikantov	Radničné 379/18	spev, tanec, hudba; rómske
2)	Olympijský klub ŽO	Hlavná 50	sport
3)	Szlovákiai Magyar cserkészszövetség	Nám. Sv. Štefana 6	mládež
4)	O.z. Kukškónia	M.R. Štefánika 27	mládež, životné pr.
5)	Atletický športový klub	Nová Ves 2227/41	atletika
6)	FC Royal	Brezová 7,	futbal
7)	FEMIT	Trhovisko 1102/9,	mládež
8)	GRAMMA	Bacsákova 240/13	jazykoveda
9)	Oblasťný futbalový zväz Dunajská Streda	Ádorská 37, Dunajská Streda	okresné športové
10)	Klub turistov Rodina	Jilemnického 337/17	turistika
11)	O.z. Ágacska	Kukučínova 1213/3	kultúra, mládež
12)	Športový klub Talent	ZŠ, Školská 936/1	hádzaná
13)	Tiszta Forrás - Čistý prameň	Korzo Bélu Bartóka 788/1	spev

14)	Zápasnícky klub Dunajská Streda	Športová 22, Dunajská Streda	kluby
15)	Šachový klub Dunajská Streda	Nemešsegská 133/8, Dunajská Streda	kluby
16)	Mestský futbalový klub mládeže Dunajská Streda	Nám.priateľstva 2172/32, Dunajská Streda	kluby
17)	"Klub dunajskostredských podnikateľov"	Kračanská 785/41, Dunajská Streda	podnikatelia; rozvoj obce, regiónu, CR
18)	Aeroclub IKAROS Dunajská Streda	Veľkoblahovská 18, Dunajská Streda	letectvo, parašutizmus
19)	Automotoklub Karting TEAM 2001	Povodská cesta 3636, Dunajská Streda	camping, caravan, motorizmus
20)	Futbalový club Rapid Dunajská Streda	Žitnoostrovská 132, Dunajská Streda	kluby
21)	Futbalový klub - 1.FC -DAC Dunajská Streda - v likvidácii	Športová 18, Dunajská Streda	kluby
	Názov	Adresa	Činnosť
22)	FUTURE	Radoslav Molnár, Trhovisko 2294/15	iné výchovné, vzdelávacie
23)	GABRIEL občianske združenie	Nám.priateľstva 2164/4, Dunajská Streda	mládežnícke
24)	Hádzanársky klub DECORA DAC Dunajská Streda	Športová hala, Športová 1176/22, DS	kluby
25)	Hádzanársky klub HC DAC Dunajská Streda	Nemesszegská 133/6, Dunajská Streda	kluby
26)	Hádzanársky klub žien Dunajská Streda	Športová hala, Športová 22, DS	kluby
27)	I. tenis club 1997	Športová 18, Dunajská Streda	kluby
28)	Jazdecký klub Dunajská Streda	Obchodná 790, Dunajská Streda	kluby
29)	Kálvin	Nám.Jána Kalvína 2/A, Dunajská Streda	voľnočasové aktivity
30)	Karate klub IPPON Dunajská Streda	Vinohradnícka 2254/55, Dunajská Streda	ázijské a bojové športové umenia
31)	Klub Nová žena - Új Nő Klub	Jilemnického 264/18, Dunajská Streda	ženské
32)	Maloblahovský tenisový klub Dunajská Streda	Kodályova 30, Dunajská Streda	kluby
33)	Materské centrum Anya	Rybný trh 330/8, Dunajská Streda	materské centrá
34)	MEDIA NOVA M	Alžbetínske nám.1203, Dunajská Streda	spisovatelia, novinári
35)	Mestský futbalový klub mládeže Dunajská Streda	Nám.priateľstva 2172/32, Dunajská Streda	kluby
36)	MIECHY - občianske združenie na pomoc telesne postihnutým ľuďom na Slovensku	Nemesszegská 133/12, Dunajská Streda	telesne postihnutí
37)	Občianske združenie Ágacska	Kukučínova 1213/3, Dunajská Streda	ľudové
38)	Občianske združenie ART-MA	Galéria ART MA, Bacsákova 10, DS	výtvarníci
39)	Občianske združenie Dunajská Streda a okolie - Dunaszerdahely és vidéke polgári társulás	Nová Ves 2217/1, Dunajská Streda	maďarské; rozvoj obce, regiónu, CR
40)	Občianske združenie KIS DUNA - RÉGIÓ	Gyulu Szabó 103, Dunajská Streda	umelecké, kultúrne
41)	Občianske združenie Kondé Miklós - Kondé Miklós polgári társulás	Ul.gen.Svobodu 1940/3, Dunajská Streda	rozvoj obce, regiónu, CR
42)	Občianske združenie Na'conxypan	Boriny 1381, Dunajská Streda	filozofické, politické
43)	Občianske združenie Vámbéryho	Kukučínova 459, Dunajská Streda	osobnosti
44)	Oblasťné športové združenie Dunajská Streda	Ádorská 37, Dunajská Streda	oblasťné športové
45)	Odbor turistiky KST Via Danubia	Radničné nám. 379/18/23, Dunajská Streda	turistické
46)	Pázmaneum	Hlavná 47/22, Dunajská Streda	maďarské; cirkevné, náboženské
47)	Pre naše mesto, Városunkért	Kukučínova 459, Dunajská Streda	umelecké, kultúrne; rozvoj obce, regiónu,
48)	Pro schola et vita	Nám.sv.Štefana 3, Dunajská Streda	stedoškolské
49)	Stolnotenisový klub Dunajská Streda	Radničné nám. 374/5, Dunajská Streda	kluby
50)	SZEVASZ	Alžbetínske nám. 1203, Dunajská Streda	divadelné
51)	Talentum	ZUŠ, Smetanov háj, Dunajská Streda	iné umelecké, kultúrne; iné výchovné, vzdel.
52)	Telovýchovná jednota SLÁVIA Dunajská Streda	Nám.1.mája 1533/3, Dunajská Streda	telovýchovná jednota
53)	Tempo DAC Dunajská Streda (hádzaná)	Základná škola, Školská ul., Dun. Streda	kluby
54)	Volejbalový klub DAC Dunajská Streda	Dunajská 372/15, Dunajská Streda	kluby
55)	Združenie miest a obcí Žitného ostrova	Hlavná 50/16, Dunajská Streda	rozvoj obce, regiónu,
56)	Združenie priateľov Žitného ostrova	Jilemnického 264/18, Dunajská Streda	rozvoj obce, regiónu,
57)	Združenie pre podporu zdravia detí	Komenského 357/2, Dunajská Streda	výchova, vzdelávanie, podpora zdravia detí
58)	Partnerstvo vo vzdelávaní	Hlavná 50/16, Dunajská Streda	vzdelávanie dospelých, kultúra, výchova
59)	Združenie CORONA	Ul. Biskupa Kondého č. 10	rozvoj regiónu, kultúra, vzdelávanie

Pozn.: Údaje sú získané z Registra občianskych združení Ministerstva vnútra SR

Nadácie

Nadáciou sa rozumie účelové združenie majetku, ktorý slúži na podporu verejnoprospešného účelu. Verejnoprospešným účelom sa rozumie najmä rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv alebo iných humanitných cieľov, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných hodnôt, ochrana zdravia, ochrana práv detí a mládeže, rozvoj vedy, vzdelania, telovýchovy a plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktorí sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou. V meste pôsobí momentálne 5 nadácií, z ktorých každá v inej oblasti činností. Zoznam nadácií so sídlom v Dunajskej Strede obsahuje nasledovná tabuľka č. 49.

Tab. č. 49: Zoznam nadácií so sídlom v Dunajskej Strede

	Názov nadácie	Sídlo	Účel nadácie
1	Nadácia KATEDRA	Kukučínova 459	oblasť vzdelávania, kultúry, ochrany ľudských práv (iných humanitných cieľov), ochrana životného prostredia, rozvoj vedy, vzdelania a telovýchovy
2	Nadácia Galéria súčasných maďarských umelcov – Kortárs Magyar Galéria Alapítvány	Trhovisko 825/8	organizovanie stálych, dočasných a putovných výstav ako i podpora činnosti súčasných maďarských umelcov v celom svete
3	Nadácia FOR PROVISION	Hlavná 21	rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt, realizáciu a ochranu ľudských práv, ochranu a tvorbu životného prostredia, zachovanie prírodných hodnôt, ochranu a podporu zdravia a vzdelávania, ochranu práv detí a mládeže, rozvoj a podporu vedy, vzdelania, telovýchovy
4	Nadácia magistra Petra Németha	Železničná 4	Podpora fyzických a právnických osôb poskytujúcich sociálnu a zdravotnícku starostlivosť, cirkevných a charitatívnych organizácií poskytujúcich pomoc, podpora vzdelávacím inštitúciám, občanom a talentovanej mládeži v sociálnej a hmotnej núdzi
5.	Nadácia ProFK DAC	Športová 4744	podporovať športové aktivity (futbal) a iné voľnočasové aktivity mládeže

Pozn.: Údaje získané z Registra nadácií Ministerstva vnútra SR

Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby

Nezisková organizácia je právnická osoba, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok, a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov, ale sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb. Medzi všeobecne prospešné služby patria najmä: poskytovanie zdravotnej starostlivosti; poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť; tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; ochrana ľudských práv a základných slobôd; vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby; tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva; služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti; zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

Zoznam neziskových organizácií zo sídlom v Dunajskej Strede spolu s popisom účelu ich vzniknutia sumarizuje nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 50: Zoznam neziskových organizácií zo sídlom v Dunajskej Strede

	Názov nadácie	Sídlo	Účel nadácie
1	EUROCOM, n.o.	Krátka 2152/5	tvorbu, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; vzdelávanie a výchova; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby
2	INFO Slovakia, n.o.	Partizánska 656/24	tvorbu, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; vzdelávanie a výchova; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby
3	Inpulz, n.o.	Partizánska 656/24	tvorbu, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; vzdelávanie a výchova; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby
4	Pro Európa, n.o.	Krátka 2152/5	tvorbu, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; vzdelávanie a výchova; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby
5.	Register, n.o.	Krátka 2152/5	tvorbu, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt; vzdelávanie a výchova; výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby

Pozn.: Údaje získané z Registra neziskových organizácií Ministerstva vnútra SR

I.IV Technická infraštruktúra

I.IV.1 Zásobovanie pitnou vodou

Sídlný útvar Dunajská Streda je pitnou a úžitkovou vodou zásobovaný vodovodom v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s., OZ Dunajská Streda. Tento skupinový vodovod zásobuje pitnou vodou aj obce Malé a Veľké Dvorníky, Dunajský Klátov, Jahodnú, Kostolné Kračany, Kútники, Veľké Blahovo, Vydrany, Povodu, Dolný Bar, Mad, Topoľníky, Trhová Hradská a Horné Mýto. Verejný vodovod SÚ Dunajská Streda bol vybudovaný na báze zdrojov podzemných vôd v štrkopiesčitých náplavoch. V ďalšom období bol vodovod postupne rozširovaný.

Rozvojom mesta a nárastom napojených obyvateľov vyvstala nutnosť potrebu vody dotovať aj zo zdroja na Malodvorníckej ceste, kde sa nachádza ďalší podzemný vodojem. Z celkového počtu 24 046 obyvateľov, je vodovodom zásobovaných 22 520 obyvateľov. Dĺžka vodovodnej siete je 80,8 km.

Hlavné zdroje vodovodného systému SÚ Dunajská Streda tvoria studne HDS1, HDS2, S1, S2, S3 a HDS 3/a situované v areáli ZVS a.s., Dunajská Streda na Kračanskej ceste a na Malodvorníckej ceste. Výdatnosť jednotlivých studní je nasledovná:

- Studňa S1 – 20l/s,
- Studňa S2 – 20l/s,
- Studňa S3 – 20l/s,
- Studňa HDS1 – 100l/s,
- Studňa HDS2 – 150l/s,
- Studňa HDS 3/a – 120 l/s.

Sumárna výdatnosť všetkých studní činí $QV=430l/s$, z čoho doporučený odber je v množstve 425 l/s. Ochrana vodného zdroja proti akostnému a kvantitatívnemu znehodnoteniu vody v zmysle platných legislatívnych opatrení Ministerstva zdravotníctva SR

a rozhodnutím ONV OPLVH Dunajská Streda č. 1592/85 z 20.12.1985 je stanovený nasledovnými stupňami pásiem hygienickej ochrany:

1) Vodné zdroje na Kračanskej ceste:

- PHO I₀ – je v tvare nepravidelného mnohoúhelníka o rozmeroch 387,5 x 196 x 85 x 26 x 305 x 181,5 m, spoločne pre všetkých 5 vrtaných studní HDS1, HDS2, S1, S2 a S3,
- PHO II₀ vnútorné – hranice sa stotožňujú s hranicami ochranného pásma I stupňa
- PHO II₀ vonkajšie – sa neurčuje, nakoľko funkciu vytvárať priaznivé podmienky pre tvorbu a zachovanie kvality vody v zdrojoch podzemných vôd preberá vodohospodársky chránená oblasť Žitného ostrova vyhlásená NV SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove.
- Pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov HDS1, HDS2, S1, S2, S3 bolo určené ONV OPLVH rozhodnutím č. VOD-405-1644/85 zo dňa 03.01.1986.

2) Vodný zdroj Malodvorníckej ceste:

- PHO I₀ – sa určuje totožne s jestvujúcim oplotením o rozmeroch 79,8 x 102,9 x 79,8 x 42 x 6,3 x 19,8 x 6 x 3 x 39,9 m pre vrtanú studňu HDS 3/a.
- PHO II₀ vnútorné – hranice sa stotožňujú s hranicami ochranného pásma I stupňa
- PHO II₀ vonkajšie – sa neurčuje, nakoľko funkciu vytvárať priaznivé podmienky pre tvorbu a zachovanie kvality vody v zdrojoch podzemných vôd preberá vodohospodársky chránená oblasť Žitného ostrova vyhlásená NV SSR č. 46/1978 o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove.
- Pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja HDS 3/a bolo určené OÚ v Dunajskej Strede, odborom ŽP rozhodnutím č. 99/00850-003-Rá zo dňa 02.02.1999.

Zo sledovania predmetných zdrojov pitnej vody počas 10-rokov akosť vody zodpovedá STN 75 7111 – pitná voda. Rizikovosť znečistenia vodných zdrojov nie je veľká, nakoľko každý vodný zdroj má svoje ochranné pásmo, kde je presne stanovené aké činnosti sa v tom ktorom pásme môžu vykonávať.

V súčasnosti je priemerná spotreba vody 8 000 - 10 000 m³/d. Sumárna výdatnosť studní činí QV= 430l/s, z čoho doporučený odber je v množstve 425 l/s. Pri súčasnej spotrebe vody, ktorá mala klesajúcu tendenciu, ako aj potreby vody výhľadovo je možné konštatovať, že výdatnosť existujúcich studní je postačujúca a nie je potrebné realizovať žiadny nový vodný zdroj popri prípade nejaké nové alternatívne riešenia zásobovania okresu Dunajská Streda pitnou vodou.

SÚ Dunajská Streda je zásobovaný vodou z dvoch strán, z Kračanskej a Malodvorníckej cesty. Z uvedeného dôvodu sa tlakové čiary stretávajú v strede mesta, pričom je zabezpečený dostatočný tlak aj v ostatných častiach mesta. Hlavnú zásobnú sieť pre SÚ Dunajská Streda a okolité obce tvorí zásobný rad DN 400 a 300 mm vedený od vodných zdrojov na Kračanskej ceste a zásobný rad DN 500 mm vedený z vodného zdroja na Malodvorníckej ceste. Podstatná časť zásobnej, rozvodnej siete v ostatnej časti intravilánu je zokruhovaná, budovaná z profilov DN 250, 200, 150-125, 100 a 80. V súčasnom stave je na verejný vodovod v správe ZVS a.s., O.z. Dunajská Streda napojených 26 790 obyvateľov. Mimo obyvateľstva je vodovodom zásobovaná občianska a technická vybavenosť sídla a podniková sféra s krytím potreby pitnej vody.

I.IV.2 Kanalizácia a čistenie odpadových vôd

Sídlny útvar Dunajská Streda je situovaný v strede Žitného ostrova. Pôvodná kanalizačná sieť bola budovaná od roku 1963. Rozšírenie kanalizačnej siete bolo v dôsledku

rozvoja priemyselnej a bytovej výstavby až do roku 2000, kedy sa dobudovala terajšia kanalizačná sústava, ktorá je jednotná. S výstavbou úplnej – mestskej ČOV SÚ Dunajská Streda sa začalo až po roku 1989, pričom celá čistiareň v roku 2002-2003 prešla rekonštrukciou, čím sa zvýšila aj jej účinnosť. V súčasnosti je kapacita ČOV 21 000 m³/d, t.j. ČOV je dimenzovaná na 85 000 ekvivalentných obyvateľov. Stoková sústava spolu s čerpacou stanicou a čistiarnou odpadových vôd je v správe ZVS a.s., O.z. Dunajská Streda. Ako recipient odľahčených resp. odpadových vôd je kanál S VII s prietokom Q355= 1,378m³s⁻¹.

Na kanalizačnú sústavu z celkového počtu obyvateľov časti SÚ Dunajská Streda je napojených 17 735 obyvateľov v domácnosti, ďalej objekty občianskej a technickej vybavenosti, výrobné a nevýrobné aktivity organizácií a podnikateľských subjektov produkujúcich znečistené odpadové vody.

Kanalizačná sústava SÚ Dunajská Streda je jednotná, pričom ani výhľadovo sa neuvažuje s delenou. Dažďové vody zo spevnených plôch budú odvádzané do verejnej kanalizácie a zo striech do vsakovacích studní. Zberačmi privádzané odpadové vody sa stretávajú v sútokovej šachte na prečerpávacej stanici v Dunajskej Strede na Povodskej ceste. Táto prečerpávacia stanica pozostáva z čerpacej stanice pre dažďové vody a z čerpacej stanice pre splaškové odpadové vody, ktoré sú odvádzané samostatnou stokou na čistiareň odpadových vôd v Kútnikoch.

Čerpacia stanica dažďových vôd – táto čerpacia stanica zabezpečuje prečerpávanie prívalových dažďových vôd v maximálnom množstve 3 800l/s. Prečerpávanie sa uskutočňuje do troch dažďových nádrží. V prípade výpadku elektrickej energie je možné odpadové vody pri určitom vzduť vypúšťať havarijným obtokom do prekrytého odpadového kanála. Nakoľko čerpacia stanica nie je postačujúca počas prívalových dažďov bude potrebné vybudovať ďalšiu novú prečerpávaciu stanicu. Táto prečerpávacia stanica musí mať taký výkon, aby bolo možné z oboch prečerpávacích staníc odvádzat' spolu 6m³/d dažďových vôd.

Čerpacia stanica splaškových odpadových vôd – táto čerpacia stanica pozostáva zo 4 šnekových čerpadiel, pričom každé jedno čerpadlo má kapacitu 300l/s. Na čistiareň odpadových vôd je možné prečerpávať maximálne 600l/s. Súhrnná výmera plôch kanalizačného areálu činí cca 4,63 ha. Výškové pomery sú charakterizované medzi kótami terénu 113 m.n.m. a 115 m.n.m. Os kanalizačnej sústavy tvoria zberače A, B, a C+E. Na hlavné zberače sú napojené všetky uličné stoky zo SÚ Dunajská Streda. Hlavný „A“ zberač začína tlamovou stokou pri prečerpávacej stanici na Povodskej ceste a je vedený cez sídlisko Východ po sídlisko Sever. Hlavný „C+E“ zberač je vedený z Povodskej cesty, popri okrajovej časti mesta v blízkosti podniku McCarter Dunajská Streda, odkiaľ prechádza do priemyselnej časti mesta. Z priemyselnej časti je vedený pod železnicou kde sa dostáva na sídlisko Západ. Vlastná kanalizačná sieť pozostáva u kanalizačných rúr DN 1200, 800, 700, 500, 400 a 300 mm.

Tab. č. 51: Zoznam kanalizačných okrskov

Názov kanalizačného okrsku	Odkanalizovaný urbanistický obvod
HI zberač „A“	Veľkoblahovská cesta, Hlavná ulica, Komenského ulica, Zelená ulica
HI zberač „B“	Sídlisko Sever, Múzejná ulica, sídlisko Východ
HI zberač „C+E“	Sídlisko Západ, Priemyselná zóna

Hlavné objekty príslušenstva kanalizačnej sústavy sú predovšetkým kanalizačné zberače, prečerpávacia stanica na Povodskej ceste a samotná čistiareň odpadových vôd v Kútnikoch. Odľahčenie dažďovej vody sa v súčasnom stave deje cez tri dažďové nádrže. Tu

dochádza len k mechanickému čisteniu dažďových vôd. Odpadové vody spolu s nečistotami z dažďových nádrží sú vyčistené v čistiarni odpadových vôd a vypúšťané do recipientu Gabčíkovo – Topoľníky (kanál S VII). Dĺžka stokovej siete v intraviláne SÚ Dunajská Streda v správe ZVS a.s., O.z. Dunajská Streda je vybudovaná v rozsahu 42,601 km, z čoho dĺžka prípojok je 9,2 km.

Kanalizačná sústava SÚ Dunajská Streda je doposiaľ prevádzkovaná s ekologickou koncepciou, tj. čistiacou stanicou odpadových vôd. Čistiareň odpadových vôd pre SÚ Dunajská Streda sa nachádza v obci Kútники. Povolené hodnoty vo vypúšťaných odpadových vodách sú v súlade s Nariadením vlády SR č. 491/2002 Z.z., ktorým sa ustanovuje ukazovateľ prípustného znečistenia vypúšťaných odpadových vôd do povrchového toku. Pre zabezpečenie súladu s vyššie citovanou legislatívou bola pre SÚ Dunajská Streda vybudovaná čistiareň odpadových vôd v Kútnikoch. V blízkej budúcnosti bude potrebné riešiť intenzifikáciu čistiarne odpadových vôd a to hlavne so zameraním na odstránenie fosforu vo vypúšťaných odpadových vodách.

Základné údaje budovanej ČOV (projektované):

- počet ekvivalentných obyvateľov do 85 000,
- denný prítok splaškových odpadových vôd na ČOV 21 222 m³ deň; tj Q₂₄=245,7 l/s,
- Účinnosť ČOV 94%,
- Stupeň čistenia: mechanicko-biologický,
- Počet kalových polí 27,
- Počet čerpadiel 15.

Kanalizačná sústava pochádza z obdobia rokov 1963-2001, a hoci bola postupne rozširovaná preukazuje pomerne vyhovujúcu funkčnosť. Nedostatky na zberači „C“, prenikanie balastných vôd do kanalizácie, bolo vyriešené vyvločkovaním kanalizačného potrubia.

I.IV.3 Plyn

Zásobovanie odberateľov zemným plynom na území mesta Dunajská Streda zabezpečuje Slovenský plynárenský priemysel a.s. Bratislava. V meste Dunajská Streda je dodávka zemného plynu zabezpečená od roku 1979. Jediným zdrojom zemného plynu pre zásobovanie odberateľov je vysokotlakový plynovod DN 300 PN 4,0MPa, ktorého trasa vedie južne od mesta. Po vybudovaní hlavného zásobovacieho plynovodu sa vybuvovali potrebné plynárenské rozvody pre možnosť dodávky zemného plynu. Postupom času sa zemný plyn stal hlavným zdrojom energie na území mesta.

Od hlavného zásobovacieho plynovodu sú toho času vybudované tri vysokotlakové plynové prípojky k hranici intravilánu mesta. K juhovýchodnému okraju mesta do lokality mäsokombinátu a firmy Poľnohospodárske stavby na Povodskej ceste je vybudovaná VTL prípojka DN 150 PN 4,0 MPa. Uvedená prípojka križuje štátnu cestu I/63 Bratislava – Komárno. Po prechode pod štátnou cestou, trasa VTL prípojky vedie súbežne so štátnou cestou na Povodskej ceste. Tesne pred areálom firmy Poľnohospodárske stavby trasa VTL prípojky prechádza na protihľú stranu cesty a je ukončená zapojením do regulačnej stanice VTL/STL č.1. Trasa VTL prípojky vedie cez územie ornej pôdy v potrebnej odstupovej vzdialenosti od štátnej cesty III. triedy na Povodskej ceste. Táto VTL prípojka zabezpečuje zásobovanie zemným plynom aj areál Mäsokombinátu, kde je osadená vlastná regulačná stanica plynu VTL/STL typu 3000/2/2-440.

Druhá VTL prípojka DN 100 PN 4,0 MPa vedie južným smerom k okraju mesta do lokality Kračanskej cesty. Trasa VTL prípojky je vedená cez územie ornej pôdy od štátnej cesty I/63 tak, aby bolo zabezpečené jej ochranné a bezpečnostné pásmo. Po prechode pod

asfaltovou miestnou komunikáciou na Kračanskej ceste, VTL prípojka je ukončená zapojením do regulačnej stanice plynu VTL/STL č. 3.

Tretia vetva VTL prípojky DN 200 PN 4,0 MPa je vedená juhozápadným smerom od obce Kráľovičove Kračany. Trasa uvedenej VTL prípojky vedie cez ornú pôdu a križuje štátnu cestu I/63. Po prechode pod štátnou cestnou, trasa VTL prípojky vedie súbežne s Bratislavskou cestou. V lokalite benzínovej čerpacej stanice VTL prípojka DN 200 sa rozvetvuje na dve vetvy.

Jedna vetva DN 100 je vedená smerom k sušiarenskému areálu PNZZ. Druhá vetva VTL prípojky DN 150 križuje železničnú trať Dunajská Streda – Bratislava. Po prechode pod železničnou traťou VTL prípojka sa znova rozvetvuje na dve vetvy. Trasa jednej vetvy DN 80 vedie smerom k areálu firmy EUROPACK a ďalej k regulačnej stanici VTL/STL pre zásobovanie obcí Veľkého Blahovo a Vydrany. Trasa druhej vetvy VTL prípojky je ukončená zapojením do regulačnej stanice plynu VTL/STL č. 2.

Regulácia VTL pretlaku na STL pretlak je zabezpečená tromi regulačnými stanicami plynu. Očíslovanie regulačných staníc je prevzaté z plynofikačného generelu mesta Dunajská Streda.

Regulačná stanica (RS) plynu č. 1 je vybudovaná na východnom okraji mesta pri Povodskej ceste. Technológia uvedenej RS je inštalovaná v murovanej budove a zabezpečuje automatickú reguláciu VTL vstupného pretlaku (min 0,1 MPa a max 4,0 MPa) na STL výstupný pretlak (0,1 MPa). Prepúšťacia kapacita RS č.1 je 10 000 Nm³/h. Prístup k areálu RS je zabezpečený od Povodskej cesty.

Regulačná stanica č. 2 je vybudovaná na okraji severozápadného kraja mesta v tesnej blízkosti železničnej trate Dunajská Streda – Bratislava. Technológia RS je inštalovaná v murovanej budove a zabezpečuje automatickú reguláciu VTL vstupného pretlaku (min 0,1 MPa a max 4,0 MPa) na STL výstupný pretlak (0,1 MPa). Prepúšťacia kapacita RS č.2 je 10 000 Nm³/h. Areál RS je oplotený. Prístup k oplotenému areálu je zabezpečený od Bratislavskej cesty.

Regulačná stanica č. 3 je vybudovaná na Kračanskej ceste. Technológia RS je osadená do montovanej skrine a zabezpečuje automatickú reguláciu VTL vstupného pretlaku (min 0,1 MPa a max 4,0 MPa) na STL výstupný pretlak (0,1 MPa). Prepúšťacia kapacita RS č. 3 je 5000 Nm³/h. Areál RS je oddelený oplotením od okolitého územia. Prístup k areálu RS je zabezpečený od Kračanskej cesty.

Okrem uvedených regulačných staníc, na území mesta Dunajská Streda sú osadené ďalšie regulačné stanice plynu, ktoré zabezpečujú reguláciu VTL vstupného pretlaku plynu na prevádzkový výstupný pretlak. Uvedené RS sú v správe jednotlivých odberateľov. To znamená, že zásobujú zemným plynom výlučne iba jedného odberateľa plynu. Jedná sa o nasledovných odberateľov:

- RS 3000/2/2-440 zásobuje areál Mäsokombinátu na Povodskej ceste,
- RS 1200/2/1-440 zásobuje sušiarenský areál PNZZ (Belár s.r.o. pri železničnej stanici),
- RS 1200/2/2-440 zásobuje areál firmy EUROPACK na Veľkoblahovskej ceste.

Na území mesta Dunajská Streda je vybudovaný rozvod stredotlakových uličných plynovodov s prevádzkovým pretlakom do 0,1MPa (100 kPa). Výstavba STL plynovodnej siete bola zahájená v roku 1980. Pri výstavbe STL plynovodnej siete boli použité oceľové trubky rôznych dimenzií. Na území mesta je vybudovaná hlavná vetva STL plynovodu DN 300, pomocou ktorej sú prepojené jednotlivé regulačné stanice plynu. Na tejto hlavnej vetve boli postupne vysadené odbočky do jednotlivých lokalít a ďalej do jednotlivých ulíc mesta. Vybuvovali sa sídliskové rozvody plynu pre zásobovanie obytných blokov. Na STL

plynovodnú sieť je zapojených mnoho priemyselných a komunálnych odberateľov. Prevažná časť odberateľov plynu je zásobovaná z STL uličnej plynovodnej siete.

I.IV.4 Elektrická energia

Mesto Dunajská Streda a okolie je zásobované prostredníctvom TR 110/22 kV Dunajská Streda. TS Dunajská Streda je napojená na sieť VVN prostredníctvom vedení:

- 2x110 kV Križovany - Dunajská Streda (čísla vedení 8876, 8877)
- 2x110 kV Podunajské Biskupice – Dunajská Streda (čísla vedení 8899, 8204)
- 2x110 kV Komárno – Dunajská Streda (čísla vedení 8875, 8790)
- 2x110 kV Gabčíkovo – Dunajská Streda (čísla vedení 8873, 8874)

Z TR 110/22 kV je zásobované mesto Dunajská Streda dvoma 22 kV vzdušnými vedeniami č. 434 a 461, ktoré sú zokruhované ako okružné vedenie. Ďalej sú z TR vyvedené dva káblivé vývody č. 366 a 456, ktoré prechádzajú cez mesto a sú tiež zokruhované. Súčasný stav 22 kV káblivých vedení je vyhovujúci.

I.IV.5 Zásobovanie teplom

Mesto Dunajská Streda má tepelno-technické zariadenia, ktoré vytvárajú dobré podmienky pre zabezpečenie súčasných potrieb ako aj pre rozvoj. Súčasná výroba tepla pre vykurovanie a technologické účely je založená hlavne na spaľovaní zemného plynu v malej miere sa používajú vykurovacie oleje a tuhé palivá.

Zásobovanie teplom a teplou úžitkovou vodou v individuálnej bytovej výstavbe je riešená individuálne. Domácnosti sú vo väčšine prípadov plynofikované.

Dodávka tepla a TÚV pre bytové objekty a občiansku vybavenosť v komplexnej bytovej výstavbe bola zabezpečená z vlastných tepelných zdrojov, budovaných v rámci jednotlivých obytných súborov na báze hnedého uhlia a ľahkého vykurovacieho oleja, ktoré sa postupne plynofikovali v súčasnosti sú všetky sídliskové kotolne plynofikované. Kotolne sú plnoautomatické bez stálej obsluhy, riadené z centrálného dispečingu. V roku 2000 bolo v Dunajskej Strede zásobovaných teplom a teplou úžitkovou vodou centrálnym spôsobom 6 258 bytov z 11 kotolní s celkovým inštalovaným výkonom 64,35 MW. Z týchto kotolní sú zásobené okrem bytov 3 základné školy a 7 materských škôl. Celková potreba tepla pre tieto objekty spolu v roku 2000 činila 288 400 GJ/rok.

Priemyselné podniky majú svoje vlastné tepelné zdroje v nosných podnikoch s inštalovaným výkonom celkom 187 MW.

Z ostatných organizácií okrem CZT a priemyselných podnikov majú ešte značené tepelné zdroje nasledujúce:

- Kotolňa Nemocnica s poliklinikou o inštalovanom výkone 7,4 MPa, palivo ZP,
- Kotolňa SOU, Gorkého 1 o inštalovanom výkone 2,94 MW, palivo ZP.

I.IV.6 Doprava

Cestná doprava

Hlavné dopravné ťahy v okrese Dunajská Streda sú rozložené pozdĺž osi Bratislava – Komárno, ktoré sú dané jeho hraničnou polohou pri Dunaji. Dominantným dopravným systémom je automobilová doprava, ktorá vykonáva takmer celú obsluhu územím okresu. Jej hlavnou tepnou je štátna cesta I/63, spájajúca Bratislavu s Komárom a Štúrovom.

Prevažná časť dopravy sa uskutočňuje na cestách I., II., a III. triedy, ktorých zoznam a popis sumarizuje nasledovná tabuľka.

Celkový počet týchto komunikácií je 77, pričom najpočetnejšiu skupinu tvoria cesty III. triedy, ktoré s dĺžkou 351,7 km predstavujú až 64,2% všetkých cestných komunikácií okresu.

Tab. č. 52: Informácie týkajúce sa cestných komunikácií v okrese Dunajská Streda

Okres Dunajská Streda								
Trieda	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)
Cesty I. triedy	I/13	11,47	I/63	49,71			Spolu	61,2
Trieda	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)	Číslo	Dĺžka (km)
Cesty II. triedy	II/503	16,239	II/506	35	II/507	23,957	II/510	9,118
	II/561	19,456	II/572	31,026			Spolu	134,796
Cesty III. triedy	III/063003	1,744	III/063005	2,471	III/063008	3,246	III/063009	0,862
	III/063011	9,135	III/063012	1,526	III/063013	6,492	III/063014	0,976
	III/063015	2,3	III/063016	6,176	III/063017	1,893	III/063018	4,362
	III/063019	4,511	III/063020	7,438	III/063021	1,25	III/063022	2,697
	III/063023	2,016	III/063024	3,163	III/063025	2,371	III/063026	0,606
	III/063027	1,301	III/063028	26,062	III/063029	13,58	III/063030	3,597
	III/063032	8,259	III/063034	2,461	III/063035	3,199	III/063036	5,86
	III/063038	1,791	III/063039	4,461	III/063040	5,135	III/063041	5,997
	III/063042	2,342	III/063043	6,001	III/063044	2,163	III/063061	4,206
	III/063062	1,569	III/503001	5,67	III/503002	9,745	III/503003	2,038
	III/503004	4,309	III/503007	2,711	III/503008	5,631	III/503018	3,19
	III/506001	2,249	III/506002	1,5	III/506003	1,558	III/506004	2,812
	III/506005	15,075	III/506006	4,201	III/506007	1,216	III/506008	23,22
	III/506009	5,969	III/506010	1,919	III/507001	5,143	III/507002	4,008
	III/507003	7,756	III/507060	5,993	III/561009	8,368	III/572005	5,18
	III/572008	3,531	III/572009	10,137	III/572010	12,049	III/572011	5,006
	III/572012	4,031	III/572015	9,944	III/572016	9,37	III/572017	2,937
	III/572018	1,987					Spolu	351,672
	Okres spolu							

Hodnoty ukazovateľov nasledujúcej tabuľky potvrdzujú, že v okrese DS preyšuje hustota cestnej siete celoslovenský priemer, ktorý sa rovná 3,3 km/tis. obyvateľov (prepočet na obyvateľov) alebo 0,36 km/km² (prepočet na celkovú plochu Slovenskej republiky). Naš región tvorí sieť cestných komunikácií s celkovou dĺžkou 980,3 km, čo predstavuje 5,5% dĺžky ciest a diaľnic Slovenskej republiky (17 809 km).

Na základe údajov získaných z Oddelenia výstavby a dopravy na MsÚ v Dunajskej Strede nevedú územím mesta žiadne cesty 1. triedy, miestne komunikácie sú v celkovej dĺžke 42,2km a dĺžka chodníkov sa rovná 104,9 km.

Hlavné cestné komunikácie:

Cesta **I/63** Bratislava – Štúrovo má nadregionálny význam a tvorí hlavnú komunikačnú os okresu, ktorá spája najväčšie sídla okresu – Šamorín, Dunajskú Stredu a Veľký Meder. Okolo Dunajskej Strede je vybudovaný obchvat, avšak cez Šamorín a Veľký Meder prechádza komunikácia intravilánom. Úsek Bratislava – Veľký Meder je súčasťou medzinárodnej cesty E 575, ktorá je nasmerovaná cez Medveďov do Maďarska. V súčasnosti

sa pripravuje obchvat obcí Kútniky a Dolný Bar ako pokračovanie už vybudovaného obchvatu Dunajskej Stredy.

Cesta II/507 Medveďov – Dunajská Streda cez Gabčíkovo smerom na Galantu má nadregionálny význam a tvorí ďalšie významné priečne prepojenie v okrese. Táto cesta vytvára významnú spojnicu diaľnice D61 a hraničného prechodu Medveďov.

Cesta II/572 Dunajská Streda - Bratislava má lokálny význam, ktorej funkcia spočíva v alternatívnom spojení s Bratislavou. Zároveň tvorí hlavnú komunikačnú os mesta Dunajskej Stredy.

Cestná sieť okresu vytvára dobré spojenie s územím Slovenska i so zahraničím. Parametre komunikácií, až na lokálne – bodové závady, vyskytujúce sa najmä v obciach, zodpovedajú ich funkciám. Dostupnosť okresného sídla z jednotlivých obcí okresu je tiež vyhovujúca, od 1.4.1998 je zriadená priama autobusová linka z Dunajskej Stredy do krajského sídla Trnavy, ktorú zabezpečuje SAD Dunajská Streda.

Väčšina úsekov cestných komunikácií v rámci nášho regiónu nie je spoplatnená. Výnimku tvorí 32,48 km dlhý úsek cesty I. triedy I/63, ktorý je spoplatnený pre vozidlá nad 3,5 t.

Cesty III. triedy zabezpečujú pripojenie okolitých obcí na mesto. Sú to predovšetkým:

- III/5065 v smere na Kostolné Kračany,
- III/57212 v smere na Vydrany,
- III/5072 v smere na Malé Dvorníky,
- III/06329 v smere na Trhovú Hradskú a
- III/06328 v smere na Povodu

Prietahy ciest II. triedy 507 a 572 tvoria v súčasnosti základ komunikačnej kostry mesta. Na základe výsledkov sčítania dopravy uskutočnenou Slovenskou správou ciest (SSC) je silne dopravou zaťažené centrum mesta (Hlavná ulica, Vajanského ulica, resp. Veľkoblahovská cesta), čo má negatívny dopad na centrálnu mestskú časť.

Tab. č. 53: Miestne komunikácie, chodníky, mosty a počet zastávok SAD a staníc vlakov k 31.12.2005

Názov územia	Dĺžka miestnych komunikácií [km]		Dĺžka vybudovaných chodníkov [km]	Počet mostov	Počet liniek autobusov SAD		Počet staníc a zastávok vlakov
	spolu	z toho bezprašné			linkovej dopravy	miestneho významu	
Okres Dunajská Streda	711,6	571,2	383,1	45	x	x	14
Dunajská Streda	42,2	42,2	104,9	-	10	26	1

Na území samotného mesta sa nachádza celkovo 42,2 km miestnych komunikácií, ktorých väčšinu tvoria bezprašné komunikácie. Celková dĺžka chodníkov presahuje viac než dvojnásobne dĺžku miestnych komunikácií, a to v celkovej dĺžke 104,9 km.

Železničná doprava

Okresom Dunajská Streda prechádza jediná neelektrifikovaná železničná trať, ktorá plní funkciu ako osobnej, tak i nákladnej prepravy. Trať s označením 124A zabezpečuje spojenie medzi Komáromom a Bratislavou – Novým Mestom s trakčnou sústavou 25kV a 50Hz s rozchodom 1 435 mm. Trať je dlhá 97,277 km a prechádza obcami Komárno, Nová Stráž, Zlatná na Ostrove, Zemianska Oľča, Veľký Meder, Okoč, Dolný Štál, Dolný Bar, Dunajská Streda, Veľké Blahovo, Orechová Potôň, Lehnice, Kvetoslavov, Nové Košariská, Podunajské Biskupice, Bratislava – Nové Mesto. Na spomínanej trati sa v Dunajskej Strede nachádza

nakladacia rampa aj návestidlo s vodným žeriavom, ktorým disponuje iba doprava v Dunajskej Strede. Trať je vybavená aj koľajovými váhami TONAVA s váživosťou 80t/14m, ktoré sa nachádzajú aj v Dunajskej Strede. Najvyššia povolená rýchlosť na úseku trate č. 124 Komárno-Bratislava Nové Mesto je 80 km/hod.

Trať Bratislava – Komárno je možné využiť na zabezpečenie spoja do Maďarskej republiky cez hraničný prechod v Komárne.

Letecká doprava

Na území mesta Dunajská Streda sa nachádzajú len trávnaté plochy využívané lietadlami pre poľnohospodárske účely a pre výhliadkové (súkromné) lety. Toto letisko sa nachádza na Letištnej ulici. Nie je však vyhovujúce pre verejnú a súkromnú leteckú činnosť.

Cyklistická doprava

V súčasnom období nevedie územím mesta Dunajská Streda žiadna cyklotrasa, ktorá by slúžila na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti premávky v meste. Cyklisti využívajú všetky cestné komunikácie, ktoré sú využívané aj motorovými vozidlami.

V súčasnosti má mesto Dunajská Streda vypracovanú projektovú dokumentáciu, podľa ktorej by sa umožnilo využitie územia, resp. cestných komunikácií aj pre cyklistov. Mesto plánuje vytvoriť 6 hlavných úsekov (osí) pre cyklistov.

Severo – južná trasa (vetva C a F) by mala viesť od Termálneho kúpaliska (Kúpeľná ulica) cez Gabčíkovskú cestu, Železničnú ulicu, mala by pokračovať cez Nemesszegskú ulicu do centra mesta. Ďalšia vetva (vetva C), ktorá by začínala v centre mesta by smerovala cez Trhovisko na sídlisko Sever. Západo – východná os by pozostávala z trasy A - „Kračanská cesta“ a trasy B - „Východ“. Táto os by začínala cestou III/5065 (Kračanská cesta) a viedla priamo do centra mesta. Jej nepriamym pokračovaním by bola trasa B - „Východ“, ktorá smeruje po Hlavnej ceste, pokračovala by popri Kalvínskom kostole a viedla by na sídlisko Východ cez Námestie Priateľstva so svojím ukončením na sídlisku Nová Ves.

Posledné dve trasy E a D by viedli podľa projektovej dokumentácie cez ulicu Gyulu Szabóa, cestnou komunikáciou spájajúcou obec Vydrany (cesta III/57212) s centrom Dunajskej Stredy. Nakoniec by vetva D viedla cez Veľkoblahovskú cestu a smerovala by do obce Lehnice (cesta II/572).

Okrem tohto vypracovaného plánu padol návrh aj na vybudovanie cyklotrasy kruhového tvaru, ktorá by spájala jednotlivé sídliská mesta – sídliská Sever, Malé Blahovo, Západ, Centrum a Východ a poslúžila by súčasne ako obchvat mesta.

I.IV.7 Pošta a telekomunikácie

Telekomunikačná sieť je budovaná ako viac úrovňová. Cez mesto prechádza tak klasický, ako aj optický diaľkový kábel Bratislava – Komárno. V súčasnosti je vo výstavbe druhá vetva optického kábla po trase Šamorín – Štvrtok na Ostrove – Dunajská Streda. Týmito káblami je zabezpečené spojenie medzi riadiacou HOST ústredňou v Dunajskej Strede a vonkajšími ústredňami rozmiestnenými na území primárnej oblasti, ako aj spojenie na vyššiu úroveň telekomunikačnej siete, čiže do úrovne medzimestskej a medzinárodnej.

Celkovo je v meste Dunajská Streda uložených 81,6 km miestnych káblov. Telekomunikačná sieť v mestských častiach je chránená vlastnou technológiou a využíva len zákonom a STN predpísané ochranné prostriedky (súbehy, križovatky s ostatnými inžinierskymi sieťami) a nemá územne vymedzené ochranné pásma.

Prudkým rozvojom záujmu o telefón v rokoch 1990-1998 v slabo telefonizovaných častiach mesta boli Slovenské telekomunikácie nútené pristúpiť k nasadzovaniu rôznych združovacích zariadení, ktoré však pre ich citlivosť na rôzne vonkajšie vplyvy značne znížili kvalitu telefónnej prevádzky a zvýšili poruchovosť siete.

Po digitalizácii telekomunikačnej prevádzky v roku 1994 nastal prudký nárast zriadenia telefónnych staníc. Behom štyroch rokov sa počet telefónnych staníc zvýšil na takmer dvojnásobok. Tento záujem poklesol po prudkom rozvoji mobilnej siete, odkedy sú v meste zastúpení obaja prevádzkovatelia mobilnej siete (Orange a T-mobile), ktorí ponúkajú čoraz lacnejšie služby. V nedávnej dobe sa k spomínaným mobilným operátorom pridružil aj ďalší - O₂. Pokrytie územia mesta Dunajská Streda signálom všetkých mobilných operátorov je takmer sto percentné. V súčasnosti vykazuje počet telefónnych účastníckych staníc mierny pokles.

I.IV.8 Televízne a rozhlasové vysielanie

Na území mesta Dunajská Streda kedysi fungovala lokálna rozhlasová sieť, ktorá sa však v dnešnej dobe už nevyužíva. Miestny rozhlas zohrával dôležitú úlohu pre šírenie a oznamovanie dôležitých informácií pre obyvateľov mesta.

Mesto Dunajská Streda má zriadené lokálno-súkromné televízne vysielanie pod názvom DSTV (Dunajskostredská televízia). Toto televízne vysielanie je dvojjazyčné, pričom ponúka 24 hodín denne teletext s rozličnými udalosťami, aktualitami týkajúcich sa mesta Dunajská Streda, rozličnými anketami a aktuálnymi ponukami práce. Dvakrát týždenne sa vysiela relácia s názvom „Magazín“, ktorá ponúka obyvateľom mesta najnovšie správy týkajúce sa mesta. Každé vydanie relácie „Magazín“ sa odvysiela najprv v maďarskom a potom v slovenskom jazyku.

I.IV.9 Informačná spoločnosť

Rozvojom nových foriem komunikácie a šírenia informácií vzrastá význam telekomunikačných technológií. Dynamicky sa rozvíjajúce mesto ako Dunajská Streda bude potrebovať posilniť svoju informačnú spoločnosť tak, aby sa vytvorili vhodné podmienky pre prístup do internetu pre všetkých jej občanov berúc do úvahy aj sociálne slabšie rodiny.

V súčasnosti umožňujú na území mesta pripojenie do internetu predovšetkým operátori ako:

- Orange Slovensko a.s., mobilný operátor – možnosť pripojenia prostredníctvom GPRS/EDGE/3G/HSDPA (3G internet),
- T-Mobile Slovensko a.s., mobilný operátor – vysokorýchlostný internet,
- Slovak Telecom a.s. - vysokorýchlostný internet typu DSL alebo dial up pripojenie do internetu,
- spoločnosť Real-Net s.r.o. – bezdrôtové pripojenie do siete internet,
- UPC – širokopásmový internetový prístup Chello (rôzne varianty) s rôznou download a upload rýchlosťou.

MsÚ v Dunajskej Strede vďaka finančnej pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ má vybudovaný aj verejný prístupový bod vo forme statického počítačového zariadenia, ktoré umožňuje 24 hodinový prístup na internet. Zariadenie sa nachádza na budove MsÚ pri hlavnom vchode do budovy. Občania mesta, ale i turisti ho môžu využiť na vyhľadávanie dôležitých informácií pre svoj úžitok. Používanie tohto zariadenia je bezplatné.

V rámci spomínaného projektu bol v budove MsÚ Dunajská Streda inštalovaný aj vysielateľ WIFI signálu, ktorý umožňuje prístup do internetu všetkým, ktorí majú patričný

WIFI systém vo svojich počítačových zariadeniach (predovšetkým na notebookoch). Signál má dosah v okruhu 30 m v okolí budovy MsÚ.

I.IV.10 Výrobná zástavba

Výrobné aktivity v meste Dunajská Streda sú sústredené do priemyselných zón. Za priemyselnú zónu považujeme zástavbou i funkčne vymedziteľné kompaktné územie výroby zoskupujúce prevádzky vo všetkých formách vlastníctva – štátne, komunálne, družstevné, súkromné, akciové spoločenstvo a pod., v ktorých prevažujú miestne odlúčené prevádzky priemyselnej výroby, medzi ktoré zahrňujeme:

- prevádzky priemyselnej výroby,
- jednotky stavebnej výroby,
- jednotky skladového hospodárstva.

V meste Dunajská Streda môžeme vyčleniť tieto priemyselné zóny:

Západ

Lokalita sa nachádza medzi Bratislavskou a Kračanskou cestou a južne od Kračanskej cesty. Svojou rozlohou je táto priemyselná zóna najväčšou v meste. V minulosti bola významným hospodárskym centrom a vyznačovala sa vysokou koncentráciou podnikov, z ktorých časť v dôsledku celospoločenských zmien na prelome 90. rokov zanikla. Jej poloha voči mestu je okrajová. Tvoria ju areály podnikov priemyselnej výroby, areály stavebnej výroby, areály technickej infraštruktúry a areály skladového hospodárstva. V jej západnej časti sa nachádza TS 110/22kV, RS plynu VTL/STL. Železničná trať Bratislava –Komárno je vedená v jej dotyku. Areály niektorých podnikov sú napojené na železnicu vlečkami. Z hľadiska cestnej dopravy je napojená na cestu I/63.

Juh

Lokalita sa rozprestiera pozdĺž Povodskej cesty a zo severu je ohraničená Komárňanskou cestou. Zónu môžeme priestorovo rozčleniť na viac areálov, ktoré sú od seba oddelené priestormi poľnohospodárskej pôdy. Nachádza sa tu RS plynu VTL/STL a prečerpávací stanica odpadovej vody (bývalá mestská ČOV). Z hľadiska cestnej dopravy je napojená na cestu I/63.

Múzejná ulica

Lokalita sa nachádza medzi Malodvorníčkou a Galantskou cestou, pozdĺž Múzejnej ulice. Z hľadiska rozlohy je najmenšia spomedzi troch lokalít a z hľadiska ďalšieho rozvoja má najnižší potenciál. V tesnej blízkosti podnikových areálov sa nachádzajú zariadenia občianskej vybavenosti komerčného (obchod, služby) a verejného charakteru (polícia, galéria, múzeum), ako aj plochy na bývanie.

Europack

Lokalita sa nachádza popri Veľkoblahovskej ceste smerom na Lehnice mimo zastavaného územia mesta. V tejto lokalite je situovaný iba areál Europacku.

I.IV.11 Infraštruktúra bývania

V meste Dunajská Streda bolo v roku 2001 (SOBD) 2 192 trvale obývaných domov, v ktorých sa nachádzalo 7 718 trvale obývaných bytov. Z celkového počtu trvale obývaných bytov sa 1694 bytov (21,9%) nachádzalo v rodinných domoch.

V celkovom počte 7 718 trvale obývaných bytov žilo v r. 2001 9 293 cenzovaných domácností, takže pripadalo 120,4 CD/100 bytov, čo predstavuje 20,4%-né spolunažívanie cenzových domácností.

Na jeden byt pripadá 2,99 osôb, na jednu cenzovanú domácnosť 2,48 osôb.

Byty v Dunajskej Strede mali v roku 2001 nasledovnú skladbu podľa počtu izieb a kategórie vybavenia:

Tab. č. 54: Trvale obývané byty podľa veľkosti a kategórie bytu v r. 2001

Veľkosť bytu	Spolu	
	Absolútne	v %
1. obytná miestnosť	652	8,4
2 izby	1 016	13,2
Veľkosť bytu	Spolu	
	Absolútne	v %
3 izby	3 891	50,4
4 izby	1 408	18,2
5 a viac izieb	751	9,7
Spolu	7 718	100,0
Kategórie bytu	Absolútne	v %
I. kategória	7 109	92,1
II. kategória	430	5,6
III. kategória	39	0,5
IV. kategória	140	1,8

Veľkostná štruktúra bytového fondu bola v roku 2001 veľmi dobrá, nakoľko menšie 1-2 izbové byty tvorili iba 21,6%, najvyšší podiel mali 3 izbové byty (50,4%) a 4 a viac izbové byty tvorili 28% z celkového počtu bytov. Vybavenosť bytov bola v roku 2001 taktiež na veľmi dobrej úrovni, nakoľko až 97,7% bytov patrí do I. a II. vybavenostnej kategórie.

Bytový fond v meste

V nasledujúcom tabuľkovom prehľade uvádzame vekovú štruktúru bytového fondu v meste Dunajská Streda, ako ho zachytilo sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2001.

Tab. č. 55: Veková štruktúra bytového fondu v Dunajskej Strede

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Spolu	Rodinné domy %	Bytové domy %	Spolu %
do 1899 a nezist.	46	21	2	69	2,7	0,4	0,9
1900-1919	32	0	1	33	1,9	0,0	0,4
1920-1945	140	0	1	141	8,3	0,0	1,8
1946-1970	574	1 123	9	1 706	33,9	18,7	22,1
1971-1980	299	2 851	8	3 158	17,7	47,6	40,9
1981-1990	363	1 288	9	1 660	21,4	21,5	21,5
1991-2001	240	707	4	951	14,2	11,8	12,3
Spolu	1 694	5 990	34	7 718	100,0	100,0	100,0

Veková štruktúra bytového fondu bola v roku 2001 dobrá, nakoľko až 74,7% bytového fondu pochádza z obdobia výstavby 1971-2001. Byty v bytových domoch z tohto obdobia predstavujú až 81%, byty v rodinných domoch 53%. Za posledných niekoľko rokov sa situácia bytového fondu v meste ešte zlepšila v prospech novo postavených domov a poklesom počtu starých budov.

V rokoch 1991-2001 sa postavilo v Dunajskej Strede 1084 bytov. Skladba novej bytovej výstavby po roku 1991 bola nasledujúca:

- v bytových domoch 70
- v rodinných domoch 293
- rekonštrukciou, dostavbou a prestavbou 87

Údaje o bytovej výstavbe v rokoch 1991-2001 nám poskytol MsÚ v Dunajskej Strede, oddelenie výstavby a dopravy.

Mestské byty

V roku 1991 bolo v Dunajskej Strede 7 266 trvale obývaných bytov a 167 neobývaných bytov.

V roku 2001 bolo v Dunajskej Strede 7 718 trvale obývaných bytov a 628 neobývaných bytov.

V rokoch 1991-2001 bolo podľa údajov Mestského úradu mesta Dunajská Streda postavených 1 084 bytov. Čistý prírastok bytov podľa sčítaní ľudu v intercenzálnom období v rokoch 1991-2001 bol 452 bytov. V tomto období pribudlo aj 461 neobývaných bytov.

Odpad bytového fondu za sledované obdobie podľa sčítania ľudu v roku 2001 prestavoval 632 bytov.

Tab. č. 56: Odpad bytového fondu v rokoch 1991-2001

Počet bytov	Poznámka	Časový interval	Počet bytov
Čistý prírastok bytov	ČPB	1991-2001	452 bytov
Nová bytová výstavba	HPB	1991-2001	1084 bytov
Odpad bytového fondu	-	1991-2001	632 bytov

V roku 2001 bolo 90,8% bytov vybavených plynom, vodovod v byte malo 97,7% bytov, prípojku na kanalizačnú sieť 93,3% bytov, splachovací záchod 96,8% bytov a kúpeľňu alebo sprchovací kút 98% bytov.

K 31.12.2005 predstavoval celkový bytový prírastok v meste Dunajská Streda 146 bytov s individuálnou formou výstavby. Obecnou alebo družstevnou výstavbou neboli postavené žiadne byty v meste. Úbytok bytov v tom istom roku dosiahol hodnotu 10, čím sa celkový stav bytov na konci roku vyšplhal na 8 929.

Tab. č. 57: Prírastky bytov k 31.12.2005

Názov územia	Prírastky bytov	z toho formou výstavby			Úbytky bytov	Stav bytov spolu
		obecnou (štátnou)	družstevnou	individuálnou		
Okres Dun. Streda	630	57	-	573	37	40 497
Dunajská Streda	146	-	-	146	10	8 929

Podpora bytovej výstavby

Mesto finančne dotuje bytové spoločenstvá, ktoré majú záujem o zateplenie svojho domu. Pravidelne alokuje určitý balík finančných prostriedkov ako kofinancovanie

takýchto aktivít. Najväčšiu čiastku obdržia také bytové spoločenstvá, ktoré si zodpovedne plnili svoje odvodové povinnosti voči mestu a uhradili všetky potrebné výdavky voči mestu v stanovených lehotách.

I.V Životné prostredie

Katastrálne územie Dunajskej Stredy disponuje priemyslovo-poľnohospodárskym a rekreačným potenciálom. Stav kvality životného prostredia je podmienený dlhodobo pretrvávajúcou exploataciou prírodných zdrojov, pomerne významným znečisťovaním ovzdušia, vody a pôdy. Do prostredia sa v dôsledku nedomyšlených socio-ekonomických aktivít dostávajú mnohé cudzorodé látky, ktoré prenikajú do potravinového reťazca. To má nepriaznivý vplyv na vek a zdravie ľudí, ako aj na genofond hospodársky významných i voľne žijúcich druhov rastlín a živočíchov i na ekosystémy.

Podľa úrovne životného prostredia sa radí priestor riešeného územia do tretej triedy, t.j. do prostredia narušeného.

Územný priemet faktorov, negatívne pôsobiacich na ekologickú stabilitu, jasne definuje toto územie ako územie s výraznou celoplošnou exploataciou poľnohospodárskej pôdy a intenzívnou veternou eróziou.

Podľa generelu nadregionálneho USES SR sa územie radí medzi diverzifikované, degradované až devastované celky a oblasti.

I.V.1 Živočíchy a rastliny

Genofondovo významné lokality z krajinnno-ekologického hľadiska pôsobia stabilizačne. Predstavujú refúgium pre živočíchy a rastliny z okolitého intenzívne obhospodarovaného a využívaného teritória. Repräsentujú tie plochy krajiny, kde sú v súčasnosti evidované genofondovo významné druhy (chránené druhy a druh zaradené v červených knihách). Reálne lokality genofondovo významných druhov fauny a flóry sú kritériom stanovenia prvkov ÚSES, hlavne biocentier. Na týchto lokalitách je v sledovanom území najhodnotnejšia flóra a fauna, ktorá sa ešte zachovala v prostredí s veľmi silným antropickým tlakom.

Parkovú flóru Dunajskej Stredy reprezentujú druhy zastúpené rodmi ako napr.: smrek (*Picea sp.*), jedľa (*Abies sp.*), tis (*Taxus sp.*), borovica (*Pinus sp.*), borievka (*Juniperus*), lipa (*Tilia sp.*), topoľ (*Populus sp.*), javor (*Acer sp.*), breza (*Betula sp.*), platan (*Platanus sp.*), katalpa (*Catalpa sp.*), dub (*Quercus sp.*) (chránený strom v katastri Dunajská Streda – časť Mliečany), buk (*Fagus sp.*), vŕba (*Salix sp.*), tamariška (*Tamarix sp.*), slivka (*Prunus sp.*), a ojedinele v centre mesta možno nájsť niekoľko kusov ľaliovníka tulipánokvetého (*Liriodendron tulipifera*). Krovinatý porast reprezentujú najmä rody a druhy ako: vtáci zob (*Ligustrum sp.*), orgován obyčajný (*Syringa vulgaris*), svida biela (*Svida alba*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a rody ako: dráč (*Berberis*), štedrec (*Laburnum*), bršlen (*Euonymus*), mahónia (*Mahonia*), zlatica (*Forsythia*), kalina (*Viburnum*). Z drobných rastlín skrášľujúcich a spríjemňujúcich parky mesta vynikajú predovšetkým zimozeleň väčšia a menšia (*Vinca major a minor*), ľubovník (*Hypericum sp.*), tulipán (*Tulipa sp.*), fialka (*Viola sp.*) a mnohé iné.

Z významnejších predstaviteľov fauny Dunajskej Stredy je dôležité spomenúť predovšetkým skupinu vtákov a cicavcov, ktoré sú početne zastúpené. V meste možno nájsť druhy typické pre mestské oblasti ako holuby (*Columba sp.*), hrdličky (*Streptopelia sp.*), nachádza sa tu aj havran čierny (*Corvus frugilegus*), sýkorka (*Parus sp.*), vrabec domový (*Passer domesticus*), d'ateľ (*Dendrocopos sp.*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), na poliach

v blízkosti mesta možno zhliaďnúť myšiaka lesného (*Buteo buteo*), či chráneného sokola myšiara (*Falco tinunculus*). Medzi ďalšie rozšírené druhy patria aj stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), žltouchvosť domový (*Phoenicurus ochruros*), trasochvosť biely (*Motacilla alba*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), drozd čierny (*Turdus merula*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), dažďovník obyčajný (*Apus apus*) či belorítka domová (*Delichon urbica*). Na poliach možno zahliadnúť čajku smejivú (*Larus ridibundus*), bažanta poľovného (*Phasianus colchicus*) alebo prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*).

Z významných predstaviteľov patriacich do skupiny cicavcov patria: jež hnedý (*Erinaceus europaeus*), krt záhradný (*Talpa europaea*), netopiere (skupina *Chiroptera*), mačky (*Felis sp.*) a psy (*Canis sp.*). Okolité polia s lesmi predstavujú domov nesmierneho množstva zajacov poľných (*Lepus europaeus*), ďalej líšky obľúbenej (*Vulpes vulpes*), srnca lesného (*Capreolus capreolus*), lasice obľúbenej (*Mustela nivalis*) a iných.

V katastri mesta Dunajská Streda je dôležité spomenúť aj ojedinelú lokalitu výskytu glaciálneho reliktu *Helicospis striata*, ktorá sa nachádza v časti Mliečany. Tento druh patrí ku kriticky ohrozeným v celej Európe. Ide o raritné spoločenstvo mäkkýšov s uvádzaným kriticky ohrozeným druhom.

I.V.2 Chránené oblasti

V riešenom území sa nenachádza samotná KP (kultúrna pamiatka) – archeologická lokalita. Archeologické nálezy sú chránené vo vzťahu ku kultúrnej pamiatke – kostol Nanebovzatie Panny Márie, u ktorého i ostatné práce na úprave terénu boli sledované archeológom. Výsledky z doteraz uskutočnených archeologických výskumov a prieskumov v katastrálnom území Dunajskej Stredy a jej okolí priniesli len sporadické nálezy, ktoré sú evidované AÚ SAV.

Vzhľadom k tej skutočnosti, že doložený historický vývoj, najmä vo vzťahu k zaniknutému osídleniu, ale i s ohľadom na zmienené sporadické archeologické nálezy, poukazuje na nutnosť vopred zaevidovať a následne cielene odborne sledovať všetky zemné práce v území, kde je predpoklad odkryť nepreskúmané vrstvy. Všeobecne však treba zdôrazniť, že nález resp. väčšina už preskúmaných (a v mnohých prípadoch výskumom a následnými stavebnými aktivitami i zničených) nálezísk nespĺňa kritériá ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu. Preskúmané náleziská a najmä nálezové okolnosti sú však nositeľmi neopakovateľných a nenahraditeľných kultúrnohistorických hodnôt a tým i neoceniteľným prínosom k poznaniu dávnej minulosti lokality, jej vývoja a významu.

V záujme zabezpečenia záchrany možných archeologických nálezov a nálezísk zákon ukladá pred každým zásahom do podlažia požiadať Krajský úrad Bratislava o stanovisko, či nie je potrebné vykonať záchranný archeologický výskum a umožniť ho vykonať oprávneným osobám.

Vzhľadom na značný úbytok hodnotných historických štruktúr a prvkov v Dunajskej Stredy v priebehu posledných 50 rokov sa tu nedá predpokladať prudký nárast pamiatkovo chránených objektov, ale skôr pôjde o ojedinelé dopĺňanie. Tak je tomu i v prípade Židovského cintorína v časti Malé Blahovo na Lesnej ulici. Pre tento ojedinelý areál, ktorý je posledným dokumentom o prítomnosti rozsiahlej židovskej komunity v meste je spracovaný návrh na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku a pripravuje sa jeho vyhlásenie. Už v tomto štádiu sa na tento areál vzťahuje ochrana v zmysle Zákona č. 27/87 Z.z. o štátnej pamiatkovej starostlivosti.

Na základe požiadavky Krajského pamiatkového úradu v Trnave sa navrhlo chrániť a zachovať architektonické pamiatky a solitéry, ktoré sa nachádzajú na území mesta Dunajská Streda a nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú určité historické a kultúrne hodnoty. Jedná sa o objekty: kostol evanjelický a. v., židovský cintorín a pomník na pamiatku židovským obetiam 2. svetovej vojny v areáli cintorína, dobové náhrobné kamene a areály cintorínov v meste Dunajská Streda a v mestskej časti Malé Blahovo, vojenský cintorín, pomník obetiam 2. svetovej vojny, budova okresného súdu, budova osvetového strediska a objekt číslo 179/4 na ulici biskupa Kondého, objekty z pôvodnej zástavby mesta so zachovaným exteriérovým výrazom na Hlavnej ulici smerom k evanjelickému kostolu.

V záujme ochrany zlomkov hodnôt kultúrnych pamiatok v Dunajskej Strede boli vypracované dva návrhy na zriadenie ochranného pásma. Tento cieľ sa podarilo legislatívne zabezpečiť len vyhlásením ochranného pásma okolo Vermesovej vily, ktoré bolo zriadené vydaním rozhodnutia v roku 1991. Podmienky akejkoľvek činnosti si vymedzuje povoliť orgán štátnej pamiatkovej starostlivosti. Z hľadiska zabezpečenia záujmov pamiatkovej starostlivosti však stanovuje zákaz výstavby nových objektov na parcelách OP okrem dočasnej stavby na p. č. 1475/18. Všeobecne je potrebné poukázať na to, že vlastník, resp. užívateľ nehnuteľnosti, ktorá nie je KP, ale nachádza sa v OP je povinný k zamýšľanej stavebnej zmene alebo udržiavacím prácam na takejto nehnuteľnosti – aj k takým, na ktoré nie je potrebné stavebné povolenie, vyžiadať si vopred záväzné stanovisko orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti.

I.V.3 Kvalita životného prostredia

Podľa úrovne životného prostredia sa radí priestor riešeného územia do tretej triedy, t.z. prostredie narušené. Územný priemet faktorov na ekologickú stabilitu, jasne definuje toto územie ako územie s výraznou celoplošnou exploataciou poľnohospodárskej pôdy a intenzívnou veternou eróziou.

V nasledujúcej časti popisujeme súčasný stav vôd, ovzdušia a pôd v k. ú. Dunajská Streda.

Voda

Hodnotenie kvality povrchových vôd na Slovensku vychádza z klasifikácie vody podľa STN 757221, na základe ktorej sú vody zaraďované do piatich tried: I – veľmi čistá voda, II – čistá voda, III – znečistená voda, IV – silne znečistená voda a V – veľmi silne znečistená voda. Sledované ukazovatele znečistenia povrchových vôd sú začlenené do ôsmich skupín: A – kyslíkový režim, B – základné fyzikálno-chemické ukazovatele, C – nutrienty, D – biologické ukazovatele, E – mikrobiologické ukazovatele, F – mikropolutanty, G – toxicita, H – rádioaktivita.

Ďalším spôsobom hodnotenia kvality vody je hodnotenie bilančného stavu ktoré spočíva v porovnaní skutočných hodnôt vybraných ukazovateľov kvality vody s limitovanými hodnotami prípustného znečistenia, určenými Nariadením vlády SR č. 242/1993 Z.z. Bilančný stav (BS) je hodnotený tromi stupňami:

Tab. č. 58: Bilančný stav kvality vody

A – priaznivý	$BS > 1,1$
B – napätý	$0,9 < BS < 1,1$
C - pasívny	$0,9 > BS$

Kvalita vody v tokoch je výrazne ovplyvňovaná priamym vypúšťaním odpadových vôd a nepriamo geologickými a pedologickými podmienkami spojenými s eróznou činnosťou, únikmi vody znečisťujúcich látok z poľnohospodárstva a priemyselných objektov, ako aj z neodkanalizovaných území.

Možno skonštatovať, že priamo v riešenom území sa žiadne povrchové vody prirodzeného pôvodu prakticky nevyskytujú. Ide o umelo vytvorený bohato vetvený systém kanálov, ktorý popretkáva záujmové územie. Západnou časťou kú Dunajská Streda a kú Mliečany preteká jedna z vetiev, ktorá je zaústená do kanálu Dobrohošť - Kračany a neskôr odvedená do Dunaja. Touto vetvou bolo zabezpečené i zvedenie prečistených odpadových vôd (vo vlastnej ČOV) z bývalého podniku Eastern Sugar Slovensko, a.s. Prechodné zhoršenie kvality vody v toku nastávalo v čase repnej kampane vplyvom zvýšenia množstiev znečisťujúcich látok v podniku Eastern Sugar Slovensko, a.s. Odpadové vody z mestskej kanalizácie sú odvedené a prečistené v ČOV v Kútnikoch a následne zaústené do kanála Gabčíkovo – Topoľníky. Z toho dôvodu charakterizujeme povrchové toky odberovým miestom kanál Gabčíkovo – Topoľníky, čiastkové povodie Malý Dunaj. Jednotlivé charakteristiky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab. č. 59: Kanál Gabčíkovo – Topoľníky – Kútniky (mg/l)

Ukazovateľ	rok 1999	rok 2000	charakter hodnoty
BSK5	2,59	4,07	<3
CHSKCr	7,44	9,55	<5
Rozp. látky	423	431	-
Dusič. dusík	2,806	2,343	-
Sírany	65,03	68,52	<80
Koliformné baktérie	80	282	<1,0
NE _{LUV}	0,050	0,052	<0,02

Z vodohospodárskeho hľadiska má celá oblasť významné postavenie v celoštátnom i medzinárodnom meradle. Vyhlásením CHVO sú všetky aktivity vyvíjané v záujmovom priestore podriadené predpisom platným v II. pásme hygienickej ochrany vôd. Ochranné opatrenia sa vzťahujú na vodné toky, sieť kanálov ako i rezervoáre podzemnej vody.

V riešenom území sa nachádzajú i bohaté ložiská termálnych vôd. Na území mesta je aktívny vrt v areáli bývalého závodu Agrofrigor, využívaný na temperovanie skleníkového hospodárstva ako aj pre účely termálneho kúpaliska a rekreačného areálu.

K znečisťovaniu podzemných vôd poľnohospodárskou výrobou prichádzalo v uplynulom období v dôsledku aplikácie veľkých objemov priemyselných hnojív a pesticídnych látok. V súčasnosti sa podarilo eliminovať tento jav obmedzením množstiev aplikovaných látok a zavedením nových postupov hospodárenia. Obdobie znečistenia vplyvom živočíšnej výroby je minimalizované z dôvodu prakticky jeho likvidácie v riešenom území.

V záujmovom území SÚ Dunajská Streda medzi najvýznamnejších znečisťovateľov vôd patria predovšetkým podniky, Pozemné staviteľstvo a.s. Nitra, Terapref a.s. Dunajská Streda, Tauris a.s. Dunajská Streda a bývalý podnik Eastern Sugar a.s.

Z najvýznamnejších znečisťovateľov povrchových vôd mal vybudovanú vlastnú čistiareň odpadových vôd len spoločnosť Eastern Sugar a.s. Dunajská Streda a ešte existujúci Tauris a.s. Dunajská Streda.

Prívalové, t.j. dažďové vody sa prečerpávajú do dažďových nádrží, kde dochádza k usadeniu hrubých nečistôt (mechanické čistenie) a následnému vypúšťaniu do kanála SVII.

Odpadové vody z prevádzky Eastern Sugar a.s. Dunajská Streda boli odvádzané po vyčistení vo vlastnej čistiarni odpadových vôd výtlačným potrubím priamo do kanála SII. Dažďové vody sú vypúšťané do Líščieho kanála.

Objektívne informácie o stave prostredia boli k dispozícii len v spoločnosti Eastern Sugar a.s. Dunajská Streda. V ostatných podnikoch, ktoré sú možnými zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd nie je známa úroveň kontaminácie vplyvom výrobných a súvisiacich činností (pôda, podzemné vody, povrch objektov, zvyškové znečistenia). Taktiež nie sú známe úrovne znečistenia v území spôsobené týmito a vzdialenejšími výrobnými prevádzkami (sekundárna prašnosť, kontaminácia pôdy a zvyškové znečistenia, splachy do povrchových a podzemných vôd, prenosy do potravinového reťazca, identifikácia a inventarizácia toxicity bodových a maloplošných zdrojov).

V celom dotknutom území v súčasnosti nie sú budované nové priemyselné výrobné kapacity. Rozvoj infraštruktúry je prevažne orientovaný do obchodných a obslužných činností.

Ovzdušie

Vývoj emisií hlavných znečisťujúcich látok je od roku 2000 sledovaný prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorá sa spracováva za jednotlivé okresy na príslušných obvodných úradoch – odbor ŽP NEIS rozlišuje veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia a predajcov palív. Malé zdroje znečisťovania ovzdušia evidujú jednotlivé mestské a obecné úrady.

Z hľadiska čistoty ovzdušia možno hodnotené územie charakterizovať ako relatívne čisté. Merané územné emisie oxidu siričitého (SO₂), oxidu dusíka (NO_x) a tuhých látok vykazujú hodnoty nižšie ako 1 t/km², oxidu uhličitého (CO) nižšie ako 0,1 t/km². Emisné hodnoty všetkých týchto znečisťujúcich látok sa pohybujú pod hladinou slovenského priemeru. Znečisťujúce látky sú emitované do ovzdušia v prevažnej väčšine z energetických zdrojov podnikov a individuálnych kúrenísk bytových jednotiek.

Pri hodnotení zdrojov znečistenia ovzdušia treba uvažovať aj s exhalátmi z dopravy. Jedným z nepriaznivých prvkov s ekologickým dopadom v území je smerovanie dopravy cez potenciálne rekreačné a vodohospodárske oblasti v trase Dunajská Streda – Bratislava.

Na území mesta Dunajská Streda bol v roku 2000 evidovaný len jeden veľký zdroj znečisťovania ovzdušia bývalý Eastern Sugar Slovensko a.s. Dunajská Streda.

Zo všetkých zdrojov znečisťovania ovzdušia v meste bolo v roku 2000 emitovaných 37,38t celkového organického uhlíka – SC. Jedným z veľkých emitentov znečisťujúcich látok v meste je Bytové hospodárstvo Dunajská Streda. Nemenej významný podiel na znečisťovaní ovzdušia v meste majú lokálne vykurovacie zdroje individuálnych bytových jednotiek, ktoré však do sumárneho množstva neboli zahrnuté. Keďže sa tieto množstvá nemerajú, nemožno ich podiel na znečisťovaní ovzdušia objektívne stanoviť. Odhadom možno usudzovať, že množstvo z nich emitovaných škodlivín zhruba zodpovedá množstvám, vypúšťaných zo zdrojov priemyselných podnikov.

Nesystémová exploatacia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy, dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobuje prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým do potravinového reťazca. Okrem uvedeným stacionárnym zdrojov významný podiel na znečistení ovzdušia záujmového ovzdušia má veterná erózia – prašné búrky, odnos vrchných častí pôdneho profilu, doprava a diaľkový prenos znečisťujúcich látok – predovšetkým z Bratislavy.

Tab. č. 60: Množstvo znečisťujúcich látok v t za rok v období 2000-2006 v okrese DS

Slovenský popis ZL	Množstvo ZL(t) za rok 2000	Množstvo ZL(t) za rok 2001	Množstvo ZL(t) za rok 2002	Množstvo ZL(t) za rok 2003	Množstvo ZL(t) za rok 2004	Množstvo ZL(t) za rok 2005	Množstvo ZL(t) za rok 2006
Tuhé znečisťujúce látky	73,981	80,591	69,329	57,599	86,516	89,481	89,587
Oxidy síry ako SO ₂	582,668	779,690	330,650	281,544	399,691	308,786	314,714
Oxidy dusíka ako NO ₂	144,677	177,889	199,907	173,866	226,296	205,513	203,747
Oxid uhoľnatý	149,049	131,157	112,938	94,147	135,451	53,755	47,613
Organické látky - celk. organický uhlík-COÚ	21,391	44,341	41,468	49,390	47,807	49,395	39,306
1,3-butadién	-	0,100	0,122	0,190	0,698	0,923	0,710
amoniak	-	496,728	538,411	622,348	504,975	460,129	410,876
anorganické plynné zlúčeniny chlóru vyjadrené ako HCl	-	-	0,264	0,399	0,939	0,692	1,106
Slovenský popis ZL	Množstvo ZL(t) za rok 2000	Množstvo ZL(t) za rok 2001	Množstvo ZL(t) za rok 2002	Množstvo ZL(t) za rok 2003	Množstvo ZL(t) za rok 2004	Množstvo ZL(t) za rok 2005	Množstvo ZL(t) za rok 2006
kyselina octová	-	0,008	-	-	-	-	-
styrén, vinylbenzén	-	2,000	2,103	2,498	2,596	2,155	3,305
tetrachlóretylén, perchlóretylén	0,685	0,587	1,083	0,864	0,599	0,412	0,505
acetón (dimetylketón)	0,282	0,295	0,298	0,281	0,050	0,050	0,050
alkylalkoholy, napr. propylalkohol, propanol	-	-	-	-	0,480	0,490	0,116
etylacetát	-	-	-	-	0,467	0,528	0,543
olefíny s výnimkou 1,3-butadiénu	-	-	-	-	-	-	-
parafíny s výnimkou metánu	18,041	24,036	24,037	23,037	28,056	180,066	175,085

Pozn.: Údaje získané od Spirit – informačné systémy a.s. v rámci NEIS (Národný Emisný Informačný Systém)

Pôda

Rozsiahla časť riešeného územia je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability. Rozsiahle plochy ornej pôdy sú postihnuté veternou eróziou.

Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Keďže v súčasnosti nie sú k dispozícii žiadne podrobnejšie merania z tejto oblasti ich rozsah je ťažko vyjadriteľný. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť aj čierne (prípadne riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskom ako aj lesnom pôdnom fonde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Odpady

Dunajská Streda je okresným mestom Trnavského kraja s celkovým počtom obyvateľov 23 490 (podľa sčítania obyvateľov v máji 2005) a celkovou rozlohou mesta 3 165 ha (podľa POH mesta Dunajská Streda, január 2003).

Mesto je územne rozdelené na 3 katastrálne územia – Dunajská Streda, Malé Blahovo a Mliečany s rozdielnymi typmi zástavby.

Zvozovú oblasť mesta Dunajská Streda tvoria jeho tri katastrálne územia: Dunajská Streda, Malé Blahovo, Mliečany.

Z hľadiska urbanistickej štruktúry (funkčnej aj priestorovej) možno mesto rozdeliť na mestské štvrte, tvoriace relatívne homogénne celky, a to: Centrum, Sídliisko Sever, Malé Blahovo, Obytná zóna Západ, Priemyselná zóna Západ, Priemyselná zóna Juh, Obytná zóna Východ, k. ú. Malé Blahovo a Mliečany.

V rámci mesta sa nachádzajú záhradkárske osady – Zelená, Agrofrigor, Bratislavská cesta a Agátová.

Typ osídlenia v meste je zmiešaný – nachádza sa tu zástavba rodinných domov aj bytových domov.

Celkovo sa v meste nachádza 8 929 trvale obývaných bytov. Z celkového počtu bytov je väčšina bytov zásobovaných centrálnou teplotou a teplou úžitkovou vodou.

Rodinné domy dominujú v mestských častiach Malé Blahovo (98,3%) a Mliečany (95,8%), bytové domy v nových sídliskách, vo zvyšnej časti dochádza ku kombinácii oboch typov zástavby.

Podľa POH mesta Dunajská Streda bolo v meste v roku 2000 vyprodukovaných 6 137 t komunálneho odpadu. Celé toto množstvo komunálneho odpadu (100%) bolo zneškodnené skládkovaním. Z tohto množstva najväčší podiel tvorili:

- domový odpad z domácností (58,4%),
- odpad podobný domovému odpadu z obcí (29,3%).

Biologicky rozložiteľné odpady predstavovali z toho 159,1 t (2,59%).

Množstvo vyprodukovaného a zneškodneného komunálneho odpadu obyvateľmi mesta Dunajská Streda v rokoch 1998, 2002 a 2005 sumarizujú nasledovné tabuľky č. 61, 62 a 64).

Tab. č. 61: Množstvo odpadu vyprodukovaného za rok 1998 v meste Dunajská Streda

Názov odpadu	Množstvo odpadu v t	v tom skládkovaním mimo obce	Iný spôsob nakladania s odpadom
Komunálny odpad spolu	14 001	8 001	6 000
Domový odpad z domácností	4 833	4 833	-
Odpad podobný domovému odpadu z obcí	3 007	3 007	-
Odpad zo septikov a žúmp z KH	na ČOV – 2.10 ⁶ , ostatné 6 000	-	na ČOV – 2.10 ⁶ , ostatné 6 000
objemný odpad z obcí	4	4	-
uličné smeti	157	157	-
Odpad spolu	28 002	16 002	12 000

Tab. č. 62: Množstvo odpadu vyprodukovaného za rok 2002 v meste Dunajská Streda

Názov odpadu	Množstvo odpadu v t	v tom skládkovaním mimo obce
Zmesový komunálny odpad	5668	5668
Odpad z čistenia ulíc	833	833
Objemný odpad	1225	1225
Biologický rozložiteľný odpad	755	755
Odpad spolu	8481	8481

Pozn.: Údaje získané zo Štúdie možnosti realizácie – Zavedenie separovaného zberu odpadu

V roku 2002 sa zvýšilo množstvo komunálneho odpadu na 8 481 t, pričom podiel jednotlivých druhov odpadov uvádza nasledujúca tabuľka (podľa hlásenia o vzniku odpadu a nakladaní s ním za rok 2002). Všetok vzniknutý odpad na území mesta bol už zneškodnený skládkovaním.

Tab. č. 63: Zloženie a množstvo komunálneho odpadu v roku 2002:

Názov odpadu	Kód odpadu	Množstvo v t	Podiel v %
Zmesový komunálny odpad	20 03 01	5668,0	66,8
Odpad z čistenia ulíc	20 03 03	833,0	9,8
Objemný odpad	20 03 07	1225,0	14,5
Biologicky rozložiteľný odpad	20 02 01	755,0	8,9
Komunálny odpad spolu		8481,0	100,0

Pozn.: Údaje získané zo Štúdie možnosti realizácie – Zavedenie separovaného zberu odpadu

V roku 2005 tvoril celkovo 8 778,11 t (80%) „zmesový komunálny odpad“ (viď tab. č. 64). Druhou veľkou skupinou odpadu je „objemný odpad“ s celkovým množstvom 1252,64 t (11,42%), a o niečo menšie množstvo predstavoval „odpad z čistenia ulíc“ 913,19 t (8,32%). Najmenej zastúpený odpad tvorili papier, lepenka 20,42 t (0,19%) a plasty 8,68 t (0,08%).

Tab. č. 64: Množstvo odpadu vyprodukovaného za rok 2005 v meste Dunajská Streda

Názov odpadu	Množstvo v t	Podiel v %	Firma
Zmesový komunálny odpad	7 955,56	72,5	A.S.A. Slovensko, s.r.o., Dolný Bar
Zmesový komunálny odpad	822,55	7,5	PURA, s.r.o., Kračanská cesta 785/41, Dunajská Streda
Objemný odpad	1100,00	10,02	A.S.A. Slovensko, s.r.o., Dolný Bar
Objemný odpad	152,64	1,39	PURA, s.r.o., Kračanská cesta 785/41, Dunajská Streda
Odpad z čistenia ulíc	848,00	7,73	A.S.A. Slovensko, s.r.o., Dolný Bar
Odpad z čistenia ulíc	65,19	0,59	PURA, s.r.o., Kračanská cesta 785/41, Dunajská Streda
Papier a lepenka	20,42	0,19	A.S.A. Slovensko, s.r.o., Dolný Bar
Plasty	8,68	0,08	A.S.A. Slovensko, s.r.o., Dolný Bar
Komunálny odpad spolu	10 973,04	100,0	-

Pozn.: Zdroj - MsÚ Dunajská Streda (referát ŽP)

Z uvedeného zloženia odpadu nie je možné určiť množstvá druhotných surovín obsiahnutých v odpade. V meste neboli robené ani analýzy odpadu pre stanovenie zloženia odpadu podľa jednotlivých frakcií. Pre potreby štúdie preto použijeme orientačné zloženie komunálneho odpadu, resp. % hmotnosti jednotlivých druhotných surovín v ňom (tab. č 65).

Tab.: č. 65: Orientačné zloženie KO

Frakcia	%-hmotnosti	Hmotnosť (t)
Papier	11,5	975,3
Plasty	6,5	551,5
Sklo	8,0	678,5
Kovy	2,9	245,8
Biologický odpad	34,5	2 925,8
Ostatný odpad	36,4	3 087,1
Nebezpečný odpad	0,2	17,0
Spolu:	100,0%	8 481,0

Pozn.: Údaje získané zo Štúdie možnosti realizácie – Zavedenie separovaného zberu odpadu

Nebezpečné odpady zo zabitia a spracovania zvierat a uhynuté zvieratá z územia mesta sa zneškodňujú prostredníctvom Kafileria Senec (POH mesta DS, vyhodnotenie opatrení na dosiahnutie cieľov POH stanovených na roky 1997-2000).

Zneškodnenie stavebného odpadu vzniknutého na území mesta je určené vo vyjadreniach vydaných k stavebnému konaniu, s vylúčením ich ukladania na skládke KO.

Problémové látky vzniknuté na území mesta zneškodňujú ich producenti, resp. zabezpečujú ich recykláciu a využitie.

Popis súčasného stavu

V meste Dunajská Streda vykonáva zber odpadu firma ASA, s.r.o. Na zhromaždenie vyprodukovaného komunálneho odpadu sú v meste rozmiestnené 1100 l kontajnery a 110 l kuka nádoby, podľa charakteru zástavby a producenta.

Odpad z kuka nádob je odvázaný väčšinou jedenkrát za týždeň, 1100 l kontajnery sú vyprázdňované dvakrát týždenne, pričom odpad z kontajnerov patriacich firmám, inštitúciám, školám a bankám sa odváža jeden až trikrát týždenne. Celkovo je v meste rozmiestnených 1065 ks 1100 l kontajnerov a 2446 kuka nádob s objemom 110 l.

Kapacita 1100 l kontajnerov predstavuje 83% a kapacita 110 l kuka nádob 17% z celkovej kapacity vyprázdňovaných zberných nádob v meste.

Tab. č. 66: Zberné nádoby – skutkový stav

Deň	Počet vyprázdňovaní zberných nádob (ks)			Počet obslúh			
	1100 l kontajnery	110 l kuka – obyv.	110 l kuka - firmy	1100 l kontajnery	110 l kuka – obyv.	110 l kuka - firmy	110 l kuka - spolu
Po	145	504	34	145	504	34	538
Ut	181	365	69	181	365	69	434
Str	413	480	22	582	480	22	502
Št	145	343	143	145	343	143	486
Pi	181	467	19	181	467	19	486
Spolu	1065	2159	287	1234	2159	287	2446

Pozn.: Údaje získané zo Štúdie možnosti realizácie – Zavedenie separovaného zberu odpadu

Na likvidáciu sezónneho veľkoobjemového odpadu a bioodpadu sú po meste rozmiestňované veľkoobjemové kontajnery v dopredu ohlasovaných termínoch (zväčša štvrtročne). Tieto kontajnery boli rozmiestnené aj v oblastiach, kde boli v zmysle POH na roky 1997-2000 a Všeobecne záväzného nariadenia pre nakladanie s komunálnym odpadom mesta Dunajská Streda zlikvidované divoké, neriadené skládky – lokality Žitnoostrovská, Hlboká, Podzáhradná, Malé Blahovo a Malodvornícka.

Odpad vyprodukovaný na území mesta je zneškodňovaný skládkovaním na skládke odpadov Búšlak – Veľké Dvorníky, respektíve v dosahu sa nachádza skládka odpadov RSO Dolný Bar.

Skládka odpadov Búšlak prevádzkuje spoločnosť PURA s.r.o. od roku 1993, je to skládka pre nie nebezpečný odpad. Ukladal sa tu dočasne stavebný odpad z územia mesta – počas jeho drvenia a následne bol recyklovaný. V súčasnosti sa na skládke ukladá komunálny odpad z mesta Dunajská Streda a okolia..

RSO Dolný Bar je skládka pre nie nebezpečný odpad, prevádzkovaná od roku 1997 firmou Dolný Bar, s.r.o. Jej zvozovou oblasťou je okolitých 21 obcí. Predpokladaný termín ukončenia prevádzkovania skládky je v roku 2008.

V meste sú 2 „klasické“ strediská Zberných surovín, ktoré nespĺňajú požiadavky na zhromažďovanie širšieho sortimentu odpadov.

V súčasnom období už funguje na území mesta separovaný zber odpadu. Na území celého mesta je distribuovaných celkovo 1065 zberných kontajnerov s kapacitou 1100 l na komodity akými sú sklo, plasty a papier, ktoré sú aj farebne odlišené (sklo – zelené kontajnery, plasty – žlté kontajnery a papier – modré kontajnery). Firma A.S.A. pravidelne zabezpečuje odnos obsahu zberných kontajnerov v nasledovnom harmonograme:

- sklo - raz za mesiac
- plasty – 1x za 2 týždne
- papiere – 1x za 2 týždne

Vo všeobecnosti možno tvrdiť, že na území mesta sa problematika odpadového hospodárstva rieši len hromadným zberom a odvozom odpadu na skládku. Nevyriešeným problémom odpadového hospodárstva je zavedenie plne separovaného zberu využiteľných zložiek komunálneho odpadu, stavebných odpadov, zeleného odpadu, nedostatočné zhodnocovanie biologických odpadov, vrátane riešenia problematiky nebezpečných odpadov.

II SWOT analýza

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre každú samosprávu nevyhnutnosťou.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov sa stala SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S – W (z anglického *strong* - silné stránky a *weak* – slabé stránky) a O – T (*opportunities* – príležitosti a *threats* – ohrozenia). Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov subjektu (samosprávy) k uskutočneniu určitého zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení. Na jej základe môže samospráva prikrčiť k formulácii špecifických cieľov a následnej formulácii priorít a opatrení.

II.I Čiastkové SWOT analýzy

II.I.1 Hospodárstvo

Silné stránky

- Vybudované areály priemyselného parku v meste
- Výhodná geografická poloha a dopravná dostupnosť regiónu
- Prihraničná poloha, čulý cezhraničný obchod
- Rozvojový charakter územia, nakoľko je mesto súčasťou regiónu tzv. „Zlatého trojuholníka“ Viedeň-Bratislava-Budapešť
- Blízkosť letísk Schwechat a Bratislava
- Priaznivé prírodné a pôdno-klimatické podmienky
- Dobré zdroje pitnej vody a rezervy geotermálnych vôd
- Ľudské zdroje so skúsenosťami, zručnosťou a tradíciou v poľnohospodárskej výrobe, potravinárskom a ľahkom priemysle
- Flexibilita obyvateľov
- Vysoký produkčný potenciál prostredia
- Vyspelá intenzívna agrikultúra a odborná znalosť
- Dostatok pracovnej sily
- Existujúci spracovateľský potenciál
- Vysoký podiel podnikateľských subjektov (malých a stredných podnikateľov)
- Dobre diverzifikovaná skladba priemyselných odvetví a ich výrobná vyťaženosť
- Dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky
- Cenová dostupnosť v porovnaní s medzinárodnou úrovňou
- Vybudovaná sieť peňažných ústavov
- Dobré priestorové kapacity pre ďalší rozvoj mesta

Slabé stránky

- Nízka zamestnanosť absolventov škôl
- Nedostatočná podpora súkromne hospodáriacich roľníkov
- Vysoké ekologické zaťaženie a erózia poľnohospodárskej krajiny spôsobená dlhodobým necitlivým veľkovýrobným spôsobom obhospodarovania a odlesnenia územia
- Vlahový deficit
- Slabá spracovateľnosť tovaru a pripravenosť na trh
- Slabá spolupráca podnikateľských subjektov
- Slabá komunikácia medzi zamestnávateľmi a vzdelávacími inštitúciami
- Nedostatočné využitie geotermálnej energie
- Slabá úroveň pestovania alternatívnych (nepotravinových) plodín
- Nedostatok ubytovacej kapacity najmä v letnej sezóne a ich nevyhovujúca štruktúra
- Nízky podiel priamych investícií do cestovného ruchu
- Neuspokojivá úroveň poskytovaných služieb a nekomplexná ponuka
- Nižší podiel obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním
- Zaostávajúca marketingová aktivita podnikateľskej sféry
- Nízka úroveň propagácie mesta
- Sezónnosť vo využívaní kapacít cestovného ruchu
- Nedostatok programov pre jednotlivé vekové kategórie
- Nedostatok expertov a projektových manažérov

Príležitosti

- Zvýšenie využitia geotermálnych zdrojov
- Využitie možností šírenia priemyselných parkov, predovšetkým v lokalitách s už vybudovanou infraštruktúrou
- Podporné programy pre začínajúcich podnikateľov
- Výhodnejšie daňové a odvodové zaťaženie podnikateľských subjektov zo strany mesta
- Možné čerpanie v rámci projektových programoch EÚ
- Zlepšenie spolupráce podnikateľských subjektov
- Možnosť vyškoliť vrstvu mladých projektových manažérov
- Využitie produkčného potenciálu a vyspelej agrikultúry
- Využitie voľnej pracovnej sily
- Využitie blízkosti Bratislavy a ďalších veľkomiest s cieľom čím väčšieho zastúpenia na trhu
- Vytvorenie regionálneho marketingu a regionálnych produktov
- Zintenzívnenie obojstranného cezhraničného obchodu
- Aktivácia využívania regionálnych zdrojov pre rozvoj agroturistiky
- Rozširovanie siete zariadení CR vrátane ubytovacej kapacity, zvýšenie úrovne poskytovaných služieb
- Možnosť širšej prezentácie mesta na výstavách a iných podobných podujatiach, aj v zahraničí
- Vybudovanie siete cyklotrás v rámci mesta a jej napojenie na existujúce trasy v regióne
- Širšie využitie geotermálnych vrtov na rekreačné účely a aj na vykurovanie
- Zriadenie orgánu koordinujúceho a zabezpečujúceho rozvoj a propagáciu CR
- Záujem o staré remeslá a tradície zo strany turistov
- Lepšie využitie existujúceho letiska

Ohrozenia

- Vysoké odvodové zaťaženie MSP
- Vysušovanie krajiny
- Nepripravenosť na konkurenčný tlak EÚ
- Nedostatočné využitie ponúkaných zdrojov EÚ a z toho vyplývajúci menší rozvoj podnikov a nižšia konkurencieschopnosť
- Pretrvávajúca neistota finalizovania produktov
- Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj cestovného ruchu zo strany obyvateľstva
- Nedostatočná starostlivosť o rozvoj turistickej infraštruktúry
- Zaostávajúca dopravná infraštruktúra (chýba rýchlostná komunikácia)
- Obmedzený prístup k domácim a zahraničným úverom, neúčinnosť podpory vstupu zahraničných investícií
- Vysoké odvodové zaťaženie podnikateľov.
- Nedostatočná starostlivosť o rozvoj turistickej infraštruktúry a využívanie kapacít rekreácie v meste
- Nízka priemerná mzda v regióne, následná migrácia pracovníkov

II.1.2 Občianska infraštruktúra

Silné stránky

- Stabilizovaná sieť ZŠ s VJS aj s VJM
- Pomerne kvalitne a mnohostranne vybudovaná sieť stredného školstva
- Existencia a možnosť rozšírenia siete vysokých škôl formou externého a diaľkového štúdia.
- Dobré cezhraničné kontakty a živé prúdenie ľudských zdrojov cez hranice (pracovná sila, vzdelanie, kultúra)
- Zmiešané národnostné zloženie obyvateľstva
- Veľký záujem o športovanie
- V niektorých disciplínach je dobrá organizovanosť športu na okresnej úrovni
- Športoví tréneri sú v niektorých disciplínach na vysokej úrovni
- Tradícia spolupráce medzi mestom a inštitúciami
- Aktívne a rozmanité domáce a zahraničné kontakty
- Bohaté historické tradície
- Bohaté futbalové tradície
- Prítomnosť moderne vybudovaného kultúrneho strediska (dom kultúry)
- Dlhoročná tradícia pravidelne usporiadaných kultúrnych podujatí
- Podpora obyvateľov mesta, ktorí nemajú žiadne podľnosti voči mestskej samospráve formou rozličných zliav, či nižších poplatkov za niektoré služby v meste

Slabé stránky

- Nižšia vzdelanostná úroveň obyvateľstva predovšetkým rómskeho pôvodu
- Slabý tretí sektor
- Nedostatok sponzorov - hospodársky nedostatočne silné firmy, podniky
- Nedostatočné ohodnotenie trénerov, vychovávateľov a učiteľov
- Nízky záujem samosprávy o občianske iniciatívy
- Nedostatok športových zariadení
- Zlý stav existujúcich športových objektov
- Zaostalosť v technike, nedostatok informácií
- Absencia vedeckých inštitúcií
- Odliv kvalifikovaných pracovníkov do zahraničia
- Migrácia obyvateľstva za prácou do veľkých miest
- Absencia vysoko kvalifikovaných pedagógov
- Nedostatok finančných prostriedkov na školstvo
- Problém uplatniť sa na trhu práce pre rómske obyvateľstvo
- Nedostatok detských ihrísk
- Negatívny prírastok obyvateľstva v meste

Príležitosti

- Zintenzívniť obojstrannú cezhraničnú spoluprácu v oblasti vzdelania, kultúry a športu
- Výmenné študijné a kultúrne stáže
- Ďalšie vysunuté pracoviská vysokých škôl z MR aj zo SR.
- Budovanie nových, obnova a efektívne využitie existujúcich športových zariadení
- Zvýšenie hodnoty dobrovoľnosti, spoločenských aktivít
- Existujúce kontakty osvetly s ostatnými sektormi
- Lepšie zapojiť sociálne neprispôsobivé obyvateľstvo do vzdelávacieho procesu a trhu práce

- Rekonštrukcia stredoškolského vzdelávania s väzbou na trh práce
- Vytvorenie podmienok pre realizáciu celoživotného vzdelávania

Ohrozenia

- Nezáujem samosprávy a sponzorov
- Odlev mozgov a kapacít
- Nedostatok kvalifikovaných učiteľov a ich nezáujem
- Štruktúra školstva nezodpovedá požiadavkám trhu
- Rast podielu sociálne marginalizovaných skupín obyvateľstva
- Zastavenie posilnenia civilnej sféry
- Zúženie priestoru existujúcich osvetových činností
- Zánik tradícií
- Pomalé tempo rozvoja informačných technológií
- Nízka podpora udomácnenia vedeckých inštitúcií
- Nárast problémov so sociálne neprispôsobivými skupinami obyvateľov

II.I.3 Technická infraštruktúra

Silné stránky

- Ľahká dostupnosť najmä po pozemných komunikáciách a železničnej trati
- Hustá sieť pozemných komunikácií
- Veľké zásoby podzemnej pitnej vody
- Dobré pokrytie signálom pre mobilné telefóny a možnosť pripojenia sa do siete internet
- Dostatočne vybudovaná sieť plynovodu, vodovodu a kanalizácie
- Dobré postavenie mesta z hľadiska zásobovania energiou (napojenie na medzinárodnú elektrizačnú sústavu, vodná elektrárň Gabčíkovo)
- Výskyt geotermálnych prameňov
- Existencia letiska
- Dostatočný bytový fond

Slabé stránky

- Neuspokojivý technický stav cestnej siete
- Chýbajúci cestný severný obchvat
- Nákladná doprava smerom na a z Galanty ide cez centrum mesta
- Slabé dopravné prepojenie v severojužnom smere
- Zastaraná technológia čistiarne odpadových vôd
- Nevyhovujúca infraštruktúra pre rómske obyvateľstvo
- Nízka efektivita využitia fondov EÚ
- Vysoké tepelné straty v bytovom hospodárstve (nezateplené obytné domy)
- Nedostatočné zastúpenie mestskej hromadnej dopravy
- Zlý technický stav budov s výchovným charakterom (materské školy, základné a stredné školy)

Príležitosti

- Rozšírenie a dobudovanie siete cyklotrás v meste
- Realizácia severného obchvatu okolo mesta alebo aspoň prepojenia Galantskej a Komárňanskej cesty

- Zabezpečenie postupnej modernizácie ciest I., II. a III. triedy
- Elektrifikácia železničnej trate Bratislava – Dunajská Streda - Komárno vrátane modernizácie trate, stanice
- Modernizácia zastávok autobusovej dopravy
- Optimálne využitie geotermálnych zdrojov a ďalších netradičných zdrojov energie
- Dobudovanie a rozširovanie vodovodnej a kanalizačnej siete vrátane ČOV
- Využívanie rozvojových programov financovaných z prostriedkov EÚ pre rozširovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry
- Efektívnejšie využitie fondov EÚ
- Posilnenie mestskej hromadnej dopravy

Ohrozenia

- Pokračujúce zhoršovanie kvality cestnej siete
- Prehustenie automobilovej dopravy v meste v dôsledku chýbajúcich obchvatov
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a modernizáciu infraštruktúry
- Zastaraná technológia mestskej ČOV

II.1.4 Životné prostredie

Silné stránky

- Posledné zvyšky lokalít s výskytom vzácnych druhov rastlín a živočíchov
- Relatívne malé znečistenie ovzdušia
- Dobré geografické podmienky na rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší
- Plynofikácia energetických zdrojov najväčších znečisťovateľov ovzdušia
- Najvýznamnejšia oblasť prirodzenej akumulácie podzemných vôd
- Bohatý výskyt geotermálnych vôd
- Významné využívané zdroje pitnej vody
- Odstavenie najväčšieho znečisťovateľa ovzdušia Eastern Sugar
- Zavedenie separovaného zberu, triedenia a recyklácie odpadov

Slabé stránky

- Sklárky nespĺňajú legislatívne požiadavky, nedostatočná kapacita riadených skládok odpadu
- Geografické podmienky nevhodné pre prevádzkovanie skládok odpadu
- Zmenená krajinná štruktúra spôsobujúca úbytok lokalít s výskytom vzácnych druhov rastlín a živočíchov
- Výskyt znečisťujúcich látok z osobnej a nákladnej dopravy pozdĺž hlavných dopravných ťahov aj v centre mesta
- Vysoká hladina hluku kvôli doprave v centre mesta
- Významný podiel na znečisťovaní ovzdušia v meste majú lokálne vykurovacie zdroje individuálnych bytových jednotiek
- Nedostatok atmosférickej vlhky vo vegetačnom období
- Potenciálne ohrozenie veternou eróziou súvisiace so zmenenou krajinnou štruktúrou
- Znečistenie podzemných vôd poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou
- Znečistenie tokov výpustami odpadových vôd z ČOV a priemyselných závodov
- Eutrofizácia vo vodných tokoch a nádržiach
- Plošné zdroje znečistenia (živočíšne farmy, potrubia hnojivej závlahy, nesprávna aplikácia organických a priemyselných hnojív a chemických látok na ničenie škodcov

- a burín; neodkanalizované obce a skládky komunálnych odpadov; akumulácia vôd v žumpách a septikoch; čerpacie stanice pohonných hmôt, tranzitná kamiónová doprava)
- Nedostatok parkovej zelene v meste

Príležitosti

- Zhodnocovanie odpadu z poľnohospodárskej výroby na hnojenie a silážovanie
- Zhodnocovanie odpadu ako druhotnej suroviny
- Zavádzanie separovaného zberu odpadov, zberných dvorov pre všetky druhy odpadov
- Rekonštrukcia starých skládok podľa nových legislatívnych podmienok
- Budovanie triedovacích zariadení slúžiacich na separáciu využiteľných druhov odpadov
- Sanácia starých neriadených skládok a ďalších environmentálnych záťaží
- Využitie alternatívnych zdrojov energie
- Podpora obyvateľstva a firiem zavádzajúcich alternatívne energetické zdroje
- Revitalizácia lokalít významných z hľadiska ochrany biodiverzity
- Využitie zdrojov z fondov EÚ na účely ochrany prírody a životného prostredia
- Angažovanie lokálnych záujmových skupín v ochrane prírody
- Technologické opatrenia znižujúce množstvo emisií (plynofikácia vykurovacích médií)
- Budovanie protieróznych a iných ekostabilizačných prvkov v rámci projektov pozemkových úprav a krajinno-ekologických plánov
- Dobudovanie vodovodnej a kanalizačnej siete
- Rozšíriť plochy mestskej zelene a prímestskej zelene(ochranné pásy)

Ohrozenia

- Potenciálne ohrozenie zdrojov podzemných vôd pri hnojení zvieracími fekáliami
- Neúčasť obyvateľstva na projektoch separovaného zberu odpadov
- Problémy s odbytom vyseparovaného odpadu
- Finančná náročnosť rekonštrukcie skládok
- Finančná náročnosť procesu sanácie starých neriadených skládok odpadu
- Možné obmedzenia vlastníckych práv na pozemkoch v územiach s prioritou ochrany biodiverzity
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a modernizáciu infraštruktúry
- Nesúhlas vlastníkov pôdy s navrhovanými ekostabilizačnými opatreniami
- Veľké finančné investície potrebné pre projekty výstavby kanalizačnej siete a ČOV
- Odstavenie existujúcej skládky odpadov v Dolnom Báb
- Výstavba nových priemyselných závodov v značnej miere znečisťujúcich vodu, pôdu a ovzdušie
- Problémy s vlastníckymi vzťahmi pri rozširovaní mestskej zelene
- Nedostatok financií na podporu alternatívnych zdrojov energie

III Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Hlavné faktory rozvoja

- Výhodná geografická poloha a dopravná dostupnosť regiónu
- Prihraničná poloha, dobré cezhraničné kontakty
- Výborné pôdno-klimatické podmienky

- Dobré priestorové kapacity pre ďalší rozvoj mesta
- Relatívne dobrá technická infraštruktúra
- Využitie geotermálnej energie, alternatívnych zdrojov energie
- Využitie zdrojov podzemných vôd
- Využitie zdrojov z fondov EÚ

Kľúčové disparity

- Slabá spolupráca subjektov v rámci mesta
- Stagnácia vedy a výskumu
- Nevyužitý potenciál cestovného ruchu
- Slabý tretí sektor a občianska infraštruktúra
- Nárast problémov so sociálne neprispôsobivými obyvateľmi
- Nesúhlas vlastníkov s navrhovanými opatreniami
- Neefektívne využitie zdrojov EÚ
- Nedostatok finančných zdrojov
- Nesúlad medzi jednotlivými aktérmi v procese rozvoja mesta

B Rozvojová stratégia

I Hospodárstvo - ekonomika

Strategický cieľ: Trvalo udržateľný rozvoj mesta s ohľadom na životné prostredie, zabezpečenie dlhodobého hospodárskeho rastu mesta

Špecifický cieľ: 7%-ný rast HDP na obyvateľa

Špecifický cieľ: Zníženie nezamestnanosti o 1,5%

Špecifický cieľ: Zlepšenie efektivity príjmu financií do rozpočtu mesta a úspora finančných prostriedkov

Špecifický cieľ: Trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a rozvoj agroturistiky

Špecifický cieľ: Zlepšenie poskytovania informácií ohľadom podnikania

Špecifický cieľ: Zlepšenie kvality poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu

II Priorita: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce

Priorita je zameraná na oblasť zamestnanosti, najmä na podporu aktívnej politiky trhu práce, predchádzaniu nezamestnanosti, podpory programov, projektov, aktivít, ktoré uľahčujú integráciu a reintegráciu uchádzačov o zamestnanie.

Opatrenie: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktívnych programov

Cieľom opatrenia je poskytnúť komplexný súbor moderných služieb zamestnanosti uchádzačom o zamestnanie a uľahčiť ich integráciu a reintegráciu na trh práce.

Aktivity:

- vytvorenie efektívneho systému na poskytovanie informácií o voľných pracovných miestach a o rekvalifikačných kurzoch,
- podpora poradenstva o povolaniach a zamestnaniach,

- zriadenie informačných kancelárií (poradenstvo, databáza, rekvalifikačné kurzy, vzdelanie)
- podpora samozamestnania,
- podpora programov zameraných na poradenstvo a aktivity motivujúce k ďalšiemu vzdelávaniu,
- podpora spolupráce vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi,
- realizácia programov a projektov v rámci aktívnej politiky trhu práce.

Opatrenie: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením

Cieľom opatrenia je zlepšiť sociálne začlenenie zamerané na zamestnanosť skupín ohrozených sociálnym vylúčením a implementácia princípu rovnosti príležitostí na trhu práce.

Aktivity:

- podpora sociálnych služieb a podpora sociálnych terénnych pracovníkov,
- podpora programov rozvoja a realizácie školiacich programov podporujúcich opätovné začlenenie do spoločnosti a na trh práce,
- podpora programov zameraných na zvýšenie adaptability marginalizovaných skupín na nové požiadavky trhu práce vrátane informačných a komunikačných technológií,
- podpora vzdelávania a integrácie rómskych občanov v oblasti zamestnanosti,
- budovanie systémov na uľahčenie vstupu absolventov na trh práce,
- podpora programov na motiváciu zamestnávateľov vytvárať podmienky pre rodinne orientované zamestnanie,
- podpora programov na vytváranie a udržanie chránených dielní a chránených pracovísk pre uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím.

Opatrenie: Budovanie spoločnosti založenej na vedomostiach, podpora vzdelávania

Cieľom opatrenia je vytvorenie nevyhnutných predpokladov v systéme odborného vzdelávania a prípravy na posilnenie jeho prepojenosti na požiadavky trhu práce, rozvíjať kvalifikovanosť pracovnej sily a zručnosti pre uplatnenie sa na trhu práce.

Aktivity:

- podpora modernizácie odborného vzdelávania, ktoré zodpovedá aktuálnym potrebám trhu práce,
- podpora rozširovania školiacich aktivít terciárneho vzdelávania, prostredníctvom zavedenia špecializovaných školiacich programov,
- podpora projektov na tvorbu vzdelávacích programov zameraných pre osvojenie nových základných zručností,
- reštrukturalizácia škôl pre potreby mesta a regiónu,
- implementácia programov vzdelávania pre zamestnancov mestského úradu,
- podpora systému celoživotného vzdelávania,
- podpora vzdelávacích aktivít, zameraných na zlepšenie adaptability pracovnej sily.

I.II Priorita: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Cieľom je zvýšenie úrovne kvality služieb, vytváranie podmienok pre získanie domácich a zahraničných investícií, zvýšenie konkurencieschopnosti mesta v oblasti priemyslu a služieb. Vytváranie podmienok pre stabilné podnikateľské prostredie.

Opatrenie: Podpora získavania domácich a zahraničných investícií

Opatrenie je zamerané na tvorbu optimálneho prostredia pre zahraničné a domáce podnikateľské aktivity s možnosťou tvorby nových pracovných miest, služieb a produktov.

Cieľom opatrenia je podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry využitím v súčasnosti nevyužívaných priemyselných areálov a vytváraním nových priemyselných zón.

Opatrenie je zamerané aj na zvýšenie úrovne kvality služieb tak pre domáce obyvateľstvo ako aj zahraničných investorov.

Aktivity:

- výkup pozemkov a rozšírenie priemyselného parku,
- vybudovanie inžinierskych sietí v rozvojových lokalitách,
- podpora tvorby pracovných miest,
- ponuka lokalít potenciálnym investorom (poskytnutie pomoci pri vyhľadávaní pozemkov a objektov),
- spolupráca s inštitúciami podporujúcimi investičné aktivity,
- zapracovanie nových skutočností do územného plánu,
- zameranie sa na diverzifikáciu podnikateľskej sféry,
- zatriktívnenie starých priemyselných oblastí pre vstup investičného kapitálu (obnova priemyselných areálov, obnova budov ...),
- budovanie inovačných, technických, technologických, výskumno - vývojových a všeobecných inkubátorov,
- spracovanie štúdie využiteľnosti existujúcich priemyselných a skladových areálov,
- podpora inštitucionálneho zabezpečenia poradenských a informačných služieb verejnému a podnikateľskému sektoru,
- sprísnenie daňovej zodpovednosti podnikateľských subjektov a dodržiavanie dôslednosti pri zaobchádzaní s nimi,
- hospodárne využívanie finančných prostriedkov mesta.

I.III Priorita: Priemysel a služby

Priorita je zameraná na riešenie problémov rozvoja nových podnikov a existujúcich podnikateľských subjektov, zlepšovanie ich konkurencieschopnosti v rámci hospodárstva a jednotného trhu EÚ a prispôbenie sa novým podmienkam medzinárodnej deľby práce. Adaptácia na nové podmienky bude spočívať hlavne v znížení energetickej a surovinovej náročnosti, zvýšení podielu tvorby pridanej hodnoty, zvýšení kvality riadenia a mobilizácii priamych investícií.

Opatrenie: Reštrukturalizácia priemyslu a podpora zakladania nových podnikov s cieľom ekonomického rozvoja

Opatrenie je zamerané na riešenie rozvoja perspektívnych podnikateľských subjektov a zvýšenie ich konkurencieschopnosti, ako podmienky rozvoja ekonomiky a to najmä tých podnikov, ktorých existencia by bez realizácie opatrenia bola ohrozená.

Aktivity:

- revitalizácia priemyslu a oblastí so starými záťažami, využitie areálov skládok a poľnohospodárskych družstiev,
- podpora zakladania nových malých a stredných podnikov,

- revitalizácia potravinárskeho priemyslu v meste,
- podpora diverzifikácie priemyslu,
- zintenzívnenie využívania domácich surovín, kvalifikovanej pracovnej sily a lokálnych špecifik,
- podpora premiestnenia výrobných kapacít priemyslu a skladového hospodárstva z historických centier,
- uprednostnenie rozvoja ľahkého priemyslu a potravinárskeho priemyslu s nízkou ekologickou záťažnosťou.

Opatrenie: Rozvoj malého a stredného podnikania, budovanie poradenských a informačných centier, podpora inovácií, vedomostí a aplikovaného výskumu

Cieľom opatrenia je podpora rozvoja malého a stredného podnikania v oblasti priemyslu a služieb, zvýšenie zamestnanosti a kvality života v regióne a obnova podnikateľskej činnosti pomocou verejného sektora.

Aktivity:

- budovanie poradenských a informačných centier,
- podpora a rozvoj inovačného prostredia predovšetkým v oblasti výskumu a vývoja, transferu technológií, inovatívnych výrobkov a postupov,
- podpora programov vzdelávania v podnikateľských subjektoch, zavádzajúcich nové technológie,
- podpora rozvoja živnostenského podnikania a optimalizácia siete živností,
- podpora odborných medzinárodných seminárov, konferencií ap.,
- poskytnutie daňových zliav.

Opatrenie: Propagácia regiónu a cezhraničná spolupráca

Opatrenie je zamerané na zlepšenie image-u regiónu, jeho výrobcov a poskytovateľov služieb.

Aktivity:

- podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti priemyslu a malého a stredného podnikania,
- uľahčenie prístupu podnikateľov na zahraničné trhy,
- podpora medzinárodnej priemyselnej kooperácie a zabezpečovanie medzinárodných kontaktov,
- podpora zavádzania elektronického obchodu,
- prezentácia mesta a jeho ekonomického potenciálu na medzinárodných veľtrhoch s cieľom podpory exportu,
- podpora prípravy a realizácie projektov a marketingových štúdií na zlepšenie image-u regiónu,
- informačná a propagačná kampaň.

I.IV Priorita: Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Opatrenie: Rozvoj poľnohospodárskych činností, lesného a vodného hospodárstva, poradenstvo a vzdelávanie

Aktivity:

- podpora zvyšovania kvality poľnohospodárskych produktov,
- zvýšenie podielu mestských lesov v katastri mesta a zabezpečenie obnovy lesa,
- vyznačenie lesov s ochrannou funkciou v katastri mesta,
- podpora modernizácie technológií v poľnohospodárskych podnikoch,
- rekultivácia znehodnotených plôch a likvidácia erózných škôd,
- podpora budovania zariadení na agroturistiku,
- podpora programov a projektov zavádzajúcich nové služby v regióne,
- zabezpečenie rozvoja poľovníckych činností,
- zabezpečenie plemenárskych činností v rybárstve,
- výroba a predaj rybích špecialít,
- poradenská činnosť, organizovanie kurzov, seminárov, školení a workshopov v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

I.V Priorita: Rozvoj cestovného ruchu

Opatrenie: Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

Opatrenie je zamerané na dosiahnutie konsenzu v politike rozvoja cestovného ruchu, na podporu vysokokvalitnej verejnej infraštruktúry, na budovanie informačných centier previazaných do národnej siete. Snahou je taktiež umožniť verejnemu sektoru zabezpečiť rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu, zvýšenia zamestnanosti a kvality života v regióne.

Aktivity:

- výstavba, modernizácia a rekonštrukcia rekreačných centier, stredísk a zariadení cestovného ruchu, ich zatraktívnenie - skvalitňovanie infraštruktúry,
- obnova pamiatok všetkých druhov pre ich ďalšie využitie v CR,
- podpora nekomerčnej verejnej infraštruktúry (budovanie parkovísk pre objekty CR),
- vybudovanie poradenského a turisticko - informačného centra s ponukou integrovaných služieb,
- vytváranie nových turistických cyklotrás, vrátane obnovy starých,
- rekonštrukcia starých a budovanie nových kempov rôznej úrovne,
- budovanie udržiavaných verejných hygienických zariadení v lokalitách cestovného ruchu,
- príprava a realizácia komplexných programov zvyšovania úrovne a obnovy športovísk, kultúrnych a relaxačných areálov, ktoré lákajú veľké množstvá turistov,
- ochrana a obnova hmotného kultúrneho dedičstva a adaptácie rozmanitých prejavov tradičnej ľudovej kultúry,
- rozšírenie turistických atrakcií a vytváranie nových aktivít a produktov pre účastníkov cestovného ruchu,
- rozvoj kultúrnych aktivít (festivaly, prezentácia zvykov a tradícií, atď.),

- dokumentovanie technologických postupov a rôznych tradičných a špeciálnych techník ľudového umenia,
- zabezpečenie výroby a osadenia turistických značení,
- výstavba a prestavba pobreží jazier s cieľom prispôbiť ich potrebám CR,
- budovanie a rekonštrukcia, zvyšovanie počtu a kvality zariadení na využívanie voľného času ako ihriská, tenisové kurty, golfové ihriská, zábavné zariadenia,
- budovanie, rekonštrukcia, modernizácia a obnova liečebných (kúpeľných) a relaxačných zariadení CR,
- zriadenie konferenčných a spoločenských zariadení.

Opatrenie: Rozvoj primárnej a sekundárnej ponuky cestovného ruchu

Cieľom opatrenia je rast konkurencieschopnosti cestovného ruchu zameraného na pestrosť a kvalitu poskytovaných služieb, podporou investičných a neinvestičných aktivít. Snahou tohto opatrenia je dosiahnuť porovnateľnú úroveň ponuky služieb z kvalitatívneho aj kvantitatívneho hľadiska s krajinami s vyspelým cestovným ruchom.

Aktivity:

- zachovanie a budovanie historického jadra mesta,
- obnova a rekonštrukcia historických budov a kultúrnych pamiatok,
- ochrana prírodných pamiatok a atraktivít,
- rekonštrukcia a budovanie sekundárnych zariadení cestovného ruchu,
- využitie historických a kultúrnych objektov na spoločenské aktivity,
- podpora podnikania v oblasti cestovného ruchu,
- zachovanie a obnova tradičných ľudových remesiel,
- spracovávanie programov obnovy športových a kultúrnych areálov,
- rozvoj turistických atrakcií – kultúrne a historické zaujímavosti, parky a záhrady,
- zlepšenie ponuky poskytovaných služieb a zvýšenie ich kvality.

Opatrenie: Prezentácia regiónu, tvorba informačných systémov

Opatrenie je zamerané na podporu profesionálnej úrovne propagácie, tvorbu jasného image-u mesta a okolia a vytváranie obrazu o regióne ako území cestovného ruchu, ponúkajúcom svoje atraktivity a aktivity. Cieľom opatrenia je aj vybudovanie resp. dobudovanie informačného systému z hľadiska technickej úrovne a pokrytia územia umožňujúceho prepojenie na poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu.

Aktivity:

- podpora prípravy, spracovanie a implementácia marketingových programov a štúdií,
- spoločná účasť na veľtrhoch a workshopoch, spoločné marketingové kampane,
- výroba a tvorba propagačných materiálov,
- realizácia prezentačných a propagačných aktivít,
- rozvoj marketingu ako dôležitého nástroja konkurencieschopnosti cestovného ruchu,
- vydávanie informačnej literatúry o turistických trasách a okruhoch s dôrazom na charakteristické vlastnosti jednotlivých oblastí regiónu,
- vytváranie, budovanie a aktualizácia informačných databáz pre rozvoj aktívneho cestovného ruchu,
- prieskum trhu, spracovanie koncepcií, štúdií, rozvojových programov a projektov v cestovnom ruchu.

II Občianska infraštruktúra

- Strategický cieľ:** Zvýšenie kvality poskytovaných služieb a zabezpečenie zvýšenia životnej úrovne obyvateľov mesta
- Špecifický cieľ: Rozšírenie špecializovaných zdravotníckych služieb
- Špecifický cieľ: Dosiahnutie kvalitatívne vyššej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti pre všetky skupiny obyvateľstva
- Špecifický cieľ: Vybudovanie efektívnej a komplexnej sociálnej infraštruktúry v meste
- Špecifický cieľ: Integrácia marginalizovaných skupín obyvateľstva
- Špecifický cieľ: Skvalitnenie výchovno – vzdelávacieho systému
- Špecifický cieľ: Zachovanie a rozvíjanie kultúrneho dedičstva

II.I Priorita: Zdravotnícka infraštruktúra

Opatrenie: Budovanie zdravotníckej infraštruktúry

Opatrenie je zamerané na rekonštrukciu a opravy budov a dosiahnutie vyššej úrovne zdravotnej starostlivosti.

Aktivity:

obnova a rekonštrukcia zdravotníckych zariadení a objektov slúžiacich na účely zdravotnej starostlivosti (zatepľovanie objektov, rekonštrukcia striech a fasád, výmena okien a zastaralého technického vybavenia, bezbariérové prístupy),

- znižovanie energetickej náročnosti prevádzky budov (opravy a rekonštrukcie kotolní a pod.),
- dobudovanie špičkovej zdravotníckej techniky, informačných systémov a technológie pri zdokonaľovaní riadenia zdravotníckej techniky,
- prispôbenie siete zdravotníckych zariadení reálnym potrebám poskytovania služieb s dôrazom na ambulantné zariadenia a preventívnu starostlivosť,
- orientácia na preventívne zdravotníctvo s využitím kúpeľných daností mesta,
- prestavba a výstavba kuchynských zariadení.

Opatrenie: Rozvoj zdravotníckeho zabezpečenia, podpora zdravotníckej osvetu a zdravého životného štýlu

Cieľom opatrenia je udržať zdravotnícke služby s možnosťou rozšírenia špecializovaných zdravotníckych služieb.

Aktivity:

- rozvoj nedostatočne rozvinutých ambulantných služieb,
- podpora zdravotnej starostlivosti a návykov detí predškolského a školského veku,
- podpora významu zdravotníckej prevencie u občanov,
- spolupráca s organizáciami zabezpečujúcimi zdravotnícku osvetu a zdravý životný štýl,
- podpora programov a organizácií podporujúcich prevenciu rôznych druhov závislostí,
- podpora programov upevňujúcich duševné zdravie,
- podpora rozvoja dentálnej starostlivosti a návykov u detí predškolského a školského veku.

II.II Priorita: Sociálna infraštruktúra

Opatrenie: Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry

Opatrenie je zamerané na obnovu a prevádzku budov a zariadení sociálnej starostlivosti, vytvorenie podmienok na poskytovanie efektívnych a kvalitných služieb.

Aktivity:

- rekonštrukcia a nadstavba zariadení sociálnej starostlivosti a objektov slúžiacich na účely sociálnej starostlivosti (zateplňovanie objektov, nadstavby, rekonštrukcie striech a fasád, výmena okien, bezbariérové prístupy),
- znižovanie energetickej náročnosti prevádzky budov,
- zabezpečenie požadovaného štandardu sociálnych služieb zvýšením úrovne riadenia a vytvorením možností pre vstup mimovládnych organizácií a dobrovoľníkov do siete zariadení sociálnych služieb,
- zefektívnenie a skvalitnenie procesu zabezpečovania sociálnych služieb pre občanov,
- budovanie podporných zariadení sociálnej starostlivosti,
- prestavba a výstavba kuchynských zariadení,
- podpora rozvoja takej sociálnej starostlivosti, pri ktorej občania nebudú vytrhávaní z domáceho prostredia, t.j. podpora nových foriem sociálnych služieb, napr.: domy s denným pobytom pre starších občanov, stravovanie pre dôchodcov, stanice hygienickej očisty, atď.,
- zlepšenie vybavenia zariadení sociálnej starostlivosti a objektov slúžiacich na účely sociálnej starostlivosti,
- budovanie účelových zariadení sociálnej starostlivosti.

Opatrenie: Rozvoj sociálneho zabezpečenia

Opatrenie je zamerané na rozvoj sociálnych služieb a podporu integrácie rôznych skupín obyvateľov do spoločenského života.

Aktivity:

- poradenstvo v sociálnej oblasti,
- rozšírenie osvetu s protidrogovou a protialkoholickou tematikou, proti iným druhom závislosti a boja proti kriminalite,
- rozširovanie opatrovateľských služieb pre obyvateľov,
- výstavba bytov pre sociálne odkázaných občanov a bezbariérové byty,
- podpora takých foriem sociálnych zariadení, ako sú HOSPIC-e, denné stacionáre, vývarovne pre dôchodcov,
- zriadenie linky dôvery pre závislých a týraných občanov,
- budovanie centier pre matky s deťmi a špeciálnych zariadení (úschovne pre malé deti pracujúcich rodičov),
- koordinovanie poskytovania sociálnej pomoci v meste.

II.III Priorita: Infraštruktúra škôl, školských a vzdelávacích zariadení

Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

Opatrenie je určené na zlepšenie infraštruktúry škôl a vzdelávacích inštitúcií, najmä na rekonštrukciu budov, na zlepšenie ich úrovne a technického vybavenia.

Aktivity:

- obnova a rekonštrukcia predškolských a školských zariadení a objektov slúžiacich na účely vzdelávania,
- prestavba a výstavba kuchynských zariadení a telocviční,
- zatepl'ovanie objektov,
- rekonštrukcia striech a fasád,
- výmena okien a zastaralého technického vybavenia,
- bezbariérové prístupy do objektov školských zariadení,
- oprava a rekonštrukcia kotolní, plynofikácia,
- znižovanie energetickej náročnosti prevádzky budov školskej infraštruktúry,
- vybavenie odborných učební učebnými pomôckami, prístrojmi a inou technikou potrebnou pre kvalitný priebeh vyučovacieho procesu.

Opatrenie: Rozvoj školského zabezpečenia

Cieľom opatrenia je podporovať výchovno-vzdelávací proces v predškolských a školských zariadeniach, internetizácia škôl a odborný rast pedagogických pracovníkov.

Aktivity:

- podpora zavádzania nových výchovno-vzdelávacích programov v predškolských a školských zariadeniach,
- zlepšenie vybavenia školských a predškolských zariadení,
- podpora rozvoja mimoškolských aktivít,
- rozvoj aktivít na efektívne využitie objektov škôl,
- vzdelávanie pedagogických pracovníkov,
- budovanie družobných kontaktov a vzájomná výmena skúseností,
- optimalizovanie verejného školského systému vzhľadom na demografický vývoj obyvateľstva,
- podpora programov zameraných na zlepšenie tvorivosti žiakov,
- zapracovanie športových a pohybových aktivít do vzdelávacieho procesu,
- zvýšenie úrovne informatizácie školstva,
- podpora celoživotného vzdelávania.

II.IV Priorita: Kultúrna infraštruktúra

Opatrenie: Budovanie kultúrnej infraštruktúry

Opatrenie je orientované na zachovanie a rozvíjanie kultúrneho dedičstva a úrovne poskytovaných služieb.

Aktivity:

- rekonštrukcia kultúrnych zariadení a historických objektov slúžiacich pre účely kultúry (zatepl'ovanie objektov, rekonštrukcie striech a fasád, výmena okien a zastaralého technického vybavenia, bezbariérové prístupy),
- znižovanie energetickej náročnosti prevádzky budov kultúrnej infraštruktúry,

- optimalizácia materiálnych podmienok zariadení poskytujúcich služby v odvetví kultúry,
- vytvorenie a spravovanie grantového systému na podporu aktivít v rámci odvetvia kultúry,
- zabezpečenie využívania múzeí a galérií pri rozvoji cestovného ruchu,
- zachovávanie a rozvoj kultúrneho dedičstva a sprístupnenie jeho hodnoty pre širokú verejnosť.

Opatrenie: Skvalitnenie kultúrnej infraštruktúry

Aktivity:

- rozvoj tradičných remesiel,
- podpora regionálnych a nadregionálnych partnerstiev v oblasti kultúry,
- podpora kultúrneho prejavu verejnosti (tanečné súbory, hudobné telesá, divadlá a pod.),
- podpora a realizovanie kultúrnych podujatí na prezentáciu súčasného umenia,
- podpora literatúry, knižnej literatúry a knižníc,
- podpora audiovizie a kinematografie,
- podpora prezentácie kultúry v zahraničí,
- zriadenie fondu na podporu kultúry,
- realizácia kultúrnych a spoločenských podujatí miestneho a regionálneho významu,
- podpora prezentácie kultúry v zahraničí,
- podpora kultúry národnostných menšín a cezhraničných podujatí,
- organizovanie športových podujatí,
- budovanie cyklistických, turistických a náučných chodníkov a ich značenia.

II.V Priorita: Tretí sektor, voľno časové aktivity, šport

Opatrenie: Zvýšenie možnosti využitia voľno časových aktivít a športového využitia v meste

Aktivity:

- spravovanie športového a relaxačného areálu vybudovaného v mestskej časti Trhovisko,
- vybudovanie nového centra voľného času,
- podpora kvalitného prežívania voľného času detí a mladistvých z rodín, ktorým hrozí sociálne vylúčenie,
- budovanie voľno časových areálov a športovísk,
- rekonštrukcia ihrísk, rekreačných a športových areálov,
- rekonštrukcia a výstavba detských ihrísk,
- vybudovanie krytého športového centra (športová hala),
- zabezpečenie rekonštrukcie a chod plaveckého bazéna (na Štefánikovej ulici) aj v zimnom období,
- zabezpečenie pokrytia a využiteľnosti umelej ľadovej plochy aj mimo sezóny (jar a leto),
- zabezpečenie prestavby a rekonštrukcie umelej ľadovej plochy, výstavba tribúny,
- podpora športových a voľno časových aktivít finančným dotovaním tretieho sektora.

Opatrenie: Zvýšenie zaangažovanosti a aktivity organizácií tretieho sektora

Aktivity:

- podpora organizácií, ktoré sa aktívne zapájajú do hospodárskeho, sociálneho, kultúrneho či športového života v meste,
- vybudovanie informačného centra pre inštitúcie tretieho sektora a poskytovanie informácií ohľadom projektových možností z fondov EÚ,
- vybudovanie centra prvého kontaktu a poradenského centra pre obyvateľov mesta,
- podpora cezhraničnej spolupráce.

III Technická infraštruktúra

Strategický cieľ: Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mestskej technickej infraštruktúry, skvalitnenie životného prostredia obyvateľov

Špecifický cieľ: Zabezpečenie bytovej jednotky pre každú rodinu

Špecifický cieľ: Pokrytie 95 % mesta kvalitnou infraštruktúrou

Špecifický cieľ: Zvýšenie kvality, bezpečnosti a plynulosti dopravy v meste a minimalizovanie jej negatívneho vplyvu na obyvateľov a návštevníkov mesta

Špecifický cieľ: Zabezpečenie ochrany a skvalitnenia životného prostredia pomocou ochrany vôd, ovzdušia, zlepšenia odpadového hospodárstva a zefektívnenia využitia energie

Špecifický cieľ: Zníženie nákladov na prevádzku mestského majetku

Špecifický cieľ: 10%-né pokrytie spotreby elektrickej energie v mestských inštitúciách z alternatívnych zdrojov energie

III.I Priorita: Budovanie a rozvoj technickej, environmentálnej infraštruktúry

Priorita sa zameriava predovšetkým na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry na zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva, ako aj zachovanie, ochranu a obnovu prírodného prostredia územia mesta a blízkeho regiónu.

Ide hlavne o dobudovanie kanalizačných systémov a čističiek odpadových vôd. Ďalej dobudovanie systému zásobovania nezávadnou pitnou vodou. V oblasti ochrany ovzdušia sú aktivity smerované predovšetkým do výmeny energetických zariadení vo forme plynofikácie a využitia obnoviteľných zdrojov energie. V oblasti odpadového hospodárstva sa jednotlivé aktivity zameriavajú na minimalizáciu množstva produkovaného odpadu s orientáciou na maximálne využitie separácie, recyklácie a ich následným druhotným využitím.

Opatrenie: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd

Cieľom opatrenia je zabezpečiť zvýšenie napojenia obyvateľstva na kanalizačné siete a zariadenia na čistenie odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň, zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach a realizovať technické opatrenia na ochranu vodných zdrojov.

Aktivity:

- budovanie a rozvoj zariadení na distribúciu pitnej vody,
- vybudovanie systému technickej ochrany vodných zdrojov,

- obnova zastaranej vodovodnej siete s cieľom zabránenia úniku vody,
- budovanie a rekonštrukcia kanalizačných a vodovodných sietí,
- budovanie a rekonštrukcia ČOV,
- zavedenie nových technológií na efektívnejšie čistenie odpadových vôd (ČOV),
- ochrana vodných zdrojov.

Opatrenie: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu ovzdušia

Aktivity realizované v rámci tohto opatrenia sa budú zameriavať najmä na zníženie emisií základných látok znečisťujúcich ovzdušie, prechavých organických zlúčenín, perzistentných organických látok a ťažkých kovov. Konečným cieľom je zníženie produkcie skleníkových plynov, využívanie environmentálne priaznivých palív a energetických zdrojov a podpora výraznejšieho využívania obnoviteľných zdrojov energií a racionálneho využívania neobnoviteľných zdrojov energií.

Aktivity:

- budovanie prímestských parkov a výsadba zelene,
- plynofikácia energetických zariadení,
- obnova zastaranej plynofikačnej siete,
- ochrana ovzdušia budovaním technologických zariadení na zníženie vypúšťania emisií,
- využitie obnoviteľných zdrojov energie.

Opatrenie: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva

Toto opatrenie by malo podporiť investície do výstavby zariadení a infraštruktúry na recyklovanie odpadu, ďalej investície zamerané na realizáciu separovaného zberu odpadu, napomôcť bezpečnému uzatvoreniu skládok komunálneho odpadu (KO), ich rekultivácie a priebežného monitorovania uzavretých skládok.

Aktivity:

- budovanie zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov (v tom KO),
- uzavretie a rekultivácia skládok odpadov,
- budovanie skládok KO,
- podpora technológií šetriacich prírodné zdroje,
- budovanie vhodných technológií na zneškodnenie nebezpečných látok,
- vybudovanie zariadení na spracovanie komunálneho, priemyselného a nebezpečného odpadu,
- zabezpečenie využitia vyseparovaných zložiek KO,
- budovanie zberných dvorov a triediacich stredísk na zber a triedenie odpadov v meste,
- rozšírenie separovaného zberu odpadov v meste,
- zneškodnenie biologicky rozložiteľného odpadu – zriadenie kompostárne.

Opatrenie: Rozvoj energetickej siete, alternatívne zdroje energie

Opatrenie je zamerané na podporu využitia alternatívnych druhov energií v domácnostiach, v priemysle a službách

Aktivity:

- obnova zastaralých energetických sietí, výstavba trafostaníc,

- budovanie rozvodov elektrickej energie v nových rozvojových lokalitách mesta,
- podpora budovania alternatívnych zdrojov energie využívajúce prirodzené prírodné podmienky (veterné mlyny, solárne zariadenia, biopalivá, nové vykurovacie systémy),
- výmena sietí a svietidiel verejného osvetlenia,
- rekonštrukcia a budovanie verejného osvetlenia v meste,
- využitie zdrojov geotermálnych prameňov aj na vyhrievanie a vykurovanie objektov,
- zníženie tepelných strát budov prostredníctvom zatepl'ovania, obnovy fasád budov,
- podpora projektov zameraných na zníženie energetickej náročnosti,
- zvýšenie podielu ušľachtilých palív na konečnej spotrebe,
- zvýšenie tepelno – technických charakteristík budov, vybavenie zariadení meracími a regulačnými systémami,
- spracovanie projektov a štúdií súvisiacich s opatrením.

III.II Priorita: Rozvoj dopravnej infraštruktúry a komunikačných sietí

Cieľom tejto priority je odstránenie neuspokojivých parametrov dopravnej infraštruktúry a vytvorenie podmienok pre zvýšenie efektivity a kvality dopravného systému sietí na regionálnej úrovni s optimálnym synergickým prepojením na národné a medzinárodné dopravné systémy za podmienok neustáleho znižovania negatívnych dopadov dopravy na životné prostredie.

Opatrenie: Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je zabezpečiť kvalitné cestné spojenie v rámci mesta s optimálnym prepojením na hlavné dopravné koridory regiónu s väzbou na okolité okresy. Uvažuje sa s výstavbou nových cestných úsekov, preložiek ciest, nadjazdov, križovatiek, obchvatov mesta, ďalej zariadení na zvýšenie bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky.

Aktivity:

- vybudovanie resp. rekonštrukcia miestnych komunikácií,
- dobudovanie kruhového obchvatu mesta (jedna jeho časť už existuje – komunikácia spájajúca ťah Komárno - Bratislava),
- kapacitné a kvalitné zabezpečenie statickej dopravy mesta (možnosť výstavby podzemného parkoviska v niektorých lokalitách mesta),
- pešia – nemotorická doprava; výstavba a rekonštrukcia chodníkov pre chodcov a cyklociest,
- budovanie bezbariérových komunikácií a prístupov k objektom,
- mestská hromadná doprava – rozšírenie, obnova, resp. prebudovanie na ekologicky menej závadnú dopravu,

Opatrenie: Rozvoj komunikačných sietí

Podpora využívania informačných technológií, internetu a ostatných telekomunikačných služieb.

Aktivity:

- podpora zavádzania informačných technológií a ich použitie vo verejnej správe,
- rozširovanie územného pokrytia káblovej televízie,

- podpora zavádzania internetu vo všetkých oblastiach,
- podpora dostupnosti všetkých telekomunikačných služieb v regióne,
- zlepšenie a zatriktívnenie vysielania mestskej televízie v oboch jazykoch,
- skvalitnenie technického vybavenia mestskej televízie,
- predĺženie vysielacej doby mestskej televízie,
- zvýšenie bezpečnosti premávky na cestných prechodoch,
- budovanie a podpora budovania sietí využitím optických káblov.

Opatrenie: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor

Cieľom opatrenia je využívanie nových technológií, podpora vytvárania priestoru pre prácu a vzdelávanie v oblasti informačných technológií a nových telekomunikačných technológií, zlepšenie prístupu k verejným informáciám a rozšírenie ich využívania. Cieľom je tvorba konkurencieschopnej, digitálne vyspelej spoločnosti a v tejto súvislosti zvýšenie dynamiky trhu s digitálnym obsahom.

Aktivity:

- vzdelávacie programy v oblasti zvyšovania právneho povedomia (pre všetkých aktérov využívania IT) v oblasti bezpečnosti, etiky, ochrany autorských práv a pod.,
- spracovanie analýz, štúdií pokrytia územia regiónu internetom,
- skvalitnenie dátových informácií a databázových systémov,
- zlepšenie vybavenosti aktérov informačnou a komunikačnou technikou,
- podpora vytvárania partnerstiev na báze využívania IT,
- podpora informačných tokov a prístup k informáciám z EÚ,
- budovanie LAN, extranetov inštitúcií, intranetov.... ,
- zabezpečovanie priestorov, vybavenie HW a SW poskytovateľov služieb prostredníctvom IT,
- budovanie marketingu regiónu, osobitne marketingového mixu regiónu, a public relations,
- podpora budovania servisných a konzultačných služieb v oblasti IT,
- podpora digitalizácie verejných dokumentov,
- zdokonalenie a aktualizácia údajov na webovej stránke mesta (najaktuálnejšie údaje pre verejnosť),
- podpora web služieb, e – business a pod.,
- ochrana informačných systémov,
- vytvorenie jednotného verejného portálu,
- podpora virtualizácie služieb verejnej správy.

III.III Priorita: Revitalizácia a rozvoj mesta

Opatrenie: Revitalizácia centra a budovanie centier na sídliskách

Aktivity:

- revitalizácia hlavného námestia a priestoru pred kultúrnym domom,
- revitalizácia peších zón v centre mesta,
- budovanie centier a námestí na sídliskách.

Opatrenie: Výstavba nových bytových jednotiek

Podľa územného plánu mesta realizovať výstavbu IBV a bytových domov v meste a poskytnúť byty mladým rodinám za prijateľné ceny. Rekonštrukcia inžinierskych sietí v potrebnom rozsahu a dobudovanie existujúcich rozvodov. Vybudovanie technickej infraštruktúry v nových stavebných obvodoch.

Aktivity:

- realizácia individuálnej bytovej výstavby,
- realizácia bytovej výstavby,
- rekonštrukcia inžinierskych sietí v potrebnom rozsahu,
- dobudovanie existujúcich rozvodov,
- vybudovanie technickej infraštruktúry v nových stavebných obvodoch.

Opatrenie: Podpora zatepl'ovania budov

Podľa možností finančne podporovať bytové spoločenstvá pri zatepl'ovaní budov za účelom zníženia energetických nákladov na ich tepelnú údržbu a menšiu stratu tepla v zimnom období, ako i na dosiahnutie lepších tepelných vlastností objektov.

Aktivity:

- poskytnutie finančnej dotácie na zateplenie budov (bytového spoločenstva),
- zateplenie budov v mestskom vlastníctve.

IV Životné prostredie

Strategický cieľ: Zlepšenie stavu životného prostredia v meste

Špecifický cieľ: Zabezpečenie všestrannej starostlivosti o životné prostredie

Špecifický cieľ: Ochrana a skvalitnenie životného prostredia

Špecifický cieľ: Posilnenie environmentálnej výchovy detí a ďalšieho obyvateľstva

IV.I Priorita: Ochrana a obnova životného prostredia

Opatrenie: Rozšírenie a zlepšenie stavu lesov a mestskej zelene

Opatrenie je zamerané na podporu zvýšenej ochrany prírodného prostredia, prírodných zdrojov, obnovou a údržbou zelene a lesov.

Aktivity:

- podpora obnovy a údržby zelene,
- zvýšenie kvality údržby sídelnej zelene, jej riešenie v obytných zónach,
- zvýšenie množstva sídelnej zelene a lesnej zelene, vysádzanie druhov prispôsobených miestnym podmienkam,
- vytváranie systému zelení v priemyselných zónach,
- budovanie odpočinkových zón so zvýšením kvality údržby zelene,
- budovanie ochranného pásma zelene na hranici intravilánu mesta a medzi obytnými súbormi a priemyselnými zónami mesta,
- ošetrovanie chorých drevín.

Opatrenie: Zlepšenie kvality životného prostredia

Cieľom opatrenia je dobudovanie zariadení organizácií ochrany prírody a krajiny, revitalizácia alebo renaturalizácia narušeného prostredia, vytvorenie a uplatnenie revitalizačných programov a projektov extrémne narušených území, zvýšenie kvality životného prostredia a krajiny, zastavenie procesu znižovania biologickej rôznorodosti, revitalizačné, renaturačné a regulačné opatrenia v prvkoch ekologickej stability a tvorba prvkov územného systému ekologickej stability v krajine, uplatňovanie zvýšenej ochrany a racionálneho využívania prírodných zdrojov.

Aktivity:

- revitalizácia priemyselne narušených oblastí mesta (cukrovar, hydínárske závody),
- rekultivácia neriadených a divokých skládok,
- zmapovanie a odstránenie alergénnych burín,
- uskutočnenie opatrení pre psov na verejných priestranstvách (priestory na venčenie, nádoby pre psí trus),
- revitalizácia centra mesta.

Opatrenie: Zlepšenie stavu povrchových a podzemných vôd

Aktivity:

- zastavenie znečistenia vôd,
- napojenie všetkých obyvateľov na verejnú kanalizáciu,
- vybudovanie novej čističky vôd,
- riešenie problému eutrofizácie cukrovarského kanála.

Opatrenie: Environmentálna výchova obyvateľov

Aktivity:

- organizovanie podujatí pre deti zamerané na ochranu prírody,
- organizovanie podujatí zameraných na čistenie verejných priestranstiev,
- podpora výuky environmentálnej výchovy v školských zariadeniach,
- environmentálna výchova detí,
- propagácia a osvetová činnosť v oblasti separovania komunálneho odpadu,
- poradenstvo, prednášky, verejné zhromaždenia o dôležitosti zachovávaní životného prostredia.

C Finančný plán

I Finančná tabuľka podľa priorít a opatrení

Tab. č. 67: Plánované rozpočty projektov mesta DS s rozpisom na jednotlivé roky (v tis. Sk)

Rok	Plánovaný zásah	Názov operačného programu	Priority podľa NSRR	Opatrenia podľa NSRR	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje					
						Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			
								Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje
2008-10	Thermalpark a.s., Nový bazén, rekonštrukcia, vytvorenie bio jazera a pláže	OP KaHR; ROP	2; 3	1; 5,6	150 000,00 Sk	150 000,00 Sk	112 500,00 Sk	37 500,00 Sk	30 000,00 Sk	0,00 Sk	7 500,00 Sk
2008-9	ZŠ Komenského Komplexná rekonštrukcia, zástavba podkrovia	ROP	1	1	60 000,00 Sk	60 000,00 Sk	45 000,00 Sk	15 000,00 Sk	12 000,00 Sk	0,00 Sk	3 000,00 Sk
2008-9	ZŠ Jilemnického -Zateplenie; výstavba kotolne na pelety; rekonštrukcia	ROP	1	1	45 000,00 Sk	45 000,00 Sk	33 750,00 Sk	11 250,00 Sk	9 000,00 Sk	0,00 Sk	2 250,00 Sk
2008-10	Podzemné parkovisko – výstavba na nám. Á. Vámbéryho a jeho komplexná rekonštrukcia	ROP	4	1, 2	60 000,00 Sk	60 000,00 Sk	45 000,00 Sk	15 000,00 Sk	12 000,00 Sk	0,00 Sk	3 000,00 Sk
2008-9	Centrum voľného času - výstavba	ROP	3		50 000,00 Sk	50 000,00 Sk	37 500,00 Sk	12 500,00 Sk	10 000,00 Sk	0,00 Sk	2 500,00 Sk
2008-10	Domov dôchodcov – nadstavba	ROP	2	1	30 000,00 Sk	30 000,00 Sk	22 500,00 Sk	7 500,00 Sk	6 000,00 Sk	0,00 Sk	1 500,00 Sk
2008-13	Obecné cesty – rekonštrukcia; chodníky a cyklotrasy - výstavba	ROP	4	1, 2	65 000,00 Sk	65 000,00 Sk	48 750,00 Sk	16 250,00 Sk	13 000,00 Sk	0,00 Sk	3 250,00 Sk
2009	Revitalizácia centra- Námestie a fontána pre kultúrnych domov	ROP	4	1, 2	15 000,00 Sk	15 000,00 Sk	11 250,00 Sk	3 750,00 Sk	3 000,00 Sk	0,00 Sk	750,00 Sk
2008-10	Kultúrny dom – výstavba javiska a rekonštrukcia I poschodia	ROP	3	2	15 000,00 Sk	15 000,00 Sk	11 250,00 Sk	3 750,00 Sk	3 000,00 Sk	0,00 Sk	750,00 Sk
2010-13	Využitie geotermálnej energie – na kúrenie rod. Domov	OP ŽP	3	3	100 000,00 Sk	100 000,00 Sk	75 000,00 Sk	25 000,00 Sk	20 000,00 Sk	0,00 Sk	5 000,00 Sk
2008-10	Kanalizácia - výstavba do časti mesta Mliečany	OP ŽP	1	2	30 000,00 Sk	30 000,00 Sk	22 500,00 Sk	7 500,00 Sk	6 000,00 Sk	0,00 Sk	1 500,00 Sk

2008-9	Výstavba javiska, soc. zariadení a riadiaceho centra na Trhovisku	ROP	3; 4	5; 4,2	10 000,00 Sk	10 000,00 Sk	7 500,00 Sk	2 500,00 Sk	2 000,00 Sk	0,00 Sk	500,00 Sk
2010-11	ZŠ Školská (Gyulu Szabóa) – komplexná rekonštrukcia, výstavba kotolne	ROP	1	1	55 000,00 Sk	55 000,00 Sk	41 250,00 Sk	13 750,00 Sk	11 000,00 Sk	0,00 Sk	2 750,00 Sk
2010-12	ZŠ Smetanov Háj – úplná rekonštrukcia, zastrešenie	ROP	1	1	40 000,00 Sk	40 000,00 Sk	30 000,00 Sk	10 000,00 Sk	8 000,00 Sk	0,00 Sk	2 000,00 Sk
2010-11	ZŠ Hviezdoslavova(Vámbéryho Ármína) komplexná rekonštrukcia	ROP	1	1	35 000,00 Sk	35 000,00 Sk	26 250,00 Sk	8 750,00 Sk	7 000,00 Sk	0,00 Sk	1 750,00 Sk
2008-9	Materská škola na SNP – zateplenie, oplatenie, kotolňa	ROP	1	1	4 500,00 Sk	4 500,00 Sk	3 375,00 Sk	1 125,00 Sk	900,00 Sk	0,00 Sk	225,00 Sk
2009-10	Materská škola na Alžbet. nám. – podkrovie, okná, dvere, zateplenie	ROP	1	1	2 000,00 Sk	2 000,00 Sk	1 500,00 Sk	500,00 Sk	400,00 Sk	0,00 Sk	100,00 Sk
2009-10	Materská škola na Komenského ulici – strecha, rekonštrukcia, zatepl.	ROP	1	1	2 500,00 Sk	2 500,00 Sk	1 875,00 Sk	625,00 Sk	500,00 Sk	0,00 Sk	125,00 Sk
2010-11	Materská škola na Jesenského ulici – strecha, rekonštrukcia, zatepl.	ROP	1	1	1 500,00 Sk	1 500,00 Sk	1 125,00 Sk	375,00 Sk	300,00 Sk	0,00 Sk	75,00 Sk
2011-12	Materská škola námestie Priateľstva-rekonštrukcia, zatepl.	ROP	1	1	1 500,00 Sk	1 500,00 Sk	1 125,00 Sk	375,00 Sk	300,00 Sk	0,00 Sk	75,00 Sk
2010-11	Materská škola Októbrová- strecha, rekonštrukcia, zatepl., kotolňa	ROP	1	1	2 500,00 Sk	2 500,00 Sk	1 875,00 Sk	625,00 Sk	500,00 Sk	0,00 Sk	125,00 Sk
2011-12	Materská škola Ružový Háj-strecha, rekonštrukcia, zatepl.	ROP	1	1	2 000,00 Sk	2 000,00 Sk	1 500,00 Sk	500,00 Sk	400,00 Sk	0,00 Sk	100,00 Sk
2009-11	Materská škola Rybný trh - rekonštrukcia	ROP	1	1	4 000,00 Sk	4 000,00 Sk	3 000,00 Sk	1 000,00 Sk	800,00 Sk	0,00 Sk	200,00 Sk
2009-12	Infraštruktúra životného prostredia – zavedenie separácie odpadu, zberné dvory	OP ŽP	1; 4	3; 2	15 000,00 Sk	15 000,00 Sk	11 250,00 Sk	3 750,00 Sk	3 000,00 Sk	0,00 Sk	750,00 Sk
2009-13	Infraštruktúra cestovného ruchu – cyklistické trasy, chodníky, značenie	ROP	5	1	40 000,00 Sk	40 000,00 Sk	30 000,00 Sk	10 000,00 Sk	8 000,00 Sk	0,00 Sk	2 000,00 Sk
2008-9	Informačná infraštruktúra – informatizácia samosprávy a jej inštitúcií (vybudovanie siete)	OP IS	1	3	10 000,00 Sk	10 000,00 Sk	7 500,00 Sk	2 500,00 Sk	2 000,00 Sk	0,00 Sk	500,00 Sk
2010-13	Podpora podnikateľov, vybudovanie inkubátoru	OP KHR	1	5	40 000,00 Sk	40 000,00 Sk	30 000,00 Sk	10 000,00 Sk	8 000,00 Sk	0,00 Sk	2 000,00 Sk
2008-13	Budovanie mestskej knižnice	ROP	3	1	5 000,00 Sk	5 000,00 Sk	3 750,00 Sk	1 250,00 Sk	1 000,00 Sk	0,00 Sk	250,00 Sk
2009-12	Rekonštrukcia Galérie SMU	ROP	3	1	15 000,00 Sk	15 000,00 Sk	11 250,00 Sk	3 750,00 Sk	3 000,00 Sk	0,00 Sk	750,00 Sk
2008-10	Vybudovanie TIK	ROP	3	5,6	2 500,00 Sk	2 500,00 Sk	1 875,00 Sk	625,00 Sk	500,00 Sk	0,00 Sk	125,00 Sk
Spolu					908 000,00 Sk	908 000,00 Sk	681 000,00 Sk	227 000,00 Sk	181 600,00 Sk	0,00 Sk	45 400,00 Sk

D Zabezpečenie realizácie

I Orgány

Mestský úrad

Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora. MÚ zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora, ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom.

Mestský úrad najmä:

- zabezpečuje písomnú agendu všetkých orgánov samosprávy mesta a je podateľňou a výpravovňou písomností mesta
- zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie mestského zastupiteľstva, mestskej rady a komisií
- vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí primátora vydávaných v správnom konaní
- vykonáva nariadenia, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora

Prácu mestského úradu organizuje prednosta úradu. Mestský úrad sa organizačne člení na 5 oddelení:

- Finančné oddelenie a správy majetku mesta
- Oddelenie výstavby a dopravy
- Oddelenie vnútornej správy
- Oddelenie školstva
- Oddelenie rozvoja mesta, miestnych daní a poplatkov

Oddelenia mestského úradu sú základnými organizačnými útvarmi na čele s vedúcim.

Finančné oddelenie a správy majetku mesta sa člení na 2 referáty:

- a) Referát účtovnej evidencie a evidencie majetku
- b) Referát životného prostredia

Referát riadi vedúci referátu s výnimkou referátu účtovnej evidencie a evidencie majetku, ktorý priamo riadi vedúci oddelenia. Pôsobnosť jednotlivých útvarov MsÚ, zásady riadenia, zásady organizačnej štruktúry úradu a tiež ich vzájomné vzťahy obsahuje Organizačný poriadok Mestského úradu v Dunajskej Strede, ktorý vydá primátor mesta na návrh prednostu MsÚ.

Orgánmi mesta sú:

- mestské zastupiteľstvo
- primátor

Mestské zastupiteľstvo zriaďuje podľa potreby alebo podľa osobitných predpisov svoje orgány, ktorými sú:

- mestská rada
- komisie
- mestský úrad
- mestská polícia

Osobitné postavenie má hlavný kontrolór mesta, ktorého volí mestské zastupiteľstvo na dobu 6 rokov.

II Zamestnanci

II.I Oddelenia

II.I.1 Oddelenie vnútornej správy

Pod oddelenie vnútornej správy patria zamestnanci MsÚ, ktorí vykonávajú rôznorodé úlohy vyplývajúce z ich povahy. Pod toto oddelenie patria nasledovné úseky či referáty, ktorých hlavným okruhom činností sú:

- **sekretariát zástupcu primátora** – sledovanie plnenia uznesení MsR a MsZ a spracovanie správy o plnení uznesení na rokovania orgánov mesta; organizačné zabezpečenie zasadnutí orgánov mesta, expedícia materiálov, technická príprava, účasť pri prezentácii; rozposlanie výpisov z uznesení, prepracovanie zápisníc MsR a MsZ na osobitné uznesenia; plnenie úlohy na úseku evidencie očíslovania budov; plnenie úloh na úseku kultúry; fotokopírovanie písomností MsÚ; plnenie úlohy zapisovateľky (voľby, referendum) a organizačné zabezpečenie sčítania ľudu a iné,
- **úsek evidencie obyvateľstva** – predovšetkým prihlásenie občanov na trvalý a prechodný pobyt, odhlásenie z trvalého pobytu, zmena ulice v mieste bydliska, vydávanie potvrdení o pobyte občanov, zabezpečovanie podkladov k vydávaniu občianskych preukazov, strojové spracovanie všetkých údajov evidencie obyvateľstva, vyžiadanie indexu domov a evidencia ID, šetrenie bydliska a zamestnávateľa občana, poskytovanie údajov z evidencie obyvateľstva pre orgány /polícia, súd, poisťovne, vojenská správa a pod./ v zmysle ich dožiadania a vybavenie došlých písomností v súvislosti s evidenciou obyvateľstva /charakteristiky, dotazy, informácie o majetkových a osobných pomeroch, hodnotenie rodinnej a finančnej situácie branca a pod./,
- **úsek informatiky** – starostlivosť o bezproblémový chod všetkých počítačových zariadení, tlačiarň a iného hardwaru súvisiaceho s výpočtovou technikou a správa existujúcich internetových sietí,
- **podateľňa** - zodpovednosť za registratúrne stredisko MsÚ a za vedenie centrálného registratúrneho denníka, prijímanie a odosielanie dennej pošty, vyúčtovanie poštovného, plnenie úloh vyplývajúcich z Registratúrneho poriadku a plánu – spisová manipulácia, skartácia a archivácia spisov,
- **úsek sociálnych vecí** - plnenie pracovných úloh vyplývajúcich z úseku soc. vecí; vedenie spisovej dokumentácie sociálnej a zdravotnej komisie; spracovanie návrhov na poskytnutie jednorazových sociálnych podpôr; sledovanie čerpania rozpočtu fondu sociálnej starostlivosti; uzavretie dohôd o poskytnutí dotácií právnickým a fyzickým osobám z fondu sociálnej starostlivosti a iné,
- **matričný úrad** - vedie knihu narodení, knihu manželstiev a knihu úmrtí; vedie index zápisov do matričných kníh; vykonáva dodatočné záznamy do matrik o zmene alebo doplnení údajov v zápisoch na základe verejných listín vydaných súdmi a inými úradmi; vydáva iné potvrdenia o údajoch zapísaných v matrike; vyhotovuje osvedčenia o právnej spôsobilosti na uzavretie manželstva v cudzine; plní oznamovaciu povinnosť o matričných udalostiach a zmenách o osobnom stave príslušným orgánom podľa osobitných predpisov,
- **redakcia Dunajskostredského hlásnika** – má na starosti všetky úkony spojené s mesačným vydávaním periodickej tlače (Dunajskostredský hlásnik),
- **Galéria súčasných maďarských umelcov** - usporiadať dočasné výstavy z modernej výtvarnej tvorby vo výstavných priestoroch Galérie súčasných maďarských umelcov; spolupracovať s tvorivými umelcami, odbornými pracovníkmi a so zakladateľmi nadácie, inštitúciami s výstavnou činnosťou na území Slovenska a v zahraničí; spolupracovať so školami za účelom zabezpečenia návštevnosti akcií a iné,
- **Centrum sociálnej starostlivosti** – výkon činností súvisiacich so sociálnou starostlivosťou v meste (detské jasle; stacionár pre mentálne a postihnuté deti; pracovňa a vývarovňa pre dôchodcov),
- **domovník** - zodpovedá za čistotu dvora a okolia mestského úradu, vykonáva drobné opravy v budove MsÚ, ostatné opravy hlási prednostke MsÚ a na základe jej súhlasu zabezpečí odstránenie závady, resp. postúpi objednávku príslušnej firme; zabezpečuje základnú údržbu služobných motorových vozidiel mesta, resp. na základe objednávky zabezpečuje opravy; podľa potreby vykonáva funkciu vodiča služobného motorového

vozidla mesta; dbá o zatvorenie a otvorenie objektu pre a po ukončení pracovnej doby a po vykonaní slávnostných občianskych obradov a iné,

- **vrátnik** – plní úlohu vrátnika; informuje občanov o vybavení úradných záležitostí; dodržiava určené stránkové dni a uzaviera vchodové dvere MsÚ po skončení pracovnej doby; vyhotovuje fotokópie pre potreby MsÚ; aktualizuje nástenku mesta; sleduje uplynutie doby vyvesenia nariadení, oznámení a pod., mimo dokumentov vyvesených cestou evidencie obyvateľstva a iné,
- **doručovateľ** - doručovanie písomností MsÚ inštitúciám, fyzickým a právnickým osobám na základe určenia jednotlivých oddelení MsÚ, Expedícia Dunajskostredského hlásnika (Dunaszerdahelyi Hírnök) do domácností a pre určené právnické osoby,
- **upratovačky**.

II.I.2 Oddelenie finančné a správy majetku mesta

Oddelenie pozostáva v súčasnosti z 11 pracovníkov (vrátane vedúceho oddelenia).

Vedúci oddelenia sa stará predovšetkým o: riadenie, organizovanie, kontrolu a metodické usmerňovanie práce finančného oddelenia správy majetku a jeho zamestnancov; zostavenie návrhu rozpočtu mesta; zabezpečenie dodržiavania schváleného rozpočtu pri dodržaní finančnej a rozpočtovej disciplíny; zostavenie ekonomických rozborov; spoluprácu s rozpočtovými a príspevkovými organizáciami mesta pri určení návrhu potrebných finančných prostriedkov; finančné usporiadanie hospodárenia mesta vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a k iným subjektom na území mesta; vysporiadanie finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a rozpočtu vyššieho územného celku;

Vedúci finančného oddelenia okrem iného zodpovedá aj za správu hnutel'ného a nehnuteľného majetku mesta a za správu dane z nehnuteľností; zabezpečuje účtovníctvo, peňažné operácie, mzdové účtovníctvo a riadi úlohy na úseku odpadového hospodárstva, ochrany prírody, vôd. Je zodpovedný za riadenie správy verejnej zelene na území mesta a za správu cintorína.

Ostatní zamestnanci finančného oddelenia sú poverení predovšetkým: viesť evidenciu SHR; vydávať osvedčenie SHR; viesť evidenciu o zaplatených správnych poplatkoch; viesť evidenciu služobných jász služobného vozidla sekretariátu; vykonávať zúčtovanie miezd zamestnancov mesta; vyhotovovať výkazy a hlásenia v mzdovej a personálnej oblasti; viesť účtovnú evidenciu mesta; zostaviť mesačné a štvrt'ročné výkazy o plnení rozpočtu mesta; zúčtovať vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtom št. fondov; viesť evidenciu o hmotnom a nehmotnom majetku mesta; viesť evidenciu prevodu mestských bytov do osobného vlastníctva doterajším užívateľom, evidenciu uchádzačov o byt; zabezpečiť podania návrhov na zápis do katastra nehnuteľností; zabezpečiť úlohy súvisiace s ochranou životného prostredia na úseku ochrany ovzdušia, ochrany prírody, ochrany podzemných a povrchových vôd a ochrany rastlín; zabezpečiť úlohy na úseku odpadového hospodárstva; zabezpečiť úlohy súvisiace s povolaním usporiadania výstav, trhov, prehliadok alebo súťaží zvierat; usmerňovať a evidovať chov hospodárskych zvierat v domácnostiach; viesť účtovnú evidenciu mesta; zabezpečiť pokladničné operácie; viesť pokladničnú knihu; viesť knihu došlých a odoslaných faktúr; spravovať sklad administratívnych zásob mesta; viesť evidenciu administratívnych zásob; zabezpečiť evidenciu a strojové spracovanie nehnuteľného majetku mesta; zistiť právne vzťahy k nehnuteľnostiam; prijať a viesť evidenciu žiadostí v majetkovo-právnych veciach; vybavovať žiadosti reštitučné – vrátenie pozemkov vrátane ornej pôdy, mimosúdne rehabilitácie; úzko spolupracovať so správou katastra, pozemkovým úradom a Slovenským pozemkovým fondom; viesť evidenciu pozemkov určených na zástavbu.

II.I.3 Oddelenie rozvoja mesta, miestnych poplatkov a daní

Oddelenie rozvoja mesta, miestnych poplatkov a daní tvorí 9 pracovníkov, ktorí majú na starosti aktivity (povinnosti) v oblasti:

- prípravy, vypracovania a implementácie projektov v oblasti regionálneho rozvoja mesta,
- miestnych daní a poplatkov,
- plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona vzhľadom na podnikateľské subjekty (určenie času predaja),
- ochrany spotrebiteľa (dozor na trhoviskách, organizácia jarmokov a verejných podujatí),
- vydávania rybárskych lístkov,
- vydávania rozhodnutí k výherným automatom,
- vydávania výmerov na nevýherné automaty,
- vydávania výmerov k predajným automatom,
- kontroly platenia poplatkov (vzťahuje sa na predchádzajúce 3 body).

Medzi ďalšie aktivity, ktoré vykonávajú pracovníci Oddelenia rozvoja mesta, miestnych poplatkov a daní patria: podieľať sa na vypracovaní a vyhodnotení plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta; vypracovať programy cestovného ruchu; koordinovať spoluprácu právnických osôb v meste vo veciach cestovného ruchu; vydávať rozhodnutie o zákaze podujatia; vydávať povolenia na usporiadanie výstav, trhov, prehliadok alebo súťaží zvierat; metodicky riadiť obchodnú činnosť v meste a zabezpečiť plynulý chod prác na úseku obchodu a služieb, regionálneho rozvoja, zdravotníctva a cestovného ruchu; riadiť a spravovať mestské trhoviská a športové zariadenia; organizovať miestne príležitostné jarmoky a trhy; vykonávať správu a kontrolu miestneho poplatku z reklamy, z predajných automatov a zábavných a výherných hracích automatov; pripraviť a spracovať súbor a evidenciu platiteľov poplatku za psa, zber, odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu za užívateľov, vlastníkov bytov v správe SOUTHERM, s.r.o.; vydať povolenia na dočasné užívanie verejného priestranstva; viesť evidenciu o právnických a fyzických osobách – podnikateľoch, ktorí prevádzkujú predajne na území mesta; pripraviť a spracovať súbor a evidenciu platiteľov poplatku za rekreačný pobyt; obhospodarovať daň z nehnuteľností, viesť k nej evidenciu a zabezpečiť vymáhanie dane; zabezpečiť evidenciu, výrub a vyberanie miestnych poplatkov vyplývajúcich zo všeobecne záväzného nariadenia mesta; vydávať povolenia na predaj poľnohospodárskych produktov.

II.I.4 Oddelenie školstva – obecný školský úrad

Na oddelení školstva pracuje 5 pracovníkov (spolu s vedúcim oddelenia) s nasledovnými originálnymi a prenesenými kompetenciami: vykonávanie mzdových a personálnych prác pre školské zariadenia, spracovávanie rozpočtov škôl a školských zariadení, sledovanie čerpania finančných prostriedkov, vypracovanie stanovísk k návrhom na zriadenie alebo zrušenie škôl a školských zariadení na území mesta, riadenie a zabezpečovanie školského procesu a školského stravovania, podpora činnosti orgánov školskej samosprávy, poradenská a metodická činnosť pre školy a školské zariadenia, organizovanie seminárov, vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov, organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí - **Osobnosť školy, Dunajskostredské pedagogické dni, Deň učiteľov**, kontrola dodržiavania všeobecne záväzných predpisov pre oblasť školstva, vydávanie organizačných pokynov pre školy a školské zariadenia na príslušný školský rok, odborná pomoc pri vyhľadávaní grantov a výziev Ministerstva školstva SR a metodická pomoc pri vypracovaní projektov pre školské zariadenia, spolupráca s právnickými a fyzickými osobami, ktorí pôsobia v oblasti výchovy a vzdelávania na Slovensku aj v zahraničí; vyhľadávanie nových medzimestských, vnútroštátnych, zahraničných možností a vzťahov na rozšírenie ďalšieho vzdelávania pedagogických

zamestnancov a zabezpečiť ich realizáciu; spolupráca s Krajským školským úradom, s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, Štátnym pedagogickým ústavom, Metodicko-pedagogickými centrami SR, Vysokými školami, Ministerstvom školstva SR a pod.

II.I.5 Oddelenie výstavby a dopravy

Oddelenie výstavby a dopravy tvoria celkovo 4 pracovníci, ktorí sa zaoberajú nasledovnými aktivitami: vykonávať koncepčné a koordinačné činnosti na úseku územného rozhodovania a stavebného poriadku; zabezpečiť riadenie a kontrolu verejnoprospešných prác; zabezpečiť rozvoj dopravy na území mesta; vykonávať investorskú činnosť na akciách mesta, zúčastniť sa na kontrolných dňoch, preberacích a kolaudačných konaniach, sledovať postup prác, spolupracovať s projektantom a dodávateľom stavby; vykonávať verejné obstarávanie pre účely mesta; prevádzať miestne obhliadky stavebného a dopravného charakteru a vykonávať štátny stavebný dohľad; povoliť predĺženie, zavedenie alebo zrušenie liniek MHD na území mesta, schvaľovať cestovné poriadky; vydávať povolenia na rozkopávky verejných priestranstiev; rozhodovať o uzávierkach a obchádzkach na miestnych komunikáciách; viesť územné konanie a vydávať územné rozhodnutia; viesť stavebné konania a vydávať stavebné povolenia na stavby a ich zmeny; viesť kolaudačné konania a vydávanie kolaudačných rozhodnutí stavby, ktoré vyžadujú stavebné povolenie, povoľovanie zmien v užívaní stavby; povoliť vstup na cudzie pozemky a stavby, povoliť opatrenia na susednom pozemku alebo stavbe; vykonávať vyvlastňovanie pozemkov a stavieb.

Úsek bývania

Overiť úplnosť náležitostí o podporu rozvoja bývania zo Štátneho fondu rozvoja bývania; preskúmať bytové pomery žiadateľov o poskytnutie podpory; poskytnúť informácie o formách pomoci štátu pri poskytovaní podpôr zo ŠFRB.

Spoločný obecný úrad

Spoločný obecný úrad bol zriadený na zabezpečenie výkonu úloh štátnej správy zverených zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a zákonom č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov v rozsahu delimitovanej pôsobnosti z okresného úradu na obce podľa zákona č. 416/2001 Zb. Hlavnou úlohou úradu je príprava podkladov na rozhodovacie činnosť starostov obcí (primátorov miest), príprava podkladov na rozhodovanie obecných a mestských zastupiteľstiev a orgánov nimi riadených na úseku územného a stavebného konania. Úrad plní aj funkciu spoločnej podateľne i výpravovne písomností na úseku územného a stavebného konania pre zmluvné obce. Spoločný obecný úrad je integrálnou súčasťou v existujúcej organizačnej štruktúre MsÚ v Dunajskej Strede, začleňuje sa do oddelenia výstavby a dopravy MsÚ. Počet zamestnancov spoločného obecného úradu je 5. V súčasnosti pozostáva spoločný obecný úrad z 23 členov.

II.I.6 Úsek obrany, civilnej ochrany a utajovaných skutočností

Komplexne viesť agendu CO a utajovaných vecí v zmysle platných opatrení, ako aj nadriadených orgánov; zabezpečiť údržbu skladov s materiálom CO a dodržiavať predpisy o ochrane materiálu OPCHO. Osoba pracujúca na tomto úseku sa zodpovedá priamo zástupcovi primátora.

II.II Zariadenia v pôsobnosti mesta

II.II.1 Centrum voľného času

Centrum voľného času (Szabadidőközpont) Dunajská Streda ako školské výchovno-vzdelávacie zariadenie mesta Dunajská Streda pre využívanie voľného času detí a mládeže orientuje svoju činnosť najmä v mimo vyučovacom čase tak, aby prispelo k užšiemu prepojeniu vyučovacieho procesu a mimoškolskej výchovno-vzdelávacej činnosti. Ponúka pre deti a mládež možnosti užitočného trávenia voľného času na základe vlastného výberu podľa záujmov a potrieb vlastnej sebarealizácie v oblasti vedy a techniky, tvorby a ochrany životného prostredia, spoločenskej výchovy a zábavy, kultúrno-výchovnej činnosti, pohybových aktivít, športu, jazykového vzdelávania a rekreačnej činnosti s dôrazom na relaxáciu, zábavu a rozvoj osobnosti. Centrum voľného času má 16 pracovníkov a ročne ho navštívi viac než 16 000 účastníkov.

II.II.2 Mestské kultúrne stredisko

Mestské kultúrne stredisko zabezpečuje podmienky na uspokojenie záujmov a potrieb občanov mesta a širokej verejnosti v oblasti kultúry, vzdelávania, zábavy, s osobitným zreteľom na zachovanie kultúrnych hodnôt a v rámci toho zabezpečovanie výchovy a vzdelávania občanov usporiadaním verejných kultúrnych podujatí (divadelné, hudobné predstavenia), výchovno-vzdelávacích akcií (kurzová činnosť).

Mestské kultúrne stredisko zamestnáva celkovo 16 pracovníkov a ročne ho navštívi viac ako 83 000 návštevníkov (domáci obyvatelia, turisti,...). Celkový počet uskutočnených podujatí, ktoré sa organizujú v tomto zariadení presahuje ročne počet 470.

II.II.3 Ľadová plocha

Umelá ľadová plocha slúži na športové a rekreačné účely pre obyvateľov mesta ako i pre turistov. Sedem pracovníkov je zodpovedných za chod a udržiavanie umelej ľadovej plochy. Mimo sezóny majú pracovníci na starosti rôzne práce a aktivity, ktorými ich poverí vedenie mesta Dunajská Streda. Starajú sa a udržiavajú predovšetkým parkové plochy, zeleň mesta alebo futbalové, volejbalové ihriská, preliezačky pre deti a iné. Počas sezóny navštevuje ľadovú plochu od 400-600 ľudí týždenne. V tomto období sa prijímajú aj ďalší 4 pracovníci (2 pokladníci a 2 šatniari).

III Zdroje

III.I Operačné programy

III.I.1 Regionálny OP

SORO je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Prioritná os 1: Infraštruktúra vzdelávania

Opatrenie 1.1: Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia materských, základných a stredných škôl a príslušných školských zariadení

Opatrenie 1.2: Obstaranie vybavenia materských, základných a stredných škôl a príslušných školských zariadení v nadväznosti na ich rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu

Prioritná os 2: Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

- Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- Opatrenie 2.2: Budovanie zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- Opatrenie 2.3: Obstaranie vybavenia zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v nadväznosti na ich rekonštrukciu, rozširovanie, modernizáciu a budovanie

Prioritná os 3: Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu

- Opatrenie 3.1: Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni a obstaranie ich vybavenia
- Opatrenie 3.2: Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení miestnej kultúrnej infraštruktúry
- Opatrenie 3.3: Revitalizácia a hospodárske využitie nehnuteľných kultúrnych pamiatok s využitím na kultúrno-spoločenské a osvetové účely
- Opatrenie 3.4: Obnova nehnuteľných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve verejného sektora, ktoré sú významné pre rozvoj cestovného ruchu (CR)
- Opatrenie 3.5: Podpora nekomerčnej mikroinfraštruktúry CR k strediskám regionálneho a národného významu s celoročným využitím
- Opatrenie 3.6: Podpora prezentácie CR na regionálnej a miestnej úrovni doma i v zahraničí a vytváranie partnerstiev samospráv a súkromného sektora a tvorba ucelenej ponuky produktov CR

Prioritná os 4: Regenerácia sídiel

- Opatrenie 4.1: Obnova hmotnej infraštruktúry sídiel
- Opatrenie 4.2: Integrované projekty rozvoja mestských oblastí
- Opatrenie 4.3: Integrované projekty rozvoja obcí a príslušných rómskych osídlení
- Opatrenie 4.4: Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia zariadení nekomerčných záchranných služieb a obstaranie vybavenia zariadení nekomerčných záchranných služieb

Prioritná os 5: Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov

- Opatrenie 5.1: Rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy na území cieľa Konvergencia

III.I.2 OP Životné prostredie

SORO je Ministerstvo životného prostredia SR

Prioritná os 1: Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd

- Špecifický cieľ 1: Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov
- Špecifický cieľ 2: Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ
- Špecifický cieľ 3: Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami

- Špecifický cieľ 1: Opatrenia na ochranu pred povodňami
- Špecifický cieľ 2: Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

- Špecifický cieľ 1: Ochrana ovzdušia
- Špecifický cieľ 2: Ochrana ozónovej vrstvy Zeme

Špecifický cieľ 3: Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo

Špecifický cieľ 1: Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe

Špecifický cieľ 2: Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

Špecifický cieľ 3: Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

Špecifický cieľ 4: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

Špecifický cieľ 5: Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania

Špecifický cieľ 6: Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ 1: Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchranu pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy

Špecifický cieľ 2: Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny

Špecifický cieľ 3: Informačné a propagačné aktivity

III.1.3 OP Doprava

SORO je Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

Prioritná os 1: Železničná infraštruktúra

Opatrenie 1.1: Modernizácia železničnej infraštruktúry

Prioritná os 2: Cestná infraštruktúra (TEN-T)

Opatrenie 2.1: Výstavba nových úsekov diaľnic (TEN-T)

Prioritná os 3: Infraštruktúra intermodálnej prepravy

Opatrenie 3.1: Vybudovanie siete verejných terminálov intermodálnej prepravy

Opatrenie 3.2: Zabezpečenie technologického a informačného prepojenia terminálov intermodálnej prepravy s logistickými centrami

Prioritná os 4: Infraštruktúra integrovaných dopravných systémov

Opatrenie 4.1: Prepojenie železničných koridorov a území mesta Bratislavy

Opatrenie 4.2: Podpora výstavby infraštruktúry pre integrované dopravné systémy koľajovej osobnej dopravy

Opatrenie 4.3: Podpora mobility cestujúcich s obmedzenou pohyblivosťou a obmedzenou schopnosťou orientácie

Opatrenie 4.4: Podpora mestskej, prímestskej a regionálnej železničnej osobnej dopravy

Prioritná os 5: Cestná infraštruktúra (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)

Opatrenie 5.1: Výstavba rýchlostných ciest

Opatrenie 5.2: Výstavba a modernizácia ciest I. triedy

Opatrenie 5.3: Inteligentné dopravné systémy

Prioritná os 6: Železničná verejná osobná doprava

Opatrenie 6.1: Obnova železničných mobilných prostriedkov pre prímestskú, regionálnu a medziregionálnu dopravu na elektrifikovaných tratiach

Opatrenie 6.2: Obnova železničných mobilných prostriedkov pre prímestskú, regionálnu a medziregionálnu dopravu na neelektrifikovaných tratiach

Opatrenie 6.3: Odstraňovanie bariér mobility osôb so zníženou pohyblivosťou a obmedzenou schopnosťou orientácie

Opatrenie 6.4: Podpora prímestskej a regionálnej železničnej osobnej dopravy

III.I.4 OP Informatizácia spoločnosti (návrh)

SORO je Úrad vlády SR

Prioritná os 1: Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb

Opatrenie 1.1: Elektronizácia verejnej správy na centrálnej úrovni

Opatrenie 1.2: Elektronizácia verejnej správy na regionálnej a miestnej úrovni

Prioritná os 2: Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry

Opatrenie 2.1: Zlepšenie systémov získavania, spracovania a ochrany obsahu zo zdrojov pamäťových a fondových inštitúcií

Opatrenie 2.2: Digitalizácia obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, archivovanie a sprístupňovanie digitálnych dát

Prioritná os 3: Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu

Opatrenie 3.1: Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu

Opatrenie 3.2: Stimulovania dopytu po širokopásmovom prístupe

III.I.5 OP Výskum a vývoj (návrh)

SORO je Ministerstvo školstva SR

Prioritná os 1: Výskum a vývoj

Opatrenie 1.1: Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja

Opatrenie 1.2: Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce

Opatrenie 1.3: Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe

Prioritná os 3: Infraštruktúra vysokých škôl

Opatrenie 3.1: Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu

III.I.6 OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

SORO MH SR

Prioritná os 1: Inovácie a rast konkurencieschopnosti

Opatrenie 1.1: Inovácie a technologické transfery

Podopatrenie 1.1.1: Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov

Podopatrenie 1.1.2: Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania

Podopatrenie 1.1.3: Veľké projekty, individuálne projekty (v odvetviach v rámci kategórie D – Priemyselná výroba)

Podopatrenie 1.1.4: Podpora účasti slovenských výrobcov na veľtrhoch, výstavách, obchodných misiách – individuálne projekty podnikateľských združení a zväzov

Opatrenie 1.2: Podpora spoločných služieb pre podnikateľov

Podopatrenie 1.2.1: Parky

Podopatrenie 1.2.2: Podpora materiálnej a logistickej infraštruktúry

Podopatrenie 1.2.3: Klastre

Podopatrenie 1.2.4: Budovanie a modernizácia osvetlenia pre mestá a obce

- Podopatrenie 1.2.5: Národné, individuálne a veľké projekty – priemyselná výroba
- Opatrenie 1.3: Podpora inovačných aktivít v podnikoch
- Opatrenie 1.4: Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike
 - Podopatrenie 1.4.1: Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike
 - Podopatrenie 1.4.2: Zvyšovanie informovanosti o efektívnom využívaní energie a využívania obnoviteľných zdrojov energie – individuálny projekt

Prioritná os 2: Cestovný ruch

- Opatrenie 2.1: Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu
- Opatrenie 2.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska

III.1.7 OP Zdravotníctvo

RO Ministerstvo zdravotníctva SR

Prioritná os 1: Modernizácia zdravotníckeho systému nemocníc

- Opatrenie 1.1: Výstavba nových kapacít, likvidácia starých kapacít (rekonštrukcia, modernizácia budov – prevádzkových súborov a stavebných objektov)
- Opatrenie 1.2: Dodávka zdravotníckej techniky – high technology (diagnostická, operačná atď.)
- Opatrenie 1.3: Dodávka IT a iného prístrojového vybavenia

Prioritná os 2: Podpora zdravia a predchádzanie zdravotným rizikám

- Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia, modernizácia budov – prevádzkových súborov a stavebných objektov
- Opatrenie 2.2: Dodávka zdravotníckej techniky – high technology (diagnostická, detekčná)
- Opatrenie 2.3: Dodávka IT a iného prístrojového vybavenia

III.1.8 OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia

RO MPSVaR SR

Prioritná os 1: Podpora rastu zamestnanosti

- Opatrenie 1.1: Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
- Opatrenie 1.2: Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti
- Opatrenie 1.3: Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy
- Opatrenie 1.4: Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania

Prioritná os 2: Podpora rastu sociálnej inklúzie

- Opatrenie 2.1: Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity
- Opatrenie 2.2: Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity

Prioritná os 4: Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy

III.I.9 Operačný program vzdelávanie

RO MŠ SR

Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy

Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú

Opatrenie 1.2: Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti

Prioritná os 2: Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti

Opatrenie 2.1: Podpora celoživotného vzdelávania

Opatrenie 2.2: Podpora celoživotného vzdelávania v zdravotníctve

Prioritná os 3: Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami

Opatrenie 3.1: Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komún

Opatrenie 3.2: Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami

III.II Finančné alokácie

Tab. č. 68: Tabuľka sumarizujúca finančné alokácie na jednotlivé OP v programovacom období 2007-2013

Operačný program	Názov	Alokácia (mil. EUR)	Riadiaci orgán	Fond
OP22	Regionálny operačný program	1445	MVaRR SR	ERDF
OP2	OP Životné prostredie	1800	MŽP SR	ERDF, KF
OP3	OP Doprava	3207	MDPaT SR	ERDF, KF
OP4	OP Informatizácia spoločnosti	993	ÚV SR	ERDF
OP5	OP Výskum a vývoj	883	MŠ SR	ERDF
OP6	OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	772	MH SR	ERDF
OP7	OP Zdravotníctvo	250	MZ SR	ERDF
OP8	OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	600	MPSVaR SR	ESF
OP9	OP Vzdelávanie	864	MŠ SR	ESF

Tab. č. 69: Finančné alokácie 2007 – 2013 na operačné programy pre cieľ Konvergencia podľa rokov (ŠF a KF) v EUR, bežné ceny

Cieľ Konvergencia		Príspevok ES							
Operačný program	Fond	Celkom	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ERDF a KF									
Regionálny OP	ERDF	1 445 000 000	205 515 550	199 983 511	192 452 432	177 546 535	191 179 553	210 935 525	267 386 894
OP Životné prostredie	ERDF+KF	1 800 000 000	117 019 128	170 272 572	231 927 776	314 350 930	337 649 329	348 947 545	279 832 720
	ERDF	230 756 935	32 819 473	31 936 043	30 733 380	28 353 006	30 530 109	33 685 007	42 699 917
	KF	1 569 243 065	84 199 655	138 336 529	201 194 396	285 997 924	307 119 220	315 262 538	237 132 803
OP Doprava	ERDF+KF	3 206 904 595	249 781 696	326 787 231	415 525 000	532 362 447	571 994 412	596 078 824	514 374 985
	ERDF	877 409 097	124 789 767	121 430 694	116 857 795	107 806 882	116 084 899	128 080 795	162 358 265
	KF	2 329 495 498	124 991 929	205 356 537	298 667 205	424 555 565	455 909 513	467 998 029	352 016 720
OP Informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	141 243 286	137 441 319	132 265 485	122 021 210	131 390 682	144 968 236	183 765 187
OP Výskum a vývoj	ERDF	883 000 000	125 584 935	122 204 457	117 602 420	108 493 834	116 824 599	128 896 933	163 392 822
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	ERDF	772 000 000	109 797 927	106 842 402	102 818 877	94 855 311	102 138 834	112 693 582	142 853 067
OP Zdravotníctvo	ERDF	250 000 000	35 556 323	34 599 224	33 296 268	30 717 394	33 076 047	36 494 036	46 260 708
OP Technická pomoc	ERDF	97 601 421	13 881 391	13 507 734	12 999 052	11 992 245	12 913 078	14 247 478	18 060 443
ESF									
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	ESF	864 000 000	122 882 654	119 574 916	115 071 904	106 159 312	114 310 819	126 123 387	159 877 008
OP Vzdelávanie	ESF	600 000 000	85 335 177	83 038 136	79 911 044	73 721 745	79 382 513	87 585 685	111 025 700
Spolu všetky fondy v rámci cieľa Konvergencia 2007 – 2013		10 911 601 421	1 206 598 067	1 314 251 502	1 433 870 258	1 572 220 963	1 690 859 866	1 806 971 231	1 886 829 534
Spolu ERDF		5 548 862 858	789 188 652	767 945 384	739 025 709	681 786 417	734 137 801	810 001 592	1 026 777 303
Spolu KF		3 898 738 563	209 191 584	343 693 066	499 861 601	710 553 489	763 028 733	783 260 567	589 149 523
Spolu ESF		1 464 000 000	208 217 831	202 613 052	194 982 948	179 881 057	193 693 332	213 709 072	270 902 708
EAFRD a EFF									
EAFRD		1 930 817 486	297 221 266	280 915 880	262 795 490	251 286 560	257 873 030	269 634 950	311 090 310
EFF		12 681 459	1 849 383	1 776 374	1 687 685	1 533 487	1 651 255	1 826 503	2 356 772

IV Výsledky, účinnosť

Výstupy

Hospodárstvo

- Počet podnikateľov
- Úžitková plocha v inkubátore
- Rozšírenie plochy lesov

Infraštruktúra cestovného ruchu

- Zhodnotenie technickej infraštruktúry
- Počet nových zariadení CR
- Počet nových atrakcií

Environmentálna infraštruktúra

- Počet zberných dvorov
- Kapacita triediaceho strediska
- Dĺžka kanalizácie a vodovodu
- Čistička odpadových vôd
- Kapacita skládky odpadov

Dopravná infraštruktúra

- Dĺžka rekonštruovaných lokálnych cestných komunikácií
- Dĺžka cyklotrás
- Dĺžka chodníkov
- Plocha parkovísk odpad

Kultúrna a sociálna infraštruktúra

- Počet zrekonštruovaných a nových budov
- Počet technicky zhodnotených inštitúcií

Zdravotná infraštruktúra

- Počet zrekonštruovaných a nových budov
- Počet technicky zhodnotených inštitúcií

Školská infraštruktúra

- Počet zrekonštruovaných a nových budov
- Počet technicky zhodnotených inštitúcií
- Počet technicky zhodnotených zariadení vzdelávacej infraštruktúry (počet projektov)

Revitalizácia centra mesta

- Zrekonštruované plochy
- Plocha verejnej zelene, parky
- Podzemné parkovisko v centre mesta
- Verejné priestranstvá

Informatizácia

- Optické siete
- Dĺžka sietí a počet navzájom prepojených inštitúcií
- Počet inštitúcií napojených na sieť
- Počet verejných prístupných bodov na sieť

Priestory a objekty pre šport a voľnočasové aktivity

- Športová hala
- Počet zrekonštruovaných budov
- Počet zariadení s lepšou výbavou

Počet projektov zabezpečujúcich trvalú udržateľnosť mesta

Počet školení, kurzov a rôznych vzdelávacích produktov

Počet konferencií, seminárov
Počet nových a kvalitnejších služieb pre obyvateľov mesta
Počet podujatí a občianskych iniciatív

Výsledky

Diverzifikácia podnikateľského prostredia
Novovzniknuté občianske iniciatívy
Rast HDP na obyvateľa
Zníženie nezamestnanosti
Vyššie zárobky v meste
Zníženie nákladov na energiu
Bezpečnejšia doprava v meste
Kvalitnejšia environmentálna a dopravná infraštruktúra
Dostupnosť infraštruktúry (kanalizácia, vodovod, komunikačné siete, doprava) pre 95% obyvateľov mesta
Efektívnejšia ochrana životného prostredia
Počet užívateľov občianskej a technickej infraštruktúry
Podiel dĺžky zrekonštruovaných lokálnych ciest a environmentálnej infraštruktúry
Vyseparované množstvo odpadu
Zlepšenie využiteľnosti internetu vo verejnej správe a v domácnostiach
Zvýšenie úrovne a návštevnosti kultúrnych podujatí
Zvýšenie úrovne kultúrneho povedomia
Zvýšenie úrovne ekologického povedomia
Vyššia vzdelanostná úroveň obyvateľstva
Nárast využiteľnosti zdravotníckych zariadení
Zvýšenie počtu poskytovaných nových služieb
Zvýšenie kvality poskytovaných služieb
Zatraktívnenie centra mesta
Vyrovnaný rozpočet mesta a viac voľných prostriedkov
Lepšie podmienky pre marginalizované skupiny obyvateľstva
Zdravšie prostredie v meste

Dopad

Lepšia kúpyschopnosť obyvateľstva
Krajšie a čistejšie mesto
Lepšie medzilidské vzťahy
Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva
Zlepšenie kvality života v meste
Zníženie nehodovosti a havarijných stavov
Zmiernenie sociálneho napätia
Posilnenie strednej triedy obyvateľstva
Zníženie rozdielov medzi obyvateľmi
Zlepšenie životného štandardu
Lepšie životné prostredie
Rozvoj občianskej spoločnosti a tretieho sektoru
Lepší zdravotný stav obyvateľstva

Tento projekt je spolufinancovaný Európskymi spoločnosťami.